

prosvetni delavec

Med drugim preberite

- AVTONOMIJA ŠOLSTVA – KAJ JE TO?, str. 2
- ZA KAKOVOST IN KULTURO IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH, str. 3
- OBJAVE MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT, str. 5
- KATALOG PROGRAMOV STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA PEDAGOŠKIH DELAVCEV, str. 7
- UMETNOST RAVNATELJEVANJA, str. 21
- ZVEZDICE Z DRUGE STRANI, str. 21
- MLADIKA SE ODPIRA Z MOZARTOM, str. 22
- PREVERJANJE ZNANJA KAR ČEZ NOČ? str. 22

Denar za drugačno orožje

To, kar se zadnje leto in več dogaja v šolstvu (in mimogrede tudi v kulturi), nima primere. Šolanja ljudi res ne spodbujamo, temveč ga potiskamo v vedno večjo zmedo.

Javnost je o vsem skupaj le »previdno obveščena«. Tudi prosvetni delavci se lahko seznajajo povečini z že sprejetimi in potrjenimi zakoni. Če pa že imamo priložnost dajati pripombe in predloge, ostanejo ti bolj ali manj brez odziva. Javna občila objavljajo povečini vesti (skopo in brez ustrezne pozornosti); to velja tako za časnike kot za televizijo. Tisto, kar piše v časopisih ali slišimo na RTV, o dogajanju v šolstvu izven največkrat v medlo in nekritično poročanje. Nekaj je še zmeraj narobe, sicer zmeraj go-drnjavim, pa vendar pasivnim in v usodo vdanim prosvetarskim značajem. V skrajni fazi se zateče v stavko s kratkotrajnimi rešitvami, ki pa prav nič ne spreminijo trajnih težav. Upanje, da bodo dijaki (ob spomladanski stavki za zaključne izpite) zdra-

mili »prosvetno Trnuljčico«, je kmalu padlo v vodo, saj smo ob mnogo pomembnejših vojnih dogodkih začeli šolsko leto kot le še eno vnaprej izgubljeno bitko brez boja.

Ob vsem tem je prav neverjetno, da meni šolski minister, da bo dovolj motiviral učiteljsko sre-njo z lepo zvanečimi besedami o šoli, ki naj bo prijetna (čeprav revna) in srčnem (razumi: boga-boječem) učitelju.

Ali lahko v današnji šoli učitelj vzgaja mlade odvisneže v samo-stojno misleče ljudi? Še zlasti, če ima, kljub obetajočim reformam in t. i. prenovljenim programom, v končni obliki opraviti le s spre-menjenimi naslovi bolj ali manj starih predmetnikov in vsebin ali združenih več predmetov pod no-vimi, bolj zvanečimi naslovi... če je brez ustreznih sodobnih uč-benikov in pripomočkov, norma-tivi in pomanjkanje denarja pa bodo še bolj kot doslej onemogo-čali šolam organizacijo dodat-nega in dopolnilnega pouka, in-teresa dejavnosti, izbirnih

predmetov... V razredih ne bo nič manj dijakov (kljub večletnim obljubam), torej ostajata diferen-ciacija in individualizacija še zmeraj le pobožna želja in didak-tični pojem. Navsezadnje bi lahko učitelji razumeli, da ne gre preveč obremenjevati že tako rev-nega republiškega proračuna. Tudi poenotenje osebnih dohod-kov bo dokončno izenačilo revš-čino učiteljev. Na tem področju sociala res nima tekmeča. Nobe-nih razlogov namreč ne bo več, da bi bili eni bolj »enaki« od drugih. Razumljivo je, da so vod-stva šol bolj ali manj modro tiho. Samo neumni se izpostavljajo, potem ko so menda že zamenjali t. i. rdeče ravnatelje s sposobnej-šimi, predvsem pa ustrežnejšimi. Ti imajo z novo zakonodajo škarje in platno v svojih rokah. Kako se bodo lotili nove sistema-tizacije, nagrajevanja in napred-o-vanja učiteljev, kako postavili na cesto ljudi, ki so po novih norma-tivih v šoli čez noč postali prese-žek, nobenega od oblastnikov pretirano ne skrbi.

In ker šola nikakor ni pridobit-

niška ustanova, saj že leta in leta čisto dobro deluje s premalo de-narja, so vrle šolske oblasti zavr-gle vsako misel na to, da so na nekaterih srednjih šolah v Slove-niji doslej prav dobro delovale t. i. enote za izobraževanje odras-lih. Ne ravno dobičkonosne, pa vendar dodatni vir šolskega de-narja. Kaj komu tudi mar, da imajo mnoge med njimi dolgo-letno andragoško tradicijo, zlasti pri strokovnem izobraževanju za-poslenih, saj se je samo lani v Sloveniji izobraževalo v sred-njih šolah okrog 10.000 zaposle-nih. Nekateri ravnatelji so jih ukinili. Ob najdražji, statični ne-zaposlenosti, ki grozi naši repu-bliki, in ob »genocidni« izobraz-beni sestavi v Sloveniji (kot se je nedavno slikovito izrazila znana doktorica znanosti) smo resnično »samomorilsko« brezbrilni do izobraževanja, tudi odraslih. Ob tem je kaj malo tolažilen milosten en odstotek denarja, ki ga je vlada letos prvič namenila iz pro-računa za izobraževanje odras-lih. Ob delitvi bo najbrž spet vredno dodatno pisati, ker si bodo denar razdelili tisti, ki bodo prvi zraven in sploh vedo zanj.

Tudi zakonodaja, ki se pripravlja za izobraževanje odraslih in usta-novitev andragoškega »centra«, bo le majhen korak, če ne bo

vladi, zlasti pa pristojnim mini-strstvom (za šolstvo, delo...) pri priči jasno, kaj je nacionalna prosvetna politika, ki je nismo nikoli imeli. Financirati bo treba drugačno »orožje«. Morda bo potem korak v Evropo lažji. Kdo v naših ministrstvih, zavodih in inštitutih razmišlja in tudi naredi kaj za to, da bi več ljudi uspešno končalo ustrezne šole (50-od-stotni osip samo v srednjih šo-lah), kje imamo pripravljene pro-grame preusposabljanja, študije o izobraževalnih potrebah zaradi zavoženega gospodarstva, speci-alistične programe? Kam z ljudmi, ki ne morejo nadaljevati šolanja? Ali se naj s temi naci-onalno pomembnimi vprašanji še naprej ubadajo navdušenci in ljubi-telji ali pa bi bilo bolj pametno, da gredo še ti med zasebnike. Morda nas bodo strezile prav zasebne šole!

Ob vsej tej bedi pa sem skoraj prepričana, da ne bo težav, ko bomo začeli odpirati dobre stare cerkvene šole. Našel pa se bo tudi potreben denar, če bi se pojavila nuja po vpeljavi novega pred-meta v šoli (kot je npr. verouk). Saj, nazadnje bomo še ateisti za-čeli verjeti, da našemu šolstvu in tistim, ki smo ujeti v njem, lahko pomaga le še višja sila.

IDA SREBOTNIK

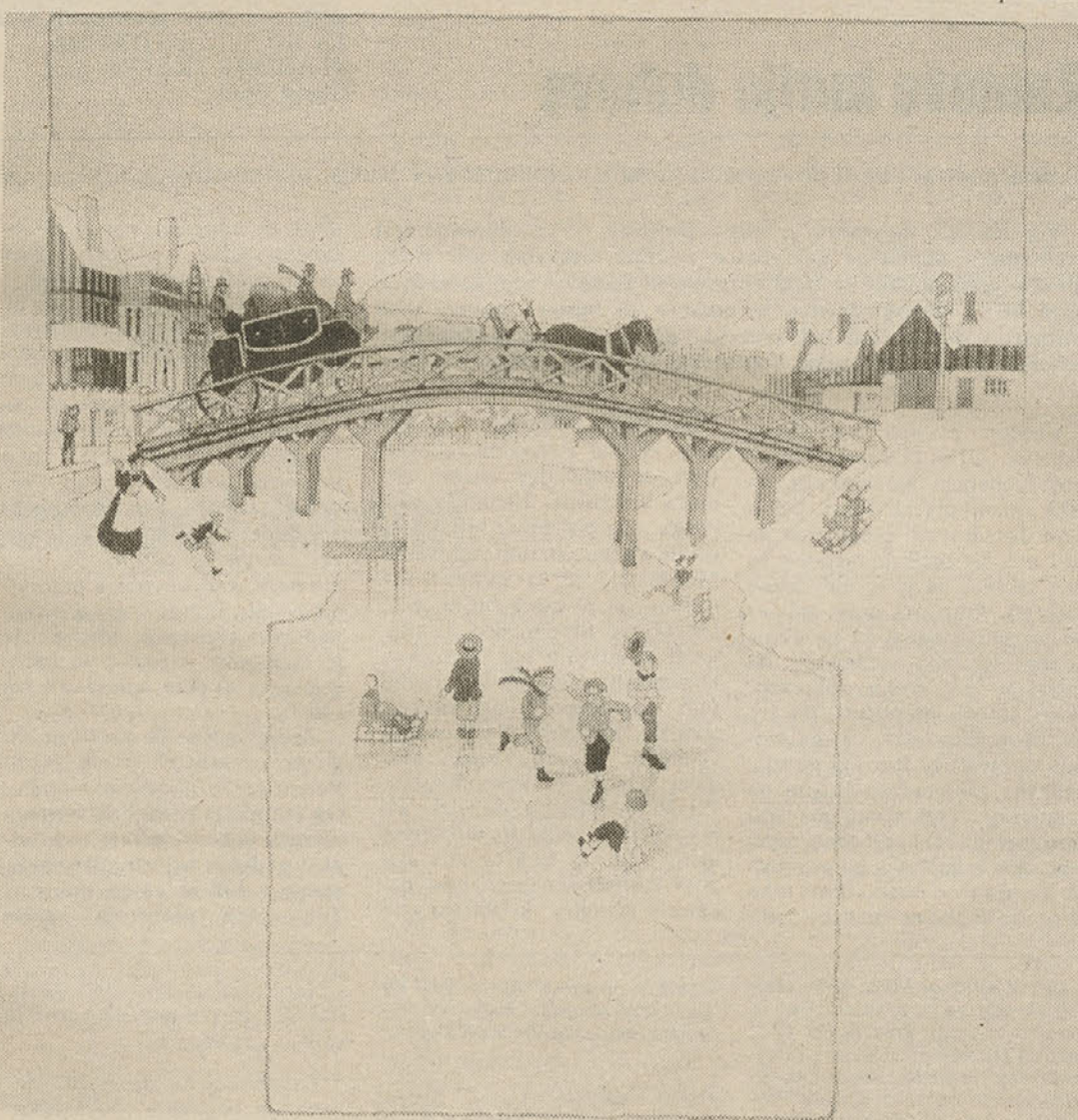
Na zadnji dan starega leta

Glasi, kakor jih je star učitelj na Silvestra večer iznenada na strune brenkal ali ekstemporiral.

Dragi učiteljski dnevi! Kako berzno podvzajajo tudi vaše ime-nine ure! Ni dolgo, kar sem pri-šel prvičkrat v šolo k učencem in zasajal v mlade serca mlado seme. Neprenehoma sem delal na svojem težavnem polju. Ko je že sneg in led zemljo pokrival, in ko je kmetovavec mirno sedel in po-čival v gorki hiši, – sem jaz naj bolj se trudil in potil na šolski njivi. Steka se leto za letom in z njim tudi vse, kar sem storil in zamudil. Oj, sladka, pa tudi ne-mirna misel! V prevelikem veselji mi bo plavalo serce, če bom le količkaj zasledil svojega lepega pridelka po mili domovini.

Hrepeneče, kot drevo po zimi, čakam vesele pomladi, ktera bo z novim cvetjem venčala naše do-mače hribe, dole in planjave, ter jih blagoslovila in polnila s slad-kim sadjem. Potem naj se tudi meni približa resni trenutek mo-jega zadnjega dneva v letu; ne bom se ga bal, ker prinesel mi bo naj slajši delapust in veselo novo leto v preljudi deželi, kjer nas čaka boljše plačilo in tolažilo za žulje naše.

Učiteljski tovarš 1862 str. 2.

Jean Claverie: Zima, ilustracija iz knjige Le Prince heureux, Francija

Naj končamo našo praznično številko z voščilnicami: tele, ki jih boste našli na naslednjih straneh, so Unicefove, iz Mednarodnega sklada za pomoč otrokom po vsem svetu. Naj bo tako tudi novo leto v znamenju naše humane pomoči: vsako voščilo, ki ga pišemo v tem času, naj re bodo le dobre želje prijateljem, temveč tudi naša pomoč in prispevek tjakaj, kjer ju tako zelo potrebujejo.

OD NOVEGA LETA

Šolski razgledi

Naš pedagoški strokovno-informativni časnik bo od janu-
arja 1992 izhajal v novi grafični in vsebinski podobi in
z novim imenom.

Gotovo ste opazili, da že dalj časa nočemo biti podobni
drugim. Hočemo biti drugačni in stvari pogledati iz različnih
zornih kotov. Sprejeti in utrditi hočemo misel, da ni končnih
resnic in ne popolnih zablod in da ni mogoče širiti razgledov,
tudi šolskih, če moramo gledati samo skozi eno okno in
zmeraj v isto smer.

Šolske razgled bomo bistrili z našimi rubrikami. Pričaku-
jemo, da boste sodelovali z dohrimi prispevki; v vsaki doz-
dajšnji številki vas je bilo več kot 40.

Priloge bodo poskrbele za uradna obvestila Ministrstva za
šolstvo in šport, Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti
Slovenije in še kaj.

Vabimo vas tudi med naročnike. Če nas bo več, bomo
močnejši in boljši. Šele potem bo časnik res naš. Na svojo
tradicijo smo upravičeno ponosni: pred 140 leti (1852) je
začel izhajati Šolski prijatelj, prvi pedagoški slovenski list pri
nas.

UREDNIŠTVO

Vesel božič in
srečno novo leto 1992!

dogodki
novosti• Dr. Miha Tišler – novi
rektor Univerze v Ljubljani

Po nekaj ponesrečenih volitvah rektorjev – prešlo je že skorajda v navado, da se postopek začne spomladi in se zavleče tja v zimске dni – so mnogi že skoraj zgubili zaupanje v našo almo mater. Toda rektor, akademik prof. dr. Miha Tišler, ki ga je 12. de-

cembra letos z veliko večino navzočih v vseh treh delegacijah (študentov, uporabnikov in profesorjev) in absolutno večino vseh članov vsake delegacije imenoval Univerzitetni svet Univerze v Ljubljani. Kljub vsemu zasluži izjemno spoštovanje in

zaupanje. Na čelu Univerze bo poldrugo leto in bolj kot njegova strokovnost se bodo v tej vlogi izrazile njegove osebnostne vrline in širina duha. O njegovih pogledih na univerzo in dogajanja v zvezi z njo bomo več zapisali v našem časniku, januarski številki Šolskih razgledov, ko bomo pripravili pogovor z novim rektorjem. Tokrat pa smo za vas izbrali le nekaj podatkov iz obrazložitve k predlogu za rektorskega kandidata: Rojen je bil 1926 v Ljubljani, diplomiral je 1952 na Fakulteti za kemijo in leto kasneje na Prirodoslovno-matematični fakulteti v Ljubljani. Leta 1955 je doktoriral iz kemijskih znanosti. Na ljubljanski univerzi je opravljal različne dolžnosti – od predstojnika katedre za organsko kemijo, Oddelka za kemijo in kemijsko tehnologijo, do prodekana in dekana Fakultete za naravoslovje in tehnologijo. Kot vrhunski strokovnjak in znanstvenik se ukvarja s temeljnimi raziskavami organske heterociklične kemije. Veliko objavlja v mednarodnih revijah in je gostujoči profesor na univerzah v Angliji, Nemčiji. Združenih državah Amerike, Avstraliji in Italiji. Od 1970 je dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, po 1977 pa tudi njen redni član. Od nekdaj namenja veliko pozornost in časa vzgoji mladih kemikov.

Novi prorektorji Univerze v Ljubljani so: dr. Mirko Jurak za znanstveno-raziskovalno področje, dr. Miroslav Kališnik za vzgojno-izobraževalno, dr. Jože Kušar za gospodarsko in dr. Janez Možina za študentsko področje.

• Več tujih jezikov v osemletki?

Jože Zupančič, tačas predsednik skupščinskega zbora združenega dela, drugače pa ravnatelj celjske gimnazije, je obudil že nekaj let živ predlog za boljši pouk tujih jezikov v osnovni šoli. Strokovnemu svetu in ministrstvu za šolstvo je predlagal, naj se preuči možnost, da bi vpeljali še drug tuji jezik in povedali, od katerega razreda. Bi bil prvi tuji jezik lahko že v 1. razredu? Raziščemo naj se možnosti za oddelke s poukom latinskega jezika v osnovni šoli v povezavi s srednjo šolo. Predlagatelj razmišlja o možnostih za ustanovitev poskusnih oddelkov v šolskem letu 1992/93. Strokovni svet je menil, naj pobude preuči Zavod RS za šolstvo in šport.

• Bogat teden univerze

Univerza v Ljubljani slavi kot svoj dan 3. december; tedaj so bila leta 1919 prva univerzitetna predavanja in tedaj praznujemo tudi obletnico Prešernovega rojstva. Letos so na ta dan slavnemu jezikoslovcu dr. Francetu Bezlaju podelili častni doktorat univerze. Društvo univerzitetnih profesorjev je proslavljalo 70-letnico delovanja. Med številnimi prireditvami se je z raznolikim programom izkazala Pedagoška fakulteta v Ljubljani (podobno kot lani Fakulteta za šport); študentje za likovno pedagogiko so pripravili razstavo, katedra za gospodinjstvo je naredila razstavo z naslovom Bogastvo semen. Predstavljena je bila Pečjakova knjiga Hitro in uspešno branje. Pripravili so razpravo Družina in šola kot dispoziitiv vzgoje ter projekte Tempus – razvoj začemega naravoslovja ter razvoj programov kreativne terapije in supervizije. Pripravili so pogovor s študenti fakultete, ki kot prostovoljci sodelujejo pri delu z begunci iz Hrvaške v ljubljanskih zbornih središčih na Viču in na Šmartinski.

• Tabori za srednješolce

V Ministrstvu za šolstvo in šport pripravljajo načrt za vpeljavno enotedenskih taborjenj za srednješolce: seznanjanje z ravnanjem v naravnih in drugih nesrečah ter z možnostmi preživetja v izjemnih okoliščinah. Pripravljajo program, iščejo prostore – dobrodošli bi bili predvsem opuščeni vojaški objekti zunaj mestnih središč – ter premišlujejo o denarju in vsem drugem. Taborjenja bi bila enotedenska, obvezna za vsakega srednješolca enkrat med šolanjem, tam neke bolj proti koncu šolske dobe. V taborjih naj bi se vsako leto zvrstilo okoli 25.000 učencev; v 10 taborjih po Sloveniji bi bilo dovolj prostora za te potrebe in za druge, med drugim tudi za poletna taborjenja, mladinsko izletništvo po zgledih nekaterih evropskih držav.

Avtonomija šolstva – kaj je to?

Med vsemi mogočimi sintagmami najdemo tudi tisto o avtonomiji šolstva, kulture in znanosti. O avtonomiji šolstva razmišljamo različno. Nekateri si pod tem pojmom zamišljajo samostojnost šol, drugi samostojnost učiteljev pri uresničevanju učnih načrtov, tretji večjo svobodo pri upravljanju šolstva.

Ko so konec avgusta v slovenskem parlamentu sprejemali Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, je malokdo pomislil, da je to tako rekoč temeljni sistemski zakon o šolstvu v Sloveniji, ki je bistveno spremenil razmerja med državo in šolstvom. Novi zakon je vpeljal državno upravljanje šolstva. Ob tem nastaja vprašanje, kako je z demokratizacijo upravljanja šolstva pri nas in drugje. V primerjavi s prejšnjo ureditvijo organizacije in financiranja šolstva se zdi, kot da prehajamo iz ene skrajnosti v drugo.

Z zakonom določene spremembe upravljanja šolstva izražajo novo politično zasnovo in odnos nosilcev oblasti do šolstva. Šolstvo se iz družbene dejavnosti prelevilo v javno službo, vse pomembne upravljalске odločitve v njem pa so v pristojnosti države.

V svetu sta se uveljavila dva izrazitejša načina upravljanja šolstva: v centraliziranih državah, kjer upravlja javne službe avtoritarni državni aparat, za vzgojo in izobraževanje skrbi samo država; za drugi način vodenja šolstva pa je značilno bolj ali manj demokratično upravljanje, pri katerem sodelujejo vsi zainteresirani dejavniki (nosilci oblasti, starši, učitelji in organizacije državljanov, kot zastopniki civilne družbe).

Za avtoritarne državne oblike upravljanja je med drugim značilno, da na nedržavne organe, na primer šolske svete, prenašajo zgolj nekatere naloge in odgovornosti, ne pa tudi pristojnosti. V sodobnih demokratičnih državah – ne le v skandinavskih in anglosaksonskih deželah, kjer je demokracija na visoki ravni – pa se v šolstvu vse bolj uveljavljajo sestavine demokratičnega upravljanja in avtonomije.

In kaj prinaša predlog nove Ustave Republike Slovenije, s katerim so se državljani lahko seznanili šele 11. decembra? Ustava zelo skopo govori o človekovih pravicah in svoboščinah, ki bi jih lahko uveljavili na primer v šolstvu. Po 44. členu ima načelno »vsak državljan pravico, da v skladu z zakonom neposredno ali po izvoljenih predstavnikih sodeluje pri upravljanju javnih

zadev«. Uresničevanje te ustavne pravice je torej prepuščeno zakonu, zato si lahko mislimo, kako bodo državljani te pravice mogli uresničevati v šolstvu. Če bo teh pravic toliko, kot jih določa Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, potem pričakovanja ne obetajo veliko. Več besed kot svobodi izobraževanja namenja nova ustava pravicam staršev glede verske in moralne vzgoje njihovih otrok.

Določilo v 57. členu je na videz spodbudno: »Izobraževanje je svobodno.« Vendar to še ne pomeni, da je izobraževanje tudi avtonomno, saj bo ustava to pravico zagotovila samo državnim univerzam in visokim šolam (58. člen).

Poglejmo, kako je z avtonomijo šolstva drugje po Evropi. Kot zanimivost omenimo Belgijo, ki je po površini samo za polovico večja od Slovenije, ima pa skoraj petkrat več prebivalcev. Največja od štirih regionalnih enot je Flandrija (razdeljena na 23 okrajev) s 5,7 milijona prebivalcev na ozemlju, ki obsega približno tri četrtine Slovenije. Belgijsko šolstvo in njegovo organiziranost slikovito ponazarjajo podatki, ki so bili pred nedavnim objavljeni v zajetni knjigi na 460 straneh (Education in Belgium: The diverging past), ki se uvršča

v zbirko pregledov nacionalnih izobraževalnih politik držav članic OECD (Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj). Ta »bela knjiga« o belgijskem šolstvu, je namenjena članom Odbora OECD za izobraževanje iz 24 držav razvitega sveta. Tokrat je opisana država, ki so jo slabše poučeni doslej marsikdaj uvrščali med konservativnejše v Evropi.

V uvodu knjige je poudarjeno, da je Belgija dežela, ki upošteva nasvete in dialog. Zato imajo pri oblikovanju izobraževalne politike v tej državi pomembno vlogo šole, sindikati, starši in socialno-gospodarsko okolje. V belgijski izobraževalni politiki se ogibajo avtoritarnim odločitvam ter dramatičnim spremembam v vzgoji in izobraževanju.

Pomembne določilnice belgijske izobraževalne politike so decentralizacija, devolucija in deregulacija.

Decentralizacijo pojmujejo kot prenos upravljalске moči in odgovornosti od višjih šolskih organov k nižjim, seveda hkrati s prenosom denarnih virov. Tako lahko organi na nižjih ravneh upravljanja vodijo svojo politiko, ki je avtonomna in temelji na presoji lokalnih potreb. To velja za predšolsko vzgojo, osnovne šole in srednje šolstvo pa tudi za drugo izobraževanje po končani srednji šoli, razen na univerzah. Tako decentralizirani organi niso podaljšana roka šolskega ministrstva pa tudi ne njegovi zastop-

niki na nižji upravljalški ravni, temveč so upravni organi krajev in občin s svojimi pristojnostmi.

Devolucija pomeni v Belgiji prenos upravljalске moči z vlade na lokalne. Tudi de-regulacija je ena od sestavnih istega procesa, v katerem vlada prenaša odločanje o posameznih predpisih na nižje območje organe, hkrati pa zmanjšuje število predpisov, jih poenostavlja, nekatere med njimi pa celo odpravi. Zgled takšne deregulacije je v srednjem šolstvu ukinitve standardov za oblikovanje ali delitev oddelkov v razredih, odgovornost za odločanje o tem pa je prenesena na šole.

Odločitve, ki je najbolj priporočljiva k utrjevanju šolske avtonomije, je bila v Flandriji sprejeta leta 1989; tedaj so ustanovili Samostojni svet za šolstvo Flamske skupnosti (Autonome Raad van het Gemeenschapsonderwijs) – upravljalško telo, sestavljeno iz Centralnega sveta in 374 lokalnih šolskih svetov. Od ministrstva za šolstvo flandrijske regije je prevzelo upravljanje z gnotnimi sredstvi vred. Določa pedagoške standarde, učne načrte, skrbi za učno in drugo osebeje v šolah, upravlja sklad za graditev šol in načrtuje izobraževanje.

Šolske avtonomije in decentralizacije se loteva torej vsaka država po svoje. Vprašanje pa je, kaj je za koga šolska avtonomija – nekaj, kar vleče voz šolstva naprej ali nazaj.

BORIS LIPUŽIČ

Bojkot pisnih nalog v šolstvu

Sporočamo, da so se učitelji temeljnih predmetov (slovenskega jezika, matematike in tujih jezikov) na več kot sto šolah – osnovnih in srednjih, odločili za bojkot pisnih nalog na poziv sindikata.

Ker se bliža konec I. šolskega polletja, bojkot pisnih izdelkov bistveno moti ocenjevanje učencev: to lahko povzroči, da bodo učenci ostali tudi neocenjeni ali pa bodo naenkrat pisali veliko šolskih nalog.

Ministrstvo za šolstvo in šport – ne glede na sklep strokovnega sveta za vzgojo in izobraževanje in skupščinskega odbora, da je treba pripraviti predlog za diferencirano učno obveznost, sindikatu še ni odgovorilo, skratka, razen uстных izjav, da ni strokovnih utemeljitev za diferenciacijo ni naredilo ničesar.

Sindikat ne razume neodgovornega ravnanja ministrstva in ne more prevzemati odgovornosti za posledice.

Sindikat je pripravljen takoj preklicati bojkot, če bo Ministrstvo za šolstvo in šport sporočilo, da je pripravljeno diferencirati učno obveznost ali kako drugače rešiti povračilo za večje obremenitve, ki jih imajo učitelji pri posameznih predmetih.

ZA RO SVIZ SLOVENIJE
VLADIMIR TKALEC, prof.
Glavni tajnik

ŠOLSKI RAZGLEDI

več kot sinteza slovenskega tiska o šolstvu

Zahteve burijo duhove

O diferencirani učni obveznosti učiteljev slovenskega jezika, matematike in tujega jezika

V petek, 13. decembra, je bila v prostorih SVIZ Slovenije seja predsedstva sindikalne konference učiteljev osnovnih šol. Poleg splošne problematike so člani obravnavali uresničevanje kolektivne pogodbe za negospodarski in odmeve na burno razpravo med delegati, v zbornicah in tudi v stroki o diferencirani učni obveznosti učiteljev slovenskega jezika, matematike in tujega jezika.

Večkrat je bila postavljena zahteva, naj bi bila učna obveznost učiteljem slovenskega jezika zmanjšana na 2 uri, učiteljem drugih dveh predmetov pa na 1 uro. Dozdajšnje razprave so bile takšne, da je iz njih težko razbrati, kdo ima prav, dokler ne spoznaš ozadja, ki spodbuja učitelje teh treh predmetov, da vztrajajo pri svojih zahtevah. Bodo zmogli prepričati, da gre res za dodatno delo, ki ga morajo opraviti, za tisto, ki ga zdaj veljavna zakonodaja drugim ne predpisuje. Vsak učitelj ima delo s pripravami, eni več, drugi manj – predpis le zahteva, da priprava je. To je za vse enako. Prav tako je za vse enako ocenjevanje, zbi-

ranje ocen. Postavljena je zahteva, da sta v vsakem redovalnem obdobju dve oceni, ena mora biti ustna. Lahko je tudi druga, ena pa mora biti, da se učitelj z učencem tudi pogovarja. Mislim, da je ta zahteva potrebna, saj je otrok bil in je še prevečkrat obremenjen s pisanjem kontrolnih vaj ali testov. Dozdajšnji predpisi so uredili tudi povečano odgovornost, skratka, prevelik telesni napor učiteljem telesne vzgoje, tehnične vzgoje in gospodinjstva. Pri teh predmetih je oddelk razpolovljen. Učitelji so razbremenjeni. Zaradi povečanega napora izključujem zagnanost nekaterih učiteljev, ki zbirajo gra-

divo za tehnično vzgojo ali likovno vzgojo, ker takih zahtev nisem našel v uradnih knjigah.

In zdaj k predmetom, ki jih omenjamo v zvezi z diferencirano učno obveznostjo učiteljev. Prelistal sem debelo knjigo, v kateri so učni načrti za osnovno šolo in na koncu vsakega predmeta tudi navodila, kako uresničiti postavljene cilje. Prepričan sem, da je naš pedagoški vrh vedel in ve, kaj je zapisano pri omenjenih predmetih; zato me moti, kar sem neke prebral, da bi bilo dobro v zvezi s tem napraviti raziskavo. Mislim, da je raziskano, zapisano in naročeno, da se delo opravi. In kaj piše?

Zadnji odstavek na strani 70 govori o različnih pisnih vajah. Potem pa se nadaljuje: »... Poleg teh pišejo učenci od četrtega razreda dalje v vsakem redovalnem obdobju najmanj dva spisa, enega v šoli in enega doma... Teh osem učencevih spisov

vsako leto je del dokumentacije o učenčevi uspešnosti pri slovenskem jeziku.«

Ali ni to tisto dodatno delo, ki ga učitelj mora opraviti doma (poprava spisov) in za to delo zahteva vrednotenje. Nekaj podobnega, seveda pa manj obširno, se zahteva v vsakem redovalnem obdobju pri matematiki. O tem piše na strani 438, za angleški jezik pa na strani 142.

Trdno sem prepričan, da v učnem načrtu te zahteve morajo biti. Želel bi le, da bi jih videli in prebrali vsi tisti, ki te dni odločajo o plačilu za opravljeno delo v obliki diferencirane učne obveznosti.

Ob tem pa se res odpira vprašanje, kako je s pisnim preverjanjem znanja pri drugih predmetih, z novimi zahtevami. Mogoče bi tu potrebovali strokovno raziskavo.

V zvezi z obveznostjo pa še tole. Precej učiteljev, ki jim tečejo zadnja leta delovne dobe, je začelo poučevati takrat, ko je bil zlasti na podeželskih šolah z manj učenci pouk ves dan. Učitelji so učili 35 ur na teden (4 dopoldne, 3 popoldne). Prost je bil četrtek. V začetku ta povečani obseg dela ni bil plačan. Zato je predlog, naj bi tem učiteljem, ki imajo do upokojitve le nekaj let, znižali učno obveznost za dve uri, res vreden vse podpore – vsaj v prehodnem obdobju.

TONE PFAJFAR

Prosvetni delavec, p.o.
Poljanski nasip 28
61104 Ljubljana
poštni predal 21
Ziromacun: 50101-603-46509
Tel. (061) 315-585

venije za šolstvo), Milka Arko (Republiški sekretariat za zdravstveno in socialno varstvo), Ivan Bitenc (Republiški sekretariat za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo) in delavci delovne skupnosti podjetja Prosvetni delavec: Marjana Kunej, Lučka Lešnik, Stanko Šimenc in Metka Vovk.

Uredniški odbor: Boštjan Zgonc, predsednik, in člani Tea Dominko, Dora Gobec, Gregor Kocijan, Mar-

jana Kunej, Lučka Lešnik, Tine Logar, Lidija Magajna, Janko Svetina, Stanko Šimenc in Vladimir Tkalec.

Časnik urejajo: Stanko Šimenc – glavni urednik, Marjana Kunej – odgovorna urednica, Lučka Lešnik – novinarica – urednica in Tea Dominko – tehnična urednica. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Časnik izhaja štirinajstrednjo med šolskim letom.

Naročnina za leto 1991 znaša 380 SLT za posameznike in 760 SLT za organizacije.

Za upokojene prosvetne delavce in študente pedagoških smeri 260 SLT na leto.

Ta številka stane 50 SLT.

Tisk ČTP Ljudska pravica, YU ISSN 0033-1643.

prosvetni
delavec

Upravni odbor: Marija Velikonja, predsednica (Zavod Republike Slo-

PREDSTAVLJAMO VAM ANDRAGOŠKI CENTER SLOVENIJE

Za kakovost in kulturo izobraževanja odraslih

aktualno

Pogovor z Zoranom Jelencem, v. d. direktorjem Andragoškega centra Slovenije

● **Zamisel o Andragoškem centru ni nova, še zlasti je bila poudarjena leta 1984 na blejskem posvetovanju andragogov. Andragoški center je začel delovati letos. Se zdajšnje delovanje zelo razlikuje od zamišljenega?**

– Zdajšnji andragoški center uresničuje temeljne želje in predloge, ki so bili oblikovani na Bledu in tudi v uradnem predlogu za ustanovitev andragoškega centra, ki ga je Andragoško društvo Slovenije dalo tedanjemu Republiškem komiteju za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo leta 1985. Zdaj so nekatere postavke le bolj izčiščene, nove pa so zahteve, ki temeljijo na ustanovitvenem odloku Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije, ustanovitve našega centra. Nalagajo nam pomembno vlogo tudi pri sistemskem urejanju izobraževanja odraslih v Sloveniji in pri oblikovanju nacionalnega programa za to področje.

● **Kdo, razen Andragoškega društva Slovenije, ima največ zaslug za Andragoški center Slovenije?**

– Nosilci družbenih pobud, ki so znali pravilno presoditi vlogo in možnosti andragoškega centra – po nekajletnem obdobju, ko nismo smeli govoriti o andragoškem centru kot novi in samostojni ustanovi in se tudi imena »andragoški center« v političnih krogih ni smelo uporabljati – so bili Republiški zavod za zaposlovanje in Republiški komitej za delo (osebno zlasti zdajšnja ministrica za delo Jožica Puhar) in Skupnost izobraževalnih centrov Slovenije (posebno glavni tajnik Valentin Kočač). K hitri rešitvi gnotnih vprašanj (denar in prostori) pa so pripomogle spremembe v zdajšnjem Ministrstvu za šolstvo in šport, ki je izobraževanje odraslih sprejelo kot področje, za katero je soodgovorno, saj zdaj oblikuje tudi posebno organizacijsko enoto za izobraževanje odraslih, pripravljajo poseben zakon za to področje, sprejema izobraževanje odraslih kot posebno področje nacionalnega programa razvoja vzgoje in izobraževanja itn.

● **Osrednje poslanstvo centra je razvijanje in pospeševanje razvoja izobraževanja odraslih pri nas. Kako nameravate to uresničevati?**

– Če povem na kratko: tako, da si sami pridobimo še več stro-

kovnega znanja kot ga imamo zdaj (seveda bo ob lastnem študiju in raziskovanju pomembno imeti čim več stikov s podobnimi strokovnimi ustanovami v svetu in prenesti ter oplemeniti njihova spoznanja in izkušnje pri nas, da ne bi po nepotrebnem vnovič odkrivali Amerike), s tem znanjem pa bomo pomagali nosilcem in izvajalcem izobraževanja odraslih pri nas, da bodo razvijali ali povečali svoje zmogljivosti in kakovost.

● **Kdo so ti »nosilci in izvajalci« in kako jih boste prepričali, da jim ne mislite »soliti pameti«?**

– To so Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport (za izobraževanje odraslih za pridobivanje izobrazbe v osnovnih in srednjih šolah), Center za razvoj Univerze (za visokošolsko izobraževanje odraslih in spopolnjevanje visokošolsko izobraženih strokovnjakov), Zveza ljudskih univerz Slovenije (kot zveza središč za splošno in drugo izobraževanje odraslih v lokalnih skupnostih), Skupnost izobraževalnih centrov Slovenije (predvsem kot združenje središč za izobraževanje zaposlenih v podjetjih in ustanovah), Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (za izobraževanje delovne sile), Ministrstvo za šolstvo in šport (kot nosilec sistemskega urejanja izobraževanja odraslih v Sloveniji) in še drugi. Prepričali jih bomo tako, da bomo delali prave stvari; torej tiste, ki jih potrebujejo. Naše delo bo vsem na oči in morali ga bomo dobro opravljati. Povabili jih bomo k pripravi in uresničevanju naših delovnih načrtov. Kako bomo to dosegli? Imeli bomo strokovne aktivne za posamezna področja in vrste izobraževanja odraslih (večji del aktivov bodo sestavljali zastopniki navedenih ustanov), njihovi zastopniki pa bodo tudi v organih Andragoškega centra (svet in strokovni svet). Vsak bo moral pošteno opraviti svoj del naloge. Tako, denimo, ne bomo mogli uspešno vplivati na izobraževanje v srednjih šolah, če Zavod RS za šolstvo in šport ne bo imel ustreznega osebja, ki bi razvijalo izobraževanje odraslih v šolah (pripravo programov in njihovo spremljanje in pravočasno obnavljanje, vpeljevanje andragoških standardov, svetovanje šolam in učiteljem pri uresničevanju programov za odrasle itn.); preusposabljanje brezposelnih pa ne bo učinkovito, če pri tem

s svojimi strokovnimi službami ne bodo sodelovali zavodi za zaposlovanje. Tisti, ki mislijo, da jih bo Andragoški center odrešil skrbi za izobraževanje odraslih, se motijo. Zgodilo se bo prav nasprotno: center jih bo spodbudil, da se bodo z izobraževanjem odraslih ukvarjali bolj kot doslej.

● **Ali lahko poveste bolj dolgo: kaj boste delali v centru in kaj pričakujete od drugih?**

– Delo v Andragoškem centru bo organizirano na štirih delovnih področjih, to so: raziskovanje, razvojno-svetovalno delo, informacijsko središče in izobraževanje ter publicistična dejavnost. Vse to pa bo potekalo v stalnih in občasnih projektih, to so: organiziranost in sistem, potrebe po izobraževanju, oblike in metode, poklicno izobraževanje, splošno (neformalno) izobraževanje, izobraževanje za pridobitev izobrazbe in drugi. Problemov se bomo lotevali s »projektno metodo«, to pomeni, da se bomo sproti organizirali, da jih bomo obravnavali iz vseh potrebnih zornih kotov. Vzemimo za primer preusposabljanje mlajših odraslih (sem štejemo tiste do 25 let starosti), ki so brezposelni: primerjalno bomo raziskali, kako se problema lotevajo v drugih državah, ugotovili potrebe po tem izobraževanju pri nas, preverili bomo, kakšne programe že imamo za izobraževanje te skupine (če bo mogoče, jih bomo dobili tudi od drugih) in izbrali najboljše. Od izbranega izvajalca bomo odkupili pravico za njihovo širšo uporabo. Posamezne programe bomo, če bo potrebno, v naši programoteki ali mediateki spopolnili in ponudili zainteresiranim izvajalcem. Preučili bomo, kako se programi uresničujejo, in če bo potrebno, ponudili še nove oblike in metode (zanje bomo organizirali ustrezno usposabljanje ali spopolnjevanje in pripravili tudi priročnike za njihovo uporabo).

V našem informacijskem središču bomo zbirali vse potrebne podatke o možnostih izobraževanja in jih posredovali zainteresiranim. Izobraževanje skupin mladih nezaposlenih in odraslih pa bodo še naprej morali izpeljati izvajalci tega izobraževanja v javnih zavodih (šole, ljudske univerze, izobraževalni centri itn.) ali zasebniki, ki bodo morali biti za to nalogo ustrezno usposobljeni.

● **Kaj se spada med vaše temeljne naloge?**

– Imeli bomo tudi svoje raziskovalne, strokovne, svetovalne in druge projekte, ki izvirajo iz naših skupnih interesov in potreb. Z njimi bomo razvijali izobraževanje odraslih v Sloveniji. V raziskovalnem projektu Razvoj izobraževanja odraslih v Sloveniji razvijamo sistemske podlage za izobraževanje odraslih v Sloveniji, metodologijo ugotavljanja in spremljanja potreb po izobraževanju odraslih, preučujemo in predlagamo nove oblike organiziranosti ter oblike in metode izobraževanja odraslih pri nas. V projektu Funkcionalno opismenjevanje odraslih v Sloveniji skupaj z Zvezo ljudskih univerz Slovenije razvijamo programe za tiste odrasle, ki nimajo dovolj temeljnega znanja za uspešno obvladovanje običajnih življenjskih in delovnih zahtev (torej so funkcionalno nepismeni). S Centrom za razvoj Univerze bomo sodelovali pri projektih za študij na daljavo in preobrazbo izobraževanja andragogov. V našem informacijskem središču bomo ustanovili informacijski sistem za izobraževanje odraslih v Sloveniji (s tem prevzemamo od Skupnosti izobraževalnih centrov Slovenije tudi nadaljnjo skrb za Katalog ponudbe in povpraševanja o izobraževanju odraslih, ki so ga začeli razvijati tam). Center bo povezoval zdajšnje zmogljivosti (izvajalce, nosilce) na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji in bo, če se bomo tako dogovorili, pomagal reševati skupna vprašanja.

● **Koliko ljudi že dela v centru in kako ga boste razvijali?**

– Center bomo razvijali postopoma. Začeli smo z raziskovalnim projektom – ta poteka že tretje leto (z redno zaposlenimi in zunanjimi sodelavci) – osebje bomo dopolnjevali s strokovnjaki iz prakse, vsi pa bomo morali biti raziskovalci, svetovalci, izobraževalci in pisci obenem, tako kot bo zahteval posamezen program ali projekt. Zdaj nas je le šest, še enkrat toliko pa nas bo po naših načrtih v naslednjih treh mesecih. Ščasnoma nas bo približno petajst.

● **Morda še beseda o viziji?**

– Doseči kakovost, s katero bomo lahko v naslednjih letih razvijali kulturo izobraževanja in učenja odraslih v Sloveniji. Seveda je naša želja, da bi pri tem čimprej dosegli evropsko raven.

Spraševala
LUČKA LEŠNIK

PAVEL ZGAGA

Seminarja in čevljev...

Ko sem se pred dvema desetletjema vpisoval na ljubljansko Univerzo, je krožil dovtip, da je to najboljša slovenska srednja šola. Pravijo, da so se odtlej stvari le slabšale. Zdaj sem do teh stvari težko objektivni, pa vendar sta me k čisto zasebnemu priirjevanju v zadnjih dneh pripravili vsaj dve zadevi: naprej Miklavžovo darilo, ki je prek Ministrstva za šolstvo in šport dopotovalo do vseh članic Univerze pod naslovom »Realizacija sklepa o določitvi kalkulativnih osnov za določitev obsega sredstev za plače, ki se financirajo iz proračunov«, nato pa še njegov globoko letargični sprejem med obdarovanci.

Prebujanje bo nedvomno nastopilo in tudi maček bo gotovo še hud. Če je pri tej zadevi kaka točka, v kateri bi lahko primerjali visokošolski študij s poprejšnjimi stopnjami izobraževanja, jo morate iskati prav tu. Novo urejanje plač v osnovnem in srednjem šolstvu je pred nedavnim povzročilo takojšen, oster sindikalni protest in celo bojkot, pa je vendarle šlo »samo« za nederencirano obravnavanje tiste »malenkostne« urne razlike med delom slavista in telovadnega učitelja. V urejanju univerzitetnih plač gre zdaj za morda veliko večje stvari. Videti je, da je postalo čisto vseeno, ali učitelj predava pesto ali petim študentom, ali opravi na leto petsto izpitov, pet ali pa nobenega – plača bo enaka. Popolnoma isto velja za diplome. Vendar bi se to še nekako šlo, še zlasti, če bi podrobneje razvili podmeno, da je učiteljevo delo obravnavano v globalu. Vsekakor pa bi morali v takšnem primeru organizacijske in finančne spremembe izpeljati iz prej spremenjenega koncepta študija (spet sem pri tistem, kar sem že zadnjič imenoval za refren teh komentarjev), to pa je administrativni pameti seveda nekaj nedopovedljivega, tako v »teh« kot v »prejšnjih« časih.

Nekoliko me je zaneslo: sploh nisem nameraval polemizirati s svojim novim delodajalcem in sploh nisem nameraval prišepetavati svojemu sindikalnemu zaupniku (čeprav se temu seveda ne otrekam). Ob vsem skupaj moram končno potihno celo priznati, da so mi nekatere rešitve čisto všeč: enotna metodologija (vsaj navidezno), boljše perspektive za asistente ipd. Toda tu mi vendarle ne gre za posvetno, eksistenčno, temveč za eksistenčno stvar.

* Realizacija tistega sklepa, ki mu kar ne znam ponoviti imena, je ukinila besedo seminar. V njegovem novoreku (no ja: pa je le zelo podoben stari »samoupravni latovščini«) zanjo ni mesta, ker je zanj nemisljiva. Vse neposredno visokošolsko pedagoško delo je v njem okleščeno na dva zveličavna pojma: na predavanja in vaje. Res, neke v papirjih nalepite še na razloček med »laboratorijskimi« in »avditorialnimi« vajami (v škodo slednjih!), toda seminarja ne najdete nikjer. Če se že hočete ukvarjati s takimi predpotopnimi oblikami izobraževanja, se boste morali zadovoljiti s tem, da vas strpajo v prokrustovsko kategorijo »avditorialnih vaj«. Seminarja kot tistega principa visokošolske didaktike, brez katerega bi se še zlasti humanistika in družboslovje pogreznila v hitre tečaje za administrativne rutinerje in tehnike, učiteljem ni treba spoštovati. Oni naj predavajo. Čeprav množično. Vaje so za asistente. Zato so vaje.

Ste opazili, da so v vrhovih odločanja o slovenskem šolstvu zdaj zbrani povečini kemiki, vsekakor sami naravoslovci (humanista ali družboslovca med njimi prav gotovo ni)? Brez vznemirjenja: saj jim ne mislim pripisati izgube seminarja, niti ne gojim nikakršnega resentimenta do njih. Pomislil sem le, da bi morda med idejami njihovih administratorjev še med pripravami lažje izbirali, če bi vmes sedel tudi kdo izmed teh, ki jih zdaj ni. Nekako se ne morem znebiti pomisleka, da je nonšalančna pozaba seminarja nekaj, kar sledi iz nereflektiranega prenašanja posebnih izkušenj iz študija tehnike na celotno visokošolsko didaktiko. »Avditorialne vaje«! Oglejte si le eno splošno humanistično enciklopedijo in poiščite geslo seminar! Latinsčine tako ne zna nihče več.

Nekoč, v dobrih starih časih, ko smo ravno prerasli pionirske rute in se začeli zanimati za rokenrol, je Elvis Presley prepeval neko pesem, ki je kot naročena za našo priložnost. Redko jo slišim in besedilo mi je že močno obledelo v spominu, pa le upam, da se mu ne bom preveč oddaljal: lahko mi nagajaš, lahko mi tečnariš, lahko mi narediš to ali ono – vendar: ne dotikaj se mojih lepih novih rumenih čevljev!

GLOSA

Rasna nečistost pod Alpami

Nekateri varuhi slovenstva in slovenskega naroda zavzeto skrbijo za promocijo države Slovenije, znotraj naše dežele pa tudi zunaj nje.

Pred nedavnim smo dobili tehten prispevek, ki bo spopolnil narodnostno teorijo o tem, kdo je pravi Slovenec, kdo pa je sicer lahko slovenski državljani, a po tej teoriji nima enakih splošnih človeških in državljanskih pravic kot »ta pravi Slovenec.« Pa še med pravimi Slovenci so eni bolj »naši« kot drugi.

Ta teorija tudi odkriva, da je pomembno, kje v tujini kakšen Slovenec živi, skratka, kje se je vzgajal v maternem jeziku. Pri tem so nekateri izseljenci in zdomci bolj posvečeni za podelitev statuta »reinrassig« Slovenca kot drugi, ki niso imeli prave domačijske vzgoje, takšne, kot jo preverjeno imajo tisti iz Argentine. Merila za presojo, kdo je »pravi« in »naš«, po katerih se presoja ustreznost v kadrovskem postopku, spominjajo na Rosenbergovo teorijo o čistosti nemške rase. To je, kot vemo, obsodila svetovna javnost na nürnberškem procesu leta 1946. Britanski književnik in znanstvenik židovskega rodu Teiner je v oddaji, ki jo je pred nedavnim prenašala tudi ljubljanska televizija, dejal, da je od nacionalizma in šovinizma pa do razizma in nacizma le korak.

Na srečo večina Slovencev ni obremenjena s tako priletnimi pogledi. Verjetno pa bi se takšen nacionalizem res razbohotil, če bi se Slovenija narcisoidno zaprla vase in se oplajala zgolj z zatohlo provincialno podalpsko folkloristiko. V takšni zaplankanosti bi lahko zabredla v fašistoidni slovenski šovinizem, kot je nanj v Mladini opozoril književnik Taras Kermauner.

Politika Srbije je dovolj svarilen zgled, kakšen odnos ima ta država na primer do Albancev, čeprav so njeni državljani. Slovenija se nenehno postavlja pred svetom z visoko ravnijo zaščite obeh avtohtonih narodnostnih skupnosti pri nas, Madžarov in Italijanov. Poskrbimo, da se bodo kot enakopravni državljani Slovenije počutili tudi neslovenci. Teh je blizu 10 odstotkov vseh prebivalcev. Slovanski demokraciji prav gotovo ne bi bilo v čast, če bi se ti počutili kot državljani druge vrste. Marsikateri med njimi, rojeni v Sloveniji, še zmeraj čaka na naše državljanstvo. Videti pa je, da je to pri nas težje doseči kot v ZDA in Veliki Britaniji. Otrok tujca, rojen v Ameriki ali v Angliji, dobi tam državljanstvo takoj, brez posebnega postopka.

Ne domišljajmo si, da bomo tako obvarovali rast slovenskega rodu. Zadeve bi se morali lotiti drugače in ustvariti mladini boljše možnosti za prihodnost ter narediti več za odpravljanje in zviševanje življenjske ravni, hkrati pa dati ljudem boljše možnosti za zdravljenje, šolanje in socialno varnost. Kompleksa majhnosti in ogroženosti, ki se v naši deželi zadnje čase še stopnjuje, ne bomo odpravili z različnimi merili za zagotavljanje in uresničevanje človekovih pravic.

V Belgiji jih ne moti, da je zvezni minister za izobraževanje in znanost Yvan Ylief sin ruskih staršev. Pri nas ga zagotovo ne bi spustili skozi kadrovske sito.

MATIJA ČESNIKAR

pobude
odmevi

Ex abrupto, eksclenca

Naj mi bo dovoljeno pomiriti spoštovano bralstvo, da so »oživljeni strahovi na predvojaško«, po katerih naj bi zaudarjale vsebine iz obramboslovja in vzgoje za mir le lamentiranje iz kabineta nekega teoretika. Zato naj v zvezi s tem ponovno poudarim, da niti s prevladujočo izobraževalno politiko niti kot kakšen skriven vzgojni cilj ni mogoče najti v predlogu tistih vsebin, ki bi lahko bile poistene s pripravi na oboroženi boj na »osebnoveš-činski ravni«; to je bilo modus vivendi in operandi prejšnje predvojaške ter kasneje tudi velikega dela obrambe in zaštite.

Tudi sam sem bil deležen marsikaterih blagodatnih gimnazijskih predvojaških, to pot iz slovenskega »predvojaška«. Vendar me pogled na realizem tega časa sili v drugačno razmišljanje, in to prav zaradi farsičnosti zgodovine in zato, da bomo sploh lahko razmišljali s svojo glavo.

»Zalet slovenske pomladi« je imel bolj malo opraviti z ukinjanjem in nenadomestitvijo obrambe in zaštite. Zato tudi kronologija in protagonisti gospoda Zgaga niso preveč sozvočni s tem »zaletom«.

Kajti tako način kot tudi siceršnji enostrani kontekst odločanja o usodi posameznih predmetov, učiteljev in vsega, kar je posledično s tem povezano, je bolj spominjal na čas med vojnami v stari kraljevini, kjer so z dekreti, že med šolskim letom hoteli prav tako odpravljati in umeščati predmete...

Zal moram povedati, da so bili nosilci razprave o vsebinah iz obramboslovja in vzgoje za mir določeni v skupščini.

Resni prijem ponavadi ne dovoljuje, da bi kar tako opletali s posameznimi fragmenti nekkih predlogov vsebin.

Kar pogledimo v Primerjalno raziskavo (prof. Z. Perat, Univerza v Ljubljani, FF, junij 1991) učnih načrtov matematike, učbenikov in drugih kazalnikov za ocenjevanje kakovosti pouka

predmeta matematika v srednjih šolah. Kajti tako glas te stroke kot primerjalni rezultati po mednarodnem preskusu so dovolj zgovorni. Hkrati pa se veselo posipamo s pepelom – to kažejo sklepi 1. faze racionalne evalvacije novih programov. Značilen stil npr. za družboslovje in naravoslovje je, »da so rešitve za te predmete marsikdaj v nasprotju s trendi v svetu... da se s predlaganimi programi za večji del generacije znižuje standard splošnoizobraževalnega znanja, ki obstaja v razvitih deželah«. Menimo, da je v kriznem obdobju treba načrtovati izobraževanje z dolgoročnimi cilji, ker je nevarno, da ga podredimo trenutnim potrebam in zahtevam. In tako naprej.

Za konec tega ugovora naj postrežem, in to brez zardevanja, še z eno »referenco« na ravni teoretičnega uvida švicarskega učenca v njihovi srednji šoli pri predmetu Staatsbürgerliche Unter-richt, kot interdisciplinarne in obvezne vsebine predmetov. Tam se učenci z učbenikom (Burger, Staat und Politik in der Schweiz) v delu, ki ima naslov Tradicionalne naloge države, v poglavju o Vojaški politiki seznanjajo z: 1. Deželno obrambo v totalni vojni (defenziva, obramba mest, vloga armade v družbi, psihološka vojna, skupna obramba-civilna in vojaška, vojaško sodstvo). 2. armada v majhnih državah (armadna organizacija, milični sistem, milični kader in enote, civilna in vojaška usposobljenost, pripravljenost obrambnega sistema, kadri in kadrovska struktura armade). In še bi lahko našteval veliko tistega, kar je v Evropi, z raznolikostjo njenih tradicij vred. Vse seveda kar »vdiranja« v našo šolsko sivino ter prav tako brez kruhoborsko obarvanega svetovanja v smeri vojaškega bobna. Vsi pač nismo dovezni samo za vojsko, zato naj cveči tisoč cvetov...

JANKO HAMLER

• »Informator« šolskega ministrstva?

Konferenca za osnovno šolstvo in glasbene šole pri republiškem sindikatu vzgoje, izobraževanja in znanosti (SVIZ) je spet ugotavljala, da je učiteljstvo zelo slabo obveščeno o delovanju svojega ministrstva. Zato predlaga, naj bi šolsko ministrstvo začelo izdajati svoj informacijski listič za šole in njihova vodstva ter sindikalno članstvo, ki ga zanimajo tako odgovori ministrstva na sindikalne predloge kot številne novosti v šolskem uradnem življenju.

Čez štiri leta bo trda predla...

O težavah, ki jih bo prinesla matura

V letošnjem šolskem letu 1991/92 so se v 1. letnik gimnazije prvič vpisali učenci, ki bodo leta 1995 po končanem štiritletnem izobraževanju opravljali matura. Opravljena matura bo pogoj za vpis na univerzo. Po do zdaj sprejetih sklepih bodo dijaki opravljali matura iz petih maturitetnih predmetov. Poleg obveznih maturitetnih predmetov bodo med njimi tudi izbirni. Med drugimi bodo nekateri lahko izbirali tudi geografijo, ki jo poučujemo.

Na podlagi naših delovnih izkušenj pri pouku geografije v srednji šoli in predvsem na podlagi letošnjih spomladanskih izkušenj v zvezi z dijaško stavko in zaključnim izpitom bi radi Ministrstvo za šolstvo in šport R Slovenije, Zavod R Slovenije za šolstvo in šport in Strokovni svet R Slovenije za vzgojo in izobraževanje ter širšo slovensko javnost seznanili z nekaterimi našimi pomisleki, dvomi in skrbmi v zvezi s to prihodnjo matura. Takšna matura, kot jo lahko predvidevamo iz nam dostopnih

in ponekod tudi problematičnih. Te pomanjkljivosti bi lahko rešil ustrezen katalog znanja, tega pa še nimamo. Na voljo imamo le katalog znanja za zaključni izpit. Ta iz različnih razlogov za pravo na matura ni dovolj ustrezen. Katero znanje bodo potem od učencev zahtevali zunanji ocenjevalci na maturi, saj v učnem načrtu, katalogu znanja in učbeniku sploh ni zajeta ista snov, novega usklajevalnega kataloga znanja in učbenika pa nimamo. Ali bomo potem učitelji geografije krivi, če naši dijaki na maturi

Josef Paleček: Zima, ilustracija iz knjige Die kleine Abendmusik, Češko-Slovaška

informacij, bo namreč nujno prinesla velikanske, in ne zmeraj povsem predvidljive posledice v gimnazijski vzgojno-izobraževalni proces. Nujno se bo spremenilo delo učiteljev in učencev. Že s prvim dnem pouka v prvem letniku (ki je mimogrede že minil 2. 9. 1991), bi morali začeti pripravljati dijake na matura, ki bo čez štiri leta. Dijakov na tej maturi ne bomo ocenjevali mi, ki jih to snov poučujemo, pač pa neki neznani zunanji ocenjevalci. Naša delovna dolžnost je, da te učence na to ustrezno pripravimo. Tega pa žal pri najboljši volji ne moremo zadovoljivo storiti, saj nam ni čisto jasno, kaj naj dijake sploh učimo. Za uspešno pripravo na eksterno preverjanje matura bi morali po našem mnenju že 2. 9. 1991 imeti vsaj poln učni načrt, natančno izdelan katalog znanja in ustrezen učbenik za prvi letnik. V resnici pa je takole:

Novi učni načrti za prvi letnik je po našem mnenju premalo jasen

ne bodo znali tiste učne snovi, ki je ne obravnavamo, ker preprosto za zdaj ni iz ničesar razvidno, da jo moramo obravnavati?

Ravno tako nejasen in problematičen pa se nam zdi način preverjanja znanja na maturi. Niti približno ni jasno, kako bodo vprašanja (ali kakšen drug način preverjanja) sploh oblikovana.

Dijaki in njihovi starši verjetno pričakujejo, da jih bomo na tako preverjanje pripravili mi, učitelji. Po do zdaj sprejetih sklepih bo namreč preverjanje znanja le pisno. Znanja geografije pa se ne da korektno ocenjevati zgolj tako. S pisnimi izdelki lahko pri geografiji preverimo le en del znanja, večino snovi pa mora dijak znati razložiti in pokazati na zemljevidu. Geograf brez karte je kot vojak brez puške. Neme karte, ki pridejo v poštev pri pisnem preverjanju, so lahko primerne le za določeno, ne pa za celostno preverjanje znanja. To pa naj bi bil cilj mature. Še bolj

neustrezno in tudi krivično pa bi se nam zdelo preverjanje s takšnimi vajami, ki so jih prepolni srednješolski delovni zvezki. Ravno tako nam ni jasno, kako bo potekalo preverjanje znanja geografije domače pokrajine, saj bomo v vsakem slovenskem kraju z gimnazijo obravnavali svoj del Slovenije. Tukaj se bo lahko ocenjevalo le poznavanje metodologije geografskega dela, tega pa v praksi nikakor ne moremo obravnavati enako na vseh slovenskih gimnazijah že zaradi povsem različnega pokrajinskega okolja, kot tudi zaradi različnih materialnih in tehničnih zmogljivosti posameznih šol. (Sploh se nam zdi, da je v novem učnem načrtu problematiki domače regije namenjeno dosti preveč ur glede na veliko prenatrpanost programa povsod drugod.)

Na vsa ta vprašanja želimo odgovoriti danes, ker se zavedamo vseh težav, ki se bodo pojavile čez štiri leta. O spomladanski dijaški stavki v zvezi z zaključnim izpitom si pač lahko mislimo kar koli. V našem pa so imeli zastopniki dijakov gotovo prav: sočasno, ko je bila zanje sprejeta odločitev o zaključnem izpitu, bi morali pripraviti tudi ves instrumentarij za pripravo in izpeljavo tega izpita. Zaradi več vzrokov na področju srednješolske geografije to ni moglo biti zadovoljivo opravljeno. Na minulih zaključnih izpiti smo vse omenjene napake lahko reševali ravno učitelji po šolah, saj je bilo ocenjevanje v naših rokah. V prihodnje to ne bo več mogoče.

Poudariti pa moramo, da s tem pismom ne želimo kritizirati oseba, ki danes dela na Zavodu RS za šolstvo na področju srednješolske geografije. Čutimo namreč, da se tukaj pri najboljši volji skuša popraviti in nadomestiti vse nejasno, zgrešeno in zamujeno, kolikor je to ob prešibki

Svet šole

OSNOVNE ŠOLE LENČKE MRZELOVE, Slovenj Gradec, Šercerjeva 11, na podlagi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, določil Zakona o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in določili Statuta

razpisuje dela in naloge

RAVNATELJA

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje za učitelja OŠ s prilagojenim programom in imeti visoko ali višjo izobrazbo ortopedagoške smeri DPO, strokovni izpit, pet let delovnih izkušenj z lažje duševno prizadeto mladino. Njihovo dosedanje delo mora zagotavljati, da bodo doseženi sprejeti cilji šole kot celote. Izbrani kandidat bo imenovan za štiri leta. Kandidati naj v 15 dneh po objavi razpisa pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na OŠ Lenčke Mrzelove, Slovenj Gradec, Šercerjeva 11, s pripisom »Razpis«. Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po odločitvi.

Beseda k »sesuvajočemu se« obračunavanju v slovenski pedagogiki

Pričujoči zapis je spodbudil prispevek dr. Franceta Strmčnika (PD, 11. novembra 1991) z naslovom Kako že, komu se je kaj sesulo. V njem avtor, v polemiki z dr. F. Pedičkom v zadnjem stolpcu omenja, da je, citiram: »...prav ta dr. Rojc kot izvršni sekretar predsedstva ZK Slovenije z zadovoljstvom opazil Pedičkov snavanje nove pedagoške paradigme in jo, kot recenzent Pedičkove knjige, pohvalil celo na zunanji strani plačnic...«.

Z zadovoljstvom in mirno vestjo priznavam, da sem res bil eden od recenzentov knjige dr. Pedička Usmerjanje v vzgoji in izobraževanju (DDU Univerzum, Ljubljana 1985). V celoti pa morem zavrniti podtika nja in namigovanja dr. Strmčnika o moji nenačelnosti ali politično pragmatičnih nagibih ob ugodni recenziji omenjenega dela dr. Pedička. To zavracanje opiram predvsem na dva argumenta. Prvi je formalne, drugi pa vsebinske, konceptualne narave.

Prvi je v velikem spodrsiljaju, ki ga polemiku Strmčnikovega formatata človek ne bi pripisoval. Opira se na

mreč na časovno neverodostojne podatke – dejstva.

Leta 1985 namreč že tretje leto nisem bil več izvršni sekretar PCKZKS, temveč je bila to dr. Katja Vadal. Torej, ko sem pisal recenzijo Pedičkove študije o usmerjanju v vzgoji in izobraževanju, nisem bil več »na poziciji«. Zakaj dr. Strmčnik kot resen in brez dvoma zaslužen slovenski pedagoški znanstvenik in mnogim študentom vzornik, sprevrca dejstva? Ne bi šlo tudi brez tega?

In drugi argument, ki pa tokrat, hoteli ali ne, zaradi objektivnih dejstev tudi bolj govori v prid dr. Pedičku kot Strmčnikovemu sklicevanju name v njuni nestrpni polemiki. Treba je vedeti, da je knjiga Usmerjanje v vzgoji in izobraževanju izšla leta 1985, torej ko je bilo usmerjeno izobraževanje že globoko v zatonu, ko je v takratnem predvolumnem ozračju že postalo anatemizirano in politično konjunkturalna tema za obračunavanje z nekdanjo oblastjo. Tedaj so se že začeli vse prej kot nežni in obzirni napadi tudi na osebnost in delovno

integriteto pisca teh vrstic. Toliko le v osvežitve spomina. Seveda najine takratne polemike z dr. Strmčnikom ne uvrščam v ta kontekst, saj je bila z njegove strani sicer ostra, a obzirna, in ni nikjer presešla norm polemike, ki ji gre »za stvar«, in ne za »obešanje« drugače mislečega.

Torej citiranega dela dr. Pedička, ki sem ga skušal v svoji oceni prav razumeti (in se ob tem, priznam, tudi pošteno namučil, saj inventar njegovega teoretično inovativnega izražanja ni zmeraj lahko dojemljiv), nikakor ni mogoče obravnavati kot obrambo zasnove usmerjenega izobraževanja. Prej bi ga bilo mogoče razumeti kot njegovo kritiko. Če bi jo avtor objavil prej in če bi snovalci teoretičnih podmen usmerjenega izobraževanja pravčasno prisluhnili njegovim opozorilom glede praznin na konceptualno-teoretični ravni reforme šolstva, sredi osemdesetih let, bi koncepta usmerjanja v izobraževanju ne preglašili in zadušili pragmatični interesi produkcijsko-kadrovskega usmerjanja v vzgoji in izobraževanju. Tedaj bi tudi ne bilo toliko prostora za programa-

ške napade na celoto reformnih prijemov, med katerimi so brez dvoma vsaj nekateri tudi pripomogli k izboljšanju kakovosti učno-vzgojnega dela ter v prid demokratizacije našega šolstva.

Potemtakem moram, kot pričevalac pedagoško-reformnih snovanj v obdobju 1974–1982, resnici na ljubo izjaviti, da paradigme Pedičkove alternativne pedagogike v organih ali forumih takratne ZKS nismo jemali kot teoretično podpiranje ideologizmov tedanje teorije vzgoje. Preprosto tudi zato ne, ker ga ni bilo zraven. On sam najbolje ve, zakaj ni hotel ali mogel biti poleg, meni pa je vsaj danes jasno, da je škoda, da ni bil zraven. Seveda pa ne bi mogli glede navzočnosti istega trdit za dr. Strmčnika. Videvali smo ga na mnogih posvetih, komisijah, delovnih telesih ZKS pa tudi na številnih strokovnih posvetih v okviru RK SZDL in Zavoda za šolstvo. Torej je bil zraven. Zgolj za osvežitve spomina naj zapišem, da smo v Sloveniji z reformo šolstva v usmerjeno izobraževanje začeli v letih 1975–76, najmo-

»brušenje peres« pa sega v leto 1985, če avtor v polemiki z dr. Pedičkom tej okoliščini že pripisuje določen pomen.

Doslej zapisanega naj dr. Strmčnik ne jemlje kot vnovičen izziv k polemiki, temveč kot zgolj malo bolj nejevoljen odziv na dejstvo, da me je brez potrebe, pa še nepravilno povrh »potegnil iz naftalina«. Upam in želim, da te vrstice ne bi zbudile hujše zamere. Še zlasti ne, ker v njih pa tudi v mojem siceršnjem prepričanju ni dvomov v pomembnem prispevek dr. Strmčnika na didaktičnem področju, zlasti s teoretično osmiselnostjo in utemeljitvijo učne diferenciacije in individualizacije. Z veseljem pa bi seveda tudi zanj kdaj zapisal, da je šel v kakšni študiji »korak dalje od samega sebe in svojih hipotez« – to mi očita v primeru dr. Pedička. To bi storil že tedaj, ko bi dr. Strmčnik zbral voljo za premisek o tem, da ideja usmerjanja kot konceptualna podlaga usmerjenemu izobraževanju ni bila zgolj ideološko-politični konstrukt, da je imela in ima svojo antropološko utemeljenost, svojo širše socializacijsko-pedagoško pa tudi didaktično ozadje.

Če hočemo priznati ali ne, naj pomenujemo to tako ali drugače, celotno delo v šoli je usmerjeno, skratka usmerjevalno: od učnih snov, didaktičnih načel, do zgradbe učne ure, vsebin šolskega svetoval-

kadrovske sestavi in drugih problemih sploh mogoče.

Na koncu bi opozorili še na nekatere stvari, ki ne zadevajo samo geografije. Kakor slišimo od naših kolegov pri drugih predmetih, tudi tam se ni vse ustrezno pripravljeno za matura. Toda o tem naj sodijo sami. Javno pa se lahko vprašamo, zakaj morajo biti ravno 5 maturitetnih predmetov, pri čemer bosta obvezna tako matematika kot tuji jezik? To bo dodatno povečalo obremenitve četrtošolcev, ki bodo večino večine časa posvetili slovenskemu jeziku, matematiki in tujemu jeziku. Za učenje izbirnih predmetov, ki naj bi bili še posebej povezani s prihodnjim študijem, bo tako ostalo manj časa. Še več znanja bi dijaki odnesli, če bi bilo teh predmetov 6, 7 ali več. No, ne zavzemamo se za to. Zakaj ne bi teh maturitetnih predmetov rajši skrčili na 3 – slovenski jezik, matematiko ali tuji jezik in samo en izbirni predmet. Ta bi bil tesno povezan z nadaljnjim študijem. Tako bi za pripravo nanj vsaj imeli dovolj časa. To govorimo na podlagi izkušenj ob minulih zaključnih izpiti. Sprašujemo se, ali se starši, psihologi in javnost sploh zavedajo, kakšna strahotna obremenitev bo to za četrtošolce, ob tem pa se je tudi treba zavedati, da je bila prava matura za dolgo časa izrinjena iz slovenske zavesti. Že do zdaj smo bili brez mature prosvetni delavci vsako pomlad tarče kritik o preobremenjenosti dijakov, nečloveški zahtevnosti šole, samomorilnosti itn.

Ugovorov prej navedenih ob tako zasnovani maturi pa do zdaj žal ni bilo dovolj slišati.

Le kaj vse bomo še dočakali ob prvi pravi maturi leta 1994?

SKUPINA 9 LJUBLJANSKIH GIMNAZIJSKIH PROFESORJEV GEOGRAFIJE

negi dela in poklicnega usmerjanja. Navsezadnje, čemu rabita učna diferenciacija in individualizacija v učnem procesu, če ne prav težnji, da učitelj pomaga v sleherni mladi dozorrevajoči osebnosti prebiti in odkriti »njegovega Rafaela«.

Ali po povsem empirični paradoksi, ki, kot je videti, nobenega od nekdaj glasnih prekrščevalcev usmerjenega izobraževanja ne izziva k polemičnemu razmišljanju, ko zdajšnja šolska oblast ustanavlja petletno trgovsko akademijo, ob štiritletni srednji šoli. Je mar to mogoče utemeljevati še kako drugače kot s potrebami vse zahtevnejše delitve dela, tržnimi zakonitostmi, z upoštevanjem različnih interesov, sposobnosti in afinitet posameznika ipd., to pa so bile tudi intencije usmerjenega izobraževanja (ki ga danes v duhu zgodbe o cesarjevih novih oblačilih naj ne bilo več).

V naši pedagoški teoriji je ostalo poleg tega vprašanja še marsikaj, kar bi zahtevalo strnitev prizadevanj, da bi sintetizirali in kritično ovrednotili naša novejša pedagoško-teoretična snovanja, zlasti pa izzive postmarksiistične konceptualizacije naše pedagogike. Za zgodovino pedagoške misli na Slovenskem pa sem prepričan, da bo znala odmeriti pravo mesto vsem, ki so odmevno soustvarjali na socialističnem demokratizmu in humanizmu temelječo pedagogiko.

EMIL ROJC

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO
ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

OBJAVE

PROSVETNI DELAVEC ŠT. 20

Leto 1

Številka 2

23. december 1991

VSEBINA

- Sklepi 18. seje Strokovnega sveta Republike Slovenije za vzgojo in izobraževanje
- Mnenje Strokovnega sveta Republike Slovenije o normativih in standardih
- Potrjeni učbeniki v letu 1991
- Imenovanje upravnega odbora in predsednika sklada za gospodarjenje z nepremičninami

- Osnovne šole v projektu Tri ocenjevalna obdobja v šolskem letu 1991/1992
- Okrožnica Ministrstva za šolstvo in šport osnovnim šolam o vpeljavi skupinskega preverjanja znanja učencev 8. razreda
- Okrožnica Zavoda za šolstvo in šport o preverjanju znanja v 8. razredu v povezavi z vpisom v srednje šole

Zbral in uredil:
BOŠTJAN ZGONC

STROKOVNI SVET

SKLEPI

Strokovnega sveta Republike Slovenije za vzgojo in izobraževanje

1. SKLEP

Strokovni svet priporoča Zavodu za šolstvo, naj do prihodnje seje preuči ustreznost kadrovskih pogojev za izvajanje VIP 2- in 3-letnih poklicnih ter 4-letnih strokovnih in tehniških šol ter opravi korekcijo, zlasti glede na možnost vključitve dvopredmetno usposobljenih učiteljev naravoslovnih predmetov.

2. SKLEP

Strokovni svet meni, da je program vzgojnega dela v župnijskem vrtcu Vrhnik v skladu z vzgojnim programom za vzgojo in varstvo predšolskih otrok.

3. SKLEP

- Strokovni svet je sprejel poročilo Zavoda za šolstvo o končni redakciji srednješolskih programov.
- Strokovni svet sprejema vzgojno-izobraževalna programa Glasbo (V/36) in Ples (V/37).
- Strokovni svet ponovno opozarja Ministrstvo za šolstvo in šport, naj stori vse, kar je v njegovi moči, da se ne bi standard in kakovost izobraževanja še naprej zniževala.

4. SKLEP

Strokovni svet se na podlagi pomanjkljive pobude Zavoda za šolstvo in političnih pritiskov ne more odločiti za ukinitev predmeta hrvaški ali srbski jezik v osnovni šoli. Strokovni svet predlaga, naj se učenje hrvaškega ali srbskega jezika in sploh učenje jezikov sosedov postavi kot javno vprašanje. K razpravi pa vabi kulturne in druge javne delavce, obe Univerzi, strokovnjake in vse, ki želijo sodelovati v razpravi.

5. SKLEP

Strokovni svet sprejema osnutke katalogov znanja za zaključni izpit. Strokovni svet meni, da so osnutki primerni za oblikovanje katalogov znanja za maturo in da jih letošnja generacija dijakov lahko uporablja kot učno gradivo tudi za pripravo na maturo.

6. SKLEP

Strokovni svet sprejema sklep o predlogu dopolnila za določanje vsebin mature na narodnostno mešanem območju:

- Med obvezne maturitetne predmete je treba ob materinščini, matematiki in tujem jeziku v sklopu petih izpitnih enot uvrstiti tudi jezik okolja, in sicer:
 - v šolah s slovenskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju Obale: italijanski jezik kot jezik okolja;
 - v šolah z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju Obale: slovenski jezik kot jezik okolja;
 - v šolah na narodnostno mešanem območju Pomurja: madžarski ali slovenski jezik kot jezik okolja.
- Dopusti se opravljanje na dveh ravneh za italijanski oz. madžarski jezik kot jezik okolja, ker je pouk organiziran na dveh ravneh zahtevnosti, glede na to, ali se je učenec učil jezika okolja že v osnovni šoli ali ne.

7. SKLEP

Strokovni svet sprejema predlog za dopolnitev vsebine zaključnega izpita v 4-letnih programih, ki niso bili predloženi na prejšnji seji, in dopolni: v VIP elektrotehnika se v 4. izpitni enoti doda predmet fizika.

8. SKLEP

Strokovni svet podpira pobudo za izdelavo projekta za eksterno preverjanje znanja učencev v osmih razredih OŠ pred koncem šolskega leta in predlaga, da Zavod za šolstvo in šport spopolni metodologijo ter sproti obvešča Strokovni svet o poteku dela.

Prof. dr. Franc Lazarini s. r.

**PREDSEDNIK STROKOVNEGA SVETA
RS ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE**

MNENJE

Strokovnega sveta o normativih in standardih za opravljanje vzgojno-izobraževalnih dejavnosti v osnovnih šolah, srednjih šolah, nižjih glasbenih šolah in domovih za učence v osnovnih in srednjih šolah

Člani strokovnega sveta večinoma podpirajo pripombe, ki jih je pripravil Zavod R Slovenije za šolstvo in šport, hkrati pa so oblikovali tudi tele pripombe, stališča in mnenja:

- Strokovni svet podpira diferencirano učno obveznost za učitelje slovenščine, tujih jezikov in matematike v osnovnih in srednjih šolah, kot je bila predložena, skladno s tradicijo v nekdanjih načinih financiranja, čeprav za to prijem ni povsem trdnih strokovnih razlogov. Opozorjeno je bilo, da bi bilo mogoče zmanjšati učno obveznost tudi pri nekaterih drugih predmetih, pri katerih so laboratorijske vaje ali z učnim načrtom predpisane pisne naloge.
- Strokovni svet se strinja z zmanjševanjem učne obveznosti (do 20 %) za učitelje na šolah z dvojezičnim poukom in poukom italijanščine kot materinim jezikom.
- V osnovnih šolah se tudi v prihodnje ne moremo odpovedati svetovalnim delavcem in ustreznemu financiranju interesnih dejavnosti, poleg tega bi bilo smiselno zmanjševati učno obveznost pri kombiniranem pouku.
- Standardi in normativi za srednje šole ne kažejo, da smo v zadnji prenovi vpeljali v bistvu tri vrste šol, gimnazije, strokovne oziroma tehniške šole ter poklicne šole. Unifikacija normativov za te tri vrste šol ne vodi do učinkovitega načina financiranja. Boleče je zlasti zniževanje standarda praktičnega pouka. Člane strokovnega sveta je Obrtna zbornica Slovenije posebej opozorila na probleme, ki jih bodo povzročili normativi pri praktičnem pouku v obratovalnicah.
- Vpeljevanje obveznih izbirnih vsebin v srednješolske programe pomeni novo kakovost v slovenskem šolstvu in je bilo v praksi ugodno sprejeto. Žal predlagani normativi ne omogočajo nadaljnjega razvoja na tem področju.
- Delo z otroki in mladostniki z motnjami v telesnem in duševnem razvoju zahteva dodatno motivacijo. Smiselno je tudi vpeljevati usposobljene varuhe kot pomoč pri pouku v nižjih razredih. V posebnih šolah bi bilo bolj smiselno učitelja nagraditi z dodatkom, kot zniževati normative.

Ljubljana, 28. 11. 1991

Dr. Franc Lazarini

**PREDSEDNIK STROKOVNEGA SVETA
ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE**

Strokovni svet Republike Slovenije je v letu 1991 potrdil tele učbenike:

TEHNOLOGIJA V TAPETNIŠTVU – Blazinjenje pohištva, Tehnologija dela za 3. letnik srednjega izobraževanja.

Učbenik, ki ga je napisala Albina Nastran, dipl. inž. les. se potrdi za pouk predmeta tehnologija v tapetništvu v 3. letniku vzgojno-izobraževalnega programa lesarstvo.

SPOŠNA IN ANORGANSKA KEMIJA za 1. in 2. letnik gimnazije in programa Kemijski tehnik in Farmaceutski tehnik.

Učbenik, ki sta ga napisala prof. dr. Jurij Brenčič in prof. dr. Franc Lazarini, se potrdi za pouk predmeta kemija v 1. in 2. letniku gimnazije in v programih Kemijski tehnik in Farmaceutski tehnik.

ORGANSKA KEMIJA I. DEL za 8. razred osnovne šole.

Učbenik, ki ga je napisala prof. dr. Aleksandra Kornhauser, se potrdi za pouk kemije v 8. razredu osnovne šole.

DOBER DAN, ZEMLJA, za spoznavanje narave in družbe v 3. razredu osnovne šole.

Delovni učbenik Dober dan, Zemlja, je pripravila skupina avtorjev Darja Skribe-Dimec, dr. Saša Glažar, mag. Marija Košak, dr. Andrej Likar, dr. Ljubica Marjanović-Umek, mag. Andrej Vovko, Bojan Zlender.

Delovni učbenik Dober dan, Zemlja, se potrdi za pouk spoznavanja narave in družbe v 3. razredu osnovne šole.

VRTNARSTVO za kmetijsko-gospodinjke šole, za predmet kmetijska pridelava in reja.

Učbenik Vrtinarstvo je napisala Marija Skledar dipl. inž. agr., in se potrdi za pouk vsebin vrtinarstva v kmetijsko-gospodinskih šolah in programih.

GOSPODINJSTVO za 8. razred osnovne šole.

Učbenik za 8. razred osnovne šole je napisala mag. Marija Kodele in se potrdi za pouk predmeta gospodinjstvo v 8. razredu osnovne šole.

Učbeniško gradivo REGIONALNA GEOGRAFIJA SVETA, ki so ga napisali mag. Slavko Brinovec, dr. Marjan Klemenčič, dr. Franc Lovrenčak in dr. Matjaž Jeršič, se potrdi za pouk predmeta geografija v 2. letniku gimnazije, v programih Turistični tehnik, Ekonomsko-komercialni tehnik, Trgovska akademija in Predšolska vzgoja.

BERILA:

IRODALOM 5, avtorji: Kalocsai J., Kiss G., Szabone E.; IRODALOM 6, avtorji: Goda I., Horvath Z., M. Boda E.; IRODALOM 7, avtorja: Goda I., M. Boda E.; IRODALOM 8, avtor: Dobcsanyi F., se potrdijo za pouk predmeta madžarskega jezika kot maternega jezika v 5., 6., 7. in 8. razredu dvojezične (slovensko-madžarske) osnovne šole v Pomurju.

TEHNOLOGIJA VELIKIH KUHINJ za 3. letnik srednjega izobraževanja.

Učbenik, ki ga je napisala Alenka Hrovatin, dipl. inž., se potrdi za pouk predmeta kuharstvo v 3. letniku vzgojno-izobraževalnega programa Gostinjska dela.

HIDROMEKANIKA, za 4. letnik srednjega izobraževanja.

Učbenik, ki ga je napisal mag. J. Stropnik, se potrdi za pouk predmeta mehanika v 4. letniku vzgojno-izobraževalnega programa Strojni tehnik.

RUDARSTVO 1 za 1. letnik srednjega izobraževanja.

Učbenik, ki so ga napisali mag. Boris Salobir, Ljubo Simikič, dipl. inž. rudar., Marjan Hace, inž. rudar., Marjan Hudej, dipl. inž. rudar., se potrdi za pouk predmeta rudarstvo v 1. letniku vzgojno-izobraževalnega programa Rudarski tehnik.

OSNOVE TEHNIČNE KERAMIKE za 2., 3. in 4. letnik srednjega izobraževanja.

Učbenik, ki ga je napisal prof. dr. Drago Kolar, se potrdi za pouk predmeta tehnologija stekla in materialov v 2., 3. in 4. letniku vzgojno-izobraževalnega programa Steklarski tehnik.

GOJENJE IN VARSTVO GOZDOV – GOZDNOGOJITVENA TEHNIKA za 3. letnik srednjega izobraževanja

Snopič – Gozdnogojitvena tehnika, ki ga je napisal Pavel Vrtovec, se potrdi za pouk predmeta gojenje in varstvo gozdov v 3. letniku vzgojno-izobraževalnega programa Gozdar – gozdarski tehnik.

INFORMATIKA IN RAČUNALNIŠTVO za 1. letnik srednjega izobraževanja.

Učbenik, ki ga je napisal dr. Ivan Gerlič, se potrdi za pouk predmeta informatika in računalništvo v 1. letniku srednjega izobraževanja.

VAJE IZ MATEMATIKE 5, avtorjev Izidor Hafner, Jože Malešič in Pavel Zajc, se potrdi za dodatni in dopolnilni pouk v 5. razredu osnovne šole.

VAJE IZ MATEMATIKE 4, avtorice Terezije Uran, se potrdi za dodatni in dopolnilni pouk v 4. razredu osnovne šole.

SPOZNAVANJE NARAVE IN DRUŽBE za 3. razred osnovne šole.

Učbenik, ki so ga napisali D. Sivec, A. Umek, J. Dabsch, F. Jarolim, E. Swolba, se potrdi za pouk predmeta spoznavanje narave in družbe v 3. razredu osnovne šole.

SPOZNAVANJE NARAVE IN DRUŽBE za 2. razred osnovne šole.

Učbenik, ki so ga napisali M. Adamič, M. Martinčič, J. Dabsch, F. Jarolim, E. Swolba, se potrdi za pouk predmeta spoznavanje narave in družbe v 2. razredu osnovne šole.

Učbeniški komplet NEMŠKI JEZIK za 7. razred osnovne šole, avtorjev Herte Oresič in Mihaela Koltaka, se potrdi za pouk nemškega jezika kot prvega tujega jezika v osnovni šoli.

POZDRAVLJENO, ZELENKO DREVO, Slovensko berilo za 5. razred osnovne šole.

Berilo, ki sta ga napisala dr. Gregor Kocijan in mag. Stanko Šimenc, se potrdi za pouk slovenskega jezika v 5. razredu osnovne šole.

GOSPODARSKO POSLOVANJE I

Avtorji učbenika: Potočnik, Furlan, Grilc, Schneider, Schwankhart, Wirth, Wirth, Grbenic, Kleissner.

Učbenik se potrdi za pouk predmeta gospodarsko poslovanje v prvem letniku 4-letnih ekonomskih šol in 5-letne trgovske akademije.

RUDARSTVO 2 za 2. letnik srednjega izobraževanja.

Učbenik, ki so ga napisali Ivan Pečovnik, Janez Mramor, Ljubo Simikič, Marjan Hace in mag. Boris Salobir, se potrdi za pouk predmeta rudarstvo v 2. letniku vzgojno-izobraževalnega programa Rudarski tehnik.

STROJI IN NAPRAVE. Transportne naprave za 3. oz. 4. letnik programa Mizar oz. Lesarski tehnik.

Učbenik, ki ga je napisal Mirko Geršak, dipl. inž., je namenjen pouku predmeta stroji in naprave v lesarstvu.

Učbeniški komplet ANGLEŠKI JEZIK avtorjev Janeza Skele in Sonje Berce, se potrdi za pouk angleščine kot prvega tujega jezika v osnovni šoli.

STROJNI ELEMENTI 2 za 3. in 4. letnik srednjega izobraževanja.

Učbenik Strojni elementi 2, ki ga je napisal Igor Janežič, se potrdi za pouk predmeta tehniško risanje s strojnimi elementi za 3. in 4. letnik vzgojno-izobraževalnega programa kovinarstva in strojništva.

LEGGO E PARLO ITALIANO za pouk italijanskega jezika v 7. razredu osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom na narodnostno mešanem (slovensko-italijanskem) območju.

Učbenik LEGGO E PARLO ITALIANO, ki sta ga napisali Zdenka Sušan in Vlasta Lipovec, se potrdi za pouk italijanskega jezika v 7. razredu osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom.

HIŠA, HIŠKA, HIŠKICA za 2. razred osnovne šole

Berilo, ki so ga sestavili Berta Golob, Igor Saksida, Marija Kolar, Cveta Velikonja in Anica Zidar, se potrdi za pouk slovenskega jezika v 2. razredu osnovne šole.

FILOZOFIJA za 4. letnik srednjega izobraževanja.

Učbenik FILOZOFIJA, ki sta ga napisala Marija Furst in Nikolaus Halmer, se potrdi kot alternativni učbenik v vseh 4-letnih programih srednjega izobraževanja, kjer je filozofija obvezen ali izbirni predmet.

Priročnik RUDARSTVO – Jamsko zračenje za 3. in 4. letnik srednjega izobraževanja.

Priročnik RUDARSTVO – Jamsko zračenje, ki ga je napisal Marjan Hace, se potrdi za pouk predmeta rudarstvo v 3. in 4. letniku vzgojno-izobraževalnega programa Rudarstvo (SR).

BOGATENJE MINERALNIH SUROVIN za 3. letnik srednjega izobraževanja.

Učbenik BOGATENJE MINERALNIH SUROVIN, ki ga je napisal Drago Očepek, se potrdi za pouk predmeta bogatenje mineralnih surovin za 3. letnik vzgojno-izobraževalnega programa Rudarstvo (SR).

STROJNE IN ELEKTRIČNE NAPRAVE. Stroji za primarno obdelavo lesa, se potrdi za 4. letnik vzgojno-izobraževalnega programa lesarstvo (SR).

Učbenik, ki ga je napisal Mirko Geršak, dipl. inž., je namenjen pouku predmeta strojne in električne naprave.

IMENOVANJA

Na podlagi 271. člena Zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih (Uradni list SRS, št. 24/79, 12/82, 39/85, 37/87 in 18/88) in 50. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list Republike Slovenije, št. 12/91) je Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije na 136. seji 28. novembra 1991

ODLOČIL:

V upravni odbor Sklada za gospodarjenje z nepremičninami, ki so javna lastnina in se uporabljajo za opravljanje javne službe na področju vzgoje in izobraževanja, so imenovani:

za predsednika:

– Niko ŽIBRET, svetovalec Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije v Ministrstvu za šolstvo in šport;

za namestnika predsednika:

– Milivoj LAPUH, svetovalec ministra za šolstvo in šport;

za člane:

– Janez GORJANC, upokojeni dipl. pravnik

– Štefan LEBAR, pomočnik ministra za šolstvo in šport

– Marjeta VESEL-VALENTINČIČ, samostojna svetovalka v Ministrstvu za šolstvo in šport

– dr. Jože KOŽELJ, redni profesor na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani in predsednik prostorske komisije Univerze v Ljubljani

– dr. Adolf ŠOSTAR, redni profesor na Tehniški fakulteti, VTO Strojništvo Univerze v Mariboru in predsednik odbora za prostorski razvoj Univerze v Mariboru.

Številka: 400-06/91-28/1-8

Ljubljana, 28. novembra 1991

Matija Malešič

PODPREDSEDNIK

OSNOVNE ŠOLE V PROJEKTU

TRI OCENJEVALNA OBDOBJA V ŠOLSKEM LETU 1991/92

Sodelovanje pri projektu je bilo prostovoljno. Za vpeljevanje treh ocenjevalnih obdobji so bili učitelji in starši.

V šolskem letu 1991/92 vpeljuje tri ocenjevalna obdobja 130 osnovnih šol v republiki Sloveniji, in sicer:

I. skupina

1. OŠ Franceta Bevka Ljubljana, Ul. pohorskega bataljona 1, 61000 Ljubljana
2. OŠ Toneta Trtnika-Tomaža Sostro, Cesta II. grupe odredov 47, 61000 Ljubljana
3. OŠ Nove Jarše Ljubljana, Clevelandska ul. 11, 61000 Ljubljana
4. OŠ Jožeta Moškriča Ljubljana, Jarška c. 34, 61000 Ljubljana
5. OŠ Karla Destovnika-Kajuha Ljubljana, Vlahovičeva ul. 42, 61000 Ljubljana
6. OŠ Toneta Čufarja Ljubljana, Čufarjeva ul. 11, 61000 Ljubljana
7. OŠ Toneta Seliškara Ljubljana, Prule 13, 61000 Ljubljana
8. OŠ Majde Vrhovnik Ljubljana, Gregorčičeva 16, 61000 Ljubljana
9. OŠ Ledina Ljubljana, Komenskega ul. 19, 61000 Ljubljana
10. OŠ Oskarja Kovačiča Ljubljana, Dolenjska c. 20, 61000 Ljubljana
11. OŠ II. grupe odredov Ljubljana, Gašpersičeva 10, 61000 Ljubljana
12. OŠ dr. Jože Potrč Ljubljana, Potrčeva 1, 61000 Ljubljana
13. OŠ Zbora odposlancev Kočevje, Trg zbora odposlancev 28, 61330 Kočevje
14. OŠ Vas-Fara, Vas 4, 61336 Vas
15. OŠ Franceta Prešerna Ribnica, 61310 Ribnica

II. skupina

1. Osnovna šola Radomeljske čete Preserje, Pelechova c. 83, 61235 Radomlje
2. OŠ Polhov Gradec, Polhov Gradec 95, 61355 Polhov Gradec
3. OŠ Šlandrove brigade Domžale, Bistriška c. 19, 61230 Domžale
4. OŠ Louis Adamič Grosuplje, Tovarniška c. 14, 61290 Grosuplje
5. OŠ Ivana Skvarča Zagorje ob Savi, C. 9. avgusta 44, 61410 Zagorje ob Savi
6. OŠ Ivan Kavčič Izlake, Izlake 67, 61411 Izlake
7. OŠ Franca Rozmana-Staneta, Šmartno pri Litiji 108, 61275 Šmartno pri Litiji
8. OŠ Primoža Trubarja, Velike Lašče 123, 61315 Velike Lašče
9. OŠ E. Kardelja Trzin, Mengeška c. 7, 61234 Mengeš
10. OŠ Franca Albrehta Kamnik, Jeranova 11, 61240 Kamnik
11. OŠ 8. talcev Logatec, 61370 Logatec
12. OŠ Krimski odred Preserje, Preserje 51, 61352 Preserje
13. OŠ Mengeš, Ul. talcev 11, 61234 Mengeš

III. skupina

1. OŠ Adama Bohoriča Brestanica, Šolska c. 29, 68280 Brestanica
2. OŠ Vinica, 68344 Vinica
3. OŠ Bršljin Novo mesto, Kurirska pot 19, 68000 Novo mesto
4. OŠ Grm Novo mesto, Trdinova 7, 68000 Novo mesto
5. OŠ Jurija Dalmatina Krško, Šolska ul. 1, 68270 Krško
6. OŠ Milke Kerin Leskovec pri Krškem, Pionirska c. 4, 68273 Leskovec pri Krškem
7. OŠ Jože Slak Silvo Trebnje, Kidričeva ul. 2, 68210 Trebnje
8. OŠ Šentrupert, 68232 Šentrupert
9. OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki, 68311 Kostanjevica na Krki
10. OŠ Šmarjeta, 68220 Šmarješke Toplice

IV. skupina

1. Osnovna šola Veljka Vlahoviča Velenje, Efenkova c. 60, 63320 Velenje
2. OŠ Miloša Ledineka, Črna na Koroškem, Center 142, 62393 Črna na Koroškem
3. OŠ Ljubno ob Savinji, 63333 Ljubno ob Savinji
4. OŠ Lava Celje, Pucova 7, 63000 Celje
5. OŠ Blaža Arničarja, 63334 Luče ob Savinji
6. OŠ Marija Broz Bistrica ob Sotli, 63256 Bistrica ob Sotli
7. OŠ Bratov Mravljak Velenje, Ul. Vrnjačke banje 10, 63320 Velenje
8. OŠ Radlje ob Dravi, Koroška cesta 17, 62360 Radlje ob Dravi
9. OŠ Štorskijh železarjev Štore, Ul. Cvetke Jerin 5, 63220 Štore
10. OŠ Prva osnovna šola Celje, Vrnčeva ul. 13, 63000 Celje
11. OŠ Ivan Kovačič-Efenka Celje, Dečkova c. 60, 63000 Celje
12. OŠ Neznanih talcev Dravograd, Trg 4. julija 64, 62370 Dravograd
13. OŠ Franja Malgaja Šentjur pri Celju, Ul. skladateljev 1, 63230 Šentjur pri Celju
14. OŠ XI. SNOUB M. Zidanška Šmartno pri Slov. Gradcu, 62380 Slov. Gradec
15. OŠ Franja Vrnčarja Slivnica pri Celju, 63263 Gorica pri Slivnici
16. OŠ Muta, Šolska ulica 6, 62366 Muta
17. OŠ Prežihov Voranc Ravne, Gozdarska pot 11, 62390 Ravne na Koroškem
18. OŠ Franca Pasterka-Lenarta Mežica, Partizanska c. 16, 62393 Mežica
19. OŠ Franja Vrnčarja Slovenj Gradec, Šercerjeva ul. 7, 62380 Slov. Gradec
20. OŠ Blaža Kocena Ponikva, 62322 Ponikva
21. OŠ Vuzenica, 62367 Vuzenica
22. OŠ Rada Iršiča Mislinja, 62382 Mislinja

23. OŠ Edvarda Kardelja Slovenske Konjice, Šolska ul. 3, 63210 Slovenske Konjice
24. OŠ Slavka Šlandra Prebold, 63312 Prebold

V. skupina

1. Osnovna šola H. Grajzerja Tržič, Pot na zali rovt 15, 64290 Tržič
2. OŠ H. Bračiča Tržič, Begunjska c. 2, 64290 Tržič
3. OŠ Bratov Žvan Gorje, Zg. Gorje 44, 64247 Zg. Gorje
4. OŠ Ivana Groharja Škofja Loka, Podlubnik 1, 64220 Škofja Loka
5. OŠ A. T. Linhartarja Radovljica, Kranjska c. 27, 64240 Radovljica
6. OŠ Karavanških kurirjev Jesenice, C. talcev 2, 64270 Jesenice
7. OŠ Staneta Žagarja Kranj, C. 1. maja 10a, 64000 Kranj
8. OŠ F. S. Finžgarja Lesce, Begunjska c. 7, 64248 Lesce
9. OŠ dr. J. Mencingerja Boh. Bistrica, Savska c. 10, 64264 Boh. Bistrica
10. OŠ Kokrškega odreda Križe, 64294 Križe

VI. skupina

1. Osnovna šola Šmarje pri Kopru, 66274 Šmarje pri Kopru
2. OŠ Oskarja Kovačiča Škofije, Sp. Škofije 40, 66281 Škofije
3. OŠ Hrvatin, Hrvatin 137, 66281 Škofije
4. OŠ Vojka Šmuc Izola, Prešernova c. 4, 66310 Izola
5. OŠ Lucija, Fazan 1, 66320 Portorož
6. OŠ Pinka Tomažiča Koper, Ljubljanska c. 10, 66000 Koper
7. OŠ Antona Ukmarja Koper, Pot v gaj 2, 66000 Koper
8. OŠ D. Bordona Semedela-Koper, Rozmanova ul. 21, 66000 Koper
9. OŠ Istrskega odreda Gračišče 5, 66272 Slovensko Gračišče
10. OŠ Vojkove brigade Sp. Idrija, Sp. Idrija 20, 65281 Sp. Idrija
11. OŠ Drago Bajc Vipava, 65271 Vipava
12. OŠ Srečka Kosovele Sežana, Kosovelova ul. 6, 66210 Sežana
13. OŠ Dutovlje, 66221 Dutovlje
14. OŠ Cirila Kosmača Piran, Bolniška ul. 11, 66330 Piran
15. OŠ Sečovelje, 66333 Sečovelje

VII. skupina

1. Osnovna šola Sladki vrh, 62214 Sladki vrh
2. OŠ Janka Padežnika Maribor, Iztokova ul. 6, 62000 Maribor
3. OŠ Borci za severno mejo Maribor, Borci za severno mejo 10, 62000 Maribor
4. OŠ F. Rozmana-Staneta Maribor, Kersnikova 10, 62000 Maribor
5. OŠ Velika Nedelja, 62274 Velika Nedelja
6. OŠ Dekovič-Hačimović Selnica ob Dravi, Mariborska c. 30, 62352 Selnica ob Dravi
7. OŠ Krenovih Zg. Kungota, Plintovec 10, 62201 Zg. Kungota
8. OŠ 25. maja Starše, 62205 Starše
9. OŠ NH Vinko Megla Tomaž pri Ormožu, 62258 Tomaž pri Ormožu
10. OŠ Toneta Čufarja Maribor, Zrkovska 67, 62000 Maribor
11. OŠ Lackova četa Rače, Grajski trg 1, 62327 Rače
12. OŠ Bojana Iliha Maribor, Mladinska ul. 13, 62000 Maribor
13. OŠ Bratov Greif Sp. Duplek, 62241 Sp. Duplek
14. OŠ Borisa Kidriča Maribor, Žolgarjeva ul. 4, 62000 Maribor
15. OŠ Rado Robič Limbuš, Limbuška graba 62, 62341 Pekre-Limbuš
16. OŠ Martina Konška Maribor, Prekmurska 67, 62000 Maribor
17. OŠ Bratov Polančič Maribor, Krekova ul. 1, 62000 Maribor
18. OŠ Prežih Voranca Maribor, Gosposvetska c. 10, 62000 Maribor
19. OŠ Ormož, Hardek 5, 62270 Ormož
20. OŠ Draga Kobala Maribor, Tolstojeva ul. 3, 62000 Maribor

VII. skupina

1. Osnovna šola Karla Destovnika-Kajuha Murska Sobota, Kidričeva ul. 91, 69000 Murska Sobota
2. OŠ E. Kardelja Murska Sobota, Trstenjakova 73, 69000 Murska Sobota
3. OŠ Šalovci, 69204 Šalovci
4. OŠ Franceta Prešerna Črenšovci, 69232 Črenšovci
5. OŠ Jožeta Kerenčiča Gornja Radgona, Prežihova 1, 69250 Gornja Radgona
6. OŠ Ivana Cankarja, Ljutomer, Cankarjeva 10, 69240 Ljutomer

IX. skupina

1. Osnovna šola Slovenjgoriške čete Juršinci, 62256 Juršinci
2. OŠ Franc Belšak Gorišnica, 62272 Gorišnica
3. OŠ Videm pri Ptuj, 62284 Videm pri Ptuj
4. OŠ Leskovec pri Ptuj, Zg. Leskovec 10, 62285 Zg. Leskovec
5. OŠ Boris Kidrič Kidričevo, Kajuha ul. 10, 62325 Kidričevo
6. OŠ Olga Meglič Ptuj, Prešernova 31, 62250 Ptuj
7. OŠ Franca Osojnika Ptuj, Župančičeva 10, 62250 Ptuj
8. OŠ Hajdina, 62288 Hajdina
9. OŠ Bratje Reš Destnik, 62253 Destnik
10. OŠ Ivan Spolenek Ptuj, Rogaška c. 6, 62250 Ptuj
11. OŠ Pohorski odred Slov. Bistrica, Kopališka 1, 62310 Slov. Bistrica
12. OŠ Maksa Bračiča, Cirkulane, 62282 Cirkulane
13. OŠ Majšperk, 62322 Majšperk
14. OŠ Dornava, 62252 Dornava
15. OŠ Cirkovce, 62326 Cirkovce
16. OŠ Bratov Šrafela Markovci pri Ptuj, 62281 Markovci pri Ptuj
17. OŠ Podlehnik, 62286 Podlehnik

VODJA:

Angelca Kunstelj, Ministrstvo za šolstvo in šport
Urška Margan, Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO
ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
Ljubljana, Župančičeva 6

Številka: 603-19/91
Datum: 19. 11. 1991

OSNOVNIM ŠOLAM

Zadeva: **Skupinsko preverjanje znanja učencev 8. razreda osnovne šole**

S šolskim letom 1991/92 se za učence 8. razreda osnovne šole vpeljuje skupinsko preverjanje znanja pod vodstvom Zavoda RS za šolstvo in šport.

Preverjanje znanja bo iz slovenskega jezika, matematike ter iz predmeta, ki si ga bo izbral učenec izmed tujega jezika, fizike, biologije, kemije, zgodovine ali zemljepisa. S preverjanjem se bo ugotavljal pregled doseženega znanja po učnem načrtu osnovnih šol. Rezultati tega preverjanja pa se bodo lahko uporabili tudi pri izbiri kandidatov na srednjih šolah, ki bodo omejile vpis oziroma preskus znanja, ki ga določa 167. člen Zakona o usmerjenem izobraževanju (Ur. l. SRS, št. 11/80, 6/83, 25/89 in 35/89). V tem smislu bo tudi spremenjen Pravilnik o razpisu za vpis in izvedbi vpisa v usmerjenem izobraževanju.

Preverjanje znanja bo potekalo predvidoma v maju 1992 na osnovnih šolah in po navodilih Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport.

Da bi se učitelji in učenci pripravili na preverjanje znanja, bo Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport izvedel poprejšnja preskusna preverjanja. Prvo tako preverjanje bo predvidoma že v decembru 1991.

Preverjanje bo potekalo med rednim poukom. O izidih končnega – majskega preverjanja znanja bodo osnovne šole svojim učencem izdale dokazilo; tega bodo učenci, prijavljeni za vpis v 1. letnik srednjih šol, ki so omejile vpis, morali predložiti za izbiro po posebnem postopku.

Tisti, ki v šol. l. 1991/92 ne obiskujejo osnovne šole in se bodo prijavili za vpis v 1. letnik na srednje šole, ki bodo vpis omejile, bodo opravljali preverjanje znanja po navodilih srednje šole, kjer bodo prijavljeni za vpis.

Skupinsko preverjanje znanja ne zahteva od osnovnih šol drugega kot da učence in starše s tem seznani in poskrbijo, da bodo učenci obvladali učne vsebine, določene z učnim načrtom.

Prof. dr. Peter Vencelj
MINISTER

V vednost:

- srednjim šolam
- Zavodu RS za šolstvo in šport
- OE Zavoda RS za šolstvo in šport
- zavodom za zaposlovanje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO
ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Zavod RS za šolstvo in šport
Ljubljana, Poljanska 28

Datum: 25. 11. 1991
Številka: 603-1/1991

OSNOVNIM ŠOLAM

Zadeva: **Preverjanje znanja v 8. razredu osnovne šole v povezavi z vpisom v srednje šole**

Na podlagi dopisa Ministrstva za šolstvo in šport (št. 603-19/91 dne 19. 11. 1991), s katerim je minister s šolskim letom 1991/92 vpeljal skupinsko preverjanje znanja učencev 8. razreda osnovnih šol ter je po 12. in 613. členu Pravilnika o razpisu za vpis in izvedbi vpisa v usmerjenem izobraževanju (Ur. list RS, št. 9/91) imenoval Zavod RS za šolstvo in šport za nosilca priprave in izvedbe omenjenega preverjanja znanja, objavljamo **načrt aktivnosti in nekatere navodila**.

Ker gre za izredno obsežno in zahtevno nalogo, je nujno, da aktivnosti uskladimo in upoštevamo dogovore in navodila.

A. TEMELJNI PODATKI IN NAVODILA

1. Koordinator vseh aktivnosti: Zavod RS za šolstvo in šport s svojimi organizacijskimi enotami
2. Preverjanje znanja se izvaja v vseh 8. razredih šol v Republiki Sloveniji. Učenci 8. razredov podružničnih osnovnih šol opravljajo preverjanje znanja v svojih matičnih šolah.
2. Osnovne šole povabijo k preverjanju znanja tudi tiste učence, ki so prejšnja leta končali 8. razred osnovne šole, pa se želijo vpisati v srednjo šolo s šolskim letom 1992/93, in tudi tiste svoje učence, ki so med tem uspešno končali 8. razred osnovne šole kot občani in se želijo vpisati v srednjo šolo.
4. Znanje se tako ne preverja pri učencih, ki končujejo osnovnošolsko obveznost nižje od 8. razreda.
5. Znanje vseh učencev 8. razreda se preveri iz slovenskega jezika in matematike.
6. Znanje se preveri tudi iz enega od predmetov, ki ga učenec sam izbere izmed: tujega jezika, fizike, biologije, kemije, zgodovine ali zemljepisa.
7. Naloge za preverjanje znanja pripravi Zavod RS za šolstvo.

8. Preverjanje znanja se v šolskem letu 1991/92 opravi trikrat, praviloma: decembra, marca in maja.

9. PREVERJANJE ZNANJA DECEMBRA IN MARCA

- a) Po en izvod naloge za preverjanje znanja iz posameznih predmetov in navodila za vrednotenje pošlje Zavod ravnatelju šole. Glede na število učencev v 8. razredu se naloge razmnožijo. Pri tem mora ravnatelj zagotoviti tajnost.
- b) Ravnatelj odredi izmed pedagoških delavcev šole, ki ne poučujejo predmetov, kjer se preverja znanje, po dva za vsak prostor, v katerem se izvaja preverjanje znanja.
- c) Preverjanje znanja iz posameznega predmeta poteka za vse učence šole sočasno.
- d) Eno uro pred začetkom preverjanja znanja ravnatelj šole razdeli ustrezno število izvodov nalog pedagoškim delavcem, ki bodo v posameznih prostorih organizirali in spremljali preverjanje znanja. Skupaj pregledajo naloge in navodila in uskladijo morebitne dileme.
- d) Ravnatelj razdeli za vsak oddelk tudi ustrezno število lističev, na katerih so zapisane šifre (A1, A2, A3, ..., B1, B2, B3, ..., ...).
- e) Pred začetkom preverjanja znanja da pedagoški delavec učencem ustrezna navodila, razdeli listke s šiframi in jim naroči, da napišejo na te listke svoje ime in priimek. Nato jim razdeli žigosane liste z nalogami in naroči, da na ta list napišejo svojo šifro. Učenci pregledajo liste z nalogami in dobijo zadnja navodila.
- f) Učenci rešujejo naloge vsakega predmeta 45 minut. V enem dnevu se lahko preverja znanje največ iz dveh predmetov.
- g) Če je ta dan preverjanje le iz enega predmeta, pedagoški delavec pred začetkom reševanja nalog pobere šifre, jih spravi v ovojnico in to zalepljeno takoj odda ravnatelju. Če pa ta dan preverjamo znanje iz dveh predmetov, storimo enako, vendar pobremo lističe s šiframi pred začetkom reševanja nalog iz drugega predmeta.
- h) Šifri sta za posameznega učenca vsak dan različni.
- i) Izdelke učencev takoj po preverjanju po navodilih in merilih, ki jih je z nalogami poslal Zavod RS za šolstvo in šport, ovrednotijo učitelji šole, ki poučujejo posamezne predmete.
- j) Učitelji, ki so naloge ovrednotili, oddajo ravnatelju seznam šifer z doseženimi rezultati. Poleg tega oddajo ravnatelju tudi podatke o uspešnosti učencev po posameznih nalogah istega predmeta in podatke o distribuciji glede na doseženi uspeh po posameznih predmetih in skupaj.
- k) Ravnatelj šole skliče šolske aktivne učiteljev posameznih predmetov; ti skupaj razčlenijo doseženo uspešnost v posameznih oddelkih in se dogovorijo o ustreznih aktivnostih.
- l) Ravnatelj osnovne šole pošlje številčne podatke o globalni uspešnosti preverjanja znanja pri posameznih predmetih in posameznih nalogah Zavodu RS za šolstvo in šport.
- m) S temi podatki ravnatelj šole seznani tudi učiteljski zbor šole in svet šole.

10. PREVERJANJE ZNANJA MAJA

- a) Naloge za preverjanje znanja na vsako osnovno šolo prinese sodelavec Zavoda RS za šolstvo. Le-ta tudi usklajuje izpeljavo preverjanja znanja na posamezni osnovni šoli.
- b) S koordinatorjem izpeljave preverjanja znanja najtesneje sodeluje ravnatelj šole.
- c) Ravnatelj šole izroči koordinatorju seznane učencev po posameznih oddelkih (skupinah), ustrezno število lističev za vpis šifer in seznam pedagoških delavcev, ki bodo sodelovali pri preverjanju znanja.
- d) Koordinator na lističe vpiše šifre in jih za posamezne skupine shrani v ovojnico.
- e) Eno uro pred začetkom prvega preverjanja znanja zbere ravnatelj vse pedagoške delavce, ki bodo sodelovali pri preverjanju znanja (po dva na skupino izmed tistih pedagoških delavcev, ki ne poučujejo predmetov), ter razdeli naloge in navodila za prvi predmet. Skupaj pregledajo naloge in uskladijo dileme.
- f) Učenci sedijo vsak v svoji klopi tako, da ne morejo prepisovati. Pred začetkom vsakega preverjanja da pedagoški delavec ustrezna navodila, razdeli lističe s šiframi in pozove učence, da na hrbtno stran lističa napišejo svojo šifro. Drugi pedagoški delavec pobere lističe s šiframi in jih takoj v zalepljeni ovojnici odda koordinatorju. Učenci dobijo še zadnja navodila za reševanje nalog.
- g) Nalogo rešujejo 45 minut. Pedagoški delavec izdelke učencev pobere in jih odda koordinatorju.
- h) Koordinator vse izdelke učencev dostavi takoj po končanem zadnjem preverjanju v že prej določene centre (organizacijske enote Zavoda RS za šolstvo in šport).
- i) V teh centrih ustrezno število strokovnjakov za posamezne predmete ovrednoti vse izdelke po enotnih navodilih in merilih, ki jih je pripravil Zavod RS za šolstvo in šport. Rezultate obvezno pregledajo tudi nadzorniki.
- j) V teh centrih se v računalnike vnašajo podatki o posameznih učencih ter po dešifriranju podatki o doseženi uspešnosti po posameznih nalogah in po posameznih predmetih.
- k) Za vsako osnovno šolo se pripravi tudi računalniški izpisek učencev in njihovih rezultatov.
- l) Delo centra usklajuje predstojnik organizacijske enote Zavoda RS za šolstvo in šport.
- m) Osnovna šola na podlagi podatkov, ki jih pošlje center, izda učencem dokazilo o uspehu, doseženem pri preverjanju znanja iz posameznih predmetov.
11. Po dogovoru bo Ministrstvo za šolstvo in šport osnovnim šolam povrnilo denar za materialne stroške v zvezi z izpeljavo preverjanja znanja (razmnoževanje nalog ...).

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
LJUBLJANA, Župančičeva 6
Komisija za štipendiranje in izpopolnjevanje učiteljev

PROSVETNI DELAVEC ŠT. 20
23. december 1991

KATALOG

objave

PROGRAMOV STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA PEDAGOŠKIH DELAVCEV V REPUBLIKI SLOVENIJI ZA JANUAR, FEBRUAR, MAREC IN APRIL 1992

PEDAGOŠKIM DELAVCEM V REPUBLIKI SLOVENIJI

V letošnjem drugem Katalogu programov strokovnega izobraževanja pedagoških delavcev, ki zajema programe za januar, februar, marec in april 1992, vas želimo opozoriti na tole:

1. Programi so povečini časovno določeni, o natančnih rokih tistih, za katere je naveden le približni datum, pa vas bodo obveščali izvajalci pisno.
2. Ministrstvo za šolstvo in šport bo financiralo le programe, ki so razpisani v Katalogu. Seminarje iz programov, za katere prejmete na šolo tudi druga vabila in zahtevajo zanje zavodi povrnjen denar (kolizacija), izpeljite na svoje stroške.
3. Vse kandidate in ranatelve zavodov prosimo, da pošiljajo prijavnice za udeležbo samo na naslove izvajalcev.
4. Programov, ki so krajši od 16 pedagoških ur, ne bomo financirali.
5. Izvajalci programov morajo udeležencem izdati potrdila le za seminarje, ki so daljši od 24 pedagoških ur ali če udeleženec absolvira več posameznih oblik izobraževanja, ki obsegajo najmanj 24 pedagoških ur. Seminarji in oblike izobraževanja morajo biti usklajeni z metodologijo oblikovanja programov.
6. Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport navaja trajanje seminarjev in drugih oblik izobraževanja v dnevih: 1 dan pomeni 8 pedagoških ur.
7. Pedagoške delavce prosimo, da predlagajo nove vsebine, za katere želijo, da bi jih izvajalci uvrstili v program za naslednje šolsko leto, pisno. Pobude in predloge pošljite najkasneje do 30. januarja 1992 na naslov: Ministrstvo za šolstvo in šport, Komisija za štipendiranje in izpopolnjevanje učiteljev.

Želimo vam uspešno izbiro vsebin in programov!

Objave zbral in uredil
svetovalec za permanentno izobraževanje
in štipendiranje
JOŽE ŽLAHTIČ

1.

FILOZOFSKA FAKULTETA V LJUBLJANI
Aškerčeva 12
61000 LJUBLJANA
telefon 061/150-001

Koordinator programov je dipl. psihologinja Breda Jurčič Cacovich na Centru za pedagoško izobraževanje.

CENTER ZA PEDAGOŠKO IZOBRAŽEVANJE

IZKUSTVENO UČENJE V IZOBRAŽEVANJU UČITELJEV, VI-A PROGRAM

Nosilec programa: Center FF za pedagoško izobraževanje
Izvajalci: dr. B. Marentič-Požarnik, dr. A. Tomič
Udeleženci: učitelji pedagoško-psiholoških predmetov in specialnih didaktik na pedagoških kadrovske šolah
Št. ur. 24 (3 dni)
Rok: 10. do 13. 2. 1992
Kraj: Radovljica
Model: pedagoška delavnica (ciklus)
Vsebine: Praktično preskušanje in teoretska analiza raznih metod izkustvenega učenja pri delu s študenti – prihodnjimi učitelji.
Literatura: Marentič-Požarnik B., Nova pota v izobraževanju učiteljev. DZS Ljubljana 1987 in tuja literatura po dogovoru.
Obveznosti udeležencev: Aktivno sodelovanje pri praktičnem prikazu in dokumentiranju metod izkustvenega učenja.

Z AKCIJSKIM RAZISKOVANJEM DO EKOLOŠKE VZGOJE, A-PROGRAM II. IN III. DEL

Nosilec programa: Center FF za pedagoško izobraževanje v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo
Izvajalci: dr. B. Marentič-Požarnik, mag. Majda Skerbinček
Udeleženci: učitelji osnovnih šol, ki se ukvarjajo z akcijskim uvajanjem ekološke vzgoje in so absolvirali I. del
Št. ur. 20 ur (2,5 dneva)
Rok: 6. do 9. 4. 1992
Kraj: Ljubljana
Model: pedagoška delavnica (ciklus)
Vsebine: Metode izvajanja, spremljanja in poročanja o akcijskem raziskovanju na področju ekološke vzgoje.
Literatura: Kako se lotimo akcijskega raziskovanja v šoli. Didakta Radovljica 1991. in druga po dogovoru
Obveznosti udeležencev: aktivno sodelovanje v izkustvenih metodah in posameznih fazah akcijskega projekta: izdelava faznih poročil in končnega poročila.

OD UČNE PRIPRAVE DO IZVEDBE UČNE URE – A-PROGRAM

Nosilec programa: Center FF za pedagoško izobraževanje
Izvajalci: dr. Barica Martič-Požarnik, dr. Ana Tomič, učitelji spec. didaktik
Udeleženci: učitelji mentorji
Št. ur. 12
Rok: 6. in 7. 2. 1992
Kraj: FF, Ljubljana
Model: pedagoška delavnica
Vsebine: Teoretična izhodišča za izdelavo priprav na učno uro. praktični prikazi v razredu in analiza.
Literatura: dr. Ana Tomič: Strukturiranje učne priprave. Prosvetni delavec: dr. B. Marentič-Požarnik: Nova pota v izobraževanju učiteljev. DZS Ljubljana 1987.
Obveznosti udeležencev: aktivno sodelovanje.

USPEŠNO KOMUNICIRANJE NA PREDAVANJH IN SEMINARJIH (visokošolska didaktika I) A-PROGRAM

Nosilec programa: Center FF za pedagoško izobraževanje v sodelovanju s Centrom za razvoj univerze

Izvajalci: dr. B. Marentič-Požarnik, asist. Barbara Princič-Zajc
Udeleženci: visokošolski asistenti in učitelji
Št. ur. 20 (2,5 dneva)
Rok: 20. do 23. 1. 1992
Kraj: Radovljica
Model: tečaj
Vsebine: Izbrana poglavja iz visokošolske didaktike, obravnava z aktivnimi izkustvenimi metodami.
Literatura: Jackson, Jaques, ur., Unapredjivanje visokošolske nastave. Zagreb 1983. in odlomki iz ustrezne tuje literature, razmnožene za udeležence.

Obveznosti udeležencev: aktivno sodelovanje v strukturiranih vajah in mininastopih. Tisti, ki bodo sodelovali še v enem tečaju visokošolske didaktike in izdelali seminarsko delo, bodo dobili ustrezno spričevalo iz osnov visokošolske didaktike.

ODDELEK ZA SLOVANSKE JEZIKE IN KNJIŽEVNOSTI

– v soboto, 15. 2. 1992:

- a) asit. mag. M. Juvan – Klasika v literarnem kanonu
- b) red. prof. dr. H. Glušič – Izbrana poglavja iz novejšje slovenske književnosti
- c) asist. B. Krakar Vogel – Izbrana poglavja iz didaktike pouka slovenske književnosti

– v soboto, 14. 3. 1992

- a) red. prof. dr. J. Toporišič – Družbenost slovenskega jezika
- b) izr. prof. dr. O. Kunst Gnamuš – Izbrana poglavja iz jezikovne pragmatike
- c) asist. M. Hočevar – Izbrana poglavja iz slovenskega jezika

– v soboto, 11. 4. 1992

- a) red. prof. dr. B. Pogorelec – Izbrana poglavja iz sociolingvistike
- b) doc. dr. T. Pretnar – Romantika pri slovanih
- c) asist. I. Saksida – Izbrana poglavja iz mladinske književnosti in iz metodike pouka mladinske književnosti

Vsa predavanja bodo na FF v Ljubljani (predavalnica št. 2) z začetkom ob 9. uri do 13.30 oz. 13.45. Veljajo prijave iz prejšnjega semestra.

Oddelek za germanske jezike:

pogojno razpisuje 2 programa za angliste:

- s področja sodobne lingvistike
- Izvajalec: prof. Nemser
- s področja sodobnega pouka književnosti
- Temi: Literarno besedilo pri pouku tujega jezika
- Razmerje literarno besedilo – filmska izvedba
- Izvajalca: prof. dr. Adim Wimmer, prof. dr. Meta Grosman
- Datum: april 1992

Opomba: Programa bosta izvedena pod pogojem, da tuja predavatelja potrdita sodelovanje. Če bomo program izvajali, bodo kandidati o datumu izvedbe obveščeni neposredno na šole in v obvestilih po teletekstu.

Program za nemčiste:

- Naslov: Nemški jezik in književnost
- Izvajalci: dr. Stojan Bračič, lektorica Erna Kožar, lektor Johannes Preschl, mag. Miha Miladinović, dr. Anton Janko, lektorica Nina Grah, dr. Neva Šlibar, Marjana Kordaš, avstrijski gost.
- Teme: Nekaj vidikov teorije govornih dejanj v nemščini, K teoriji modernega pomena, Franz Werfel, Nemška književnost na Slovenskem, Prevajalske težave na primerih, Literarni trendi osemdesetih let, didaktika pouka književnosti, Landeskunde – Zeitgeschichte.

ODDELEK ZA PRIMERJALNO KNJIŽEVNOST IN LITERARNO TEORIJU

Ponedeljek, 27. januarja 1992

od 10. ure – 13.15: red. prof. dr. Janko Kos – Sv. pismo v književnem pouku
od 15. ure – 18.15: izr. prof. dr. Evald Koren – Literatura realizma/naturalizma

Torek, 28. januarja 1992

od 10. ure – 13.15: doc. Lado Kralj – Simbolizem
od 15. ure – 18.15: prof. Janko Kos – Teorija lirike

Sreda, 29. januarja 1992

od 10. ure – 13.15: izr. prof. dr. Evald Koren – Literarna retorika II
od 15. ure – 18.15: odc. dr. Lado Kralj – Teorija drame II
Kandidati naj pošljejo prijave na Filozofsko fakulteto – center za pedagoško izobraževanje do 20. januarja 1992.

ODDELEK ZA PEDAGOGIKO

Oddelek za pedagogiko bo organiziral strokovno izobraževanje za šolske pedagoge z naslovom:

ORGANIZACIJSKE IN VSEBINSKE TENDENCE RAZVOJA EVROPSKEGA ŠOLSTVA

Program bodo izvajali:

- dr. Zdenko Medveš:
Reformska pedagogika in alternativno šolstvo
Literatura:
Picht Georg (et al): Freie Schule
Rohrs Hermann: Reform – pedagogik
- dr. Metod Resman:
Reforme sodelovanja med domom in šolo v šolskih sistemih evropskih držav v zadnjih 20 letih.
Literatura:
Sallis J.: Schools, Parents and Governors; Routledge, London 1988.
Schleicher K.: Home-School Relations and Parental Participation; v: Handbook of Primary Education in Europe; (Izd.: The Council of Europe and D. Fulton); David Fulton, London 1989.
- dr. Milica Bergant:
Predlogi reforme prvih dveh razredov osnovne šole
Literatura:
Bergant M.: Integrirani pouk in drugi primeri inovacij pouka na začetku šolanja; Zavod R Slovenije za šolstvo, Ljubljana 1990.
- Dr. France Strmčnik:
Tendence razvoja šol z vidika učne diferenciacije in individualizacije.
Literatura:
Strmčnik F.: Sodobna šola v luči učne diferenciacije in individualizacije; Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Ljubljana 1987.
Nuber F.: Informeller Unterricht – Model für die Grundschule; Urban, Schwarzenberg, München 1977.
- Dr. Barica Marentič-Požarnik:
Trendi v izobraževanju učiteljev v Evropi
Literatura:
Marentič-Požarnik B.: Izobraževanje srednješolskih učiteljev; v: Nadaljnji razvoj srednjega izobraževanja v Republiki Sloveniji (Primerjalne raziskave, ur. Z. Medveš); Filozofska fakulteta – ZI, Ljubljana 1990.

Program se bo izvajal na Filozofski fakulteti v Ljubljani, Oddelek za pedagogiko, Aškerčeva 12, in sicer v: četrtak, 6. 2. 1992, od 8.–18. ure petek, 7. 2. 1992, od 8.–16. ure. Za zdaj ni predvidena ponovitev. Če bo dovolj zanimanja, bo ponovitev v marcu. Koordinatorja programa bosta: dr. Metod Resman, predstojnik Oddelka za pedagogiko in Nevenka Princes, tajnica Oddelka za pedagogiko; tel.: (061) 150-001.

ODDELEK ZA PSIHLOGIJO

Mišljenje in govor predšolskega in mlajšega šolskega otroka (razvoj in odnos)
Rok: 27. 3. 1992, ob 15. uri
doc. dr. Ljubica Marjanovič-Umek
Komunikacija kot kazalnik kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela
Rok: marec 1992, za učitelje, vzgojitelje in svetovale delavce
mag. Vlasta Zabukovec
Prijavljeni bodo o datumu izvedbe pisno obveščeni.
Soočanje šole z nesrečo in – ali vojno
Rok: 20. 3. 1992, za vse
prof. dr. Marko Polič
Ocenjevanje in preverjanje znanja
Rok: 3. 4. 1992, ob 15. uri, za svetovale delavce
izr. prof. dr. D. Žagar
Diferenciacija in individualizacija pouka
Rok: 3. 4. 1992, ob 17.00 uri
izr. prof. dr. Drago Žagar
Razvoj bralnih spretnosti in tipologija bralcev
Rok: 20. 3. 1992
mag. Sonja Pečjak

ODDELEK ZA ZGODOVINO

12. 12. 91
prof. dr. Janez Peršič, Potopis dveh Izolčanov v Jeruzalem leta 1348.
11. 2. 92, ob 9. uri pred 102
doc. dr. Janez Marolt, Slovenski prostor v luči antičnih historičnih virov
doc. dr. Vasko Simoniti, Vojaški položaj slovenskih dežel v 15. in 16. stoletju.

6. 2. 92
dr. Milica Kacin Wohinz, Krščanski socialci na Primorskem med obema vojnima.
27. 2. 92
Tatjana Čepič, Projekt muzejske predstavitve starih ljubljanskih industrijskih obratov (primer: Tobačna tovarna v Ljubljani)
12. 3. 92
mag. Janez Šumrada, Poskus zemljiške odveze v francoski Iliriji.
26. 3. 92
prof. Luigi Tavano, Il cristianesimo sociale Friulano e Sloveno nel Goriziano.
9. 4. 92
prof. dr. Ignacij Voje, Poslovna spretnost in moralni lik dubrovniškega srednjeveškega trgovca.
15. 4. 92, ob 16. uri
prof. dr. Miroslav Stiplošek, Položaj Slovenije od ustanovitve jugoslovanske države do Vidovdanske ustave.
april
prof. dr. Hartmut Wolff, Iz socialne zgod. rim. cesarstva.
april
dr. Miroslav Bertoša, Istra v 16. in 17. stol. – Socialno razbojništvo v Istri (17. in 18. st.)

Vsa predavanja bodo na FF v Ljubljani (predavalnica 102) ob 18. uri (razen navedenih izjem).

ODDELEK ZA GEOGRAFIJO

Nosilec programa: Oddelek za geografijo
izr. prof. dr. Jurij Kunaver
Ilešičevi dnevi 1992
seminar permanentnega izobraževanja iz geografije
Izvajalci: izr. prof. dr. J. Kunaver, red. prof. dr. I. Vrišer, doc. dr. D. Plut, red. prof. dr. D. Radinja, red. prof. dr. B. Marentič-Požarnik, asist. B. Drob-njak, mag. M. Umek, mag. K. Kolenc-Kolnik, doc. dr. Lučka Kajfež Bogataj, mag. Darko Ogrin, zunanji sodelavci in učitelji praktiki.
Udeleženci: učitelji geografije osnovnih in srednjih šol R Slovenije
Število ur: 20 (2 dni)
Kraj in čas: Ljubljana, 21. in 22. februar 1992
Model: 1. dan model 2; 2. dan model 6
Vsebina: Slovenija po osamosvojitvi, novosti iz klimatogeografije, politične in ekonomske geografije, ekološka vzgoja pri pouku geografije, osvajanje poj-mov pri pouku geografije, novejšje oblike pouka geografije
Literatura: Helena Novak, Projektno učno delo
Obveznosti: aktivno sodelovanje udeležencev v seminarskem delu drugega dne (delavnice), nastopi izbranih posameznikov
Oblike in izvedba terenskega dela pri pouku geografije v osnovni in srednji šoli
Izvajalci: izr. prof. dr. J. Kunaver, red. prof. dr. F. Lovrenčak D. Ogrin, I. Jurinčič, A. Slavec, doc. dr. Marijan Klemenčič
Udeleženci: Učitelji geografije osnovnih in srednjih šol v ljubljanski regiji
Število ur: 20/2 dni
Kraj in čas: Ljubljana in njena okolica, 3. in 4. 4. 1992
Model: Model 3 in 6
Vsebina: Namen seminarja je usposabljanje za izbiranje ustreznih oblik terenskega dela (prilagojenih šolskemu delu), blok ure, naravoslovni dnevi, ekskurzije, projektno delo, geografski poligoni, za izbiranje primernih območij in usposabljanje v terenskih raziskovalnih metodah.
Literatura: M. Brazda – Terenski rad u nastavi geografije, Učbenik Domača pokrajina, I. Vrišer – Uvod v geografijo, Topografski priročnik
Obveznosti: Udeleženci aktivno sodelujejo pri pripravi terenskega dela in pri njegovi izpeljavi ter na koncu poročajo o dosežkih dela.

2.

Pedagoška fakulteta
61000 Ljubljana
Kardeljeva ploščad 16
Telefon: (061) 181-133
Fax: (061) 347-997-3-AM

A. TEMELJNI DEL SPOPOLNJEVANJA

SVET MAJHNEGA V SVETU VELIKEGA (VELIKOSTNA RAZMERJA)

SEMINAR JE NAMENJEN UČITELJEM RAZREDNEGA POUKA.
Vsebina: Pojave v naravi pogosto razlagamo tako, da se sklicujemo na majhne sestavine teles in gradnikov snovi. O lastnostih velikih teles odločajo lastnosti majhnih in razmerja med njimi. V nekaterih primerih lahko s pomagali kot so lupa, mikroskop in daljnogled mali svet povečamo, da postane viden. Z gradniki snovi pa to ne gre. Velikostna razmerja so del otrokovega doživljajskega sveta, saj so njegove igrače pogosto pomanjšane reči iz sveta odraslih. Na to izkušnjo se lahko naslonimo pri vpeljevanju otrok v svet nevidnega.
Izvajalci: viš. pred. mag. Barbara Bajd; doc. dr. Janez Febrar; doc. dr. Saša Glažar; asist. Darja Skribe-Dimec.
Čas in kraj izpeljave: 4. in 5. 2. 1992, od 9. do 16. ure, na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.
Trajanje: dva dni po 8 ur (6 P, 10 EV)
Priporočena literatura: Oxlade, C. in Stockley, C.: Pogled skozi mikroskop, DZS, Ljubljana 1990.
Batič, F. in ostali: Biološko laboratorijsko, eksperimentalno in terensko delo, DZS, Ljubljana 1983. Strnad, J.: Meri platno, trak na vatle, DZS, Ljubljana 1987.
Ferbar, J.: Merjenje, neobjavljena skripta, na voljo bodo na seminarju.
Kornhauser, A.: Pamet je boljša kot žamet, DZS, Ljubljana.
Opomba: Udeleženci si pridobijo potrdilo, če izdelajo pisno pripravo za eksperimentalno delo pri pouku.

IZKUŠNJE, BESEDE IN ŠTEVILA

SEMINAR JE NAMENJEN UČITELJEM RAZREDNEGA POUKA.
Vsebina: Temeljni cilj seminarja je povezava izkušenj z govorenim in pisanim jezikom ter matematiko. V ta namen predvidevamo tri vsebinske sklope: Predmeti, samostalne besede in konstante. Pojavi, glagolske besede in spremenljivke. Relacije in izrazi zanje v jeziku in matematiki.
Izvajalci: doc. dr. Milan Dolgan, doc. dr. Janez Ferbar, doc. dr. Saša Glažar, mag. Barbara Bajd, asist. Dušan Krnel, asist. Darja Skribe-Dimec.
Čas in kraj izpeljave: 3., 4. in 5. 2. 1992, ob 9. do 16. ure, na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.
Trajanje: prvi del 3 dni po 6 ur (9 P, 9 EV)
Nadaljevanje seminarja: 3 dni po 6 ur (9 P, 9 EV) bo v marcu in aprilu 1992. Naloga je vključena v mednarodni projekt TEMPUS. Sodelovali bodo tudi tuji predavatelji.
Priporočena literatura: Ferbar, J.: Kakšen, kateri – razvrščanje in urejanje. – Pedagoška obzorja 3/1988, št. 7 in 8.
Ferbar, J.: Pojavi, glagoli in spremenljivke. – Posvetovanje Komunikacija in jezikovna kultura v šoli, Ljubljana 1990, str. 223-235.
Dolgan, M.: Smiselne zveze, Jezik in slovnost 30/1984-85, št. 7-8.
Dolgan, M.: Spoznavanje jezika, samozaložba, Ljubljana 1983.
Dolgan, M.: Preizkušanje jezika, samozaložba, Ljubljana 1985.
Učbeniki in metodični napotki za pouk matematike od 1. do 4. razreda OŠ avtorjev I. Hafner, I. Mulec, T. Uran.
Opomba: Pogoj za pridobitev potrdila: priprava poskusa, izvedljivega v domačem okolju; grafični in besedni opis poskusa; kvalitativna in kvantitativna razlaga poskusa.

RAZREDNI UČITELJ V VLOGI MENTORJA – PEDAGOŠKA DELAVNICA

SEMINAR JE NAMENJEN UČITELJEM ENTORJEM NA RAZREDNI STOPNJI – SODELAVCEM PF
Vsebina: Svetovanje in analiza priprave na pouk. Analiza in vrednotenje učnih nastopov. Komunikacija otrok – učitelj pri pouku.
Izvajalci: doc. dr. Miroslava Cencič; doc. dr. Marija Skalar.
Čas in kraj izpeljave: februar in marec 1992, na Pedagoški fakulteti v Ljubljani; v skupini do 30 udeležencev.
Trajanje: 2 dni po 10 ur (20 P).
Priporočena literatura: Cencič, Ma. in Mi.: Dodiplotno usposabljanje učiteljev, PA, Ljubljana 1991.
Marentič-Požarnik, B.: Nova pota v izobraževanju učiteljev, DZS, Ljubljana 1987.
Tomič, A.: Strukturiranje učne priprave, Vzgoja in izobraževanje, Ljubljana 1983.
Kako se lotimo akcijskega raziskovanja v šoli, Didakta Radovljica, 1991.
Opomba: Pogoji za pridobitev potrdila: rezultati dela na seminarju in skupinska konzultacija in evalvacija.

NOVE PESMI ZA OSNOVNOŠOLCE Z METODIČNIMI NAPOTKI IN UMETNIŠKIM OBLIKOVANJEM

SEMINAR JE NAMENJEN RAZREDNIM UČITELJEM IN UČITELJEM GLASBENE VZGOJE NA OŠ
Vsebina: Predstavitev najnovejših pesmi za osnovnošolske otroke z metodičnimi navodili za dojetanje, utrjevanje in umetniško oblikovanje pesmi z doživljanjem. Oblikovanje otroškega pevskega glasu in orientacija v notni sliki, uporaba otroškega instrumentarija in izdelava otroških instrumentov.
Izvajalci: mag. Mirko Slosar – nosilec; asist. Tatjana Mihelčič; asist. Irena Kafol.
Čas in kraj izpeljave: marec 1992, datum in kraj po dogovoru.
Trajanje: dva dni po 8 ur (8 P, 8 V)
Priporočena literatura: Slosar, M.: Pesmi 1991 (v pripravi).
Opomba: Udeleženci si pridobijo potrdilo, če obiskujejo predavanja in sodelujejo pri praktičnem delu.

DIDAKTIČNA DELAVNICA ELLE

SEMINAR JE NAMENJEN UČITELJEM ITALIJANSKEGA JEZIKA NA RAZREDNI STOPNJI OSNOVNE ŠOLE
Vsebina: Teoretična izhodišča in aplikacija: usvajanje drugega (italijanskega) jezika po projektu ELLE (epistemološka zasnova usvajanja), funkcijski in pragmatični prijem pri jezikovnem pouku. Peti nivo. Oblikovanje novih avtentičnih enot po modelu. Evalvacija projekta v šolski praksi narodnostno-mešanega območja.
Izvajalci: Stokovnjaki IARD, Milano; viš. pred. mag. Lucija Čok; mag. Irena Lipovec-Torkar.
Čas in kraj izpeljave: 19. 20. 3.; 21. in 22. 5. 1992 na PF Ljubljana, Enota Koper.
Trajanje: dvakrat dva dni po 6 ur (24 P, 12 EV)
Priporočena literatura: Progetto ELLE, Attività per l'educazione logica e linguistica, IARD Milano, Giunti Marzocco Firenze 1986. Sistema ELLE. Il mio italiano, IARD Milano, Giunti Marzocco, Firenze 1990.
Opomba: Udeleženci si pridobijo potrdilo, če se udeležijo delavnice in sodelujejo pri oblikovanju učnih enot.

PORAJAJOČI SE JEZIK TELESA (EBL) – OSNOVNI SEMINAR

SEMINAR JE NAMENJEN STROKOVNIM DELAVCEM V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU.
Vsebina: Nekateri vidiki in teorije o EBL ter možnosti za uporabo metode EBL pri delu z ljudmi. Razvoj EBL pri posamezniku in v skupini, poznavanje posameznih elementov EBL ter njihovo prepoznavanje pri sebi in drugih. Enote igre oči in stopnje vzpostavljanja stika po metodi EBL.
Izvajalci: doc. dr. Sonja Žorga s sodelavci.
Čas in kraj izpeljave: Seminar bo izveden, če bo prijavljenih 18 udeležencev, na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, po dogovoru pa tudi zunaj fakultete.
Trajanje: tri dni po 8 ur (24 P)
Priporočena literatura: Rutten-Saris, M.: Osnove porajajočega se jezika telesa. Evropska kultura, Ljubljana, 1991 (v tisku).
Nebesedna komunikacija, v: Komunikacija in jezikovna kultura v šoli, Zbornik, Pedagoška akademija, Ljubljana 1990, str. 164-208.
Opomba: Udeleženec si pridobi potrdilo, če aktivno sodeluje pri vajah, analizah in razpravah, ter pripravi krajše seminarsko delo.

PORAJAJOČI SE JEZIK TELESA (EBL) – NADALJEVALNI SEMINAR

SEMINAR JE NAMENJEN STROKOVNIM DELAVCEM IZ VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (UČITELJEM, VZGOJITELJEM, SPECIALNIM PEDAGOGOM, SVETOVALNIM DELAVCEM, IDR.)
Vsebina: Značilnosti govornice telesa v posameznih razvojnih obdobjih pri posamezniku in skupini. Napolnjena igra oči in njena uporaba v praksi. Spoznavanje metode EBL kot pomoči za učinkovitejšo strokovno delo z ljudmi (vzgoja, učenje, svetovanje, diagnostika, terapija ipd.).
Izvajalci: doc. dr. Sonja Žorga s sodelavci.
Čas in kraj izpeljave: Seminar bo izpeljan, če bo prijavljenih 18 udeležencev, na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, po dogovoru pa tudi zunaj fakultete.
Trajanje: tri dni po 8 ur (24 P)
Priporočena literatura: Rutten-Saris, M.: Osnove porajajočega se jezika telesa. Evropska kultura, Ljubljana, 1991 (v tisku). Morris, D.: Govor tjela, August Cesarec, Rijeka 1988.
Opombe: Seminarja se lahko udeležijo kandidati, ki so najmanj pred 6 meseci uspešno opravili osnovni seminar Porajajoči se jezik telesa. Prijavi naj priloži fotokopijo potrdila A. izdanega na Hogeschol Nijmegen.
Udeleženec si pridobi potrdilo, če aktivno sodeluje pri vajah, analizah in razpravah samostojno razčleni posnetke lastne delovne situacije z vidika EBL.

B. FLEKSIBILNI DEL

SOCIOPEDAGOŠKO PROUČEVANJE (EVALVACIJA RAZVOJA) VZGOJNE SKUPINE OTROK (MLADOSTNIKOV) S TEŽAVAMI/MOTNJAMI V SOCIALNI INTEGRACIJI

SEMINAR JE NAMENJEN VZGOJITELJEM V STANOVANJSKIH SKUPINAH, VZGOJNIM ZAVODIH, PREVZGOJNEM DOMU, PENOLŠKIH ZAVODIH, VZGOJITELJEM V DOMOVIH IN INTERNATIH, UČITELJEM V PODALJŠANEM BIVANJU OŠ
Vsebina: Osnovne psihodinamične značilnosti otrok/mladostnikov s težavami v socialni integraciji. Osnovne sociodinamične značilnosti skupine otrok/mladostnikov s težavami v socialni integraciji. Tehnike prepoznavanja in usmerjanja sociodinamike k vzgojnemu ciljem.
Izvajalec: doc. dr. Ivan Škoflek
Čas in kraj izpeljave: 3. 4. 1992, od 10. do 17., na Pedagoški fakulteti v Ljubljani; 17. 4. 1992, od 10. do 17., na Pedagoški fakulteti v Mariboru.
Trajanje: en dan (8 P)
Priporočena literatura: Moreno, L. Jakob: Osnovi sociometrije, Savremena škola, Beograd 1962.
Opomba: Udeleženci si pridobijo potrdilo, če aktivno sodelujejo v seminar-skem delu.

AVTONOMIJA ŠOLSKEGA POLJA IN PROBLEM IDEOLOŠKOSTI

SEMINAR JE NAMENJEN UČITELJEM RAZREDNEGA POUKA, UČITELJEM DRUŽBOSLOVNIH IN HUMANISTIČNIH PREDMETOV, SPECIALNIM PEDAGOGOM, VODSTVOM ŠOL IN NJIHOVIM STROKOVNIM SLUŽBAM
Vsebina: Sodobna šola med državo in civilno družbo. Demokracija v šoli – šola v demokraciji. Družboslovni in humanistični šolski predmeti ter problem ideološkosti. Vzgoja – morala – religija. Šola v postmoderni. Ob predavanjih delo v tematskih skupinah (moderirana razprava).
Izvajalci: doc. dr. Pavel Zgaga; viš. pred. mag. Darij Zadnikar; viš. pred. mag. Slavko Gaber.
Čas in kraj izpeljave: 14. 2., 21. 2. in 28. 2. 1992, od 9. do 14., na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.
Trajanje: tri dni po 6 ur (14 P, 4 S)
Priporočena literatura: Zbornik Za drugačno družboslovje v šoli, Ljubljana 1989.
Zbornik Teorija vzgoje: Moderna ali postmoderna (Šolsko polje 3), Ljubljana 1990.
Zbornik Verouk v šoli? (Šolsko polje 4), Ljubljana & Škofja Loka 1990.
Zbornik Vzgoja v javni šoli, Ljubljana 1991.
Opomba: Udeleženci si pridobijo potrdilo, če aktivno sodelujejo v projektih skupinah (poročanje, oblikovanje stališč...).

OBLIKOVANJE IDENTITETE IN VREDNOTENJE SAMEGA SEBE (SAMOPODOBA)

SEMINAR JE NAMENJEN UČITELJEM OSNOVNIH ŠOL IN VZGOJITELJEM V DOMOVIH IN ZAVODIH.
Vsebina: V predavanjih bodo predstavljene vsebine: Oblikovanje samopodobe (vpliv različnih dejavnikov), Samovrednotenje kot motivacijski in nosni dejavnik. Pomen samopojmovanja za vedenje otrok in mladostnikov v pedagoški delavnici pa vaje in skupinske razprave z aplikacijo za prakso.
Izvajalci: doc. dr. Marija Skalar; asist. mag. Alenka Kobolt.
Čas in kraj izpeljave: 18. in 19. 3. 1992, od 9. do 16. ure, na Pedagoški fakulteti v Ljubljani ali po dogovoru zunaj fakultete, če bo prijavljenih 18 udeležencev.
Trajanje: dva dni po 8 ur (10 P, 6 S)
Priporočena literatura: Skalar, M.: Samovrednotenje in učna uspešnost, Ljubljana 1985. Ule, M.: Mladina in ideologija, DE, Ljubljana 1988. Kobolt, A.: Nekateri vidiki samopojmovanja in samovrednotenja otrok in mladostnikov v domovih in zavodih, Revija Iskanja, št. 10, 1990.
Opomba: Posebna zahteva za udeležence je aktivno sodelovanje (pri vajah vrednotenju in analizi) v okviru skupinskega dela – izkušnjsko delo. Udeleženci si pridobijo potrdilo, če sodelujejo v obeh delih izobraževanja (pri predavanjih in pedagoški delavnici).

IZBRANE VSEBINE IZ MATEMATIKE

SEMINAR JE NAMENJEN PREDMETNIM UČITELJEM MATEMATIKE Z VEZAVAMI.
Vsebina: Algebra. Matematične metode v nematematiki. Osnove topologije. Fraktali. Osnove LATEXA. Geometrija. Diskretna matematika. Geometrijska topologija.
Izvajalci: prof. dr. Dragan Marušič; prof. dr. Dušan Repovš; prof. dr. Peter Petek; doc. dr. Marko Razpet; Ivan Pucelj, prof.; asist. mag. Aleksander Malnič.
Čas in kraj izpeljave: 9., 16. in 17. 4. 1992, od 9. do 14. ure na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.
Trajanje: štiri dni po 6 ur (12 P, 12 V).
Opomba: Seminar LATEX bo v računalniški učilnici.

NA NOVO RAZPISUJEMO SEMINARJE

NOVOSTI IZ INSTITUCIONALNE VZGOJE

SEMINAR JE NAMENJEN STROKOVNIM DELAVCEM V ORGANIZACIJAH ZA USPOSABLJANJE.
Vsebina: Pregled institucionalnih in neinstitucionalnih možnosti izvedenjske vzgoje na Nizozemskem (poudarek na projektih zadnjih let). Modeli delovanja s starši. Teamsko delo v institucijah (organizacijah za usposabljanje). Nizozemske izkušnje.
Seminar bo potekal kot predavanja in razprave.
Izvajalec: dr. Leo Lighthart iz Nizozemske.
Čas in kraj izpeljave: marec 1992, na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.
Trajanje: tri dni po 5 ur (15 P).
Kotizacija: 300 SLT za eno predavanje, 700 SLT za cikel vseh predavanj.
Opomba: Predavanja bodo prevajana. Udeleženci si pridobijo potrdilo, če aktivno sodelujejo v seminarskem delu.

KONCEPTI SOCIALNO-PEDAGOŠKEGA DELA

SEMINAR JE NAMENJEN VZGOJITELJEM V DOMOVIH, ZAVODIH ZA USPOSABLJANJE IN DRUGIM.
Vsebina: Avstrijska socialna politika in implikacije na socialno-pedagoško delo s poudarkom na prevenciji. Aktualni socialno pedagoški koncepti, razviti v zadnjih letih na področju nemško govorečega prostora. Koncepti socialno-pedagoškega dela z ostarelimi. Seminar bo potekal kot predavanja in razprave.
Izvajalec: dr. Joseph Scheipl z Univerze v Gradcu, Oddelek za socialno pedagogiko.
Čas in kraj izpeljave: 1. tema: 4. 5. 1992, od 10. do 14. ure; 2. tema: 5. 5. 1992, od 10. do 14. ure; 3. tema: 7. 5. 1992, od 10. do 14. ure.
Predavanja bodo potekala na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.
Trajanje: tri dni po 5 ur (15 P)
Kotizacija: 300 SLT za eno predavanje, 700 SLT za cikel vseh predavanj.
Opomba: Predavanja bodo prevajana. Udeleženci si pridobijo potrdilo, če aktivno sodelujejo v seminarskem delu.

NAČELO NORMALIZACIJE V ZAVODSKEM OBRAVNAVANJU OTROK IN MLADOSTNIKOV

SEMINAR JE NAMENJEN VZGOJITELJEM, SVETOVALNIM DELAVCEM IN VODSTVOM ORGANIZACIJ ZA USPOSABLJANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV Z MOTNJAMI V RAZVOJU.
Vsebina: Razumevanje in zgodovina razvoja načela normalizacije. Kriteriji normalizacije in njihova uporaba pri zastavljanju ciljev razvoja in kriteriji vrednotenja organizacij za usposabljanje.
Metoda in oblike dela: predavanja, izkušnjsko delo v malih skupinah, skupinske dejavnosti.
Izvajalci: prof. dr. Vinko Skalar, doc. dr. Ivan Škoflek, dr. Bojan Dekleva, asist. mag. Alenka Kobolt, Vito Flaker, Jožica Tolar ter moderatorji dela v malih skupinah.
Kordinator: doc. dr. Bojan Dekleva.
Čas in kraj izpeljave: februar in marec 1992, vsakič hkrati za 5 skupin po 12 udeležencev, po dogovoru zunaj Pedagoške fakultete v Ljubljani.
Trajanje: dvo- in poldnevni seminar (12 P, 8 V).
Informacije o izvajanju seminarjev dobite na Enoti za permanentno izobraževanje Pedagoške fakultete v Ljubljani pri Tereziji Uran, prof.

3.

PEDAGOŠKA FAKULTETA MARIBOR
62000 Maribor, Koroška c. 160
telefon : (062) 27-961, 212-171
telefax: 28-180

CENTER ZA PEDAGOŠKO IZOBRAŽEVANJE IN STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE

Izobraževanje za vzgojitelje predšolskih otrok iz predšolske pedagogike in gibalno-športne vzgoje

Število ur: 32 ur (15 P, 10 V, 1 SV, 2 H, 4 pedagoška delavnica)
Teme: Vodenje skupine in skupinska dinamika v vrtcu in Gordonov komunikacijski trening
- Psihomotorični razvoj predšolskih otrok
- Analiza gibalnih nalog glede na razvoj motoričnih sposobnosti in hrano-slovje.
Izvajalci: mag. Bojan BRUMEN, višji predavatelj, Zvone KRUSIČ, asistent, dr. Dolfe RAJTMAYER, izredni profesor, dr. Rajko VUTE, docent, dr. Stane PROJE, docent, prim. dr. Kurt KANCLER, višji predavatelj.
Kraj in čas izpeljave: 10. 1. 1992, ob 15. uri, v prostorih Pedagoške fakultete Maribor (začetek), nadaljevanje po dogovoru z udeleženci!

Izobraževanje za učitelje razrednega pouka iz psihologije

Število ur: 40 ur – učna delavnica (8 P, 24 V, 8 N).
Tema: Metode poučevanja; Reševanje problemov in razvijanje otrokove ustvarjalnosti.
Izvajalec: dr. Norbert JAUŠOVEC, izredni profesor
Kraj in čas izpeljave: Začetek predavanja bo 10. 1. 1992, ob 15. uri, v prostorih Pedagoške fakultete Maribor. Nadaljevanje po dogovoru z udeleženci!

Izobraževanje učiteljev razrednega pouka – tretji razred.

Število ur: 18 ur (6 P, 12 V)
Teme: Sodobni vidiki pouka iz slovenskega jezika
- spoznavanja narave in družbe in matematike.
Izvajalci: dr. Metka Kordigel, asistentka, mag. Tone Velikonja, višji predavatelj, mag. Ljudmila Rotar, višja predavateljica.
Kraj in čas izpeljave: Začetek izobraževanja bo 6. 3. 1992, ob 15. uri, v prostorih Pedagoške fakultete v Mariboru. Nadaljevanje po dogovoru z udeleženci!

Izobraževanje za učitelje slovenskega jezika

Število ur: 24 ur (12 P, 12 S)
Teme: Literarne prvine v pripovedni prozi pri obravnavi berila v osnovni šoli,
- Prvine besediloslovne analize,
- Sporočanje v osnovni šoli,
- Novosti v Slovenskem pravopisu.
Izvajalci: mag. Majda Potrata, asistentka, dr. Janko Čar, docent, mag. Renata Zadravec-Pešec, asistentka, dr. Zinka Zorko, izredna profesorica.
Kraj in čas izpeljave: Začetek izobraževanja bo 17. 1. 1992, ob 15. uri, in 18. 1. 1992, ob 9. uri, v prostorih Pedagoške fakultete v Mariboru. Nadaljevanje po dogovoru z udeleženci!

Izobraževanje za učitelje tehnične vzgoje v osnovni šoli

Število ur: 16 ur (8 P, 8 S)
Tema: Računalniško načrtovanje in izdelovanje izdelka
Izvajalci: dr. Amand Papotnik, docent, Franko Florjančič, pedagoški svetovalec in Ivan Vučko, učitelj tehnične pouka.
Kraj in čas izpeljave: Začetek izobraževanja bo 21. 2. 1992, ob 9. uri, v prostorih Pedagoške fakultete v Mariboru. Nadaljevanje po dogovoru z udeleženci!

Izobraževanje učiteljev likovne vzgoje v osnovni šoli

Število ur: 24 (18 P, 6 V)
Teme: Barva kot izrazno sredstvo in umetnosti in likovni vzgoji (Barva kot človekovo izrazno sredstvo skozi čas (zgodovinski pregled), Barva simbolika. Umetnik in barva (stilna obdobja), Barva in motiv, Povezava fenomena barve z vzgojno-izobraževalnimi cilji, Barva v sodobnem komunikacijskem sistemu, Izvajanje s pomočjo didaktičnih sredstev (izvirniki, dia, video).
Barva kot izrazno sredstvo otrok
(Značilne stopnje v izražanju otrok od 6. do 11. leta starosti, Načrtovanje dela glede na razvoj otrokovih sposobnosti za izražanje z barvo, Značilne stopnje barvnega izražanja otrok od 11. do 15. leta starosti, Naloge likovnovzgojnih ciljev v osnovni šoli).
Izvajalci: Bogdan Čobal, docent, spec. Peter Krivec, docent, spec. Albin Kramberger, viš. pred., spec. Ludvik Pandur, izred. prof., spec. Anka Krašna-Kocijan, asistentka, Breda Ilich-Klančnik, asistentka in Breda Varl, asistentka.
Kraj in čas izpeljave: Začetek izobraževanja bo 21. 2. 1992, ob 15. uri, v prostorih Pedagoške fakultete v Mariboru. Nadaljevanje po dogovoru z udeleženci!

Izobraževanje učiteljev in profesorjev ter pedagoških vodij šol iz pedagogike

Število ur: 32 ur
Tema: Ciljno usmerjeni interakcijski koncepti pouka v osnovni šoli.
Izvajalec: dr. Martin Kramar, docent
Kraj in čas izpeljave: Začetek izobraževanja bo 13. 3. 1992, ob 9. uri, v prostorih Pedagoške fakultete v Mariboru. Nadaljevanje po dogovoru z udeleženci!

Izobraževanje učiteljev geografije

Število ur: 24 ur (12 P, 12 S)
Teme: Določanje primernosti območij za turizem in rekreacijo v Sloveniji, Manj razvita območja v severovzhodni Sloveniji, Zbrane kvantitativne metode v klimatogeografiji.
Učna aplikacija
- turističnih in rekreacijskih območij v Sloveniji,
- manj razvitih območij v Sloveniji
Izvajalci: mag. Uroš Horvat, asist., Damijana Počkaj-Horvat, asistentka, Igor Žiberna, asistent, Karmen Kolenc-Kolnik, asistentka
Kraj in čas izpeljave: Začetek izobraževanja bo 20. 3. 1992, ob 15. uri, v prostorih Pedagoške fakultete v Mariboru. Nadaljevanje po dogovoru z udeleženci!

Dodatne informacije o programu izobraževanja dobite na Pedagoški fakulteti v Mariboru, Center za pedagoško izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje, tel. št. (062) 27-961, 212-171. Predstojnik centra je mag. Alojz Fridl.

4.

FAKULTETA ZA ŠPORT
ODDELEK ZA PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE
Gortanova 22, Ljubljana
tel.: (061) 101-077
fax.: (061) 448-148

PROGRAMI STROKOVNEGA IZPOPOLNJEVANJA ZA UČITELJE
TELESNE VZGOJE januar-marec 1992
Vse dodatne informacije dobite pri predstojniku oddelka za izobraževanje učiteljev dr. Janku Strelu.

SEMINARJI ZA RAVNATELJE IN POMOČNIKE RAVNATELJEV OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOL, TER VZGOJNO-VARSTVENIH ORGANIZACIJ

SEMINAR ZA RAVNATELJE OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOL TER VZGOJNO-VARSTVENIH ORGANIZACIJ
Čas izpeljave: 12.-14. 2. 1992

PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE PREDMETNIH UČITELJEV IN PROFESORJEV ŠPORTNE VZGOJE

ROKOMET V OSNOVNI ŠOLI
Čas izpeljave: 13.-15. 1. 1992
TENIS – ZAČETNI SEMINAR
Čas izpeljave: 13.-15. 1. 1992, 20.-22. 1. 1992
TENIS – NADALJEVALNI TEČAJ
Čas izpeljave: 15.-17. 1. 1992, 22.-24. 1. 1992
OSNOVE DELA Z RAČUNALNIKOM
Čas izpeljave: 20.-22. 1. 1992
PLES
Čas izpeljave: 20.-22. 1. 1992
UPORABA RAČUNALNIKA ZA POTREBE ŠPORTA V ŠOLI
Čas izpeljave: 20.-22. 1. 1992
AEROBIKA
Čas izpeljave: 23.-25. 1. 1992
TELESNA IN DUŠEVNA SPROSTITIV PRI URAH ŠPORTNE VZGOJE
Čas izpeljave: 3.-5. 2. 1992
INFORMATIKA
Čas izpeljave: 3.-5. 2. 1992
ODBOJKA V OSNOVNI ŠOLI
Čas izpeljave: 3.-5. 2. 1992
PEDAGOŠKE IN TEHNIČNE INOVACIJE NA PODROČJU ŠPORTNE VZGOJE
Čas izpeljave: 5.-8. 2. 1992
BADMINTON
Čas izpeljave: 10.-12. 2. 1992
ŠPORTNA GIMNASTIKA V OSNOVNI ŠOLI
Čas izpeljave: 10.-12. 2. 1992
DIAGNOSTIKA MOTORIČNEGA IN TELESNEGA RAZVOJA
Čas izpeljave: 23.-25. 3. 1992

IZOBRAŽEVANJE ZA RAZREDNE UČITELJICE ZA PODROČJE ŠPORTNE VZGOJE

DIDAKTIČNE OSNOVE PROCESA ŠPORTNE VZGOJE
(NAČRTOVANJE, ORGANIZACIJSKE METODE, INDIVIDUALIZACIJA...)
Čas izpeljave: območni seminarji:
Beltinci, Koper (6.-8. 1. 1992)
Nova Gorica (9.-11. 1. 92)
Dornava, Kranj (13.-15. 1. 1992)
Maribor (16.-18. 1. 1992)
Celje, Ljubljana (20.-22. 1. 1992)
ATLETIKA NA RAZREDNI STOPNJI, PREDSTAVITEV OSNOVNIH METOD DELA
Čas izpeljave: območni seminarji:
N. Gorica (6.-8. 1. 1992)
Ljutomer, Koper (9.-11. 1. 1992)
Maribor, Novo mesto (13.-15. 1. 1992)
Dornava, Kranja (16.-18. 1. 1992)
Ljubljana (20.-22. 1. 1992)
Celje (23.-25. 1. 1992)
ODBOJKA NA RAZREDNI STOPNJI
Čas izpeljave: OBMOČNI SEMINAR – NOVO MESTO
16.-18. 1. 1992
PLES
Čas izpeljave: 10.-12. 2. 1992

PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE ZA VZGOJITELJICE ZA PODROČJE ŠPORTNE VZGOJE

PLES
Čas izpeljave: 10.-12. 2. 1992

5.

FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE
61109 LJUBLJANA, SLOVENIJA
Kardeljeva ploščad 5
Telefon: +38 61 181-461 (n.c.), 341-777
– (Dekan)
Telex: 31352 fspnlj yu
Fax: + 38 61 341-522

PROGRAMI IZPOPOLNJEVANJA UČITELJEV DRUŽBOSLOVJAdo
aprila 1992

VARSTVO ČLOVEKOVH PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBOŠČIN

Predavatelj: prof. dr. Boštjan Markič, prof. dr. Tine Hribar, mag. Matevž Krivic
8-10 ur
Kraj in čas izpeljave seminarja: FDV Ljubljana, januar 1992

SOCIALNA STRATIFIKACIJA V JUGOSLOVANSKIH REPUBLIKAH

Predavatelj: Stane Saksida, znanstveni delavec IDV-FDV

BIVALNO OKOLJE IN KVALITETA ŽIVLJENJA

Predavateljica: dr. Barbara Verlič-Dekleva

VZROKI NIZKE RODNOSTI PRI NAS (IN DRUGJE PO SVETU)

Predavateljica: mag. Majda Černič-Istenič
Trajanje seminarja: 8-10 ur
Kraj in čas izpeljave seminarja: FDV Ljubljana, februar 1992

EVROPSKE INTEGRACIJE IN SLOVENIJA

Predavatelj: prof. dr. Marjan Svetličič, doc. dr. Bojko Bučar, mag. Irena Brinar
Trajanje seminarja: 8-10 ur
Kraj in čas izpeljave seminarja: FDV Ljubljana, februar 1992

PROBLEMI ODVISNOSTI MLADIH (UŽIVANJE DROGE)

Predavatelj: Vito Flaker

SUBKULTURNE OBLIKE OBNAŠANJA MLADOSTNIKOV

Predavatelj: Miroslav Postrak, dipl. sociolog

DELITEV DELA V DRUŽINI:

preteklost versus sedanjost
Predavateljica: dr. Nevenka Sadar-Černigoj

KVALITATIVNO IN AKCIJSKO RAZISKOVANJE

Predavatelj: Blaž Mesec, dipl. psiholog
Trajanje seminarja: 8-10 ur
Kraj in čas izpeljave seminarja: FDV Ljubljana, marec 1991

IZKUŠNJE IZ ORGANIZACIJE MIROVNIH, EKOLOŠKIH, OBRAMBNIH IN ZAŠČITNIH DEJAVNOSTI NA SLOVENSKEH SREDNJIH ŠOLAH V ŠOLSKEM LETU 1990/91

Predavatelj: mag. Ljubica Jelušič, mag. Stojan Sorčan, Jožica Grame, Janko Hamler
Trajanje seminarja: 8-10 ur
Kraj in čas izpeljave seminarja: FDV Ljubljana, marec 1992
O natančnih datumih izvedbe seminarjev bomo obveščali šole.

6.

PРАВNA FAKULTETA LJUBLJANA
61000 Ljubljana, Trg osvoboditve 11
Telefon: (061) 331-611, h.c.
331-809, tajništvo
331-919, ref. za štud. zadeve

PROGRAM STROKOVNEGA IZPOPOLNJEVANJA UČITELJEV

UVOD V PRAVO IN PRAVNI SISTEM

Predavatelj: prof. dr. Janez Kranjc, prof. dr. Albin Igličar, prof. dr. Marjan Pavčnik, prof. dr. Franci Grad, doc. dr. Mirjam Škrk, asistent mag. Igor Kaučič, asistent mag. Peter Grile, asistent mag. Miha Juhart.
Datum in kraj: ponedeljek, 20. 1. 1992
od 8. do 12. Obče pravo in nastanek evropske pravne kulture
od 14. do 18. ure Civilna družba, pravna država, socialna država
torek, 21. 1. 1992
od 8. do 12. ure Značilnosti modernega prava
od 13. do 16. ure Državna ureditev
od 16. do 18. ure Mednarodni vidiki temeljnih pravic
sreda, 22. 1. 1992
od 8. do 12. ure Ustavne pravice in svoboščine
od 14. do 18. ure Lastninske spremembe in pravo podjetij
Predavanja bodo na Pravni fakulteti v Ljubljani, Kongresni trg 11, v sejni sobi, II. nad.
Seznam literature:
Zbornik Varstvo človekovih pravic, razprave, eseji in dokumenti, Mladinska knjiga, Ljubljana 1988,
S. Sokol, B. Smerdel: Organizacija vlasti, Narodne novine, Zagreb 1988,
Nova slovenska ustava
M. Pavčnik, Argumentacija v pravu, CZ Ljubljana, 1991
B. Pretnar, Pravna ureditev trgovinskih družb, Ur. l. RS, 1991
Učbenik: Gospodarsko poslovanje, Mohorjeva družba, Celovec, 1991
A. Igličar, Civilna družba, pravna država in socialna država,
v: Teme iz sociologije prava, Ur. l. RS, Ljubljana 1991
A. Bibič, Civilno društvo i politički pluralizam, Zagreb 1990
Koordinator programov je prof. dr. Albin Igličar.

7.

VDO FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO

FIZIKA
61111 Ljubljana, Jadranska 19
p. p. 64, tel.: (061) 265-061

V sklopu oddelka za fiziko napovedujemo tale študijska srečanja za učitelje fizike:
Študijsko srečanje:

FIZIKA NEUREJENIH SISTEMOV

(prof. R. Blinc) (2)
PREGLED IN PRIMERI POUKA FIZIKE Z RAČUNALNIKOM (2)
(prof. A. Kodre)
Rok: 11. 1. 1992
SEMINAR – referati in diskusija o člankih iz fizikalnih revij (1)
(prof. A. Moljk)
MENTORSKI POSVETI (1)

Študijsko srečanje:
KRISTALI, FRAKTALI, STEKLA (prof. R. Blinc) (2)
 Vaje: (1)
O INOVACIJAH V POUKU FIZIKE, okrogla miza (prof. A. Moljk) (3)
Rok: 15. 2. 1992

Študijsko srečanje:
TEKOČI KRISTALI, teorija in uporaba (prof. S. Žumer) (2)
 Vaje: (1)
PRIMERI POUKA FIZIKE Z RAČUNALNIKOM (prof. A. Kodre) (2)
SEMINAR – lastni referati udeležencev in (1)
 diskusija (prof. A. Moljk)
Rok: 7. 3. 1992

Študijsko srečanje:
TEKOČI KRISTALI (prof. S. Žumer) (2)
RAČUNALNIŠKE SIMULACIJE iz kvantne fizike z metodo (2,5)
 Monte Carlo (doc. B. Golli)
SEMINAR – lastni referati udeležencev (prof. A. Moljk) (1)
Rok: 28. 3. 1992

Študijsko srečanje:
SENZORIKA (prof. A. Moljk) (2)
 Vaje: (1)
ELEKTRONIKA V FIZIKALNI INSTRUMENTACIJI (2,5)
 (prof. J. Pahor)
Rok: 11. 4. 1992

Študijsko srečanje:
DETEKTORJI ZA VELIKE POSPEŠEVALNIKE (prof. G. Kernel) (2)
RAČUNALNIŠKO PODPRTA DIDAKTIKA FIZIKE (2)
 (prof. M. Hribar)
SEMINAR – referati udeležencev (prof. A. Moljk) (1,5)
Rok: 9. 5. 1992

Študijsko srečanje:
TERMODINAMIKA TRANSPORTNIH POJAVOV (2)
 (prof. I. Kuščer)
O PROPAGIRANJU FIZIKE, okrogla miza (prof. M. Hribar) (3)
Rok: 20. 5. 1992

Študijsko srečanje:
ELEKTRONIKA: sestava merilnih naprav za poskuse, (6)
 delo v laboratoriju (prof. J. Pahor)
Rok: 6. 6. 1992
 Sklep s podelitvijo diplom.

Koordinator programov je profesor dr. A. Moljk.

15. februarja 1992

Značilni fosili in njihovo življenjsko okolje

(predavatelj: prof. dr. Jernej Pavšič)
 od 9. do 13. ure

Poselitev Slovenije v ledeni dobi – vaje

(vodi dr. Vida Pohar)
 od 14. do 16. ure

Značilni fosili in njihovo življenjsko okolje-vaje.

(vodi dr. Jernej Pavšič)
 od 16. do 18. ure
Kraj izpeljave: Odsek za geologijo, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 12, Ljubljana, predavalnici 22 in 32
 Seznam priporočljive literature je na voljo v knjižnici Katedre za geologijo in paleontologijo.
Koordinator ICD programov: viš. strok. sod. dr. Vida Pohar, dipl. inž. geol. FF, Aškerčeva 12, Ljubljana, tel. 150-001.

10.

**FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN
 TEHNOLOGIJO
 VTOZD TEKSTILNA TEHNOLOGIJA
 61001 Ljubljana
 Snežniška 5
 P. p. 311
 Telefon: (061) 153-090, 153-031**

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE SREDNJEŠOLSKIH UČITELJEV TEKSTILNE TEHNOLOGIJE IN OBLIKOVANJA TEKSTILIJ

1. Tekstilne surovine, prof. dr. S. Malej, mag. V. Bukošek, mag. F. Sluga
Predavanja: 8 ur
Vaje: 10 ur
 2. Tekstilne preiskave, prof. dr. S. Malej, mag. V. Bukošek, mag. F. Sluga
Predavanja: 8 ur
Vaje: 14 ur
 3. Tiskanje tekstilij, prof. dr. F. Beravs, mag. B. Simončič
Predavanja: 10 ur
Vaje: 14 ur
 4. Beljenje in apretura, prof. dr. F. Beravs, mag. Simončič
Predavanja: 10 ur
Vaje: 14 ur
Literatura: Melland Textilberichte, Textilveredlung, Textil Praxis, Text. Chem. Color, Tekstilec itn.
 5. Tehnologija barvanja, doc. dr. M. Gorenšek
Predavanja: 10 ur
Vaje: 16 ur
Literatura: Finishes and Auxiliaries, Garland Publ. 1977, H. Zollinger – Color Chemistry, VCH, 1987
 6. Mehanska tekstilna tehnologija – področja: predenje, tkanje, pletenje in konfekcija, doc. dr. M. Nikolić, prof. dr. D. Jakšić, prof. dr. I. Stupica
Predavanja: 20 ur
Vaje: 25 ur
 7. Oblikovanje tekstilij, prof. V. Sešler, M. Jenko
Predavanja: 20 ur
Vaje: 20 ur
Literatura: E. Ruder: Tipografija, Z. Didek: Raziskovanje oblikotvornosti, Johannes Itter: Design and Form, The basic course at the Bauhaus
- Kraj in čas izpeljave:** Seminar bo potekal na oddelku za tekstilno tehnologijo, Ljubljana, Snežniška 5 in sicer v semestrskih počitnicah 1992. Seminar se bo izvajal le na podlagi predhodnih prijav.
Koordinatorica: Marta Borovič, tel. (061) 153-090, 153-031, int. 12

11.

**BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
 ODDELEK ZA BIOLOGIJO
 61000 Ljubljana, Aškerčeva 12, pp 141
 Telefon: (061) 150-001**

Koordinatorica programa je dr. Tatjana Verčkovnik

PROGRAM PERMANENTNEGA IZOBRAŽEVANJA ZA ŠOLSKO LETO 1991/92, ODDELEK ZA BIOLOGIJO

A. STALNI, TEMELJNI DEL IZPOPOLNJEVANJA
 Za ta del permanentnega izobraževanja razpisujemo:

METODE DELA IN VSEBINE BIOLOŠKEGA DELA PROGRAMA ZA PREDMET SPOZNAVANJE NARAVE V 4. RAZREDU OSNOVNE ŠOLE

Problematika: V letu 1991 smo popravili učbenik za 4. razred osnovne šole. Avtorja popravljenega besedila zooloških vsebin sta Dušan Vrščaj in Rudi Očepek. Celotni učbenik je recenzirala z metodičnega stališča prof. dr. Tatjana Verčkovnik.
Vsebina: Udeleženci seminarja se bodo seznanili s prenovljenim besedilom učbenika in z metodami dela, ki jih zahteva tako besedilo, da bodo lahko dosegali postavljene vzgojno-izobraževalne smotre. Pri tem bodo ves čas dejavno pritegnjeni v proces. O metodah ne bomo teoretizirali, temveč bomo le-te pokazali v učilnici in na terenu (gozd). Učinek metod bodo lahko spremljali na učencih 4. razreda tiste osnovne šole, kjer bomo gostje pri izvajanju seminarja.
Literaturo bodo prejeli udeleženci na seminarju, in sicer: napotke in navodila, teze, delovne lističe int.
 Kandidatom bomo predložili tudi seznam tiste literature, s katero si lahko razširijo svoje strokovno znanje o vsebinah, ki jih obravnavajo v 4. razredu osnovne šole. Dobili bodo tudi navodila za izdelavo samostojnih nalog.
Nosilec programa: Biološki oddelek BF, Katedra za metodiko biološkega izobraževanja v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo ali z ustreznimi organizacijskimi enotami.
Izvajalci: prof. dr. Tatjana Verčkovnik, mag. Dušan Vrščaj, mag. Jelka Strgar, Rudi Očepek, učitelj biologije in kemije.
Trajanje seminarja
 Seminar bo razdeljen v dva dela, in sicer: prvi del bo trajal 10 ur (1 dan); drugi, po enem letu, pa 6 do 8 ur.
 Kandidati bodo svoje pisne izdelke poslali izvajalcem 14 dni pred izvajanjem drugega dela programa skupaj z ugotovitvami, kje so pri pouku zaznali največje strokovne ali metodične vrzeli. Drugi del seminarja bomo namenili pisnim nalogam in ugotovitvam udeležencev.

Oblike dela

Prvi del seminarja bo vseboval: 1 uro uvodnega predavanja in navodila za delo; 4 ure dela z živimi organizmi v učilnici (laboratorijsko delo), 4 ure terenskega dela (gozd) in 1 uro končnega pogovora in napotkov za samostojno delo. V delo z živimi organizmi bomo uvrstili tudi 1 učno uro dela z učenci 4. razreda, ki ga bodo učitelji spremljali in razčlenili – učno uro bo izpeljal eden izmed izvajalcev programa, učitelji pa bodo opravili analizo. Drugi del seminarja bo oblikovan v skladu z ugotovitvami, ki nam jih bodo sporočili učitelji, glede na izkušnje pa lahko predvidevamo, da bomo morali poglobiti terensko delo in delo z živimi organizmi, verjetno pa tudi teoretično znanje iz zoologije in botanike.
 V skladu z metodami dela je lahko na takem seminarju v eni skupini največ 15 udeležencev.

Pisni izdelek udeležencev

Pisni izdelek bodo izdelovali vse leto in spremljali svojo realizacijo pouka – pri tem bodo ugotavljali, kaj so pridobili, v čem so spremenili metode dela glede na prejšnja leta dela in kje so imeli pri izpeljavi težave; pri tem jih bomo zlasti opozorili na opredelitev in uresničevanje vzgojnih smotrov pri pouku. Pisne izdelke bodo predložili pred drugim delom seminarja; pisni izdelek bo pogoj za vstop v drugi del seminarja.
 Tako bodo prvi del seminarja absolvirali predvidoma vsi učitelji 4. razredov, drugi del pa le tisti, ki bodo želeli poglobiti svojo usposobljenost.
 Za razpisani seminar kandidatom ni treba dajati prijav, ker bomo seminarje organizirali v dogovoru z območnimi enotami Zavoda za šolstvo in šport. Seminarje bomo izvajali na območjih, tako da se udeležencem ne bo treba voziti v center.

METODIKA DELA Z NARAVNIMI OBJEKTI I VSEBINA:

1. Izbor organizmov (merilo pedagoške vrednosti, kriterij atraktivnosti, ogroženosti in ogrožanja)
 2. Priprava organizma za predstavitev (gojenje, spodbujanje življenjskih manifestacij, delo z organizmom v naravnem in umetnem okolju)
 3. Predstavitev organizma: vključevanje čutil, stopnjevanje motivacije
- Izvajanje programa: Program vsebuje 2 uri teoretičnega dela (predavanje, povzetki) in 8 ur praktičnega laboratorijskega dela. Program bo potekal po območjih. Datume bomo določili v dogovoru s svetovalci posameznih organizacijskih enot Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport. V program lahko sprejmemo v eni skupini 15 udeležencev.
Smotri programa: Usposobitev učiteljev biologije v osnovnih šolah za delo in pouk z živimi organizmi.
Literatura: Seznam literature bodo udeleženci dobili, ko bo določen datum izvedbe programa, separaté pa ob vpisu v program.
Obveznosti udeležencev: seznanitev z literaturo ob vpisu v program.
Izvajalec programa: Oddelek za biologijo, Aškerčeva 12, Ljubljana. Program bodo izvajali univerzitetni učitelji in asistenti: prof. dr. Tatjana Verčkovnik, Dušan Vrščaj, asistent; mag. Jelka Strgar, asistentka in višji teh. sod. Rudi Očepek.
Materialne možnosti: vivarij in botanični vrt VTOZD za biologijo, ustrezno opremljeno območje osnovne šole.

12.

**VIŠJA TEHNIŠKA VARNOSTNA ŠOLA
 61000 LJUBLJANA
 Gorazdova 15
 Telefon: (061) 558-263, 558-251**

Navodila za prijavo:

Udeleženci se lahko prijavijo za posamezni blok ali za celotni seminar. Čas izpeljave bo določen potem, ko bo zbranih dovolj prijav.
 Prijavnice pošljite na naslov:
 Višja tehniška varnostna šola
 Gorazdova 15
 61000 Ljubljana
Koordinator programa: prof. dr. Primož Gspan.

NEVARNOSTI IN POGOJI ZA VARNO DELO PRI OSEBNEM RAČUNALNIKU

Vsebina:

Delo z osebnim računalnikom je s stališča obremenitev uporabnikov zelo neugodno zaradi kombinacije različnih neugodnih vplivov. S spoznavanjem teh vplivov se je mogoče nevarnostim učinkovito ogniti. Spoznavanje zahtev za varno delo mora biti vneseno v vsak začetni izobraževalni program za delo z računalnikom, posebno, ker se v prvih urah dela utrdi vedenjski vzorec, po katerem se ravna uporabnik pri nadaljnjem delu s PC.

Teze:

vrste obremenitev, sklopi: napor pri vidnih zaznavah, oprema okolja, programska oprema, uvajanje v delo, organizacija dela, zdravstvena preventiva, periodični pregledi, sevanja, varovalni filtri in očala in upravičenost njihove uporabe.

Blok je namenjen:

predvsem učiteljem računalništva za vključitev navodil za varno in neškodljivo delo v izobraževalni program, drugim, ki želijo varno in brez napora uporabljati osebni računalnik kot vsakdanje orodje.

Nosilec bloka:

prof. dr. Primož Gspan

OSNOVE TEHNIČNE VARNOSTI

Vsebina:

Varstvo pri delu zagotavljamo s tehničnimi, zdravstvenimi, socialnimi, pravnimi in drugimi ukrepi. V interdisciplinarnem varstvu pri delu dajemo tehnični varnosti poseben pomen, ker je zanesljivost v zagotavljanju varnosti pri delu z varnostno tehniko bistveno večja kot z drugimi ukrepi.

Teze:

tehnična varnost v sistemu varstva pri delu, stopnja varnosti, drevo odpovedi, vrste varnostnih naprav, vgrajena varnost, varno konstruiranje, dokumenti o vgrajeni varnosti.

Blok je namenjen:

učiteljem tehnoloških predmetov

Nosilec bloka:

doc. dr. Vladimir Drusany

VARNO DELOVNO OKOLJE

Vsebina:

Varno delo je sestavina vsakega dela. Praviloma opravljamo delo v prostorih: v tovarnah, doma, pa tudi v učilnicah, telovadnicah, delavnicah za praktični pouk. Eden od pogojev za ohranitev zdravja in delovne zmoglosti so urejene razmere v delovnem okolju. Meje, v katerih morajo biti dejavniki, ki določajo razmere v okolju, so določene s predpisi.

Teze:

delovno okolje v sistemu varstva pri delu, mejne in optimalne vrednosti, predpisani parametri: toplotne razmere, hrup, vibracije, zaprašenost, osvetlitev, kemične škodljivosti, sevanja, biološke škodljivosti, okolje v širšem pomenu, nadzor nad bivalnim okoljem.

Blok je namenjen:

predvsem učiteljem praktičnega pouka ter učiteljem tehniških strokovnih šol, drugim pa, kot širjenje splošne izobrazbe s področja varstva pri delu in za dopolnitev lastnega uporabnega znanja.

Nosilec bloka:

prof. dr. Primož Gspan

8.

FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO

**KEMIJA IN KEMIJSKA TEHNOLOGIJA
 Department of Chemistry and Chemical
 Technology,
 Edvard Kardelj University, Ljubljana
 Murnikova 6 – P. O. B. 537
 61001 Ljubljana, Jugoslavija**

Izvajalec, kraj izvajanja

Oddelek za kemijo in kemijsko tehnologijo,
 Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo,
 Univerza v Ljubljani,
 61000 Ljubljana, Murnikova 6, p. p. 537
 Koordinator: prof. I. Leban
 Telefon: (061) 214-444

Naslov programa

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE SREDNJEŠOLSKIH UČITELJEV KEMIJE

Predavatelji, predavanja:

ANORGANSKA KEMIJA
 prof. dr. F. Lazarini
 prof. dr. J. V. Brenčič
 prof. dr. L. Golob
 prof. dr. P. Bukovec

Predstavitev srednješolskega učbenika
 Splošna in anorganska kemija
 Strukturni pregled silikatov
 Oksospojine kot sodobni anorganski materiali
 O kemijskem računanju
 Kemijska kinetika (eksperim. vaja)

doc. dr. P. Šegedin
 prof. dr. I. Leban

ORGANSKA KEMIJA

prof. dr. B. Stanovnik
 prof. dr. M. Tišler

Prebiotska sinteza organskih spojin
 Organokovinske spojine in njihova vloga v sintezni kemiji
 Študij mehanizmov v organski kemiji
 Moderne NMR metode

prof. dr. B. Plesničar
 prof. dr. A. Petrič

Čas izpeljave:

4. do 7. februar 1992.

Število ur:

4-dnevni program
 predavanja: 20 ur
 eksperimentalne vaje: 10 ur
 ocena dela: 2 uri

Prijavljeni učitelji bodo dobili dodatne informacije po končanih prijavah.

9.

**Odsek za geologijo
 Oddelek Montanistika
 Aškerčeva 12
 Ljubljana
 telefon: 061/150-001**

Odsek za geologijo, Oddelek Montanistika, FNT razpisuje za šolsko leto 1991/92 dvodnevni seminar iz geologije za srednješolske učitelje biologije in geografije ter osnovnošolske učitelje v času 14. in 15. februarja 1992.

14. februarja 1992

Ozemlje Slovenije skozi geološko zgodovino

(predavatelj prof. dr. Rajko Pavlovec)
Trajanje: od 9. do 13. ure

Poselitev Slovenije v ledeni dobi

(predav. dr. Vida Pohar, višja strok. sodel.)
Trajanje: od 14. do 18. ure

13.

UNIVERZA V MARIBORU
TEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA STROJNIŠTVO
62000 Maribor, Smetanova 17
Telefon: (3862) 25-461
Telex: YU 33334 TF
Telefax: (3862) 212-013

PROGRAM STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA

I.

Novosti na področju razvoja vozil in motorjev z notranjim zgorevanjem

Vsebina:
 Trendi razvoja motorjev z notranjim zgorevanjem.
 Trendi razvoja opreme za dobavo goriva pri dizelskih in otto motorjih.
 Novi materiali v konstrukciji in izdelavi osnovnih delov motorjev.
 Novosti na področju varstva okolja pred emisijo toksičnih komponent izpušnih plinov in pred hrupom. Novosti na področju predpisov doma in v svetu.
 Realne možnosti uporabe alternativnih goriv.
Nosilec: Laboratorij za termoeenergetske stroje, motorna vozila in tehniške meritve.
Trajanje: 40 ur.
Oblike: predavanja 12 ur (predavalnica), laboratorijsko delo in demonstracije 10 ur, izdelava seminarske naloge 10 ur.

Urniki za II. cikel

		Čas izpeljave (datum, število, ur)				
		6. 3. 92	7. 3. 92	13. 3. 92	14. 3. 92	3. 4. 92
Predav.	ura	14-16.45	8-10.45	14-16.45	8-10.45	
	št. ur	3	3	3	3	
Laborat. vaje	ura	17-18.30	11-13.30	17-18.30	11-13.30	
	št. ur	2	3	2	3	
Predstav. sem. del	ura					8-
	št. ur					n × 2h

Literatura:

- Motorji z notranjim zgorevanjem I, dr. Želimir Dobovišek, dipl. inž. TF Maribor, VTO-strojništvo, 1987
- Napajanje gorivom dizel i otto motora, dr. Anton Černež, dipl. inž., dr. Želimir Dobovišek, dipl. inž. IGRO Svetlost Sarajevo, 1990
- Osnove zgorevanja, dr. Želimir Dobovišek, dipl. inž. TF Maribor, p.o. strojništvo, 1992

Sodobne metode merjenja in planiranja raziskav v strojništvu

Vsebina: Električno merjenje fizikalnih veličin (temperatura, gib, čas, tlak, pretok). Planiranje eksperimentov (popolni faktorski eksperiment, korelacijska analiza in testiranje).
Nosilec: Laboratorij za termoeenergetske stroje, motorna vozila in tehniške meritve.
Trajanje: 24 ur.
Oblike: predavanje 8 ur (predavalnica), laboratorijsko delo 16 ur.
Pogoji: najmanj 8 in največ 16 kandidatov. Vaje se izvajajo v skupinah z največ 5 kandidati.
Udeleženci: učitelji tehnologije poklicnih in tehniških šol v strojništvu in učitelji praktičnega pouka poklicnih in tehniških šol v strojništvu.
Čas: I. cikel: od 27. 1. 1992 do 29. 1. 1992; II. cikel: od 21. 2. 1992 do 29. 2. 1992
Kraj: Tehniška fakulteta Maribor, p.o. strojništvo, Smetanova 17, 62000 Maribor.
Izvajalci programa: red. prof. dr. Želimir Dobovišek, dipl. inž. str.; red. prof. dr. Anton Černež, dipl. inž. str.; asistent mag. Aleš Hribnik, dipl. inž. str.; tehniška sodelavca: Andrej Pagon, inž. str. in Avgust Polanič.

Urniki za I. cikel

		Čas izpeljave (datum, število ur)			
		27. 1. 92	28. 1. 92	29. 1. 92	
Predavanja	ura	8-11.30	8-11.30		
	št. ur	4	4		
Laborat. vaje	ura	12-15.15	12-15.15	8-15	
	št. ur	4	4	8	

Urniki za II. cikel

		Čas izpeljave (datum, število ur)			
		21. 2. 92	22. 2. 92	28. 2. 92	29. 2. 92
Predavanja	ura	14-17.30	8-11.30		
	št. ur	4	4		
Laborat. vaje	ura	18-19.30	12-15.15	14-17.30	8-13.30
	št. ur	2	4	4	6

Literatura:

- Tehniške meritve v strojništvu, dr. Želimir Dobovišek, dipl. inž. dr. Anton Černež, dipl. inž. TF Maribor, VTO strojništvo, 1990.
- Tehniške meritve – vaje, dr. Želimir Dobovišek, dipl. inž. TF Maribor, p.o. strojništvo, 1991.
- Informacije:** prof. dr. Želimir Dobovišek, TF Maribor, telefon (062) 25-461/217

Naslov programa:

Novosti na področju razvoja vozil in motorjev z notranjim zgorevanjem

Vsebina:
 Trend razvoja motorjev z notranjim zgorevanjem.
 Trendi razvoja opreme za dobavo goriva pri dieselskih in otto motorjih.
 Novi materiali v konstrukciji in izdelavi osnovnih delov motorjev.
 Novosti na področju varstva okolja pred emisijo toksičnih komponent izpušnih plinov in pred hrupom. Novosti na področju predpisov doma in v svetu.
 Realne možnosti uporabe alternativnih goriv.
Nosilec: Laboratorij za termoeenergetske stroje, motorna vozila in tehniške meritve.
Trajanje: 40 ur.
Oblike: predavanja 12 ur (predavalnica), laboratorijsko delo in demonstracije 10 ur, izdelava seminarske naloge 10 ur, predstavitev seminarskih del 2 uri na udeleženca.
Pogoji: najmanj 5 in največ 10 kandidatov za skupino!
Udeleženci: učitelji tehnologije motornih vozil na poklicnih šolah, učitelji praktičnega pouka na poklicnih šolah za vzdrževalce vozil ter učitelji energije in energetskih naprav na poklicnih in tehniških šolah.

Čas:

I. cikel: od 30. 1. 1992 do 1. 2. 1992 za predavanja in laboratorijsko delo, ter predstavitev seminarskih del 22. 2. 1992.
 II. cikel: od 6. 3. 1992 do 14. 3. 1992 za predavanja in laboratorijsko delo, ter predstavitev seminarskih del 3. 4. 1992.
Kraj: Tehniška fakulteta Maribor, p.o. strojništvo, Smetanova 17, 62000 Maribor.
Izvajalci programa: red. prof. dr. Anton Černež, dipl. inž. str.; red. prof. dr. Želimir Dobovišek, dipl. inž. str., asistent mag. Ivo Mikluš, dipl. inž. str.; asistent mag. Aleš Hribnik, dipl. inž. str., tehniški sodelavci: Andrej Pagon, inž. str. in Avgust Polanič.

Urniki za I. cikel

		Čas izpeljave (datum, število, ur)			
		30. 1. 92	31. 1. 92	1. 2. 92	22. 2. 92
Predav.	ura	8-11.30	8-11.30	8-11.30	
	št. ur	4	4	4	
Laborat. vaje	ura	12-14.30	12-14.30	12-14.30	
	št. ur	3	3	3	
Predstav. sem. del	ura				8-
	št. ur				n × 2h

n – število udeležencev

Urniki za II. cikel

		Čas izpeljave (datum, število, ur)				
		6. 3. 92	7. 3. 92	13. 3. 92	14. 3. 92	3. 4. 92
Predav.	ura	14-16.45	8-10.45	14-16.45	8-10.45	
	št. ur	3	3	3	3	
Laborat. vaje	ura	17-18.30	11-13.30	17-18.30	11-13.30	
	št. ur	2	3	2	3	
Predstav. sem. del	ura					8-
	št. ur					n × 2h

n – število udeležencev

Literatura:

dr. Želimir Dobovišek dipl. inž. Motorji z notranjim zgorevanjem I, TF Maribor, VTO-strojništvo, 1987.
 dr. Anton Černež, dipl. inž., dr. Želimir Dobovišek dipl. inž. Napajanje gorivom dizel i otto motora, IGRO Svetlost Sarajevo 1990
 dr. Želimir Dobovišek, dipl. inž. Osnove zgorevanja, TF Maribor, p.o. strojništvo, 1992

Naslov programa:

Sodobne metode merjenja in planiranja raziskav v strojništvu

Vsebina: Električno merjenje fizikalnih veličin (temperatura, gib, čas, tlak, pretok). Planiranje eksperimentov (popolni faktorski eksperiment, korelacijska analiza in testiranje).
Nosilec: Laboratorij za termoeenergetske stroje, motorna vozila in tehniške meritve.
Trajanje: 24 ur
Oblike: predavanje 8 ur (predavalnica), laboratorijsko delo 16 ur.
Pogoji: najmanj 8 in največ 18 kandidatov. Vaje se izvajajo v skupinah z največ 5 kandidati!
Udeleženci: učitelji tehnologije poklicnih in tehniških šol v strojništvu in učitelji praktičnega pouka poklicnih in tehniških šol v strojništvu
Čas: I. cikel: od 27. 1. 1992 do 29. 1. 1992; II. cikel: od 21. 2. 1992 do 29. 2. 1992.
Kraj: Tehniška fakulteta Maribor, p.o. strojništvo, Smetanova 17, 62000 Maribor.
Izvajalci programa: red. prof. dr. Želimir Dobovišek, dipl. inž. str.; red. prof. dr. Anton Černež, dipl. inž. str.; asistent mag. Aleš Hribnik, dipl. inž. str.; tehniški sodelavci: Andrej Pagon, inž. str. in Avgust Polanič.

Urniki za I. cikel

		Čas izpeljave (datum, število ur)			
		27. 1. 92	28. 1. 92	29. 1. 92	
Predavanja	ura	8-11.30	8-11.30		
	št. ur	4	4		
Laborat. vaje	ura	12-15.15	12-15.15	8-15	
	št. ur	4	4	8	

Urniki za II. cikel

		Čas izpeljave (datum, število ur)			
		21. 2. 92	22. 2. 92	28. 2. 92	29. 2. 92
Predavanja	ura	14-17.30	8-11.30		
	št. ur	4	4		
Laborat. vaje	ura	18-19.30	12-15.15	14-17.30	8-13.30
	št. ur	2	4	4	6

Literatura: Tehniške meritve v strojništvu, dr. Želimir Dobovišek, dipl. inž. dr. Anton Černež, dipl. inž., TF Maribor, VTO strojništvo, 1990.
 Tehniške meritve – vaje, dr. Želimir Dobovišek, dipl. inž., TF Maribor, p.o. strojništvo, 1991
Informacije: prof. dr. Želimir Dobovišek, TF Maribor, tel. (062) 25-461/217

14.

Univerza v Ljubljani
CENTER ZA RAZVOJ UNIVERZE
Kongresni trg 15, p.p. 524
61001 LJUBLJANA
Telefon: (061) 213-316, 222-484

PROGRAM IZOBRAŽEVANJA

Ime in sedež organizatorja: Center za razvoj univerze, Trg osvoboditve 15, 61000 Ljubljana

TUJI SISTEMI VISOKEGA ŠOLSTVA

Naslov programa:

Oblikovanje programov in napredovanje študentov na univerzah v ZDA

Predavateljica: mag. Vivian Kilner-Tepina
Kratka vsebina programa in njegov namen:
 Namen seminarja je predstaviti značilen štiriletni program na ameriških univerzah, podati izrazje ameriškega izobraževanja, prikazati, kateri stu-

dentje prihajajo na univerzo, kako študentje izberejo svoj študij in kako delujejo informacijske in svetovne službe za študente v kampusu in za diplomante.

Koordinatorica programov na CRU: Margerita Zagmajster, telefon: 213-316, 222-484

Oblika programa: A – Stalni, temeljni del izpopolnjevanja

Model izobraževanja: enodnevni seminar

Število ur: 8 ur

Natančen čas izpeljave: 31. marca 1992, od 9. do 16. ure

Natančen kraj izpeljave: Rektorat univerze v Mariboru, Krekova 2, Maribor

Literatura bo navedena kasneje

Predvideni udeleženci: visokošolski učitelji

Opomba: Kandidati se prijavijo na seminar s prijavnico za permanentno izobraževanje najkasneje do 23. marca 1992.

Naslov programa:

Sistemi visokošolskega izobraževanja na Holandskem

Predavatelj: dr. Josef Katus

Koordinatorica programov na CRU: Margerita Zagmajster, tel.: 213-316, 222-484

Kratka vsebina programa in njegov namen:

Namen seminarja je seznaniti visokošolske profesorje s sistemom študija na holandskih univerzah. Seminar naj bi pomagal visokošolskim učiteljem pri prenovi vzgojno-izobraževalnih programov.

Oblika programa: A – Stalni, temeljni del izpopolnjevanja

Model izobraževanja: enodnevni seminar

Število ur: 8

Natančen čas izpeljave: 25. 3. 1992, od 8. do 16. ure

Natančen kraj izpeljave: prostori Univerze v Ljubljani, mala sejna soba na Univerzi v Ljubljani

Zahtevana (predpisana) literatura: bo navedena kasneje!

Predvideni udeleženci, kandidati: visokošolski profesorji

Opomba: Kandidati se morajo prijaviti za seminar do 16. marca 1992

Naslov programa:

Sistemi visokošolskega izobraževanja v Veliki Britaniji

Predavatelj: dr. Peter Jarvis

Koordinatorica programov na CRU: Margerita Zagmajster, tel. 213-316, 222-484

Kratka vsebina programa in njegov namen:

Namen seminarja je seznaniti visokošolske profesorje s sistemom študija na angleških univerzah. Seminar naj bi pomagal visokošolskim učiteljem pri prenovi vzgojno-izobraževalnih programov.

Oblika programa: A – Stalni, temeljni del izpopolnjevanja

Model izobraževanja: enodnevni seminar

Število ur: 8

Natančen čas izpeljave: 18. 3. 1992, od 8. do 16. ure

Natančen kraj izpeljave: prostori Univerze v Ljubljani, mala sejna soba na Univerzi v Ljubljani

Zahtevana (predpisana) literatura: bo navedena kasneje!

Predvideni udeleženci, kandidati: visokošolski profesorji

Opomba: Kandidati se morajo prijaviti na seminar do 6. marca 1992.

Naslov programa:

Sistemi visokošolskega izobraževanja v Avstriji

Predavatelj: dr. Werner Lenz

Koordinatorica programov na CRU: Margerita Zagmajster, tel. 213-316, 222-484

Kratka vsebina programa in njegov namen:

Namen seminarja je seznaniti visokošolske profesorje s sistemom študija na avstrijskih univerzah. Seminar naj bi pomagal visokošolskim učiteljem pri prenovi vzgojno-izobraževalnih programov.

Oblika programa: A – Stalni, temeljni del izpopolnjevanja

Model izobraževanja: enodnevni seminar

Število ur: 8

Natančen čas izpeljave: 25. februar 1992, od 8. do 16. ure.

Natančen kraj izpeljave: prostori Univerze v Ljubljani

Zahtevana (predpisana) literatura: bo navedena kasneje!

Predvideni udeleženci, kandidati: visokošolski profesorji

Opomba: Kandidati se morajo prijaviti na seminar do 10. februarja 1992.

IZOBRAŽEVANJE IN DRUŽBENI RAZVOJ

Naslov programa:

Vzgoja za mir

Predavatelj: Helena Kekkonen, Finska; R. Taylor, Univerza v Seedsu, Anglija; Nikola Pastuović, Univerza v Zagrebu; T. Andrilović, Univerza v Zagrebu.

Koordinatorica programov na CRU: Margarita Zagmajster, tel. št. 213-316, 222-484

Kratka vsebina programa in njegov namen:

Koncepcija vzgoje za mir. Metode in oblike izvajanja. Razvrščanje nasprotujočih si stališč o vzgoji za mir v posebnih razmerah (vojnih in povojnih). Vzgoja za mir kot osnove mirnega sožitja med narodi. Razvoj skupne svetovne etike, ki bo povezovala narode v enotno svetovno skupnost.

Oblika programa: B – Fleksibilni del izpopolnjevanja

Model izobraževanja: predavanje, delo v malih skupinah, diskusija

Število ur: 5 ur predavanj, 3 ure delo v skupinah, 3 ure diskusije

Natančen čas izpeljave: 9. in 10. januar 1992

Natančen kraj izpeljave: bomo sporočili kasneje

Zahtevana (predpisana) literatura:

– gradivo bo dostopno na seminarju,
 – Peace letter revija (Knjižnica na Oddelku za pedagoško, FF)

Predvideni udeleženci, kandidati: učitelji raznih strok, javni delavci in družboslovci

Opomba: Udeleženci se prijavijo s prijavnico za permanentno izobraževanje vsaj 7 dni pred predavanjem.

RAZVOJ ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV

Naslov programa:

Spreminjanje in oblikovanje študijskih programov v visokem šolstvu

Predavatelj: Bogomir Mihevc in Robert Kroflič

Koordinator programov na CRU: Bogomir Mihevc, tel. 213-316, 222-484

Kratka vsebina programa in njegov namen:

Seznanjanje visokoš

Število ur: 16 (2 x po 8 ur, v 2 dnevih)

Natančen čas izpeljave: 11. in 12. februarja 1992 od 8. do 16. ure

Natančen kraj izpeljave: v prostorih Univerze v Ljubljani

Zahtevana (predpisana) literatura:

Schmidt: V.: Visokošolska didaktika, DZS, Ljubljana, 1972 (opomba: potreben bo ponatis)
Marentič-Požarnik B.: Prispevek k visokošolski didaktiki, DZS, Ljubljana 1978

Priporočila za oblikovanje osnovnih vzgojnoizobraževalnih programov v visokem šolstvu, CRU, Lj. 1983

(opomba: pripravljena bo nova, znatno razširjena izdaja oz. posebna publikacija)

Krofič R.: Predlog projekta: Evalvacija visokošolskih vzgojnoizobraževalnih programov, Novosti CRU, 1-2, 1988, 2-30

Publikacije in raziskovalna poročila CRU ter tuja literatura iz knjižnice CRU – določena tudi individualno po konsultaciji z posameznim udeležencem.

Predvideni udeleženci: visokošolski profesorji

Opomba: Kandidati se lahko prijavijo samo s prijavnico za permanentno izobraževanje. Pošljejo naj jo na Center za razvoj univerze 7 dni pred začetkom delavnice.

15.

**PEDAGOŠKI INŠTITUT
PRI UNIVERZI V LJUBLJANI**
61111 Ljubljana, Gerbičeva 62, p.p. 76
telefon: (061) 331-210, 331-625

Pedagoški inštitut pri Univerzi v Ljubljani razpisuje teme za permanentno izobraževanje v šolskem letu 1991/92.

Teme, ki jih razpisujejo delavci Pedagoškega inštituta za permanentno izobraževanje učiteljev, bo inštitut organiziral takole:

- Na podlagi prijave posameznih vzgojno-izobraževalnih institucij, za posamezna predavanja ali seminarje bo zaželeno tematično področje za njihovo celotno kolektiv.
- Če bodo vzgojno-izobraževalne organizacije prijavile za posamezno temo le nekaj kandidatov, bo zbiral prijavnice do zadostnega števila kandidatov in organiziral potem predavanje ali seminar na to temo.
- Inštitut bo organiziral tudi druge sklope izobraževanja in bo vanje uvrstil posamezne teme iz navedenega seznama za permanentno izobraževanje učiteljev.

Koordinator vseh vsebin je Benjamin Jurman.

Vsebine:

Angelca Žerovnik: Senzibilizacija učitelja za vzgojno-izobraževalni proces (seminar za učitelje vseh stopenj, trajanje 3 ure)

Angelca Žerovnik: Problemi vzgoje in izobraževanja v dobi mladostništva (seminar za učitelje predmetne stopnje in učitelje srednjih šol, trajanje 3 ure) mag. Bogomir Novak: Poklicni profil učitelja (predavanje za učitelje, trajanje 2 uri)

mag. Bogomir Novak: Značilnosti intelektualne vzgoje kot poklicne vzgoje (predavanje za učitelje, trajanje 2 uri)

Benjamin Jurman: Sprejem otrok v šolo in začetno spremljanje (predavanje za šolske svetovne delavce, ravnatelje osnovnih šol in vzgojiteljice, ki pripravljajo otroke na šolo, trajanje 4 ure)

Benjamin Jurman: Delo šolskih svetovnih delavcev (predavanje za svetovne delavce osnovnih in srednjih šol, trajanje 3 ure)

Benjamin Jurman: Zakonitosti pri ocenjevanju znanja (seminar za učitelje osnovnih in srednjih šol, trajanje 6 ur – predavanje 4 ure, trening 2 uri)

Benjamin Jurman: Odkrivanje nadarjenih učencev (predavanje za učitelje osnovnih in srednjih šol, trajanje 4 ure)

Benjamin Jurman: Oblikovanje razredniškega letnika vzgojnega načrta (predavanje za razrednike in učitelje osnovnih šol, trajanje 4 ure)

Benjamin Jurman: Oblikovanje letnega delovnega načrta šole (predavanje za ravnatelje in učitelje osnovnih in srednjih šol, trajanje 4 ure)

mag. Tatjana Vonta in sodelavci: Prenova vrtca (seminar in akcijske delavnice, trajanje 2 dni, z naslednjimi temami in predavatelji:

– Zakaj in kako prenoviti vrtce – mag. Tatjana Vonta

– Senzibilizacija vzgojitelja za vzgojni del – Angelca Žerovnik

– Nove vsebine in oblike dela ter njuna soodvisnost – Dora Gobec

– Metodologija učenja, spremljanja in evalviranja novosti – dr. Barica Marentič-Požarnik in mag. Tatjana Vonta ter z naslednjimi temami v akcijskih delavnicah:

– Interakcijski model vzgojnega dela – mag. Tatjana Vonta

– Adaptacija otrok v vrtcu – Maja Stante-Vauk

– Kulturna, estetska in umetniška vzgoja – Dora Gobec

– Razvijanje sporazumevalnih zmožnosti v slovensčini pri drugojezičnih otrocih – dr. Albina Nečak-Luk

– Andragoško delo s starši – Jurka Vodopivec-Lepičnik

– Hospitacija kot oblika strokovnega izpopolnjevanja – Milena Ivanuš-Grmek

mag. Nada Lebarič: Teorije vzgoje otrok z motnjami v razvoju (predavanje za strokovne delavce, vzgojitelje, učitelje in pedagoške vodje, trajanje 2 uri)

mag. Nada Lebarič: Metodika dela z otroki z motnjami v razvoju (predavanje – 2 uri ali celodnevni seminar, namenjen strokovnim delavcem in učiteljem)

mag. Nada Lebarič: Razvoj govora otrok v različnih socialnih okoljih (predavanje 2 uri ali celodnevni seminar, namenjen strokovnim delavcem in učiteljem)

mag. Nada Lebarič: Igra, igrače in vzgojna sredstva za otroke z motnjami v razvoju (enodnevni seminar, namenjen neposrednim izvajalcem vzgojnega dela)

dr. Albina Nečak-Luk: Strategija osvajanja drugega tujega jezika v zgodnjem otroštvu ter implikacije za usmerjeno učenje jezikov (seminar za vzgojitelje in učitelje na nižji stopnji osnovne šole, trajanje 4 ure)

16.

**INŠTITUT JOŽEF STEFAN, LJUBLJANA,
SLOVENIJA**
61111 LJUBLJANA, Jamova 39 (p.p. 100)
Tel.: (061) 159-199
Telefax: 161-029

IZOBRAŽEVANJE UČITELJEV

Programi, ki jih bomo izvajali januarja, februarja, marca, aprila 1992

Izvajalec programa: Institut Jožef Stefan, Jamova 39, Ljubljana

Koordinator seminarjev: Na Institutu Jožef Stefan je skupni koordinator prof. Marjan Krofič, tel. (061) 159-199

ZAČETNI SEMINARJI

IJS-1. Uporaba računalnikov pri pouku in vzgoji v šoli

IJS-5 SeTeV – seznanjevalni tečaj za vodilne delavce šole. Dobijo splošen pregled nad uporabo osebnega računalnika, lažje se bodo odločali o nakupu računalnika in še bolj učinkovito usmerjali pedagoške delavce svoje šole v drugo izobraževanje za uporabo računalnika; poprejšnje znanje ni potrebno.

IJS-6 Uvodni tečaj – primeren za vse. saj udeleženci dobijo splošen pregled nad uporabo osebnega računalnika; poprejšnje znanje ni potrebno.

IJS-9. Wordstar – računalnik kot pisalni stroj – primeren za pedagoške delavce, ki veliko pišejo, pripravljajo besedila za šolska glasila, tekstovna poročila (npr. letni delovni načrt, priprave, ipd.); poprejšnje znanje ni potrebno

IJS-10. Quattro Pro – računalnik kot računski stroj – primeren za pedagoške delavce, ki pripravljajo tabelarične preglednice uspeha učencev, realizacijo šolskega dela, ...; poprejšnje znanje ni potrebno

IJS-8 Paradox – računalnik in kartoteke – primeren za pedagoške delavce, ki vodijo dokumentacijo o učencih (šolski svetovni delavci), ter vse, ki imajo opravka z raznimi sezname in jih morajo preurejati po različnih zahtevah ter po njih iskati razne podatke, ...; poprejšnje znanje ni potrebno

IJS-11. dBase – računalnik in kartoteke – primeren za pedagoške delavce, ki vodijo dokumentacijo o učencih (šolski svetovni delavci), ter vse, ki imajo opravka z raznimi sezname in jih morajo preurejati po različnih zahtevah ter po njih iskati razne podatke, ...; predznanje ni potrebno

IJS-13. Pascal – osnove programskega jezika.

NADALJEVALNI SEMINARJI

IJS-2. Izdelava podatkovne baze učnih priprav in kontrolnih vaj.

IJS-3. Analiza kontrolnih vaj s pomočjo podatkovne baze.

IJS-4. Izdelava statističnih poročil ob koncu šolskega leta.

IJS-7. Ventura – računalnik in namizno založništvo – primeren za pedagoške delavce, ki oblikujejo šolska glasila, ali druge publikacije, ki jih pripravljajo šola (namizno založništvo – različni stili pisav, velikosti, oblikovanje, grafika in tekst, ...); poprejšnje znanje dela z urejevalnikom besedil (Wordstar)

IJS-12. Uporaba statističnih metod pri pedagoško-raziskovalnem delu.

IJS-14. Objektno programiranje v pascalu.

IJS-15. PcTools – organiziramo si svoj računalnik – primeren za vse, ki že uporabljajo osebni računalnik, pa bi si radi bolj učinkovito organizirali svoje podatke, olajšali delo z računalnikom ter poskrbeli za varnost podatkov; poprejšnje znanje v sklopu enega od drugih usposabljanj

Za nadaljevalne seminarje priporočamo poprejšnje znanje v obsegu enega izmed začetnih seminarjev.

Opomba: Seminarje bomo izvajali po dogovoru z udeleženci v skupinah. Seminarji so tridnevni in štiridnevni. Za sklenjene skupine (šole) se za čas in kraj izpeljave lahko posvemo prilagodimo potrebam šole. Seminarje, na katere se prijavljajo posamezniki, začnemo izvajati, ko se število prijaviteljev zapolni. Prijavnice pošljite na naslov Instituta.

17.

**SREDNJA
VZGOJITELJSKA ŠOLA IN GIMNAZIJA
LJUBLJANA
LJUBLJANA**
Kardeljeva ploščad 16
Telefon: (061) 340-589

Razpis za permanentno izobraževanje
Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana, Ljubljana, Kardeljeva ploščad 16, je za šolsko leto 1991/92 pripravila v okviru permanentnega izobraževanja vzgojiteljev in varuhov predšolskih otrok program seminarjev:

CIKEL PREDAVANJ

ESTETSKA VZGOJA:

- iz glasbene vzgoje: mali instrumenti 3 ure p., 2 ure s., skupaj 6 ur
 - iz likovne vzgoje: barvna senzibilnost otrok, nekaj novejših tehnik likovnega izražanja, likovno izražanje pri otrocih do tretjega leta
- Predavateljica: prof. Katja Virant-Iršič;
Predavatelj: prof. Damir Smerdel, ak. slikar, prof. Tanja Špenko, ak. slikarka. Predavanja in vaje: 8 ur.

MIŠLENJE PREDŠOLSKEGA OTROKA:

predavateljica dr. Ljubica Marjanovič, 3 ure.

SLOVENSKI JEZIK:

interpretacija leposlovnega jezika, tehnika govora – sproščenost glasu
Predavatelj: prof. Igor Gedrih 3 ure, prof. Jasna Spiller, 2 uri.

NEGA OTROKA do 3. leta:

prof. Tatjana Ručman 3 ure.

IGRA Z GIBI:

prof. Andreja Gjurd, 4 ure.

NARAVOSLOVJE:

Živi svet v našem okolju 4 ure, Vivarij in vivaristika 4 ure

Predavateljica: prof. Cilka Krečič

Kandidati dobijo vse podrobne informacije na šoli. Prvi rok v oktobru je rezerviran za VVO Novo mesto, sprejemamo pa prijave za november in december.

Potrdila bodo izdana, ko bo kandidat opravil celotni cikel predavanj in izdelal seminarsko nalogo iz zelenega področja. Predavanja bodo predvidoma ob sobotah od 8. do 14. ure ali tudi popoldan med tednom, v prostorih šole.

18.

GIMNAZIJA POLJANE
Strossmayerjeva 1
61000 LJUBLJANA
Telefon: (061) 311-696

Gimnazija Poljane razpisuje v drugem polletju šolskega leta 1991/92 te programe za izpopolnjevanje učiteljev v osnovni in srednji šoli:

- Program za izpopolnjevanje učiteljev **latinskega jezika** in književnosti;
- Program za usposabljanje učiteljev **za delo v razredu;**
- Program za usposabljanje učiteljev **mentorjev mladinskega raziskovalnega dela.**

A. PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV LATINSKEGA JEZIKA IN KNJIŽEVNOSTI (v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo in šport)

Izvajalci: učitelji Gimnazije Poljane in zunanji sodelavci

Udeleženci: osnovnošolski in srednješolski učitelji latinščine kot rednega ali (in) fakultativnega predmeta

Število ur: 12

Kraj: Gimnazija Poljane, Strossmayerjeva 1, Ljubljana

Čas: april 1992

Model: predavanja in pedagoške delavnice

Vsebine: Uvajanje pouka latinščine v osnovno šolo: usmerjanje učencev v klasične oddelke. (prof. Katja Pavlič-Skerjanc)

Morfološki in sintaktični paralogizmi v latinski in slovenski slovni: metodološke dileme komparacije in kontrasta. (prof. Katja Pavlič-Skerjanc)

Avtentična in tradicionalna izgovorjava latinskega jezika: pro et contra. (prof. Katja Pavlič-Skerjanc)

Ob izidu knjige: Rimska erotična elegija. (prof. Barbara Šega Čeh)

Latinski tabor kot metoda dela. (prof. Aleksandra Pirkmajer)

Skupinska dinamika v razredu. (Mojca Lorbek, dipl. pedagoginja in psihologinja)

Učitelj kot vodja skupine. (prof. Alenka Šoba)

Literatura: udeleženci dobe tiskano gradivo.

Obveznosti udeležencev: sodelovanje v pedagoških delavnicah ob posameznih predavanjih, po možnosti s svojim gradivom.

B. PROGRAM ZA USPOSABLJANJE UČITELJEV ZA DELO V RAZREDU

Izvajalci: učitelji Gimnazije Poljane

Udeleženci: osnovnošolski in srednješolski učitelji kateregakoli predmetnega področja

Število ur: 12

Kraj: Gimnazija Poljane, Strossmayerjeva 1, Ljubljana ali matične šole, če bo dovolj udeležencev.

Čas: marec 1992 ali po dogovoru z udeleženci

Model: predavanja in pedagoške delavnice

Vsebine: Uvod v socialno psihologijo. (prof. Alenka Šoba)

Skupinska dinamika v razredu. (Mojca Lorbek, dipl. pedagog in psiholog)

Učitelj kot vodja skupine. (prof. Alenka Šoba)

Socialne igre: aplikacija na delo v razredu. (Mojca Lorbek, dipl. pedagoginja in psihologinja)

Literatura: udeleženci dobe tiskano gradivo.

Obveznosti udeležencev: aktivna udeležba pri socialnih igrah.

C. PROGRAM ZA USPOSABLJANJE UČITELJEV MENTORJEV MLADINSKEGA RAZISKOVALNEGA DELA

Izvajalci: učitelji in sodelavci Gimnazije Poljane

Udeleženci: koordinatorji in mentorji mladinskega raziskovalnega dela na osnovnih in srednjih šolah

Število ur: 12

Kraj: Gimnazija Poljane, Strossmayerjeva 1, Ljubljana

Čas: marec 1992

Model: predavanja in praktični prikaz

Vsebine: Organizacija raziskovalnega dela učencev na šoli. (prof. Raduška Žepić)

Načini uvajanja učencev v metode raziskovalnega dela. (zunanji sodelavec)

Praktični prikaz priprave in tehnične izdelave raziskovalne naloge. (prof. Raduška Žepić)

Prikaz raziskovalnega dela učencev ob njihovih nalogah. (prof. Raduška Žepić)

Literatura: udeleženci dobe tiskano gradivo.

Obveznosti udeležencev: prikaz svojih izkušenj s področja.

POKLICNO USMERJANJE

Naslov programa:

Usmerjanje ob prehodu na univerzo

Predavatelj: mag. Zdenko Lapajne in Darja Budihna-Požar

Koordinatorica programov na CRU: Margerita Zagmajster, tel. 213-316, 222-484

Kratka vsebina programa in njegov namen:

Razvoj ideologije, ki je privedel do usmerjenega izobraževanja, ter naraščajoča brezposelnost terjajo vrnitev k poklicnemu usmerjanju v mednarodno usklajenem izvornem pomenu pojma (profesionalna orientacija). Temeljni strokovni problemi so diagnostika lastnosti posameznika in zahtev dela oz. študija, prognostika uspeha ter prognostika razmer na trgu delovne sile. Svetovalec je predvsem usmerjen k potrebam posameznika, vendar ne more zanemariti socialnega okolja in potreb institucije, v kateri je v službi.

Namen programa je seznaniti nosilce poklicnega svetovanja na srednjih šolah z novimi dogajanjem ob prehodu srednješolcev na univerzo, izsledki analiz prehodnosti študentov na univerzi s (poudarkom na problematiki začetnega letnika) ter novostmi v študijskih programih in vpisnih pogojih za študijsko leto 1992/93.

S kritičnimi študijami nekateri primerov iz svetovalnice za študente in prakse udeležencev programa bomo skušali prispevati k razvoju strokovne doktrine in gradivu za izboljšavo veljavnih pravilnikov. Na primerih iz prakse bomo skušali mlajšim svetovalcem pomagati pri zbiranju in kritični rabi poklicnih informacij ter pri oblikovanju načel za ravnanje v korist svetovanca ob konfliktnih ciljev in vrednot (na ravni svetovanca – družina – srednja šola – univerza – zaposlovalci); bolj izkušeni svetovalci pa se bodo lahko seznanili z nekaterimi novostmi in si med seboj izmenjali kako poklicno skrivnost.

Oblika programa: A – Stalni, temeljni del izpopolnjevanja

Model izobraževanja: predavanja, dopolnjena s skupinsko diskusijo in predstavitvijo primerov iz posvetovalnice za študente.

Število ur: 12 (v dveh zaporednih dnevih: 2 x 6 ur)

Natančen čas izpeljave: 5. in 6. marca 1992 med 9. in 15. uro

Natančen kraj izpeljave: Univerza v Ljubljani, vhod iz Vegove 1

Zahtevana (predpisana literatura):

Zbornik o poklicnem usmerjanju, Ur. Z. Lapajne in A. Žižmond, CRU, Ljubljana 1982 (zlasti str. 5-45, 139-158, 183-203, 253-321).

Proučevanje študijske poti študentov v SRS. Generacija 1976. Ur. E. Stergar, CRU, Ljubljana 1988 (zlasti poglavja 8, 10, 13 in 15).

Lapajne, Z.: Prednost rednih študentov v Sloveniji konec osemdesetih let. Sodobna pedagogika, 1990, št. 9-10 in 1991, št. 1-2, Makarovič, J.: Družbena neenakost, šolanje in talenti. Obzorja Maribor 1984.

Svetlik, I.: Brezposelnost in zaposlovanje. Delavska enotnost, Ljubljana 1985.

Razpis za šolsko leto 1991/92... Objave RSVITK, Ljubljana, 19. 3. 1991.

Prijave za vpis v začetni letnik visokošolskih delovnih organizacij v Sloveniji v študijskem letu (1990-91 in 1991-92).

Seznam predavanj za št. 1. 1990-1991. Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1990.

Katalog 90/91. Univerza v Mariboru 1990.

Zakon o usmerjenem izobraževanju (Ur. l. SRS št. 11/80, 6/80, 6/83, 25/89 in 35/89)

Pravilnik o razpisu za vpis in izvedbo vpisa v usmerjenem izobraževanju (Ur. l. RS št. 9/91)

Predvideni udeleženci, kandidati: poklicni svetovalci zavodov za zaposlovanje psihologi na srednjih šolah, ravnatelji oz. pomočniki ravnateljev srednjih šol.

Pogoji za pridobitev potrdila o permanentnem izobraževanju (izdelava seminarske naloge, raziskovalne naloge, nastop, eksperiment)

Udeleženec bo pridobil potrdilo o sodelovanju ((udeležbi) v programu dopolnilnega izobraževanja.

Opombe:

Kandidati se lahko prijavijo samo s prijavnico za permanentno izobraževanje. Pošljejo jo na Center za razvoj univerze do 2. marca 1992.

POSODABLJANJE DELA REFERATOV ZA ŠTUDIJSKE ZADEVE

19.

GIMNAZIJA Ledina
LJUBLJANA, Resljeva 12
Telefon: (061) 320-975

Gimnazija Ledina organizira v prvem štirimesečju leta 1992 tele seminarje:

1. Seminar za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe za učitelje praktičnega pouka, laborante in inštruktorje.

Seminar po programu obsega pedagogiko z andragogiko 40 ur, psihologija 40 ur, didaktika s specialno metodiko 60 ur.

Predavatelji: prof. Breda Jelenc, prof. Kristina Štrovs, prof. Jani Rupnik in prof. Jure Gartner

Začetek seminarja: 18. 2. 1992 ob 15.30 na Gimnaziji Ledina, Resljeva 12

Trajanje seminarja: februar, marec. Po dogovoru z udeleženci seminarja bo potekal tudi ob sobotah, ob drugih dnevih pa v popoldanskem času.

Udeleženci bodo uporabljali učbenike, ki so predpisani s programom pedagoško-andragoškega izobraževanja.

Koordinator seminarja je prof. Jani Rupnik (tel. 320-975). Informacije lahko dobite tudi ob ponedeljkih in sredo popoldne osebno ali po telefonu.

2. Kako spodbuditi veselje do kemije v srednjih šolah

Enodnevni seminar za učitelje kemije v srednjih šolah.

Čas in kraj: sobota, 22. 2. 1992 od 9. do 16. ure na Gimnaziji Ledina, Resljeva 12. Seminar bo potekal v skupinah. Število udeležencev do 40.

Seminar bo vodila mag. Vesna Mežan-Falator s sodelavci. Na seminarju bodo predstavljene nove metode poučevanja kemije in načini ocenjevanja.

Koordinator seminarjev je prof. Gartner, tel. (061) 320-975.

20.

OSNOVNA ŠOLA MAJDA VRHOVNIK
LJUBLJANA, Gregorčičeva 16
Telefon: (061) 224-640, 221-166

INOVATIVNOST V ŠOLI

1. Tip programa: MODEL I

INTEGRIRANI POUK V KOMBINACIJI Z NIVOJSKIM DELOM

MODEL II

NIVOJSKI POUK V KOMBINACIJI S SAMOSTOJNIM DELOM

Predavateljica: dr. Ljubica Marjanovič-Umek

Udeleženci: učitelji 1., 2. razreda (MODEL I)

Učitelji 3., 4. razreda (MODEL II)

Vodje pedagoških delavnic: učiteljice od 1. do 4. razreda

Koordinatorici: Angelca Likovič, dipl. org. dela, Dunja Simšič, dipl. pedagog

Kraj in čas: OŠ Majda Vrhovnik, Ljubljana, Gregorčičeva 16 (ob sobotah)

izobraževanje je enodnevno (8 ur), udeleženci bodo dobili pisna potrdila.

Cena seminarja: 40 DEM v tolarški protivrednosti.

2. Tip programa: MODEL III

POSEBNA OBLIKA NIVOJSKEGA POUKA (matematika, slovenski in angleški jezik)

Predavatelj: dr. Franc Strmčnik

Udeleženci: učitelji matematike, slovenskega in angleškega jezika

Vodje pedagoških delavnic: učitelji matematike, slovenskega in angleškega jezika

Koordinatorici: Angelca Likovič, dipl. org. dela, Dunja Simšič, dipl. pedagog

Kraj in čas: OŠ Majda Vrhovnik, Ljubljana, Gregorčičeva 16 (ob sobotah)

izobraževanje je enodnevno (8 ur), udeleženci bodo dobili pisna potrdila.

Cena seminarja: 40 DEM v tolarški protivrednosti.

1. RAČUNALNIŠKO USPOSABLJANJE UČITELJEV

na uporabo urejevalnika besedil CHIWITER 40, s katerim lahko pišemo matematične, fizikalne, kemijske formule poleg besedil, ki jih lahko uredimo tudi grafično.

Trajanje: tečaj traja 8 DU (za pripravo WORDSTAR osnovni 18 – 20 DU)

Predavatelj: mag. računalništva Borut Žalik, dipl. inž.

Kraj in čas: Seminar – tečaj bo v prostorih OŠ Majda Vrhovnik, Ljubljana, Gregorčičeva 16, ob sobotah, v računalniški učilnici (10 AT 286).

Seminar se bo začel, če se bo prijavilo 16 udeležencev. Vsak dobi didaktična navodila za tečaj, slovenski prevod skrajšanih navodil za uporabo programa CHIWITER.

Cena tečaja: 70 DEM v tolarški protivrednosti.

Vodja – koordinator: Slavko Žust, pomočnik ravnatelja.

1. SEMINAR ZA RAVNATELJE, ŠSS – računalniški program

Evidenca učencev (cena programa 650 DEM)

Računalniška redovalnica – izračun učnega uspeha šole (cena programa 1000 DEM)

Predavatelj: Peter Lobe, dipl. inž. (avtor obeh programov; programi so nastajali na šoli v sodelovanju z vodstvom šole; programe je mogoče odkupiti).

Kraj in čas: OŠ Majda Vrhovnik, Ljubljana, Gregorčičeva 16 (sreda, od 13. do 19. ure).

Koordinator seminarja: Slavko Žust, pomočnik ravnatelja.

Cena tečaja: 60 DEM v tolarški protivrednosti.

Opomba:

Vse informacije dobite na šoli.

21.

SVETOVALNI CENTER ZA OTROKE,
MLADOSTNIKE IN STARŠE
GOTSKA 18, 61000 LJUBLJANA
Telefon: (061) 198-251

Koordinatorica programov: mag. Lidija Magajna

1. DALJŠI IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI

1 ŠTUDIJSKA SREČANJA ZA ŠOLSKE SVETOVALNE DELAVCE

Vsebine: program študijskih srečanj bo objavljen kasneje.

Število ur in izpeljava: 13-krat po 3 ure (vsakih 14 dni)

Kraj: Svetovalni center v Ljubljani

2 TRENING VEČJE UČINKOVITOSTI UČITELJEV

Izvajalca: mag. Janez Bečaj in Jože Škrli, prof. pedagog

Število ur in izpeljava: Trening bo potekal kot začetno strnjeno delo (petek popoldan in sobota dopoldan), zatem pa bo nadaljnjih šest tedenskih srečanj ob sredo od 17. do 19. ure.

Kraj: Svetovalni center Ljubljana

Čas: Začetek v obliki strnjene dela je 6. 3. 1992 ob 16. uri.

2.1

Kraj: Osnovna šola Šalek, Velenje

Izvajalec: Jože Škrli, prof. pedagog

Število ur in izpeljava: 30 ur

Čas: začetek 26. 3. 1992 ob 14. uri

2.2

Kraj: VIZ Brežice, Osnovna šola Bratov Ribarjev, Brežice

Število ur in izpeljava: 8 krat po 4 ure (32 ur)

Izvajalca: Anica Uranjek, spec. klin. psih.

Čas: Začetek 28. 2. 1992 ob 16. uri

2.3

Trening večje učinkovitosti za vzgojiteljice

Izvajalka: Anica Uranjek, spec. klin. psih.

Število ur in izpeljava: 8-krat po 4 ure (32 ur)

Kraj: VIZ Brežice, OE Vzgojno-varstvene organizacije Brežice (2 skupini)

Čas: začetek 27. 3. 1992 ob 15. uri (prva skupina) in 28. 3. 1992 ob 8. uri (druga skupina)

2.4

Trening večje učinkovitosti za vzgojitelje

Kraj: Vzgojno-varstveni zavod Portorož in Lucija

Izvajalka: Anica Uranjek, spec. klin. psih.

Število ur in izpeljava: 8×4 ure (×2)=64 ur (2 skupini)

Čas: Začetek 10. 1. 1992 ob 16. uri

3. TRENING VEČJE UČINKOVITOSTI UČITELJEV – DRUGA STOPNJA

Vsebine: Poudarek treninga bo na praktičnih vajah ob uporabi video tehnike.

Izvajalci: mag. Janez Bečaj, Jože Škrli, prof. pedagog

Število ur in izpeljava: 25 ur

Kraj: Sindikalni izobraževalni center, Radovljica

Čas: 6., 7. in 8. 2. 1992 (začetek 6. 2. 1992 ob 9. uri)

4 SENZITIVNI TRENING

Izvajalka: Zora Burnik, spec. klin. psih.

Število ur in izpeljava: 24 ur (3-dnevni seminar)

Kraj: Svetovalni center Ljubljana

Čas: 20., 21. in 22. 4. 1992 (začetek 20. 4. 1992 ob 9. uri)

5 AVTOGENI TRENING ZA UČITELJE

Izvajalka: Vida Sterle, spec. klin. psih.

Število ur in izpeljava: 12-krat po 2 uri (24 ur), enkrat na teden

Kraj: Svetovalni center Ljubljana

Čas: Začetek 6. 1. 1992 ob 17.30 (za prvo skupino) in 9. 1. 1992 ob 17.30 (za drugo skupino)

6 UČENJE BRANJA IN PISANJA – ALTERNATIVNI NAČINI POUČEVANJA IN SPECIFIČNI KOREKTIVNI NAČINI

Izvajalke: Tereza Žerdin, prof. def. (vodja seminarja), mag. Lidija Magajna,

mag. Livija Knaflič

Število ur in izpeljava: 40 ur

Kraj: Svetovalni center Ljubljana

Čas: 27., 28. in 29. 1. 1992 (začetek 27. 1. 1992 ob 9. uri).

6.1

Kraj: Osnovna šola Rada Iršiča Mislinja (tudi za Osnovno šolo Franja Goloba

Prevalje)

Število ur in izpeljava: 30 ur

Čas: začetek 6. 4. 1992 ob 10. uri

II. SEMINARI

7 KOMUNIKACIJA MED UČITELJI IN UČENCI

Izvajalka: Anica Uranjek, spec. klin. psih.

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar)

Kraj: Svetovalni center Ljubljana

Čas: 14. in 15. 4. 1992 ob 8. uri

8 KOMUNIKACIJA MED UČITELJI IN STARŠI

Izvajalki: Anica Uranjek, spec. klin. psih. in Marja Strojina, dipl. psih.

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar)

Kraj: Osnovna šola dr. Ivana Korošca, Borovnica

Čas: začetek 17. 1. 1992 ob 8. uri

8.1

Kraj: Osnovna šola Prežihovega Voranca, Ravne na Koroškem

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar)

Čas: 3. 2. in 4. 2. 1992 (začetek 3. 2. 1992 ob 8. uri)

8.2

Kraj: Osnovna šola Desternik

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar)

Čas: začetek 7. 2. 1992 ob 8. uri

8.3

Kraj: Svetovalni center Ljubljana

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar)

Čas: 29. in 30. 1. 1992 (začetek 29. 1. 1992 ob 9. uri)

9 MOTIVACIJA ZA UČENJE

Izvajalki: Marja Strojina, dipl. psih. in mag. Lidija Magajna

Število ur in izpeljava: 16 ur (2-dnevni seminar)

Kraj: Svetovalni center Ljubljana

Čas: 21. in 22. 2. 1992 (začetek 21. 2. 1992 ob 9. uri)

9.1

Kraj: Osnovna šola Anton Šibelja Stjenka, Komen

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar)

Čas: 20. in 21. 3. 1992 (začetek 20. 3. 1992 ob 11. uri)

10 BRANJE ZA UČENJE

Izvajalki: Ana Gradišar, prof. pedagog (vodja seminarja) in Marija Kavkler,

prof. def. (Pedagoška fakulteta Ljubljana)

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar)

Kraj: Svetovalni center Ljubljana

Čas: 6. in 7. 2. 1992 (začetek 6. 2. 1992 ob 9. uri)

11 SPECIFIČNE UČNE TEŽAVE

Izvajalke: Marja Strojina, dipl. psih., Tereza Žerdin, prof. def., Marija Kavkler,

prof. def. (Pedagoška fakulteta Ljubljana) in Ana Gradišar, prof. pedagog

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar)

Kraj: Svetovalni center Ljubljana

Čas: 6. in 7. 2. 1992 (začetek 6. 2. 1992 ob 9. uri)

12 NAČINI OBRAVNAVE OTROK S SPECIFIČNIMI UČNIMI TEŽAVAMI PRI MATEMATIKI

Izvajalke: Marija Kavkler, prof. def. (Pedagoška fakulteta), vodja seminarja,

mag. Lidija Magajna in mag. Cirila Peklaj

Število ur in izpeljava: 16 ur

Kraj: Svetovalni center Ljubljana

Čas: 3. in 4. 4. 1992 (začetek 3. 4. 1992 ob 9. uri)

12.1

Kraj: Osnovna šola Dr. Franceta Prešerna, Ribnica

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar)

Čas: 13. in 14. 3. 1992 (začetek 13. 3. 1992 ob 9. uri)

13 STILI UČENJA IN POUČEVANJA

Izvajalki: mag. Lidija Magajna in mag. Cirila Peklaj

Število ur in način izpeljave: 16 ur (delavnica)

Kraj: Svetovalni center Ljubljana

Čas: 28. in 29. 2. 1992 (začetek 28. 2. 1992 ob 9. uri)

Namenjeno: psihologom in pedagogom na osnovnih in srednjih šolah

14 INDIVIDUALIZACIJA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA DELA NA ŠOLI

Izvajalci: Anica Uranjek, spec. klin. psih. (vodja seminarja), Marija Kavkler,

prof. def. (Pedagoška fakulteta Ljubljana), Tereza Žerdin, prof. def., Soma

Bela, profesor matematike in fizike, Leopold Sever, profesor biologije in

kemije in Alenka Knez, učiteljica.

Kraj: VIZ Brežice, Osnovna šola Bratov Ribarjev Brežice

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar)

Čas: 24. in 25. 1. 1992 (začetek 24. 1. ob 14. uri)

14.1

Kraj: Osnovna šola Tone Trtnik Tomaž Sostro

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar)

Čas: 10. in 11. 1. 1992 (začetek 10. 1. 1992 ob 14. uri)

15 KAKO ZMANJŠATI STRES V ŠOLI

Izvajalke: prim. dr. Anica Mikuš Kos (vodja seminarja), Vida Sterle, spec.

klin. psih., Vera Slodnjak, spec. klin. psih., dr. Majda Gorišek, pedopsihi-

ater, prim. dr. Marjana Šalehar, spec. šolske medicine in Maja Vodopivec,

spec. klin. psih.

Število ur in način izpeljave: 16 ur (dvodnevni seminar)

Kraj: Svetovalni center Ljubljana

Čas: 27. in 28. 1. 1992 (začetek 27. 1. ob 9. uri)

16 UTRUJENOST IN OBREMENJENOST NA ŠOLI

Izvajalke: prim. dr. Anica Mikuš Kos (vodja seminarja), Vida Sterle, spec.

klin

22.2
Kraj: VIZ Združene osnovne šole Celje
Število ur in izpeljava: 32 ur (tridnevni seminar)
Čas: 17., 18. in 19. 4. 1992 (začetek 17. 4. 1992 ob 8. uri)

22 NEVROLOŠKO BOLAN OTROK V ŠOLI

(Glavoboli in motnje spanja, epilepsije pri otrocih, motorično prizadeti otroci in šola)
Izvajalci: dr. Igor Ravnik, dr. Jana Frelj s sodelavci (Klinika za pedonevrologijo Univerzitetne pediatrične klinike v Ljubljani, Center za epilepsijo)
Kraj: Svetovalni center Ljubljana
Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar)
Čas: 20. in 21. 2. 1992 (začetek 20. 2. ob 15. uri)

22.

VZGOJNA POSVETOVALNICA MARIBOR
Maribor, Tomšičeva ul. 13
telefon: (062) 212-681

PROGRAMI STROKOVNEGA IZPOPOLNJEVANJA UČITELJEV

TRENING VEČJE UČINKOVITOSTI UČITELJEV po Gordonu

do 6 skupin, 10 srečanj po 3 ure, enkrat na teden; traja od januarja do marca 1992; v prostorih Vzgojne posvetovalnice v Mariboru, predavatelj strokovni delavci VP Herman Vernik, Janez Vidmar, Zalika Matejek, Marta Lutarič in France Prosnik.
Literatura: dr. Thomas Gordon Trening večje učinkovitosti za učitelje, priredil dr. Bečaj.

SPODBUJANJE USTVARJALNOSTI PRI OTROCIH V ODDELKIH PODALJŠANEGA BIVANJA

začetni, 1 skupina, 8 srečanj po 3 ure enkrat na teden; traja od februarja do aprila 1992; v prostorih Vzgojne posvetovalnice v Mariboru; predavateljica sta strokovni delavki VP (Majda Jarc in Nada Topolovec).

KREATIVNO PISANJE I

1 skupina, 10 srečanj po 2,5 ure, enkrat na teden; v prostorih vzgojne posvetovalnice v Mariboru; traja od februarja do aprila 1992, vodi prof. Dana Müller.

STRATEGIJA SOCIALNEGA UČENJA V RAZREDU

1 skupina, strnjen tridnevni seminar (24 DU) v koči Planinka na Pohorju; v marcu 1992; predavatelj strok. del. VP (Janez Vidmar).

RAZVIJANJE BRALNIH SPRETNOSTI

1 skupina, 10 srečanj po 2,5 ure enkrat na teden; v prostorih Vzgojne posvetovalnice v Mariboru; traja od februarja do aprila 1992; predavateljica Majda Jarc in Nada Topolovec.

SPRETNOSTI V MEDOSEBNIH ODNOSIH

1 skupina, strnjen tridnevni seminar (30 DU); v koči Planinka na Pohorju; v marcu 1992; predavatelj strokovni delavec VP mag. France Prosnik in drugi.

TRENING VEČJE UČINKOVITOSTI V KOMUNICIRANJU:

(nadaljevalni seminarji Trening večje učinkovitosti učiteljev):

- **II. stopnja** (pogoj: končana 1. faza usposabljanja), 4 skupine (24 DU), strnjen tridnevni seminar; v koči Planinka na Pohorju; februarja in marca 1992; predavatelj strok. del. VP.
- **III. stopnja** (pogoj: končana 2. faza usposabljanja), 2 skupini (24 DU), strnjen tridnevni seminar; v koči Planinka na Pohorju; v februarju in marcu 1992; predavatelj strok. del. VP.
- **IV. stopnja** (pogoj: končana 3. faza usposabljanja), 1 skupina (24 DU), strnjen tridnevni seminar; v koči Planinka na Pohorju, v februarju in marcu 1992; predavatelj strok. del. VP.

SPODBUJANJE USTVARJALNOSTI PRI OTROCIH V OPB II

1 skupina, (25 DU), strnjen tridnevni seminar; v koči Planinka na Pohorju; v februarju in marcu 1992; predavateljica Majda Jarc in Nada Topolovec.

PEDAGOŠKA DELAVNICA II

(pogoj: končana začetna Pedagoška delavnica) – 1 skupina (25 DU); v prostorih Vzgojne posvetovalnice v Mariboru, v marcu in aprilu 1992; vodita Majda Jarc in Nada Topolovec.

KREATIVNO PISANJE II

(pogoj: končana 1. faza Kreativnega pisanja) – 1 skupina (25 DU); 10 srečanj enkrat na teden po 2,5 uri, traja od februarja do aprila 1992 v prostorih Vzgojne posvetovalnice v Mariboru; vodijo strok. delavci VP. Za vse skupine teh seminarjev je predvidenih **12 do 14 udeležencev**.

ŠOLA ZA STARŠE

V spomladanskem delu (februarja do aprila 1992) bomo imeli oblikovane tri skupine po 12 staršev. Čas trajanja: 10 srečanj enkrat na teden po tri ure; v prostorih Vzgojne posvetovalnice v Mariboru. Literatura: Družinski pogo-
Opomba: Informacije v Vzgojni posvetovalnici Maribor.

23.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
Zavod RS za šolstvo in šport
Ljubljana, Poljanska c. 28
telefon (061) 133-266
telefax: 61-310-267

PROGRAM SEMINARJEV, KI JIH ORGANIZIRA ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT OD JANUARJA DO APRILA 1992

Ker bo večina seminarjev potekala v več skupinah in se pedagoški svetovalci še dogovarjajo in usklajujejo roke s predavatelji, čas za nekatere seminarje ni natančno naveden. Učitelje in šole prosimo, naj na javni razpis ne pošiljajo prijav. Podrobnejši program bomo poslali šolam pred izpeljavo posameznega seminarja. Takrat bomo zbirali tudi prijave za udeležbo.

Splošna opomba:

Zavod RS za šolstvo in šport prikazuje trajanje seminarjev in drugih oblik izobraževanja v dnevih, to pomeni: 1 dan je 8 pedagoških ur.

USPOSABLJANJE VODSTVENIH DELAVCEV

Vodenje v izobraževanju – daljši program

Vsebina: Šolska politika in vodenje vzgojno-izobraževalnega zavoda. Vodenje notranje organizacije zavoda. Grupnodinamične zakonitosti dela s kolektivom. Pedagoško vodenje. Načrtovanje vizije šole in individualnega razvoja učitelja.

Koordinatorica: mag. Marija Velikonja

Predavatelji: dr. Stane Možina, dr. Bogdan Lipičnik, dr. Ana Tomić, mag. Janez Bečaj, dr. Janez Mayer, dr. Martin Kramar.

Kraj in čas: Radovljica

I. skupina: 10. do 15. februarja, 9. do 14. marca, 6. do 11. aprila, 11. do 16. maja 1992.

II. skupina: 17. do 22. februarja, 16. do 21. marca, 13. do 18. aprila, 18. do 23. maja 1992.

Krajši seminarji

Priprava in vodenje sestankov v šolski praksi

Vsebina: Vloga, naloge in možnosti sestankov ter temeljni pogoji za njihovo uspešnost. Vsebinska in metodična zasnova, organizacijske in tehnične priprave. Zgradba in potek delovnega sestanka. Demokratično vodenje razprave. Posebnosti študijskih in roditelskih sestankov.

Metode in oblike dela: predavanje, delo v skupinah, video primer.

Predavatelj: mag. Jože Valentinič

Kraj in čas: OE Koper, OE Nova Gorica, OE Kranj, OE Slovenj Gradec – v marcu in aprilu, 1 dan.

Načrtovanje učiteljevega izpopolnjevanja na šoli

Vsebina: Cilji izpopolnjevanja na šoli. Izbiranje »nosilne« teme izpopolnjevanja. Izdelava operativnega načrta. Evalvacija.

Metode in oblike dela: pedagoška delavnica.

Predavateljica: dr. Barica Marentič-Požarnik, mag. Marija Velikonja

Kraj in čas: Novo mesto, marec; 1 dan

Učinkovita in ustvarjalna uporaba informacij

Vsebina: Nova spoznanja o delovanju uma. Spomin: kako deluje, kako izboljšati zapomnitev. Ključne besede. Miselni vzorec kot nov način izražanja. Uporaba miselnih vzorcev pri lastnem in skupinskem miselnem delu.

Metode in oblike dela: delo v manjših skupinah, vaje

Predavateljica: Ana Jenko, prof.

Kraj in čas: Novo mesto, Ljubljana; marec, april; 1 dan

Akcijsko raziskovanje v vzgoji in izobraževanju

Vsebina: Razlike med akcijskim in tradicionalnim izobraževanjem. Faze načrtovanja. Metode spremljanja. Načini predstavitve rezultatov. Vloga in odnosi v šoli.

Metode in oblike dela: pedagoška delavnica.

Predavateljica: dr. Barica Marentič-Požarnik.

Kraj in čas: Slovenj Gradec, februar, 2 dni.

Vodenje skupine in organiziranje dela

Vsebina: Politika in vodenje organizacije šole. Urejanje problemov in odločanje. Motivacijsko vodenje. Komuniciranje. Organiziranje dela vodilnega delavca. Organiziranje dela v timu. Organiziranje svojega dela.

Metode in oblike dela: predavanja, delo v skupinah

Predavatelj: dr. Mitja Tavčar, dr. Stane Možina

Kraj in čas: Celje, marec

Vsak človek ima probleme – le skupaj imamo rešitev

Vsebina: Kaj nam problemi pomenijo. Kako nastane konflikt. Konflikt – nepogrešljiva stanja. Vsak človek ima probleme – le skupaj imamo rešitev. Vaje.

Metode in oblike dela: predavanje, delo v manjših skupinah, vaje

Predavatelj: dr. Bogdan Lipičnik

Kraj in čas: Nova Gorica, april

Trženje izobraževanja in izobraževalnih institucij

Vsebina: Pojmi organizacija, trg, podjetništvo, marketing. Osnove podjetniškega delovanja. Trženje izobraževalne institucije in njenih storitev. Podjetniško vodenje storitev.

Metode in oblike dela: pedagoška delavnica.

Predavatelj: dr. Bogomir Kovač, mag. Miro Kline.

Kraj in čas: Radovljica, 10. in 11. januar 1992; februar, marec naslednje skupine.

Opomba: Zavod sodeluje pri seminarju.

Seminarje za ravnatelje in osnovnih in srednjih šolah koordinira mag. Marija Velikonja, tel. (061) 133-266.

USPOSABLJANJE STROKOVNIH DELAVCEV

Šolski svetovalni delavci

Socialna klima in medosebni odnosi

(Socialne vloge in uspešno vodenje)

Enodnevni seminar za svetovalne delavce, učitelje in ravnatelje koprške in novogoriške regije

Predavatelj: dr. Veljko S. Rus

Datum, prostor in kraj: Koper, april 1992

Literatura:

Opombe: kotizacija 1.000,00 SLT

Število izvedb: 1×30 udeležencev

Koordinatorica: Urška Margan, tel. (061) 322-776

Specifične učne težave

Enodnevni seminar za svetovalne delavce začetnike in učitelje razredne stopnje

Predavateljica: mag. Lidija Magajna in mag. Marija Kavkler

Datum, prostor in kraj izvedbe: Ljubljana, po skupinah

Število izvedb: več skupin

Koordinatorica: Urška Margan, tel. (061) 322-776

Novejša spoznanja v psihologiji mišljenja in njihov pomen za pedagoško prakso

Enodnevni seminar za svetovalne delavce in učitelje v OŠ

Predavateljica: dr. Darja Piciga, mag. Cirila Peklaj

Datum, prostor in kraj izpeljave: Ljubljana, april 1992

Število izpeljav: 1. skupina, 30 udeležencev

Koordinatorica: Urška Margan, tel. (061) 322-776

Pomoč otrokom v šoli z aplikacijo metod, ki izhajajo iz sistemske teorije (Socialne interakcije v šoli)

Enoinpoldnevni seminar je namenjen predvsem svetovalnim delavcem, pri čemer ročamo ga učiteljem in ravnateljem

Predavatelj: bodo določeni naknadno

Datum, prostor in kraj izvedbe: marec 1992

Opombe: nosilec: Bernard Stritih

Število izpeljav: 30 udeležencev

Koordinatorji: Mojca Kramar, Jožica Virk Rode, tel. (061) 322-776

Nove dimenzije učenja (Novejši pristopi k učenju in poučevanju)

Enodnevni seminar za učitelje, svetovalne delavce in ravnatelje OŠ, ki uva-
tri ocenjevalna obdobja

Nosilka: dr. Barica Marentič-Požarnik

Sodelavki: mag. Lidija Magajna in mag. Cirila Peklaj

Datum, prostor in kraj izvedbe: Ljubljana, po skupinah

Število izpeljav: več skupin

Koordinatorici: Angelca Kunstelj, tel.: 153-208, Urška Margan, tel.: 322-

Komunikacija v šoli

Tridnevni seminar za učitelje, svetovalne delavce in ravnatelje OŠ, ki vpe-
jejo tri ocenjevalna obdobja

Predavateljica: dr. Marija Skalar

Datum, prostor in kraj izvedbe: Radovljica

Število izpeljav: več skupin

Koordinatorici: Angelca Kunstelj, Urška Margan

Delavnica kot metoda dela v mali skupini

Štiridnevni seminar za šolske svetovalne delavce v srednjih šolah

Predavatelj: dr. Bojan Dekleva, Zoran Maksimovič, dipl. psih. Bojan Po-

dipl. sociolog Goran Flaker, socialna delavka, Grega Erjavec, dipl. peda-

Datum, prostor in kraj izvedbe: Ljubljana, marec, april 1992

Število izpeljav: 2 skupini

Koordinatorica: Marijana Lovšin, tel.: 322-776

Nekatere novosti v psihologiji mišljenja in pedagoška praksa

Enodnevni seminar za šolske svetovalne delavce v srednjih šolah

Predavatelj: dr. Darja Piciga, Andrej Lobnik, prof. Cirila Peklaj

Datum, prostor in kraj izvedbe: Ljubljana, marec, april 1992

Število izpeljav: 1 skupina, 50 udeležencev

Koordinatorica: Marijana Lovšin, tel.: 322-776

Problematika preprečevanja zlorabe drog v adolescentnem obdobju

Enodnevni seminar za šolske svetovalne delavce in učitelje srednjih šol

Predavatelj: dr. Andrej Kastelic

Datum, prostor in kraj izvedbe: Ljubljana, marec, april 1992

Število izpeljav: 2 skupini

Koordinator: Marijana Lovšin, tel.: 322-776

Trening učinkovite komunikacije

Tridnevni seminar za šolske svetovalne delavce, ravnatelje in učitelje v s-
njih šolah

Predavatelj: dr. Pavao Brajša

Datum, prostor in kraj izpeljave: Radovljica, april 1992

Število izpeljav: 1 skupina (do 40 udeležencev)

Koordinatorica: Marijana Lovšin, tel.: 322-776

SEMINARJI ZA ŠOLSKJE KNJIŽNICE

URESNIČEVANJE BIBLIOPEDAGOŠKEGA DELA V ŠOLSKI KNJIŽNICI

Predavatelj: Ivo Zrimšek, prof., Ema Stružnik, prof., Milena Ivšek, pro-
Jelka Gazvoda, prof., Boris Jukič

Kraj in čas: Nova Gorica, 16. in 17. januarja 1992 ter 23. in 24. janua-
v Kranju

Koordinatorica: Ema Stružnik, tel.: (061) 133-266

VODJA ŠOLSKJE PREHRANE

Prehrana

Vsebina: predstavitev učbeniških gradiv za 8. razred. Kuhajmo v mikrov-
lovni pečici. Bogastvo semen. Računalnik v šolski prehrani.

Predavatelj: Marija Kodele, Milena Kotoh, Marta Hrovatin, Jure Miš-
Vilma Irman

Kraj in čas: jan., feb., marec 1992, OE Murska Sobota, Novo mesto, Nova Gorica, Koper, Slovenj Gradec, Celje, Maribor (2. skupina)
Koordinatorica: Marta Hrovatin, tel.: 324-363

USPOSABLJANJE VZGOJITELJEV IN UČITELJEV PRIPRAVNIKOV IN NJIHOVIH MENTORJEV

Uvajalni seminar za učitelje mentorje v osnovnih šolah

Enodnevni seminar
Predavateljce: mag. Stanka Kušče Zupan, Darja Intihar, Irma Veljič
Kraj in datum: Novo mesto, predvidoma 4. februar 1992
Koordinatorici: Irma Veljič, tel.: (061) 133-266

Usposabljanje učiteljev pripravnikov in njihovih mentorjev v OŠ

Predavatelji: Nataša Fabjančič, Barbara Gogala, Andreja Jarc, Angelca Kunstelj, Marjanca Pergar-Kuščer, Janez Sivec, Irma Veljič
Kraj in datum: Maribor 2. x, Novo mesto, Celje 30., 31., januar, 1. feb. 1992, 7., 8. februar 1992, 13., 14., 15. februar 1992, 5., 6., 7. marec 1992
Število izpeljav: 4 skupine
Koordinatorica: Irma Veljič, tel.: (061) 133-266

Usposabljanje učiteljev pripravnikov in njihovih mentorjev v osnovni šoli (II. faza)

Predavatelji: Nataša Ferjančič, Barbara Gogala, Andreja Jarc, Angelca Kunstelj, Marjanca Pergar-Kuščer, Janez Sivec, Irma Veljič
Kraj in datum: Maribor, Škofja Loka, 27., 28. februar 1992, 9., 10. 4. 1992
Število izpeljav: 2 skupini
Koordinatorica: Irma Veljič, tel.: (061) 133-266

Usposabljanje vzgojiteljev pripravnikov in njihovih mentorjev (II. faza)

Predavatelji: Zmaga Glogovec, Irena Okoren, Jožica Pantar, Slava Petrič, Zala Pipan, Borut Stražar
Datum in kraj: Medijske toplice, predvidoma 12. in 13. marec 1992
Število skupin: 1 skupina
Koordinatorica: Irma Veljič, tel.: 133-266

Usposabljanje učiteljev pripravnikov in njihovih mentorjev v srednjih šolah (I. faza)

Predavatelji: Ivanka Korinšek, Stane Jeraj, Karel Medja, Darinka Štolfa, Andreja Trček
Datum in kraj: Škofja Loka, predvidoma 13., 14., 15. februar 1992
Število izpeljav: 1 skupina
Koordinatorica: Irma Veljič, tel.: (061) 133-266

Usposabljanje učiteljev pripravnikov in njihovih mentorjev v srednjih šolah (II. faza)

Predavatelji: Ivanka Korinšek, Stane Jeraj, Karel Medja, Darinka Štolfa, Andreja Trček
Datum in kraj: Maribor, 7. in 8. februar 1992
Število izpeljav: 1 skupina
Koordinatorica: Irma Veljič, tel. (061) 133-266

Nadaljevalni seminar za učitelje mentorje v osnovni šoli

Predavatelji: dr. Ana Tomič, mag. Stanka Kušče-Zupan, Darja Intihar, Irma Veljič
Datum in kraj: Radovljica, Škofja Loka 26., 27. marec 1992, 16., 17. april 1992
Število izpeljav: 2 skupini
Koordinatorica: Irma Veljič, tel. (061) 133-266

Projektno učno delo v kombiniranih oddelkih osnovne šole

Predavateljica: Irma Veljič
Število izpeljav: 2 skupini
Datum in kraj: OŠ pri Domžalah 14. 1. 1992, OŠ Rakek pri Cerknici 18. 3. 1992
Število izpeljav: 2 skupini
Koordinatorica: Irma Veljič, tel.: (061) 133-266

VZGOJNO-VARSTVENI ZAVODI

Projektno vzgojno delo, začetni seminar

Predavatelji: dr. Drago Žagar, Zmaga Glogovec, mag. Marjeta Domicelj, Jurka Lepičnik Vodopivec
Datum in kraj: Hotel Medijske Toplice, 14., 15. januar 1992 (2. srečanje), Hotel Medijske Toplice, 7., 8. april 1992 (3. srečanje)
Literatura: Projektno učno delo, dr. Helena Novak
Nadarsjeni otroci v vrtcu. Zmaga Glogovec
Strokovna izhodišča za delo vrtcev v šolskem letu 1991/92. Drago Žagar
Število izpeljav: 1 skupina
Koordinatorici: Zmaga Glogovec, Jurka Lepičnik Vodopivec, tel.: (061) 322-776

Projektno vzgojno delo, nadaljevalni I.

Predavateljci: Zmaga Glogovec, Jurka Lepičnik Vodopivec
Datum in kraj: Hotel Medijske Toplice 21., 22. januar 1992 (2. srečanje), Hotel Medijske Toplice 21., 22. april 1992 (3. srečanje)
Literatura: Projektno učno delo, dr. Helena Novak
Strokovna izhodišča za delo vrtcev v šolskem letu 1991/92. Osnove ekološkega odgoja, dr. Vinka Uzelac
Število izpeljav: 1 skupina
Koordinatorici: Zmaga Glogovec, Jurka Lepičnik Vodopivec, tel.: (061) 322-776

Projektno vzgojno delo, nadalj. I

Število skupina B
Predavateljci: Zmaga Glogovec, ped. svetovalka, Jurka Lepičnik Vodopivec, ped. svetovalka

Datum in kraj: Hotel Medijske Toplice, 23., 24. januar 1992 (2. srečanje), Hotel Medijske Toplice, 23., 24. april 1992 (3. srečanje)
Literatura: Projektno učno delo, dr. Helena Novak. Strokovna izhodišča za delo vrtcev v šolskem letu 1991/92. Osnove ekološkega odgoja, dr. Vinka Uzelac
Število izpeljav: 1 skupina
Koordinatorici: Zmaga Glogovec, Jurka Lepičnik Vodopivec, tel.: (061) 322-776

Projektno vzgojno delo, nadalj. II.

Predavatelji: dr. Helena Novak, mag. Marjeta Domicelj, Zmaga Glogovec, Jurka Lepičnik Vodopivec
Datum in kraj: Hotel Medijske Toplice, 11./12. februar 1992 (2. srečanje)
Literatura: Projektno učno delo, dr. Helena Novak. Strokovna izhodišča za delo vrtcev v šolskem letu 1991/92. Osnove ekološkega odgoja, dr. Vinka Uzelac
Število izpeljav: 1. skupina
Koordinatorici: Zmaga Glogovec, Jurka Lepičnik Vodopivec, tel. (061) 322-776

Pojmo in igravimo na instrumente, začetni seminar

Predavatelj: mag. Mirko Slosar
Datum in kraj: 16. in 17. januar 1992, Hotel Park, Bled
Število izpeljav: 1 skupina
Koordinatorici: Ana Lečevski, (068), 21-286, Marička Jamšek, (066) 21-646

Z gibanjem do novega – veselega, nadaljevalni

Predavatelji: dr. Dolfé Rajtmajer, Ana Vovk-Pezdirc, Zora Ketiš, Fanika Fras Berro
Datum in kraj: 1. skupina: 21., 22. februar 1992 Hotel Dobrava, Zreče, 2. skupina: 27., 28. februar 1992 Hotel Dobrava, Zreče
Število izpeljav: 2 skupini
Koordinatorici: Zora Ketiš, (063) 21-032, Fanika Fras Berro, (062) 212-150

Vzgojno delo v oddelkih za otroke od 1. do 3. leta, nadaljevalni

Predavatelji: Marjana Pačnik, dr. Ljubica Marjanovič
Datum in kraj: 12., 13. februar 1992, Hotel Delfin, Izola
Število izpeljav: 1 skupina
Koordinatorici: Mirjam Ivič, (0602) 20-269, Marička Jamšek, (066) 21-646

Vzgojno delo v oddelkih za otroke od 1. do 3. leta, začetni

Predavateljca: dr. Peter Prapar, Mirjam Ivič
Datum in kraj: 6., 7. februar 1992, Hotel Delfin, Izola
Literatura: dr. Alexandra Marjarnovič: Vrtec kot odprt sistem
Število izpeljav: 1 skupina
Koordinatorici: Mirjam Ivič, tel. (0602) 20-269, Marička Jamšek, tel. (066) 21-646

Prehranjevanje – možnost za celovito vzgojno delo Skupina B

Predavatelji: Marija Strojín, Vlado Rotar, Bogdana Rusjan, Marta Hrovatin, Jana Kolarič
Datum in kraj: Hotel Palace, Portorož 13. in 14. februar 1992, Hotel Rubin, Žalec, 26. in 27. marec 1992
Število izpeljav: 1 skupina
Koordinatorici: Jana Kolarič (069) 21-400, Ana Lečevski, OE Novo mesto

Prehranjevanje – možnost za celovito vzgojno delo Skupina B

Predavatelji: 1. datum – Marija Strojín, Vlado Rotar
2. datum Bogdana Resman, Marta Hrovatin, Jana Udovič
Datum in kraj: Hotel Palace, Portorož, 20. in 21. feb. 1992 (2. srečanje), Hotel Rubin, Žalec, 30. in 31. marec 1992
Število izpeljav: 1 skupina
Koordinatorici: Jana Kolarič (069) 21-400, Ana Lečevski, OE Novo mesto

OSNOVNA ŠOLA

ZA UČITELJE NA RAZREDNI STOPNJI

Tečaj metodike maternege jezika

Predavateljca: dr. Michael Wambach, dr. Božena Wambach
Število ponovitev: 1 skupina
Kraj in čas: 20.–25. januar 1992
Koordinatorica: Katja Hvala, tel.: (061) 262-896

Tečaj usposabljanja v metodi vzporednega osvajanja maternege in drugega jezika v osnovni šoli

Predavateljca: dr. Michael Wambach, dr. Božena Wambach
Število ponovitev: 1 skupina
Kraj in čas: 30. marec do 3. april 1992
Koordinatorica: Katja Hvala, tel.: (061) 262-896

Projektno učno delo

Predavateljica: dr. H. Novak
Čas in kraj: Nova Gorica, Kranj, Novo mesto, januar 1992
Koordinatorji: Ferina Velikonja, tel. (065) 21-508, OE Kranj, tel.: (064) 212-156, OE Novo mesto, (068) 24-398

Učni jezik

Enodnevni seminar
Predavateljica: Alenka Kozinc
Čas in kraj: Kranj, februar 1992
Število izvedb: 2 skupini
Koordinator: OE Kranj, tel.: (064) 212-156

Integrirani pouk – rezultati evalvacije

Čas in kraj: februar 1992, OŠ M. Štrukelj, Nova Gorica
Koordinatorica: Tatjana Krapše, (065) 21-508

Integrirani pouk – predstavitev modela

Enodnevni seminar
Predavatelji: Svetovalci zavoda RS za šolstvo in šport in strokovnjaki kadrovskih šol
Kraj in čas: Murska Sobota, februar 1992
Število izpeljav: 2 skupini
Koordinator: Štefan Mlinarič, (069) 21-400

Sporočanje ob miselnem vzorcu

Enodnevni seminar za učitelje razrednega pouka
Predavatelji: Marija Gabrijelčič
Kraj in čas: Murska Sobota, marec 1992; Kranj, feb. 1992, Novo mesto, jan.–april 92
Število ponovitev: 1 skupina v Murski Soboti in 2 skupini v Kranju, 4 skupine v Novem mestu
Koordinatorji: Štefan Mlinarič, (069) 21-400, OE Kranj, (064) 202-156, OE Novo mesto, (068) 24-398

Načrtovanje in izvajanje učne diferenciacije

Enodnevni seminar
Predavateljca: dr. France Strmcnik, dr. Zdenko Medveš
Kraj in čas: Murska Sobota, marec 1992
Število ponovitev: 1 skupina
Koordinatorja: mag. Milan Adamič, tel.: 322-776, Metka Horvat, tel. (069) 21-400

Zdravstvena vzgoja v osnovni šoli

Enodnevni seminar
Predavatelji: dr. Urška Arko, dr. Helena Novak, dr. Maruša Adamič, Marta Hrovatin, Romana Jazbec
Kraj in čas: Murska Sobota, marec 1992
Število ponovitev: 1 skupina
Koordinatorici: Marta Hrovatin, tel.: (061) 324-363, Romana Jazbec, OE Maribor

Oblikovanje geografskih pojmov

Enodnevni seminar za učitelje 4 r.
Predavatelj: mag. Marija Košak
Kraj in čas: Murska Sobota, februar 1992
Število ponovitev: 2 skupini
Koordinator: Ferdo Pihlar, tel.: (069) 21-400

Predstavitev učbenikov Dober dan, zemlja in spoznavanje narave in družbe 3.

Dvodnevni seminar
Tema: Didaktični komplet SND 3
Predavatelji: avtorji in sodelavci didaktičnega kompleta SND 3
Kraj in čas: regionalno od januarja do aprila 1992
Koordinatorica: Anita Vadnal Marušič, tel.: 133-266

PROMETNA VZGOJA

SEMINAR ZA MENTORJE PROMETNE VZGOJE

Predavateljca: Marko Polič, Vlasta Zabukovec
Kraj in čas: Ljubljana 2x, Maribor 2x, Novo mesto 2x, Celje 2x, Kranj 1x, Nova Gorica 1x, Koper 1x, Slovenj Gradec 1x, Murska Sobota 1x, 1 dan
Števila izpeljav: 13
Koordinatorica: Milena učakar, tel.: (061) 324-363

ZA UČITELJE NA PREDMETNI STOPNJI

NEMŠKI JEZIK

Aktualna didaktična vprašanja pouka nemškega jezika I

Dvoinpoldnevni seminar
Predavatelji: strokovnjaki iz ZRN in iz Švice
Kraj in čas: bližina Ljubljane, konec marca 1992
Število izpeljav: 1 skupina, 80 udeležencev
Opomba: predvidena je kotizacija
Koordinatorica: Vilma Djukić, tel.: 324-363

Učitelji nemščine – multiplikatorji

Enoinpoldnevni seminar
Predavatelji: Center za permanentno izobraževanje iz ZRN (dr. Adolhoff iz Hessna)
Število izpeljav: 1 skupina, do 30 udeležencev
Kraj in čas: Radovljica, pomlad 1992
Koordinatorica: Herta Orešič, tel.: (062) 212-150, (062) 28-822

Projekt Zgodnje učenje tujih jezikov, didaktična delavnica

Enodnevni seminar
Predavatelji: verjetno avstrijski didaktiki
Število izpeljav: 4 skupine
Kraj in čas: Ljubljana, Celje, Murska Sobota, Maribor, pomlad 1992
Opomba: kotizacija
Koordinatorica: Herta Orešič, tel.: (062) 212-150, (062) 28-822

Avstrijska delavnica za učitelje nemškega jezika

Petdnevni seminar
Predavatelji: gostje iz Avstrije
Število izpeljav: 1 skupina, 45 udeležencev

Kraj in čas: pomlad 1992
Opomba: kotizacija
Koordinatorici: Vilma Djukič, tel.: 324-363 in Herta Orešič, tel.: (062) 212-150

Aktualna didaktična vprašanja pouka nemškega jezika II

Dvoipoldnevni seminar
Predavatelj: strokovnjaki iz ZRN in Avstrije (mag. Roland Fischer z Univerze v Linzu)
Kraj in čas: okolica Ljubljane, konec marca 1992
Število izpeljav: 9 skupina, 80 udeležencev
Opomba: kotizacija
Koordinatorica: Herta Orešič, tel.: (062) 212-150

Didaktična delavnica II

Predavatelj: avstrijski didaktiki po dogovoru z BMUKS na Dunaju
Kraj in čas: Ljubljana, Maribor, maj 1992
Število izpeljav: 2 skupini, cca 90 udeležencev
Opomba: kotizacija
Koordinatorica: Herta Orešič, (062) 212-150

ZGODOVINA

Novejša spoznanja na področju zgodovine

(Nova didaktična revija Zgodovina v šoli)
Predavatelj: dr. Štefan Trojar, prof. Tomaž Weber, dr. Ignacij Voje, dr. Franc Dolinar
Datum in kraj: Ljubljana, Kranj, Maribor, Nova Gorica, Celje; konec februarja in konec marca 1992
Koordinator: mag. Drago Novak, tel.: (061) 133-266

GEOGRAFIJA

Pedagoška delavnica – osvajanje pojmov pri pouku geografije

Enodnevni seminar
Predavateljica: mag. Marija Košak
Kraj in čas: Kranj, 14. in 15. februar 1992, Novo mesto, 13. in 14. marec 1992, Slovenj Gradec, 3. in 4. april 1992
Koordinatorica: Nevenka Cigler, tel.: (064) 212-156

Terensko delo

Dvodnevni seminar
Predavatelj: dr. F. Lovrenčak, mag. S. Brinovec, Janez Godnov
Kraj in čas: Maribor, 10. in 11. april 1992
Koordinatorica: Nevenka Cigler, tel.: (064) 212-156

Pedagoška delavnica – video pri pouku geografije

Dvodnevni seminar
Predavatelj: mag. Stanko Brinovec in strokovnjakinja za video tehniko Majda Urank
Kraj in čas: Poljče, Topolšica, februar: OE Ljubljana, marec: OE Ljubljana, april: OE Murska Sobota in Novo mesto
Koordinatorica: Majda Urank, tel.: (063) 29-127

Pedagoška delavnica – Priprava in izvedba strokovne ekskurzije

2 dni
Predavatelj: dr. Črne in strokovnjaki s FF
Kraj in čas: 24. in 25. april 1992 za OE Ljubljana, 15. in 16. maj 1992 za OE Nova Gorica
Koordinatorica: Nevenka Cigler, tel.: (064) 212-156

Pedagoška delavnica – Projektna metoda dela pri pouku geografije

Predavateljica: dr. Helena Novak
Kraj in čas: februar za OE Celje, marec za OE Maribor
Koordinatorica: Nevenka Cigler, tel.: (064) 212-156
 Sole bodo za vse seminarje prejele vabila z natančnim programom in prijavnico. Učitelji, ki absolvirajo vsebine več seminarjev v obsegu nad 24 pedagoških ur, prejmejo potrdilo. Število udeležencev v skupinah je omejeno na največ 30.

SPOZNAVANJE DRUŽBE

Pedagoška delavnica – usvajanje pojmov pri predmetu spoznavanje družbe

Enodnevni seminar
 Drugi podatki bodo objavljeni kasneje.

ETIKA IN DRUŽBA

Predavatelj: mag. Jana Bezenšek, Tatjana Devjak, mag. Milan Divjak, dr. Vekoslav Grmič, dr. Janez Justin, mag. Igor Luksič, Slava Murko, mag. Mojca Peček, dr. Vinko Potočnik, dr. Darko Štrajn in pedagoški svetovalci: Ivan Srnc, Božidar Mrevlje, Ivan Hren
Kraj in čas: Maribor, Ljubljana; 1 krat mesečno po 1 dan
Koordinator: prof. Ivan Srnc, tel.: (062) 23-771
Opomba: Seminarji bodo izvedeni ob projektu Etika in družba.

KEMIJA

Varovanje okolja

(Metode merjenja onesnaženosti zraka)
Predavatelj: dr. Janez Mayer, Mr. Dean Rockwell, dr. Mirko Bizjak in strokovnjaki s FNT
Kraj in čas: 2.-7. marec 1992, Ljubljana, Kranj, Novo mesto, Maribor, Murska Sobota, Postojna, 1 dan
Št. izvedb: 6
Koordinatorica: Ela Teran, tel.: (061) 324-363

FIZIKA

Šolski množični poskusi – elektrika

Predavatelj: mag. Karel Šmigoc
Kraj in čas: Šmarje pri Jelšah, konec marca, začetek aprila, 1 dan
Število izpeljav: 3
Koordinator: mag. Karel Šmigoc

ŠPORTNA VZGOJA

Koncepcija in strategija športne vzgoje v Sloveniji

Predavatelj: Janko Križnik, Krno Peričič, Vlado Pocajt, Tone Praček
Datum in kraj: Celje, 15. 1. 92; Maribor, Koper, Nova Gorica: 16.–23. 2. 92, Murska Sobota, Celje: 25.–29. 2. 92, Ljubljana: 1.–15. 3. 92, Novo mesto, Kranj, Slov. Gradec: 15. 3. do 30. 3. 1992
Literatura: Koncepcija in strategija športne vzgoje v Sloveniji, Zavod RS za šolstvo in sport, 1991
 Objekti in oprema, namenjeni šolski športni vzgoji, ZRSŠŠ 1991
 Silvo Kristan, Pogledi na zdajšnje in šolsko športno vzgojo, ZRSŠŠ, 1991
 Športni oddelek v osnovni šoli, ZRSŠŠ
Število izpeljav: 21 skupin
Koordinatorji: mag. Franc Cankar, Janko Križnik, Krno Peričič, Vlado Pocajt, mag. Tone Praček

GLASBENA VZGOJA

Glasba in oblike glasbenih dejavnosti

Enodnevni seminar za učitelje in mentorje dejavnosti v osnovni in srednji šoli
Predavatelj: Darinka Bole, Nevenka Verstovšek in učitelji praktiki
Koordinatorica: Darinka Bole, prof., tel.: 324-363
Kraj in čas: po organizacijskih enotah, februar do april 1992
Število izpeljav: 16 skupin
Opomba: Učitelji bodo prejeli vabila naknadno!

ORGANIZACIJE ZA USPOSABLJANJE

Porajajoča se govorica telesa

Predavatelj: Franci Kolenec in strokovnjaki s področja govorice telesa
Datum in kraj: Portorož, februar 1992, 3 dni
Število izpeljav: 1 skupina, 20 udeležencev
Koordinatorji: Franci Kolenec, tel.: (061) 133-266

Drugačni otroci in mladostniki – drugačne metode II. del

Predavatelj: Franci Kolenec in priznani strokovnjaki Pedagoške fakultete in drugih ustanov
Datum in kraj: Postojna, marec 1992
Število izpeljav: 18 skupin
Koordinator: Franci Kolenec, tel.: (061) 133-266

Delo s predšolskim slepim in slahovidnim otrokom

Predavatelj: priznani strokovnjaki s področja vzgoje in izobraževanja oseb z motnjami vida iz Hrvatske in Slovenije
Datum in kraj: Ljubljana, april 1992
Število izpeljav: 1 skupina, 30 udeležencev
Koordinator: Franci Kolenec, tel.: (061) 133-266

Usposabljanje za delo z otroki, prizadetimi po cerebralni paraliz

Tridnevni seminar
Predavatelj: Mihela Zupan, Nuša Vodnik
Datum in kraj: maj, 1992
Število izpeljav: 3 skupine po 15 udeležencev
Koordinatorica: Lidija Kastelic, tel.: 133-266
Opomba: delna kotizacija

Usposabljanje za oblikovanje individualnih programov dela

Štiridnevni seminar
Predavatelj: dr. Kotar, dr. Ravnik, Parazajda, Ločen, Mrše, Rosič, Fužir, Jurgec, Zupan
Datum in kraj: pomlad ali poletje 1992
Število izpeljav: 6 skupin po 15 udeležencev
Koordinatorica: Lidija Kastelic, tel.: (061) 133-266

Delo s starši otrok z motnjami v razvoju

Predavatelj: Branka Jurišič, Lidija Kastelic
Datum in kraj: 20. 2. 1992
Število izpeljav: 2 skupini po 20 udeležencev
Koordinatorica: Lidija Kastelic, tel.: (061) 133-266

Program za delovno usposabljanje

(Program osnovnega usposabljanja)
Predavatelj: dr. Kotar, Parazajda, Ločen, Fužir, Mrše, Jurgec, Zupan, Končar, Kastelic
Datum in kraj: 7. 1. do 10. 1. 1992
Število izpeljav: 6 skupin po 5 udeležencev
Koordinatorica: Lidija Kastelic, tel.: (061) 133-266

ZA VODSTVENE DELAVCE V ORGANIZACIJAH ZA USPOSABLJANJE

Spremljanje vzgojno-izobraževalnega dela, alternative in inovativne oblike usposabljanja, komuniciranja, ekskurzija v Italijo (združena seminarja Spremljanje vzgojno-izobraževalnega dela in Komunikacija)
Predavatelj: M. Končar, L. Kastelic, F. Kolenec, dr. Ana Tomič, mag. Janez Bečaj, dr. Dušica Pleterski in 6 moderatorjev iz vrst udeležencev

Datum in kraj: Primorska, Italija, april 1992
Število izpeljav: 1 skupina in 6 delavnic
Koordinator: M. Končar, tel.: (061) 133-266
Opomba: kotizacija za gradivo in ogled v Italiji

ŠOLSTVO NARODNOSTI

Sodobni pouk slovenskega jezika kot drugega jezika

Dvodnevni seminar
Predavatelj: mag. France Žagar, mag. Martina Križaj Ortar, dr. A. Schellander, Irena Žek
Kraj in čas: OŠ Lendava, januar 1992
Število ponovitev: 5 skupin
Koordinator: Evgen Koša, tel.: (069) 21-400

Nacionalni program pri predmetih zgodovina, zemljepis in SD

Enodnevni seminar
Predavatelj: strokovnjaki FF in PF
Kraj in čas: OŠ Lendava, januar 1992
Število izpeljav: 3 skupine
Koordinator: Evgen Koša, tel.: (069) 21-400

Seminar iz madžarskega jezika kot maternega jezika

Enodnevni seminar
Predavatelj: madžarski strokovnjaki
Kraj in čas: OŠ Lendava, januar 1992
Število izpeljav: 2 skupini
Koordinatorica: Marija Pozsonec, (069) 21-400

Nivojski pouk pri madžarskem jeziku kot maternem jeziku

Tridnevni seminar
Predavatelj: madžarski strokovnjaki
Kraj in čas: OŠ Lendava, februar 1992
Število izpeljav: 2 skupini
Koordinatorica: Marija Pozsonec, (069) 21-400

Osnovne značilnosti projekta ELLE in sodobne strategije drugega jezika

Predavateljice: dr. Albina Nečak Luk, mag. Lučka Čok, mag. Irena Totovčec
Kraj in čas: Koper, marec 1992
Število izpeljav: 2 skupini
Koordinator: Evgen Koša, tel.: (069) 21-400

GLASBENO ŠOLSTVO

Metodika pouka saksofona v glasbenih šolah

Enodnevni seminar
Predavatelj: Matjaž Drevenšek, absolvent podiplomske specializacije greb, Francija)
Kraj in čas: sobota, 22. februar 1992 od 9. do 14. ure, Ljubljana, SO Vegova 7 (Hubadova dvorana)
Literatura: Kandidati prinesejo literaturo, ki jo uporabljajo pri pouku
Drugo: Zaželeno je, da učitelji prinesejo s seboj tudi svoj instrument
Koordinator: Franci Okorn, MŠŠ-ZRSŠŠ, Poljanska cesta 28, Ljubljana, (061) 133-266/50

RAČUNALNIŠTVO

Spremembe v programski opremi nastale v letu 1991

Predavatelj: 16 učiteljev inštruktorjev, ki sodelujejo pri projektu uvajanja računalnikov v SS, in zunanji predavatelj
Vsebine: Wordstar 6.0, začetni in nadaljevalni. Quattro pro, začetni in nadaljevalni. Turbo Pascal, začetni in nadaljevalni. Windows in Word. Win. dBase IV, začetni in nadaljevalni. Logos, začetni in nadaljevalni. M. nadaljevalni. Paintbrush, začetni.
Kraj in čas: datumi bodo določeni kasneje, predvidoma bodo to pete sobote dvakrat zaporedoma
Izvajalci: podjetje MUCH d. o. o. in Institut Jožef Stefan
Koordinatorica: Mirjana Kregar, tel.: 133-266

ZA UČITELJE GIMNAZIJ IN ŠTIRILETNIH STROKOVNIH ŠOL

FIZIKA

Prenovljeni program fizike v 3. letniku

Enodnevni seminar
Predavatelj: projektna skupina za fiziko
Število izpeljav: 1 skupina, 40 udeležencev
Datum in kraj: Ljubljana, februar 1992
Koordinatorica: Seta Oblak, tel.: (061) 324-363

Uvajanje računalnika v šole – Vmesnik

Predavatelj: Bojan Pajk, Vincenc Petuna, laborant
Datum in kraj: Ljubljana, Murska Sobota, Črnomelj, Trbovlje v letu 1991
Število izpeljav: 4 skupine po 16 udeležencev
Koordinatorica: Nada Razpet, tel.: (061) 133-266

Uporaba računalnika v šoli – Vmesnik

Petdnevni seminar
Predavatelj: Ciril Dominko, Edo Dečko
Kraj in čas: Ljubljana, februar 1992
Število izpeljav: 1 skupina, 16 udeležencev
Koordinatorica: Nada Razpet, tel.: (061) 133-266

FILOZOFIJA

Filozofija v šoli

Predavatelji: dr. Maja Milčinski, dr. Matjaž Potrč
Kraj in čas: Radovljica, marec 1992
Udeleženci: profesorji filozofije in drugih družboslovnih predmetov
Opomba: Število udeležencev je omejeno na 35. Podroben program dela bomo udeležencem poslali z vabilom.
Koordinatorica: mag. Andreja Barle, tel.: (061) 324-363

MATEMATIKA

Aplikacija matematike

Predavateljica: dr. Lidija Zadnik
Kraj in čas: 11., 18. januar, 29. februar, 7., 14. marec 1992, 1 dan; Po regijah: LJ, MB, CE, KP, KR
Koordinatorica: Nada Marčič, tel.: 324-363

ZA UČITELJE V POKLICNIH, TEHNIŠKIH IN DRUGIH STROKOVNIH ŠOLAH

Seminar s pedagoško psihološko in specialno didaktično vsebino (Uspešna komunikacija v šoli)

(Vzgoja za poklic)
Predavateljja: dr. Ana Tomič, Milena Malovrh
Kraj in čas: 13. in 14. marec 1992, Srednja šola za oblikovanje in fotografijo, Ljubljana, Gosposka 18
Literatura: Gradivo za seminar in vaje bodo udeleženci prejeli z vabilom
Koordinatorica: Alenka Vitman, tel.: 133-266

Seminar s specialno didaktično vsebino

Predavateljja: dr. Amand Papotnik, Anton Grebenšek
Kraj in čas: 11. januar 1992, Srednja šola tiska in papirja, Ljubljana, Pokopališka 33
Literatura: Gradivo bodo udeleženci prejeli z vabilom za seminar.
Opomba: Seminar je namenjen učiteljem laboratorijskih vaj in praktičnega pouka (Srednja kemijska šola Ljubljana, Aškerčeva 7 in Srednja šola tiska in papirja, Pokopališka 33, Ljubljana).
Koordinatorici: Jelka Liberšar in Alenka Vitman, tel.: (061) 133-266

Seminar s pedagoško psihološko in specialno didaktično vsebino – Ocenjevanje

Ocenjevanje
Predavatelj: dr. Martin Kramar
Kraj in čas: 10. januar 1992 Srednja šola za oblikovanje in fotografijo, Ljubljana, Gosposka 18
Koordinatorica: Alenka Vitman, tel.: (061) 133-266

Pedagoško psihološka in specialno didaktična znanja

Seminar je namenjen vodstvenim delavcem, strokovnim delavcem in učiteljem strokovnih in praktičnih predmetov, ki delajo z razvojno moteno populacijo
Predavatelji: priznani strokovnjaki Pedagoške fakultete, institutov in drugih ustanov
Kraj in čas: Postojna, februar 1992
Število izpeljav: 1 skupina, 60 udeležencev
Opomba: delna kotizacija
Koordinator: Franci Kolenec, (061) 133-266

Ustvarjalnost učiteljev in učencev

Predavatelj: dr. Janez Mayer
Kraj in čas: 21. februar 1992, Srednja šola za oblikovanje in fotografijo, Ljubljana, Gosposka 18
Kraj in čas: 19. marec 1992, Srednja glasbena in baletna šola v Ljubljani, Vegova 17
Kraj in čas: 16. april 1992, Srednja glasbena in baletna šola v Mariboru, Mladinska 12
Koordinatorica: Alenka Vitman, (061) 133-266

ZA UČITELJE V POKLICNIH, TEHNIŠKIH IN DRUGIH STROKOVNIH ŠOLAH

Priprave in uvajanje programskih sprememb in novosti

Tema: Sociologija – splošnoizobraževalni predmet
Predavatelj: dr. Maca Jogan, dr. Marko Kerševan, delavci Zavoda RS za šolstvo in šport
Kraj in čas: marec 1992, Ljubljana
Koordinator: Ivan Hren, (062) 28-822

Priprave in uvajanje programskih sprememb in novosti

Maščobe v kulinariki in gastronomiji

Predavateljja: dr. Božidar Žlender, mag. Marija Kodele
Kraj in čas: marec ali april 1992
Koordinatorica: Marta Hrovatin, tel.: 324-363

Katalogi znanj in psihomotoričnih sposobnosti

Predavateljice: Tatjana Dominič, Irena Simčič, Marta Hrovatin
Koordinatorica: Marta Hrovatin, tel.: 324-363

Računalnik v prehrani

Predavateljja: Jure Misjak, Vilma Irman
Koordinatorica: Marta Hrovatin, tel.: 324-363

KMETIJSKA USMERITEV

Aplikacija projektnega dela na programih srednjega izobraževanja v živilstvu in veterinarstvu

Predavatelji: Ana Osrajnik, Urška Morgan, Helena Novak
Kraj in čas: Ljubljana, 15. februar 1992, 1 dan
Št. izpeljav: 1
Koordinatorica: Jelka Šušteršič, tel.: (061) 133-266

Strokovne novosti in spremembe pri predmetu Rastlinska proizvodnja oz. poljedelstvo

Predavatelji: Cvetka Cokan in Mojca Urankar
Kraj in čas: Ljubljana, 18. januar 1992, 1 dan
Št. izpeljav: 1
Koordinatorica: Jelka Šušteršič, tel.: (061) 133-266

GOSTINSTVO IN TURIZEM

Tehnika poslovanja v turističnih organizacijah in recepcijah

Enodnevni seminar
Predavatelji: strokovnjaki iz gospodarstva in Univerze
Kraj in čas: Ljubljana, februar 1991
Število izpeljav: 5 skupin, 20 udeležencev
Koordinatorica: Veronika Slander, (061) 133-266

Novosti v kuharstvu in strežbi

Dvodnevni seminar
Predavatelji: predavatelji iz avstrijskih hotelskih šol
Kraj in čas: januar in februar 1992
Število izpeljav: 1 skupina, 30 udeležencev
Koordinatorica: Veronika Slander, (061) 133-266

STROJNIŠTVO

Organizacija servisne službe

Enodnevni seminar
Predavatelji: Zveza inž. in teh. v strojništvu
Datum in kraj: Ljubljana, april 1992
Število izpeljav: 2 skupini po 20 udeležencev
Koordinator: France Najdič, tel.: 133-266

ACAD računalniško konstruiranje

Tridnevni seminar
Predavatelji: bodo objavljeni naknadno
Datum in kraj: Ljubljana, Maribor, marec 1992
Število izpeljav: 3 skupine po 16 udeležencev
Koordinator: France Najdič, tel.: 133-266

Tehnologija ogrevanja, prezračevanja in odrezavanja

Dvodnevni seminar
Predavatelji: profesorji fakultet za strojništvo
Datum in kraj: Ljubljana, april, maj 1992
Število izpeljav: 4 skupine po 20 udeležencev
Koordinator: France Najdič, tel.: 133-266

Energetika

Enodnevni seminar
Predavatelji: Zveza inž. in teh. v strojništvu
Datum in kraj: Ljubljana, marec 1992
Število izpeljav: 1 skupina s 35 udeleženci
Koordinator: France Najdič, tel.: 133-266

Računalniško konstruiranje

Enodnevni seminar
Predavatelji: Karli Juhar, Albin Vrabit, sodelavci ZRSŠ
Datum in kraj: Velenje, marec 1992
Število izpeljav: ena skupina
Koordinator: France Najdič, tel.: 133-266

ELEKTROTEHNIŠKA USMERITEV

Novi programi v 3. in 4. letniku (Objektno programiranje Pascal)

Predavatelj: Brane Petek, Institut Jožef Stefan
Datum in kraj: 14. in 15. februar 1992, Ljubljana, IJS Jamova 39
Število izpeljav: ena skupina
Koordinator: Davorin Majkus, tel.: (061) 133-266

Novosti s področja elektrotehnike (Mikroprocesor)

Predavateljja: Juri Tasič, Institut Jožef Stefan, Nikola Pavešič, Fakulteta za elektrotehniko in računalništvo, Ljubljana
Datum in kraj: 20. in 21. marec 1992, Ljubljana, IJS Jamova 39, FER Tržaška 25, Ljubljana
Število izpeljav: ena skupina
Koordinator: Davorin Majkus, tel.: (061) 133-266

Novosti s področja električnih strojev (Nacrtovanje el. strojev s pomočjo sodobnih računalniških programov)

Predavatelji: Ivan Zagradišnik, Božidar Hribernik, Tehniška fakulteta Maribor
Datum in kraj: 16. in 17. april 1992, Maribor, TF Smetanova 17
Število izpeljav: ena skupina
Koordinator: Tine Zorič, tel.: (062) 221-112

PEDAGOŠKA DELAVNICA ZA UČITELJE KEMIJE SREDNJE ŠOLE

Predavatelji: mag. Tončka Požek-Novak, mag. Breda Novak, mag. Silva Koklič, mag. Jelka Sodja, mag. Marija Kodela
Kraj in čas: 16.–20. marec, 23.–26. marec 1992
Št. izpeljav: 9
Koordinatorji: Ela Teran in sodelavci, tel.: (061) 324-363

LESARSTVO

Računalniško podprto konstruiranje (namesto seminarja Lepljenje lesa)

Predavatelj: mag. Janko Bizjak
Kraj in čas: 3.–6. februar, 1992, Nova Gorica, 4 dni, 1 skupina
Koordinator: Anton Slanc, tel.: (061) 133-266

24.

EVROPSKA KULTURA p.o., LJUBLJANA, E-05, Celovška 108, tel/fax: 558-691

PORAJAJOČI SE JEZIK TELESA (EBL) – OSNOVNI SEMINAR

Seminar je namenjen strokovnim delavcem vzgoji in izobraževanju, socialnem skrbstvu in na vseh področjih, kjer je potrebna komunikacija z ljudmi (učitelji, vzgojitelji, specialni pedagogi, psihologi, socialni delavci in drugi.)

Vsebina seminarja:
Pri komunikaciji med ljudmi je govorica telesa pogosto zgovornejša kot govorica besed. Seminar nas seznaja z metodo EBL (Emerging Body Language), z njenim teoretičnim in praktičnim vidikom ter možnostjo njene uporabe pri delu z ljudmi. Udeleženci se s pomočjo videoposnetkov in z aktivnim sodelovanjem pri praktičnih vajah seznajajo s pomembnostjo govorice telesa pri navezovanju in vzdrževanju stika med ljudmi, z osnovnimi elementi EBL-a, z razvojem EBL-a pri otroku in skupini, s stopnjami navezovanja stika z ljudmi in pomočjo EBL-a ter kako s pomočjo teh elementov odkrivamo morebitne pomanjkljivosti in motnje v komunikaciji otrok in odraslih in kako si v teh situacijah lahko pomagamo s to metodo. Metoda EBL daje veliko praktičnih napotkov vsem, ki delajo z ljudmi.
Izvajalec: dr. Margareta Dolinšek-Bubnič, splošna zdravnica, specialni pedagog FIBO in inštruktor za EBL, s sodelavci.

Čas in kraj izpeljave seminarja: seminarji v Ljubljani potekajo nepretrgoma vse leto v Evropski kulturi, ko se skupina popolni; po dogovoru z zaključnimi skupinami so mogoči seminarji tudi zunaj Ljubljane v sodelovanju z ustreznimi institucijami.
Trajanje: tri dni po 8 ur (24 S)
Število udeležencev: najmanj 15
Priporočena literatura: Rutten-Saris, M.: Osnove porajajočega se jezika telesa. Evropska kultura, Ljubljana 1992 (v pripravi)
Nebesedna komunikacija, v: Komunikacija in jezikovna kultura v šoli., Zbornik, Pedagoška akademija, Ljubljana 1990, str. 164-208.
Opomba: udeleženec si pridobi potrdilo, če aktivno sodeluje pri vajah, analizah in razpravah. Po uspešno opravljenem seminarju (analizi študijskega videoposnetka), si udeleženec pridobi mednarodno veljavno potrdilo visoke šole za kreativno terapijo Hogeschool Nijmegen, Nizozemska, o opravljenem seminarju.

PORAJAJOČI SE JEZIK TELESA (EBL) – NADALJEVALNI SEMINAR

Seminar je namenjen strokovnim delavcem s področja vzgoje in izobraževanja, socialnega skrbstva in vseh področij, kjer je potrebna komunikacija z ljudmi (učitelji, vzgojitelji, specialni pedagogi, psihologi, socialni delavci in drugi.)

Vsebina seminarja:
Poglobljeni pristop k metodi EBL, ob teoretičnem prikazu posameznih razvojnih obdobij pri posamezniku in skupini. Seminar je namenjen osebam, ki delajo z ljudmi. Temelji na osnovnem seminarju in ga nadgrajuje. S praktičnimi vajami, videoposnetki in njihovo analizo, s konkretnimi navodili udeležencem glede na njihovo vsakdanjo situacijo usposobi udeležence za uporabo praktičnih elementov EBL-a kot pomoč za njihovo učinkovitejše strokovno delo, jim pomaga navezati prijazen stik s svojimi varovanci, učenci ali strankami in postati bolj občutljiv za njihova sporočila ter pridobiti njihovo zaupanje, ki je nujno za skupno aktivnost.

Izvajalec: dr. Margareta Dolinšek-Bubnič, splošna zdravnica, specialni pedagog FIBO in inštruktor za EBL, s sodelavci.
Čas in kraj izpeljave seminarja: seminarji v Ljubljani potekajo nepretrgoma vse leto v Evropski kulturi, ko se skupina popolni; po dogovoru z zaključnimi skupinami so mogoči seminarji tudi zunaj Ljubljane v sodelovanju z ustreznimi institucijami.
Trajanje: tri dni po 8 ur (24 S).
Število udeležencev: najmanj 15
Priporočena literatura: Rutten-Saris, M.: Osnove porajajočega se jezika telesa. Evropska kultura, Ljubljana 1992 (v pripravi)
Nebesedna komunikacija, v: Komunikacija in jezikovna kultura v šoli., Zbornik, Pedagoška akademija, Ljubljana 1990, str. 164-208.
Opomba: udeleženec si pridobi potrdilo, če aktivno sodeluje pri vajah, analizah in razpravah. Po uspešno opravljenem seminarju (analizi študijskega videoposnetka) si udeleženec pridobi mednarodno veljavno potrdilo visoke šole za kreativno terapijo Hogeschool Nijmegen, Nizozemska, o opravljenem seminarju.

25.

MESTNA ZVEZA ORGANIZACIJ ZA TEHNIČNO KULTURO LJUBLJANA telefon (061) 311-940

Mestna zveza organizacij za tehnično kulturo Ljubljana v dogovoru z Zavodom za šolstvo R Slovenije razpisuje v šolskem letu 1991/92 tele seminarje za učitelje tehnične vzgoje: 30-urni seminar:

ROBOTIKA

Kraj: Mladinski tehnični center, Ljubljana, Kersnikova 4/III
Čas: predvidoma v februarju in marcu 1992 – popoldan
Pogoj: znanje programskega jezika Basic
Cena: 2.000,00 SLT (zunaj 4.000,00 SLT)
20-urni seminar:

KONSTRUKTORSTVO

Kraj: Mladinski tehnični center, Ljubljana, Kersnikova 4/III
Čas: predvidoma v februarju 1992 – popoldan in ob sobotah
Cena: 1.000,00 SLT (zunaj 2.000,00)
90-urni seminar:

MODELARSTVO KOT EDEN OD NAČINOV ZA RAZVIJANJE USTVARJALNEGA MIŠLENJA IN SPOSOBNOSTI

Kraj: Mladinski tehnični center, Kersnikova 4/III
Čas: od 15. oktobra 1991 do konca šolskega leta 1991/92 vsak torek od 12. do 15. ure
Cena: 2.000,00 SLT (zunanji 4.000,00 SLT)
 20-urni seminar:

VIDEOTEHNIKE

Kraj: Ljubljana in okolica
Čas: predvidoma v marcu ali aprilu 1992
Cena: 1.000,00 SLT (zunanji 2.000,00 SLT)
 15-urni seminar:

PROGRAMSKI JEZIK LOGO

Kraj: Mladinski tehnični center, Ljubljana, Kersnikova 4/III
Čas: predvidoma v marcu 1992 – popoldan
Cena: 1.000,00 SLT (zunanji 2.000,00 SLT)
 15-urni seminar:

OSNOVE PROGRAMSKEGA JEZIKA BASIC

Kraj: Mladinski tehnični center, Ljubljana, Kersnikova 4/III
Čas: predvidoma v februarju 1992 – popoldan
Cena: 1.000,00 SLT (zunanji 2.000,00 SLT)
 30-urni nadaljevalni seminar:

FOTOGRAFIJA

za mentorje interesnih dejavnosti
Kraj: Osnovna šola Ledina, Ljubljana, Komenskega 19
Čas: v novembru in decembru 1991, enkrat na teden popoldan
Cena: 500,00 SLT (zunanji 1.000,00 SLT)
 30-urni seminar:

RADIOAMATERSTVO

Kraj: Radio klub Ljubljana, Drenikova 32
Čas: po enkrat na teden z začetkom v novembru 1991
 4-dnevni tabor za mentorje tehničnih interesnih dejavnosti s področja modelarstva (tema: Praktična uporaba znanja, pridobljenega na seminarskih usposabljanjih – reglaža modelov)
Kraj: Ljubljana in okolica (Barje, Koseze)
Čas: junij 1992
Cena: brezplačno
 Enodnevni seminar

Predstavitve in uporaba električnega ročnega orodja Black & Decker v vzgojno-izobraževalnem procesu

Kraj: Mladinski tehnični center, Ljubljana, Kersnikova 4/III
Čas: februar 1992
Cena: 300,00 SLT (zunanji 600,00 SLT)
 Dvo- ali tridnevni seminarji:

Letalsko, broderskega in raketnega modelarstva

Kraj: Mladinski tehnični center, Ljubljana, Kersnikova 4/III
Čas: med zimskimi šolskimi počitnicami 1991/92
Cena: 1.000,00 SLT (zunanji 2.000,00 SLT)
 Seminarji so namenjeni predvsem učiteljem in mentorjem ljubljanske regije, lahko pa se jih udeležijo tudi od drugod, le da morajo plačati celotno kotizacijo brez popusta.
 Prijave sprejemamo na naslov: Mestna zveza organizacij za tehnično kulturo Ljubljana, Komenskega 7.
 Kotizacijo nakažite do začetka seminarjev na naš žiroračun: 50101-678-49105 MZOTK Ljubljana, Komenskega 7.
 Vsi prijavitelji bodo pisno obveščeni o natančnem začetku in poteku seminarja.

26.

FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO ODDELEK ZA MATEMATIKO IN MEHANIKO LJUBLJANA, Jadranska 19 in DRUŠTVO MATEMATIKOV, FIZIKOV IN ASTRONOMOV SLOVENIJE LJUBLJANA, Jadranska 19 telefon: (061) 265-061

DRUGA DELNA OBJAVA programov permanentnega izobraževanja za učitelje matematike, ki jih bomo izpeljali v januarju, februarju, marcu in aprilu 1992:

- 1. februar 1992:**
 - Matematični seminar **VERJETNOST IN STATISTIKA** (predavatelj: dr. Mihael Perman in mag. Andrej Čibej)
 - Seminar bo dvodnevni (približno 16 ur) in bo izpeljan v Ljubljani.
 - 2. 14. marec 1992:**
 - IZBRANA POGlavJA IZ GEOMETRIJE IN DISKRETNE MATEMATIKE** (predavatelj: dr. Sandi Klavžar, dr. Dušan Pagon in mag. Uroš Milutinović)
 - UPORABA IZOMETRIJ IN RAZTEGOV V RAVNINSKI GEOMETRIJI** (predavateljica: mag. Marija Vencelj)
 - MATRIKE** (predavatelj: dr. Anton Suhadolc)
 - MATEMATIČNA DELAVNICA – pogovor o poučevanju matrik**
 - 3. 19. april 1992:**
 - IZBRANA POGlavJA IZ GEOMETRIJE IN DISKRETNE MATEMATIKE** (predavatelj: dr. Sandi Klavžar, dr. Dušan Pagon in mag. Uroš Milutinović)
 - UPORABA IZOMETRIJ IN RAZTEGOV V RAVNINSKI GEOMETRIJI** (predavateljica: mag. Marija Vencelj)
 - STOŽNICE** (predavatelj: dr. Boris Lavrič)
 - MATEMATIČNA DELAVNICA – pogovor o poučevanju stožnic**
- Programa pod drugo in tretjo točko bosta trajala približno 8 ur in bosta izpeljana v 3 ciklih – Ljubljana, Maribor in Koper.
 Natančne podatke (datum, prostor in kraj izpeljave programa) bomo udeležencem sporočili skupaj z vabili, ki jih vsakokrat pošljemo vsem šolam in zavodom.
Koordinatorja programov sta:
 – Milena STRNAD, prof. mat. (Državna založba Slovenije, tel.: 211-711)
 – dr. Peter PETEK, (FNT – Oddelek za matematiko in mehaniko, tel.: 265-061).

27.

FILOZOFSKA FAKULTETA 61000 Ljubljana, Aškerčeva 12 telefon: (061) 150-001/388 fax: (061) 159-337

POSEBNA PONUDBA ODDELKA ZA SOCIOLOGIJO – SOCIOLOGIJA KULTURE v študijskem letu 1991/92

Oddelek za sociologijo vabi letos k posebej pripravljenim podiplomskim programom, ki se v prirejeni obliki izvajajo kot **podiplomski programi sociologije kulture** in obsegajo tako aktivno in potrjeno udeležbo na posameznih moduli kot specialistične in magistrske podiplomske študijske programe. Filozofska fakulteta je omogočila naknadni razpis za programe in naknadno vpisovanje v magistrski in specialistični študij, ki traja od 15. 12. 1991 do 17. 1. 1992, za posamezne module pa se je mogoče vpisovati vse do začetka izvajanja (gre za t. i. **last minute registration**). Pri tem naj omenimo tudi to, da je Filozofska fakulteta letos precej znižala šolnino za podiplomski študij (celotni magistrski študij npr. znaša 750 DEM v tolaški protivrednosti!) in tudi tako skušala zbuditi večje zanimanje za podiplomski študij nasploh in posebej za študij sociologije. Ker gre po naše za nove in atraktivne programe, ki poleg intenzivnega vpogleda v posamezna področja humanističnih in družboslovnih ved ponujajo tudi možnost za potrjevanje pridobljenega znanja s potrdili in diplomami, vas vabimo, da se za podrobnejše informacije obrnete bodisi na referat za podiplomski študij Filozofske fakultete ali pa na tajništvo Oddelka za sociologijo.

A. SPLOŠNA PONUDBA:

Splošni pogoji:

- Priporočljivo je znanje vsaj enega od svetovnih jezikov (angleščine, francosčine, nemščine ali italijanščine)
- Aktivno sodelovanje pri študijskih srečanjih
- Podrobnejše informacije dobite pri vodji projekta dr. Iztoku Saksidi, na Oddelku za sociologijo Filozofske fakultete v Ljubljani, telefon (061) 150-001.

Udeleženci:

Udeležbo priporočamo učiteljem družboslovja, jezikoslovcem in drugim zainteresiranim kandidatom iz srednjih in osnovnih šol.

I. Študijska srečanja iz teorije šolskega polja:

Nosilec vsebin: doc. dr. Pavle Zgaga

- Vzgoja in oblast (6. 1. 1992)
- Družina in šola kot dispozitiv vzgoje (april 1992)
- Teorija vzgoje med politično filozofijo in psihoanalizo (16. 3. 1992)
- Poučevanje in avtonomija (3. 5. 1992)

II. Študijska srečanja iz teorije diskurza (pedagoškega, političnega, znanstvenega itn.)

Nosilec vsebin: izr. prof. dr. Rastko Močnik

- Semiotična analiza diskurzov (april 1992)
- Navadna govorica: poskus radikalne aplikacije Austinovega programa (16. 3. 1992)
- Illocutionary force modification (4. 5. 1992)
- Pragmatics as Theory of Linguistic Adaptation (predvideno kot poletna šola v juniju 1992, če bo dovolj zanimanja)
- Posebna ponudba: L'argumentation dans la langue: topoi et poliphonie (9.–14. 12. 1992 – gostovanje vodilnega evropskega lingvista Oswalda Ducrota; v sodelovanju s Francoskim kulturnim centrom v Ljubljani)

III. Študijska srečanja iz teorije ideologij in kulturne antropologije

Nosilec vsebin: izr. prof. dr. Drago Rotar in doc. dr. Iztok Saksida

- Epistemologija humanističnih ved (4. 5. 1992)
- Primerjalna analiza ideoloških mehanizmov televizijskih dnevnikov (17. 2. 1992)
- Teorija ideoloških mehanizmov (1. 3. 1992)
- Raba pismenosti (1. 3. 1992)
- Rekonstrukcija spolnih vlog v predzgodovini (4. 5. 1992)
- Interkulturološko raziskovanje konstituiranja spolov v zgodovini (1. 3. in 15. 7. 1992)

B. SPECIALISTIČNA PONUDBA:

Splošni pogoji:

- visokošolska izobrazba ustreznega smeri
- znanje najmanj enega tujega jezika (angl., nem., fran., ital.)

IV. Specialistična študijska srečanja iz pragmatike komunikacije

Nosilec programa: izr. prof. dr. Rastko Močnik, Oddelek za sociologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

- Semiotična analiza diskurzov (1. 3. 1992)
- Navadna govorica: poskus radikalne aplikacije Austinovega programa (16. 3. 1992)
- Illocutionary force modification (4. 5. 1992, 4 tedne)
- Kandidati naj aktivno sodelujejo na študijskih srečanjih.

V. Specialistični študij iz sodobnih medijev (iz prenosa in uporabe teoretskih spoznanj v množičnem komuniciranju)

Nosilec programa: izr. prof. dr. Drago Rotar, Oddelek za sociologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

- Primerjalna analiza ideoloških mehanizmov televizijskih dnevnikov (17. 2. 1992, 3 tedne + 1 mesec)
- Teorija ideoloških mehanizmov (16. 3. 1992, 5 tednov)
- Navadna govorica: poskus radikalne aplikacije Austinovega programa (16. 3. 1992, 4–6 tednov)

Kandidati naj aktivno sodelujejo na študijskih srečanjih. Študijska srečanja na področju medijskih študijev zapolnjujejo vrzel, ki jo povzroča to, da medijski študij pri nas še ni osamosvojeno študijsko področje na podiplomski ravni. Specializante vpeljuje v raziskovanje specifičnosti sodobnih elektronskih medijev kot producentov specifičnih družbenih učinkov in jim tako omogoča iz enega zornega kota aplikacijo družboslovne vednosti na specifično področje, iz drugega pa teoretizacijo praktičnih izkušenj in vednosti o delu z mediji in v njih.

VI. Specialistični študij iz postopkov komuniciranja s heterogenimi aglomerati in (ali) hkratnega komuniciranja z različnimi homogenimi skupinami

Nosilec programa: izr. prof. dr. Rastko Močnik, Oddelek za sociologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

- Semiotične analize diskurzov (februar 1992, 4–6 tednov)
 - Teorija ideoloških mehanizmov (16. 3. 1992, 5 tednov)
 - Poučevanje in avtonomija (3. 5. 1992, 4 tedne)
- Študijska srečanja so namenjena zaposlenim v novinarstvu ter srednješolskim in osnovnošolskim učiteljem. Udeleženci se bodo seznanili s teoretskimi podlagami komuniciranja v dveh, na videz diametralno nasprotnih situacijah in s praktičnimi implikacijami, ki iz tega izhajajo – skupaj z vpeljevanjem v aplikativne postopke, katerih namen je maksimizacija učinkovitosti pri komuniciranju v obeh situacijah.

PREDAVATELJI

Vodja programa:

IZTOK SAKSIDA, doktor socioloških znanosti. Je docent za sociologijo kulture na Univerzi v Ljubljani, Filozofska fakulteta, oddelek za sociologijo in predstojnik oddelka za sociologijo. Študijsko izpopolnjevanje: 1989 na Institute of Archaeology, University College London.
 Publikacije: Šola, učitelji, mati in otrok (Delavska enotnost, Ljubljana 1986), Arheologi, naši davni predniki (DZS, Ljubljana, 1991).

Specialna področja: sociologija predzgodovinskih formacij, specialna poglavja iz socialne antropologije, študij spolov, epistemologija in sociologija arheologije ter z njo povezanih evolucionističnih disciplin.

Dr. MICHAEL W. APPLE. Zaposlen je kot profesor na University of Wisconsin-Madison, Department of Curriculum and Instruction.
Specialna področja: študij izobraževalne politike, kurikulum, teorija poučevanja.

ANDREJ BEKEŠ, doktor literarnih znanosti. Promoviral je na Univerzi Tsukuba; je docent za metodologijo komunikoloških raziskav na FSPN in tuji profesor na Univerzi Tsukuba. Kolidž za japonski jezik in kulturo.
Specialna področja: vzhodnoazijski študij – jezikoslovje, študiji japonskega jezika in kulture.

Prof. dr. PAOLO FABRI, Univerza v Palermu, Ecole des hautes etudes en sciences sociales, Pariz.
JANEZ JUSTIN, doktor filozofije. Zaposlen je na Pedagoškem inštitutu pri Univerzi v Ljubljani. Je član Equipe pour analyses epistemologiques des objets cognitifs, Pariz, in sodelavec International Center for Semiotic and Cognitive Studies, Univerza v San Marinu.

Specialna področja: lingvistični študij – semiotični in kognitivni študij.

KENETH L. KVAMME, doktor antropologije. Kot Associate Curator Archaeology in Research Associate Professor je zaposlen na Univerzi v Arizoni, Oddelek za antropologijo v Tucsonu. Je član American Anthropological Association, Society for American Archaeology in drugih sorodnih asociacij. Vodil je več arheoloških raziskovalnih projektov, sodeloval pri seriji programov, ki so povezovali kvantifikacijske metode, GIS aplikacijo in arheologijo ter jih vodil in sodeloval v več specializiranih zbornikih s teh področij.
 Publikacije: *Excavation of two Anasazi Sites in Southern Utah* (skupaj z P. Nickensom; Cultural Resource Series Monograph 9, Bureau of Land Management, Utah 1981) in serija *Raziskovalnih terenskih poročil*.
Specialna področja: severnoameriška arheologija, računalniške aplikacije posebej GIS, kvantitativne analize, kulturna ekologija, litične tehnologije.
Prof. SYLVIA MARCOS, doktorica psihologije (Universidad Autonoma de Mexico – 1977). Je direktorica ustanove Center for Psychoethnological Research – Cuernavaca (od 1985). Kot gostujoča profesorica in raziskovalka sodelovala pri Women's Programs (Harvard Divinity School – 1984/85, 1989/90) in pri Women, Religion and Social Change Projects (Center for Study of World Religions – Harvard University 1982/83). Vodila je različne projekte socialne psihologije, psihopatologije in seksualne psihologije v sklopu Univerze Morelos (Mexico).

Specialna področja: socialna psihologija, psihopatologija, seksualna psihologija, ženski študij, študij religije.

MAJA MILIČINSKI, doktorica filozofije. Je docentka na Univerzi v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za filozofijo. Študijsko izpopolnjevanje: 4 leta podiplomskega študija na Kitajskem in 1 leto na Japonskem. Je diplomirala iz kitajskega jezika in književnosti (Univerza v Nanjingu), specializirala iz kitajske filozofije (Univerza v Bejing) in iz zgodovine kitajske filozofije in religij (Institut za proučevanje svetovnih religij, Bejing), diplomirala japonskega jezika in specializacijo na Univerzi v Tokiu iz primerjalne filozofije (Japonska-Kitajska). Je tudi Teaching Assistant na Univerzi v Torontu.
Specialna področja: vzhodnoazijski študij – zgodovina, filozofije in religije sinojaponskega prostora.

RASTKO MOČNIK, doktor socioloških znanosti. Je izredni profesor sociologije kulture na Univerzi v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za sociologijo. Je avtor več prevodov, soavtor in urednik številnih zbornikov. Avtor književnih del: *Mesečevo zlato* (Analecta – DDU Univerzum, Ljubljana 1981), *Raziskave za sociologijo književnosti* (DZS, Ljubljana 1988), *Beseda... besedo* (Škuc, Ljubljana 1985).

Specialna področja: lingvistični študij – semiotika, strukturalna lingvistična teorija govornih dejanj, ideološki študij.

Prof. MARINA SBISA, doktorica filozofije (Univerza v Trstu, 1971). Zaposlena je kot raziskovalka na Univerzi v Trstu, Oddelek za filozofijo, urednica več zbornikov, članica Societa di Linguistica Italiana, Associazione Italiana di Studi Semiotici, Association for Semiotic Studies, International Association for Semiotics of Law, International Pragmatics Association, sorednica *Journal of Pragmatics* (Amsterdam), članica uredniškega odbora književne zbirke *Pragmatics and Beyond* (John Benjamins, Amsterdam). Izbrane publikacije: *Che cosa ha veramente detto Wittgenstein* (Astrolabio, Rim 1975), *La marmitta di carta: Per una critica dello stereotipo materico* (Emme, Rim 1984), *Linguaggio, ragione, interazione: Per una teoria pragmatica degli atti linguistici* (Il Mulino, Bologna 1989).

Specialna področja: lingvistični študij – teorija govornih dejanj, semiotika, pragmatika.

Prof. JEF VERSCHUEREN, doktor lingvističnih znanosti (UC – Berkeley, CA, USA, 1980). Zaposlen je na Univerzi v Antwerpnu. Je sorednik *Journal of Pragmatics* (Amsterdam), sorednik književne zbirke *Pragmatics and Beyond*, član uredniškega odbora *Language en Contexto* (Buenos Aires), član uredniškega odbora *Text: An Interdisciplinary Journal for the Study of Discourse* (Berlin), ustanovitelj in generalni sekretar International Pragmatics Association (IPRA), ustanovitelj Pragmatics Documentation Center (sklopu IPRA). Je urednik številnih zbornikov in avtor več monografij. Izbrane publikacije: *Pragmatics as a Theory of Linguistic Adaptation* (IPRA, Antwerpen 1987), *Language on Language: Towards Metapragmatic Universals* (IPRA, Antwerpen 1989), *A Comprehensive Bibliography of Pragmatics* (skupaj z Janom Nuitsom; John Benjamins, Amsterdam/Philadelphia 1987).

Specialna področja: lingvistični študij – pragmatika.

PAVLE ZGAGA, doktor filozofije. Zaposlen je kot docent za filozofijo na Univerzi v Ljubljani, Pedagoška fakulteta. Je avtor knjige *Grundrisse: O renesanse do krize marksizma* (KRT, Ljubljana 1989) in urednik ali sorednik zbornikov *Študentsko gibanje 1968–72* (KRT, Ljubljana, 1982), *Šola v političnem pluralizmu* (MC, Ljubljana 1990), *Za univerzitetno izobraževanje učiteljev* (PA, Ljubljana 1991), *Vzgoja v javni šoli* (ZPS, Ljubljana 1991). Je član Association Internationale des Professeurs de Philosophie.

Specialna področja: socialna in politična filozofija in v tem okviru filozofija teorija vzgoje, teorija vrednosti in izobraževanja.

SHINICHI NAKAZAWA. Zaposlen je kot profesor na Tokyo University of Foreign Studies, Institute for the Study of Languages and Cultures of Asia and Africa. Opravil je vrsto terenskih raziskav v različnih delih Azije, najdlje je delal v Nepalju in delal na projektih »Stratifikacija idej v moderni Japonski in »Zgodovina filozofij in religij vzhodne Azije«. Je avtor vrste monografij med njimi pa sta najbolj znani *Une sorte de Mozart tibetain* in *Toyoteki*.
Specialna področja: kulturna antropologija, teorija religij, zgodovina filozofije in religij vzhodne Azije.

Prof. BIRGIT ROMMELSPACHER, doktorica psihologije. Je profesorica na Freie Universität Berlin, kjer se ukvarja z raziskovanjem spolno specifične socializacije in s psihologijo žensk v socialnih poklicih. Izbrane publikacije: *Weibliche Beziehungsmuster* (Campus, Frankfurt 1987), *Leidenschaft – Der Mythos von weiblichen Masochismus* (Orlanda Frauenverlag, Berlin 1990).

Specialna področja: ženske v dominantnih kulturah, ženske v socialnih poklicih, psihologija žensk.

JANA ROŠKER, doktorica filozofije. Diplomirala in doktorirala je na Inštitutu za sinologijo Univerze na Dunaju. Študijsko izpopolnjevanje: 4 leta specializacije na Kitajskem. 1980–82 – klasični in moderni kitajski jezik, kitajska književnost in literatura na Univerzi Nankai v Tianjinu, 1986–88 – raziskovalno delo na področju tradicionalne kitajske politične miselnosti na Univerzi Bejing.

Specialna področja: vzhodnoazijski študiji, klasični kitajski jezik, tradicionalna kitajska politična misel in kitajski politični sistemi.

DRAGO ROTAR, doktor socioloških znanosti. Je izredni profesor za sociologijo kulture in umetnosti na Univerzi v Ljubljani, Filozofska fakulteta. Oddelek za sociologijo. Študijsko izpopolnjevanje: Pariz, 1 leto. Je avtor številnih prevodov z različnih področij humanističnih disciplin in ustanovitelj prevodne zbirke *Studia Humanitatis*. Izbrane publikacije: *Govoreče figure: esej o realizmu* (Analecta – DDU Univerzum, Ljubljana 1981), *Pomen prostora* (Delavska enotnost, Ljubljana 1981), *Pigmalionova pregreha* (KRT, Ljubljana 1987).

Specialna področja: preučevanje ideologij, teorija umetnosti, arhitektura, etnični študiji, kulturna antropologija.

28.

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE Ljubljana, Kidričeva 5 telefon: (061) 217-860

Koordinator programov je tajnik ZKOS Vojko Stopar.

Seminarji za izobraževanje pedagoških delavcev, ki jih pripravlja ZKOS v prvem polletju 1992

METODIKA ZA VODJE OTROŠKIH PLESNIH SKUPIN

Vsebina: Posebna metoda za razvijanje plesne ustvarjalnosti
Izvajalki: predavateljici: Andreja Gjud in Jasna Knez
Koordinatorica: Neja Kos
Kraj in čas: Ljubljana: od 23. 6. do 3. 7.

MENTORSKA PLESNA DELAVNICA

Vsebina: Seznanjanje z različnimi plesnimi tehnikami in poglobljanje znanja (osnove koreografije in kompozicije)

Izvajalca: Grant Mc Daniel, Dennis O'Connor
Koordinatorica: Neja Kos
Kraj in čas: Ljubljana, enkrat na mesec, dva do tri dni.

ZBOROVODSKA METODIKA

Vsebina: Seznanjanje z metodiko zborovodstva – dirigiranje, vokalna tehnika, študij partitur, didaktika, psihologija
Predavatelji: mag. Jože Furst, Jakob Jež in dr. Janez Mayer.
Koordinator: Marko Studen
Kraj in čas: Ljubljana, 22. in 23. 2. 1992.

SEMINAR MEDIJSKE VZGOJE

Vsebina: Estetika medijev v devetdesetih. Vprašanja množične kulture, »Je-
 zik« kamere. Praktična delavnica.
Predavatelji: Borko Radešček, Jovan Jovanovič in Boštjan Vrhovec
Koordinator: Peter Milovanovič Jarh
Kraj: Ljubljana
Čas: 6., 7. 2. 1992

SEMINAR MEDIJSKE VZGOJE

Vsebina: Dramaturška struktura filma (umetniška dela). »Učna ura« medij-
 ske vzgoje (demonstracija). Praktična delavnica
Predavatelji: Borko Radešček, Peter M. Jarh, Tone Rački in Leonida Do-
 manjko
Koordinator: Peter Milovanovič Jarh
Kraj in čas: Ljubljana, 2. in 3. april 1992

SEMINAR MEDIJSKE VZGOJE

Vsebina: Elektronska poetika. Moč medijev.
Predavatelj: Jovan Jovanovič
Koordinator: Peter Milovanovič Jarh
Kraj in čas: Celje, 22. in 23. maja 1992

SEMINAR MEDIJSKE VZGOJE

Vsebina: Psihološka interpretacija filma Literatura in film/video. Estetika
 glasbenih spotov.
Predavatelji: Bogdan Lešnik, Igor Koršič, Jovan Jovanovič
Koordinator: Peter Milovanovič Jarh
Kraj in čas: Ljubljana, 27. in 28. november 1992

TEČAJ KALIGRAFIJE

Začetni tečaj, v katerem udeleženci spoznajo osnove lepopisja in se seznanijo
 s tradicionalnimi načini pisave. Delo je praktično.
Izvajalec: akademski slikar Lucijan Bratuš

BELEŽKE:

Koordinatorica: Andreja Koblar
Kraj: Ljubljana
Čas: 11., 18. in 25. januar 1992

LIKOVNI TEČAJ – KOMPOZICIJA

Program: Osnove kompozicije, teoretični del in praktične vaje.
Izvajalec: akademski slikar Tone Rački
Koordinatorica: Andreja Koblar
Kraj: Ljubljana
Čas: 15., 22. in 29. februar 1992

TEČAJ KERAMIKE

Program: Izdelovanje male keramike v terakoti. Oblikovanje v unikatnih
 tehnikah in na vretenu.
Izvajalka: Dubravka Urban, keramičarka – pedagoginja
Koordinatorica: Andreja Koblar
Kraj: Ljubljana
Čas: tri zaporedne sobote in nedelje v marcu 1992

KIPARSKI TEČAJ

Program: Osnove oblikovanja v glini. Modeliranje enostavnih volumnov.
Izvajalka: akademska kiparka Alenka Vidrgar
Koordinatorica: Andreja Koblar
Kraj: Ljubljana
Čas: tri zaporedne sobote in nedelje v aprilu 1992

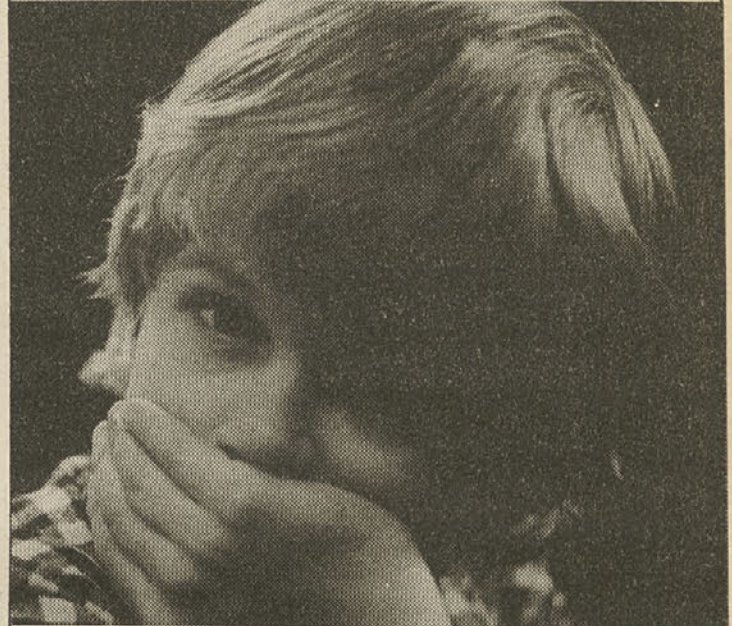
DODATI K PRILOGI KATALOG...

SEMINAR ZA UČITELJE MATEMATIKE IN FIZIKE
 Naslov seminarja:

STATISTIKA

Vsebina: Statistika
Metode in oblike dela: predavanja, diskusija
Število seminarских skupin: ena
Število vseh udeležencev: 200
Trajanje: 2 dni
Čas in kraj izpeljave: 14. in 15. februar 1992, FNT – Oddelek za matematiko
 in mehaniko, Ljubljana, Jadranska 19
Izvajalci:
 – predavatelja: prof. dr. Perman in mag. J. A. Čibej
 – pedagoški vodja: prof. dr. Peter Petek
 – organizacijski vodja: prof. Milena Strnad
Predlagatelji in organizatorji: DMFA Slovenije, FNT Oddelek za matematiko
 in mehaniko, Institut Jožef Stefan in Zavod za šolstvo in šport

Prosvetni delavec
 za vse, ki nam ni vseeno
 za šolo, učitelje
 in otroke.

(Foto: M. Pal)

Postanite tudi vi
 naročnik Prosvetnega
 delavca!

ZAVOD ali ŠOLA: _____

naslov: _____

telefon: _____

**PRIJAVNICA ZA SEMINAR
 STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA UČITELJEV**

NASLOV SEMINARJA: _____

IZVAJALEC: _____

Čas izpeljave: od _____

do _____

SEMINARJA SE BO UDELEŽIL(a) ime: _____

priimek: _____

Datum: _____

ŽIG: _____

Podpis odgovorne osebe: _____

Prijavnico pošljite izvajalcu. Z isto prijavnico prijavljajte le po enega udeleženca!

ZAVOD ali ŠOLA: _____

naslov: _____

telefon: _____

**PRIJAVNICA ZA SEMINAR
 STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA UČITELJEV**

NASLOV SEMINARJA: _____

IZVAJALEC: _____

Čas izpeljave: od _____

do _____

SEMINARJA SE BO UDELEŽIL(a) ime: _____

priimek: _____

Datum: _____

ŽIG: _____

Podpis odgovorne osebe: _____

Prijavnico pošljite izvajalcu. Z isto prijavnico prijavljajte le po enega udeleženca!

iz prakse za prakso

Diferencirani oddelek – manj ponavljalcev

Na Osnovni šoli Rogaška Slatina II že deveto leto deluje tako imenovani diferencirani oddelek. Vpeljal ga je profesor Galeša in ga tudi vodil do šolskega leta 1988/89, zdaj pa nadaljuje delo po njegovem modelu sami.

V oddelek uvrstimo učence, ki imajo težave pri slovenskem jeziku ali matematiki. V prvem razredu poteka vzporedni pouk v tem oddelku pri slovenskem jeziku in matematiki, v drugem in tretjem pa samo pri slovenskem jeziku. Delo vodi specialna pedagoginja. V skupini je do deset učencev.

Učni načrt v diferenciranem oddelku se ne razlikuje bistveno od učnega načrta v razredu, metode dela pa so prilagojene težavam učencev. Učiteljica dela v tako majhni skupini individualno, prijem temelji na sprotni pomoči, otroci dobivajo sprotne vrnitvene informacije, upošteva hitrost dela posameznega učenca, individualizira zahteve pri pouku in pri domačih nalogah. Otroci se med učno uro veliko sproščajo – gibalne dejavnosti, igrice, igranje v koticu, utrjujejo orientacijo, posamezne črke, delajo vaje za krepitev pozornosti in zbranosti. Učiteljica torej sledi programu za določen razred, hkrati pa ga razširja, da bi učenci kar najbolj premagovali svoje šibkosti.

Starši po večini sami vidijo, da otrok v razredu stežka sledi, tako da z njimi nimamo težav, pa tudi sicer je taka oblika dela na

naši šoli že tako uveljavljena, da ni nič izjemnega, če gre učenec pri slovenskem jeziku ali pri matematiki v drug razred k drugi učiteljici. Otroci radi obiskujejo takšen pouk, ki daje nemirnim več svobode, vase zaprti pa se ob pozornosti učiteljice in ob osebnem stiku z njo razživijo, odprejo. Učenec obiskuje diferencirani oddelek tako dolgo, dokler je po presoji specialne pedagoginje potrebno. Nazaj v matični razred preidejo lahko kadar koli, ne samo ob konference obdobjih, prav tako vključevanje novih otrok v to obliko pouka. Že oktobra v 1. razredu se pokaže, da je tak oddelek potreben.

Poudariti moram, da delamo tako z manj sposobnimi in z učenci s specifičnimi učnimi težavami. Na nižji stopnji skoraj ni ponavljanja, razen izjemoma.

Prvi rod učencev, ki je na razredni stopnji obiskoval ta oddelek, je že končal osnovnošolsko obveznost. Vsi ti učenci so izobraževanje nadaljevali. Reči moram, da nekateri na predmetni stopnji ponavljajo, toda če hkrati upoštevamo sposobnosti, je za učenca z znižanimi sposobnostmi lep uspeh, če dokonča 7. razred. Večkrat ponavljajo le redki.

Prav gotovo bi brez takega načina dela imeli več ponavljalcev že na razredni stopnji, isti otroci bi morda ponavljali še kasneje, več učencev bi morali prešolati na osnovno šolo s prilagojenim programom.

DARINKA TIHOLE

Vrnimo glasbo stroki

»Priče smo izredni živosti mladinskega petja na naših šolah. Koliko zbranega in skupnemu doživetju predanega sodelovanja lahko spodbudi pesem! Od kod ta opogumljajoči polet mladine?«

Ne, to niso besede iz utopičnega romana niti poročilo iz sosednje Avstrije – to so besede spoštovanega gospoda Jakoba Ježa. Žal so stare, stare šestnajst let.

In kako je danes? Prisiljena sem opozoriti na to, kar je v resnici še hujše. Šestnajst let sem z navdušenjem poučevala glasbeno vzgojo v vseh razredih osnovne šole, zdaj sem tri leta na Prvi gimnaziji v Mariboru. Čim dlje se s tem ukvarjam, tem bolj se tega bojim. Vse se mi zdi jalovo početje. Pred kratkim je rekla prijateljica, ki vodi enega najboljših mladinskih zborov v Mariboru: »Nikogar nimamo, ki bi te potrdil, ti dal moralno podporo ali spodbudo in nasvet – samo potolčejo te!« Zakaj sem – večna optimistka – postala tako črnogleda? V štiriletnem gimnazijskem programu je prostora le za 35 ur glasbene umetnosti; ob tem ostajam brez besed. Pa ne le jaz, tudi drugi profesorji.

Ne sklepajte iz tega, da imam morda težave z vodstvom šole. Nasprotno! Moralno me močno podpirajo, v resnici pa rečejo: programi so napisani v Ljubljani. V njih pa ni več zborovskega petja, pa tudi glasbene umetnosti skoraj ne. Mnenje o tem, ali zbor spada v šolo ali ne, je pre-

puščeno učiteljevi dobri volji. Tudi najbolj odgovorni ljudje pa svetujejo, da je bolje ukvarjati se s čim drugim, ker od zbora tako nič nimaš.

Dekliški pevski zbor Prve gimnazije v Mariboru se je prebil med najboljše zbore v Mariboru. Za celoletno delo bo od ZKO (torej od države Slovenije) prejel 1600 din – v treh obrokih. Naj dodam, da vsak slovenski osnovnošolec ali srednješolec dobi za delo ob raziskovalni nalogi več, čeprav porabi zanj dvanajstkrat manj časa kot en član pevskega zbora na leto.

Korepetitorje plačujem sama, nadure so moj problem in ne zanimajo nikogar. Materialni pogoji v razredu so kriminalni. Klavir (bolje rečeno ropotulja) počiva na stoli. S tem začenjam razumevati nemotivirane in brezbrizne učitelje. Žal.

O teh zadevah so odločali ljudje, ki niso dovolj kulturno občutljivi. Čas, ki opravičuje neka-kovost, pa je mimo. Imamo se za kulturni narod. Vendar nerazvita, zožena zavest na področju glasbene kulture ni naključna. Naravno je, da staro nadomesti novo. Vendar to, kar se dogaja z umetnostjo v srednješolskih programih, žali mojo samozavest.

Usmeritev zdajšnjega šolstva je izključno izobrazbena, vendar brez glasbe. Dela se, kot da je ni.

Glasbena umetnost je slovenskemu izobraženemu lobiju in strokovnemu svetu predaleč in mu kratko in malo ni mar.

Posledice kolektivnega odklanjanja in nezanimanja šolskih oblasti za te probleme bodo in so že daljnosežne; celo tako, da sploh ne dosegajo več evropske resničnosti. S tem ne bomo dočakali vlaka, ki bi nas odpeljal v Evropo. Zastonj se drenjamo na postaji.

Upam si trditi, da so se tisti, ki so postavljali zdaj in v bližnji preteklosti gimnazijski program s tako okrnjeno umetnostno vzgojo, popolnoma zavedali, da jo v resnici odpravljajo in razglajajo za nepotrebno. Jasno je torej, da se to razvrednotenje glasbene umetnosti širi od vrha navzdol in tudi obratno. Saj, kako v 35 urah štiriletnega šolanja zasidra-ti v mladega človeka vsaj spoštovanje do glasbene umetnosti, ki je že od spočetja naprej bombardiran z neokusnimi izdelki porabniške mrzlice? Nastaja torej velika luknja. Kdo jo bo zapolnil? Jasno da industrija zabave, ki je premočno podpirajo vsa javna občila.

Kako najti pot v ta skrajno privlačni in ustvarjalni svet? Vprašanje je staro, problematika pa čedalje bolj pereča. Menim, da se je strokovni svet lotil dela s preveč samozadostnosti. Nihče od glasbene stroke ni sodeloval pri pripravi programov, in to si gotovo nihče ne more šteti v čast. Tako smo v svojih hotelnih onemogočeni in zavrti. De-

javnosti, ki so predvidene, smo opravljali že doslej.

Ali bo slovenska šolska politika dokončno zlomila glasbeno umetnost v šolah? Kdo je njen grobar? Zakaj nimamo več opore v zavodu za šolstvo? Šolstvo je katastrofalno, zato se ne potreba tako vpeti v šolsko politiko, da ne bo vedno znova delala kot avantura duha, pa čeprav le na našem področju.

Čas pa je tisti, ki mu ni mo-ubežati. Zato je treba narediti novo zasnovano, nova vsebinska izhodišča, ki so strokovno podprta. Da ne bo treba parafrazirati Albana Berga in začeti govoriti še o »glasbeni impotenci slovenskega naroda«.

Spremeniti moramo stanje predstave in delati drugače. »Nekaterim bo treba stopiti prste, drugi bodo malce zarde – pa bo! Pot bo naporna, nujno, da bi bila dolga.

Če boste mojemu mnenju pri-trjevali ali oporekali in morali ostali prepričani, da sem bistveno pozabila, se zavedam, da si škarij in platna na tem področju ne more lastiti prav vsak. Pa si jih! Nekaj je treba tudi znati. Zato vrnimo glasbo stroki.

Nikar se ne slepimo. Tuka manjka še ena razsežnost: tisti, ki bi nas slišali!

Biti slišen, biti slišan! Doslej ni bilo niti prvo, kdaj bo drugo? MILKA AJTNIK

Revija šolska knjižnica

Letos spomladi smo šolski knjižničarji dobili svoj časopis. Šolska knjižnica, zdaj pa je pred nami že druga številka. Naslov-nica Ostržka s knjigo nas vabi k branju za bralno značko oziroma s knjigo v svet. Ne le naslov-nica, celotna številka je namenjena bralni znački in njeni tridesetletnici. Prve bralne značke, Prežihove, so bile podeljene 22. 5. 1961, pobudnika pa sta bila prof. Stanko Kotnik in pisatelj Leopold Suhodolčan. Da je bila zamisel prava, dokazuje danes že petinideset bralnih značk, kot zadnja Domnova bralna značka, ki so jo vpeljali na Goriškem. S prehojenjo potjo bralne značke nas v uvodu seznanja Jože Zupan, ravnatelj Osnovne šole v Sentrupertu in tudi sam velik ljubitelj knjig.

O vpeljevanju in širjenju bralne značke med slovenske šolarje piše in obuja spomine Petra Dobrila, ki v prispevku poudarja, da so se tudi šolske knjiž-nice začele razvijati in širiti šele z branjem za bralne značke. Pri tem ne pozabi omeniti Pionirske knjižnice v Ljubljani, ki je imela pomembno prebuditeljsko vlogo. Zdajšnji predsednik Sveta bralnih značk Igor Longyka nas seznani s temeljnimi podatki o bralni znački, s financiranjem, razširjenostjo, s pridobivanjem priznanj in značk ter seveda z novostmi ob branju knjig.

Osnrednje mesto ima obsežen priporočilni seznam knjig za branje, ki ga je pripravila Saša Vegri s sodelavkami Silvo Novljan, Tanjo Pogačar, Tilko Jamnik in Zdenko Lampič v Pionirski knjižnici v Ljubljani. Seznam izbranih knjig vsebuje knjige, ki so izšle med letoma 1948 in 1990. Poleg bistvenih podatkov o knjigah je od šolskega leta 1978/88 izboru priložen tudi bibliografski opis z anotacijami. Celoten seznam je razdeljen po starost-nih stopnjah, v sklopu posamezne starostne stopnje pa je ločeno leposlovje od poučnih

knjig. Seznamu sta dodani tudi dve kazali, avtorsko in naslovno. Seznami primernih knjig za branje so bili doslej objavljeni v Prosvetnem delavcu, in tako bo tudi vnaprej, a gradivo, zbrano na enem mestu, je vsekakor vredno pohvale. Zato bo ta številka glasila gotovo postala nepogrešljiva v vsaki šolski knjižnici pa tudi med učitelji slovenskega jezika.

V zadnji rubriki Stroka in praksa se zrcali globoka vez med učenci in ustvarjalci del, pesniki, pisatelji, strokovnjaki, ki ustvari na srečanjih z njimi. Mateja Ahlin, zdaj že gimnazijka, se izredno tenkočutno spominja svojih srečanj s pisateljico »znamenito Slovenko«, kot je sama imenuje, Berto Golob. Torej branje ni le spoznavanje novih knjig, je tudi sklepanje novih poznanstev in ustvarjanje prisknih medčloveških odnosov.

Ne le Mateja Ahlin, tudi njena mentorica Danica Zupan je pisala o podelitvi bralnih značk drugačni kot smo jih vajeni. Kar pri Ahlinovih doma, ki so veliki ljubitelji knjig, so se znašli v Matejin oči jim je podelila značke, seveda pa so z njim tudi poklepali o knjigah, branju in pisateljici Berti Golob. Z Berto Golob pa so navezali stike tudi na Osnovni šoli Polzela, o tem poroča knjižničarka Valerija Pukl.

Brez knjige torej ne moremo. Za uporabo katerekoli druge tehnologije je treba prej obvladati branje, to pa pove, da pri sane besede ne bodo zatle drug mediji.

Izid tematske revije Šolska knjižnica je, kot je zapisal Igor Longyka v uvodu, najlepše vzelo, ki ga je bralna značka dobila ob tridesetletnici. Postala naj bi nepogrešljiv priručnik učiteljev, knjižničarjev pa tudi učencev, saj, kot meni Tanja Pogačar, naj bi otroci ČIM VETI TEH KNJIG PREBRALI.

FRANCKA ŽUMER

Program za lažje pedagoško delo

Pouk z bogastvom barv, slik in elektronskih učinkov

V večini šol je učilnica, opremljena z računalniki, časovno dobro izbrabljena. V rednem šolskem programu ali v različnih fakultativnih oblikah se v njej usposablja za uporabo računalnikov veliko učencev.

Računalnike s programi uporabljamo za poučevanje temeljnih spret-nosti (Wordstar, Lotus, BASE Co-bol, Pascal...), upravna dela (računovodstvo, pisanje, razvrstitve ur...) in kot uporabno orodje pri urah tehnične stroke (CAD/CAM, priprava za tisk...).

V svetu so velike skupine strokovnjakov, ki razvijajo računalniško programsko orodje po področjih (kemija, geografija, fizika, jeziki...) za tiste, ki poučujejo in udeležence izobraževanja. Zaradi različnih izobraževalnih sistemov in jezikovnih ovir ter izdelkov ne moremo uporabljati v našem izobraževanju.

So pa tudi računalniški programi, ki pomagajo učitelju pri pripravi in izpeljavi pouka.

Svet namenja prikazu, predstavitvi zamisli in vsebine veliko pozornost. Redko boste srečali v tujini učitelja, ki bo brez presoje, diaprojektiv, videofilmov ali računalnika pred-

stavljaj in utemeljeval svoje ustno in pisno izražene trditve.

Podjetje Agora iz Ljubljane (telefon 211-094) se ukvarja z računalniškim usposabljanjem učiteljev. Vsak udeleženec pripravi in izvede več predstavitev – učnih ur na osebnem računalniku IBM in si priskrbi izvirno programsko opremo Applause II z literaturo, miško in slovensko literaturo.

Usposabljanje je zelo primerno za učitelje, ki želijo imeti kakovostne in likovno zanimive pedagoške pripomočke v obliki tiskanega gradiva, folij, diaprojektivov, filmske ali video-projekcije: omogoča ustvarjanje in kombiniranje prikazovanja idej in podatkov v grafični obliki, dodajanje izdelanih slik, izbiro in popolnjevanje barv, oblike in položaja vsakega znaka ter načrtovanje in izpeljavo učne ure.

Orodje za predstavitev je mogoče preprosto uporabljati. Ima 16 milijonov barvnih otenkov, 400 pripravljenih slik in 17 predstavitvenih učinkov, ki bodo vsakemu učitelju zelo olajšali priprave in pritegnili učence tudi zaradi estetsko podane učne snovi.

JANKO LAH

Vprašanje »mojemu« ministru

Čeprav se gospod minister na moje vprašanje o izobrazbi, ki je ali bi bila potrebna ravnateljju osnovne šole, ni odzval, oziroma se o tem ni opredelil, mu danes zastavljam novo vprašanje: Od kdaj Ministrstvo za šolstvo in šport podeljuje nekaterim učiteljem eno stopnjo izobrazbe – tistim, ki so končali učiteljske priznava izobrazbo VI. stopnje. Zakaj potem nam, ki smo morali za višjo stopnjo izobrazbe študirati, ne priznajo izobrazbe VII. stopnje ???

Cutim se ogoljufano in zdi se mi, da je študij na PA popolnoma razvrednoten s tem, ko je nekaterim kar podeljen. Vsi smo imeli možnost študirati (učiteljski študij so imeli celo program PA prirejen tako, da so lahko študij končali v enem letu). Pametejši pa so bili tisti, ki se tega niso lotili. Očitno je spet tako!

Le kdaj bo vsaj v šolstvu stvarna izobrazba priznana kot nujnost?

Zanima me tudi, zakaj se ena stopnja izobrazbe ne prizna predmetnim učiteljem, ki učijo na srednjih šolah?

Zakaj se tem učiteljem oteguje od osebnega dohodka 10 odstotkov za manjkajočo stopnjo izobrazbe? Ti učitelji so v popolnoma neenakopravnem položaju s tistimi, ki učijo na osnovni šoli, imajo srednjo izobrazbo, pa jim je višja kar priznana. Mislim, upam, da ne sama, da se manjkajoča stopnja izobrazbe ne more in ne sme nikomur podeliti. V nasprotnem primeru pa morajo odgovorni to povedati vsem, da se ne bodo nekateri še kar naprej trudili s študijem, ki v nobenem primeru ni lahek.

IRENA NOVAK
Slovenske Konjice

Sara Tilka: Nordijska noč, Finska

Novoletne želje in razmišljanje za vsak dan

V toplo zakurjenih sobah otroci gledajo televizijo. Tudi nedeljski program ni brez vojnih grozot in razdejanj.

Po snegu diši in otroci se veselijo prvih snežink. Tiho padajo na tla kot zvezdice želja. To je brezplačno in enako pravično darilo za veliko slovenskih otrok. Vsak se lahko s snegom poigra, razveseli in sprosti.

Toda tudi na miren nedeljski dan strašijo in svari sirene pred zračnim napadom in novimi razdejanji.

Slovenija in ves svet se zgražata nad novimi pogorišči na Hrvaškem, ki opominjajo.

Kako da je to namerno in nenehno sejanje smrti in groze sploh mogoče? Pozivi k miru ne pomenijo v svetu brez razuma nič, če ni človeka, sočutja in srca. Jok in strah otrok.

Kaj to pove?

Kaj to pomeni?

Je kje meja, ki nas kliče iz tega vse bolj malodušnega brezbriznega sveta, v katerem so celo odrasli nemočni?

Ta nekončana vojna nas grozljivo prizadeva vsak dan znova. In kako vse to vpliva na krhko otroško dušo? Že če bi bile posledice vojne veliko manj hude, kot so, bi jih bilo že zdavnaj preveč. Povzročile so rane, brazgotine, dobljene v otroštvu, pa se ne zarastejo.

Bolj kot smo vsak dan priče kršenju temeljnih človekovih pravic, tem bolj se zavedamo, da je treba otroke zavarovati.

Da bi le znali bolje razbirati njihove potrebe po ljubezni, miru in varnosti doma, v vrtcu, šoli, v kraju in svetu!

Vsakomur zaželimo miru in dobre volje! Tako bomo otrokom vedrejši zgled. Z nami v igri in življenju naj imajo danes in jutri in vse leto lepše otroštvo, takšno, da se bodo še v spominu radi vračali vanj. Z drobnimi vsakdanjimi igrimi, opravili, s prijaznimi doživetji bogatimo razvijajočo se osebnost, da bo lahko kasneje zajemala moči za odgovorno starševstvo in partnerstvo in bo v družbi srečen človek.

Srečno!

IVANA SAJOVIČ

JACOBUS GALLUS CARNIOLUS 1550 • 1591
GALLUSOVO LETO 1991 • GALLUS YEAR 1991

MANAGER V ŠOLI

Umetnost ravnateljstva

Dr. Boris Mayer: »Na vodilnih mestih naj bodo ustvarjalni in prodorni ljudje.«

Včasih je bil ravnatelj le pedagoški vodja, zdaj je čedalje bolj tudi gospodar šole. Tudi zanj se je uveljavil sodoben izraz manager: vodi gospodarske, organizacijske posle, načrtuje prihodnost šole in skupaj z delavci – učitelji in učenci – razmišlja o boljših delovnih razmerah in bolj kakovostnem pouku.

O sodobni managerski filozofiji in prijemih je napisano že veliko knjig, pred tedni pa je pri nas na novo odprti Šoli za ravnatelje, ki jo vodi mag. Marija Velikonja z Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport, stekel izobraževalni program Management v izobraževanju, tako da bodo naši zdajšnji in prihodnji ravnatelji lažje kos postavljenim nalogam in zahtevam.

Med vrhunskimi strokovnjaki, ki predavajo v tej radodajliški šoli, je tudi doc. dr. Janez Mayer, programski direktor v podjetju Ikarus, centru za izobraževanje in razvoj vodilnih kadrov v Iskri Holding, in predavatelj organizacijske psihologije in psihologije znanja na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju. Z usposabljanjem managerjev ima že precej izkušenj (Iskrina interna šola za managerje). Ko smo ga vprašali, kaj se bodo morali ravnatelji najprej naučiti, je dejal: »Za dobrega managerja je najpomembnejše, da je sprejemljiv za nekatere spremembe.«

Tudi priznani Američan Philip B. Crosby – v njegovi šoli v Winter Parku se usposablja najvidnejši svetovni managerji – v svojem najnovejšem delu (prevod: Tudi v slovenščini) *Govorimo o kakovosti* (Gospodarski vestnik, Ljubljana 1991), piše: »Sprememba bi morala biti priprava. Zgoditi se mora načrtno, pa naključno.« Včasih ni tako razumeti, da ne gre naprej po utirjenih poteh, vendar se je treba sprijazniti. Ravnatelji, kakršni so se uveljavljali nekdanj, zdaj ne morejo več. Kakšen naj bo torej ravnatelj? Kako postati manager? Ali so v šoli primerne okoliščine za razvijanje ustvarjalnosti?

O vsem tem se pogovarjamo s psihologom dr. Janezom Mayerjem, beseda pa nanesa tudi na zanimivo knjigo Williama Glasera *Dobra šola* (Didakta, Radoljica 1991), v kateri skuša prikazati, kako naj Demingove zamisli (Američan W. Edwards Deming je Japonce naučil, kako ob nizkih cenah dosegati visoko kakovost) prenesemo v šolsko okolje.

Kako postati manager? Se je tega mogoče naučiti?

– Pri nas smo imeli dovolj možnosti, da smo z naravnim izbratom poiskali ljudi, sposobne za ravnateljstvo. Vendar se ti niso mogli uveljaviti. Desetletja je bila odločilna vloga pri izbiri ravnateljev politika, največkrat politična. Kakšna so bila njena merila, ne vem natančno, vendar sem prepričan, da je bila strokovnost zmeraj na prvem mestu. Seveda je priznavanje strokovnosti temeljno pri zdajšnjih izbiri ravnateljev, vendar pa, vsaj doslej, ni bilo upoštevano usposabljanje ravnateljev na vodilno mesto. Takšnega usposabljanja pri nas do nedavnega niti poznali nismo. Vsi smo, da potrebujemo svoje nastavnike in pomočnike, nihče pa ne pomisli, da je treba vzgojiti tudi naslednike – mlade ljudi; te naj bi nekaj let načrtno pripravili za prevzem vodilnih funkcij. Pri mladih managerjih, prihodnjih ravnateljih, naj spoznajo dogajanje v šoli – kako deluje šolska upraviteljska služba, administracija in drugo, obvladajo naj skupinsko dinamiko za delo v zbornici, posebno pa naj bodo usposobljeni za gospodarjenje z denarjem. Vsega tega se je mogoče naučiti, seveda pa so nekateri iz managerjev že po svoji naravi sposobnejši od drugih.

• Ravnatelji so včasih delovali na videz veliko bolj samostojno, saj se niso toliko ozirali na druge člane kolektiva.

– Velikokrat je bilo tako zaradi njihove nemoči in neznanja, pa so se raje »ogradili« in si tako umetno ustvarjali avtoriteto. Zdaj takšen ravnatelj – hermetično zaprta oseba, oddaljena od sodelavcev, ne bi mogel več delovati. Avtokratski tip vodenja je že zdavnaj preživel, ne le v podjetjih, temveč tudi v šolah. Sodobni ravnatelj ne potrebuje formalnih sodelavcev, ki naj bi mu »pridali« po organizacijski shemi. Išče predvsem neformalne sodelavce in tiste člane šolskega kolektiva, ki si z njim želijo in hočejo ustvarjati vizijo šole in prihodnosti. Ravnatelj naj bo pobudnik ustvarjalnega sodelovanja, sodelovanje z njim pa naj poteka prostovoljno. Za prisilo ni prostora.

• Kaj menite o šoli na slovenskih tleh? Ali omogoča ustvarjalno učenje, delo in življenje?

– Svojih vtisov ne bi rad poploščeval, zato vam bom raje povedal, kaj družba pričakuje od sodobne šole – osnovne, srednje ali visoke.

Cimprej naj bi prenehali zgolj z individualistično vzgojo. Kaj to pomeni? Cilj je res obravnavati posamezne učence, vendar pa je pomembno ustvarjalno sodelovanje med posamezniki. Le posamezniki, povezani v skupino, lahko ustvarijo novo kakovost. Zato naj bi šole na vseh ravneh razvijale znanje in metode za ustvarjalno skupinsko delo.

Naši otroci bi se morali čim bolj zgodaj začeti učiti tuje jezike, da ne bi zamudili pomembne psihomotorične faze razvoja v zgodnjem otroštvu – ta namreč odločilno vpliva na oblikovanje posameznih glasov. Skrajni čas je, da dojamemo: z vsako zadevo se je treba ukvarjati takrat, ko je zanj čas. Tako, denimo, študiramo večinoma po srednji šoli, ko smo za študij najbolj sposobni, in ne šele pri petdesetih, saj so tedaj naša študijska prizadevanja manj učinkovita (takrat to počnemo zaradi veselja ali drugih ambicij). Velika škoda je, da naše fakultete na izrabijo dovolj tujega jezika, naučenega v osnovni in srednji šoli, ga ne razvijajo in ne dopolnjujejo s strokovnim izrazjem.

Največja pomanjkljivost naše šole pa je, da premalo vzgaja za ustvarjalnost. Ne daje dovolj pobud za skupinsko sodelovanje in premalo razvija, obremenjuje ter zaposluje desnomožgansko hemisfero (prepoznavanje, ritem, vizualizacija, čustva, sinteza, divergentno mišljenje).

• Tudi devetdeset odstotkov predmetnika, uveljavljenega na Zahodu, je sestavljeno iz predmetov, ki temeljijo na delovanju leve polovice možganov (logika, jezik, konvergentno mišljenje, zaporednost, analiza).

– To je res, vendar pa posamezniki skušajo šolo spreminjati. Nekateri so celo zelo uspešni. Zal pa smo pri nas še bolj odrinili predmete, ki vzgajajo in spodbujajo desno možgansko polovico, ko smo nazadnje spreminjali predmetnike. Uspeh je že to, če se bomo sčasoma tega vsaj zavedali. Bistveno je vzgajati vse, kar je v človeku, saj je le tako mogoče vse sposobnosti čim bolj razviti. Tako je npr. pogosto slišati, da

konvergentno matematično mišljenje ni ustvarjalno. To ne drži. Mišljenje je zmeraj prepleteno, zato konvergentno nujno spremlja tudi divergentno – torej iskanje novih poti v razmišljanju. Če ta konvergentnost ne bi bila povezana z vzgojo desne možganske polovice, bi bila manj učinkovita. Ste že pomislili, kdaj je začel Einstein razvijati svojo relativnostno teorijo? Zameki segajo v otroštvo, ko je imel šest, sedem let. S priprtimi očmi je opazoval sonce in si zamišljal, kaj bi bilo, če bi jahal na sončnem žarku... Njegova pomembna teorija se je torej začela z vizualizacijo, sanjarjenjem, intuicijo, vtisom. Šele potem je nastopila logika.

Sicer pa spoznanja o tem, da je treba vzgajati čim bolj celostno, niso v svetu nič novega. Bolj revolucionarne so metode, kako to v šolah uresničevati.

Dr. Boris Mayer

• Kako bi vi začeli?

– Tako, da bi bolj upoštevali našo izvorno kulturo. Ta nam je blizu. Kulturno identiteto (materinščina, sintaksa simbolike in znamenaj okrog nas) sprejmemo in spoznamo že kot otroci, zato je ta za nas najpomembnejše ustvarjalno izhodišče. Prav kultura je tudi temeljna strateška vrednost managementa. In kakšno zvezo ima vse to s šolo? Šola je že sama po sebi kulturna ustanova in med njenimi nalogami je v ospredju razvijanje regionalne kulture. Za slovensko šolo naj bi bilo čisto predvsem dvojje: navezuje naj se na korenine – na naše ozemlje in kulturo, obenem pa naj nas vzgaja v svetovljane. Če obe značilnosti povežemo z našimi možgani, ugotovimo, da se morata enakomerno razvijati obe možganski polovici: če bi se samo leva, bi to pomenilo ozkost; vendar se tudi desna, ki širi obzorje. Za naš mali narod je to še posebno pomembno – varovati moramo svoje državne meje, ob tem pa skrbeti, da jih preveč ne zapremo.

• Management v izobraževanju in »nekdanih socialističnih sanj o človeku – aparatu« (vaše besede iz enega od predavanj) torej ni mogoče povezati?

– Nikakor ne. Toda čez noč ni mogoče preseči neke ideologije, to tudi ne bi bilo pošteno. Bodimo potrpežljivi! Še zmeraj bomo imeli opravka z neke vrste uravnilovko, še se bomo več ukvarjali s problematičnimi otroki kot pa z izredno nadarjenimi, in še nekaj časa bomo prepričani, da učitelji v šolah pač ne morejo napredovati...

To kopernikovski preobrat se je začel že tudi pri nas – to je čutili v pogovorih s čedalje bolj prizadevnimi ravnatelji in učitelji. Vsem nam manjka še veliko znanja, toda na nekaterih področjih že prednjačimo v primerjavi s svetom (npr. razvijanje in uporaba miselnih vzorcev).

• Poznamo veliko teorije, toda marsikdaj je ne znamo prenesti v prakso. Se strinjate?

– Seveda. Zanimiv je odnos med informacijami in znanjem. Pogosto mislimo: če imamo informacije, imamo že tudi znanje. To pa ni res! Šele ko se z novo

informacijo naučimo prej neznanu, lahko rečemo, da nekaj znamo. Vsako znanje nujno spremlja praktično razsežnost, in če te ni, o znanju ne moremo govoriti. Ko bomo to dojemali, bomo tudi razumeli, zakaj se naši šoli tolikokrat očita, da daje in zahteva preveč faktografskega znanja in premalo metodološkega. Vsebinsko znanje hitreje zastareva od metodološkega, zato naj šola ponuja predvsem slednje. Skušajmo sprejeti, da je veliko bolj dragoceno ljudi naučiti, kako dobiti informacije, kot pa jim dati že pripravljene.

• Osnovnošolskim ravnateljem ste predstavili temo o viziji šole in razvoju kadrov. Kakšni so vaši vtisi in izkušnje?

– Presenetilo me je, saj so se vživeli bolj kot sem pričakoval. Sploh nisem mogel predavati, toliko so imeli povedati o izbrani temi. Govorili smo o tem, kaj najbolj spodbuja njihovo ustvarjalnost: predvsem pogrešajo več metodološkega znanja, več najnovejših informacij, zavzemajo se za prijazno šolo, zgodnje učenje tujih jezikov, opisno ocenjevanje, za ustvarjalno sodelovanje, za razvijanje leve in desne možganske hemisfere, za integracijo predmetov ipd. Za ustvarjalno šolo, kakršne si vsi želimo, so kot najmočnejše ovire našli: neustrezen odnos okolja in nekaterih učiteljev, slabe spodbude za ustvarjalnost, pomanjkanje denarja in možnosti za napredovanje, stanovsko zavist, preobremenjenost z vsakdanjim rutinskim delom, predpisano metodiko, spremembe v zakonodaji in strah pred zunanjim nadzorom.

V šoli za ravnatelje se bodo naša srečanja še nadaljevala in rdeča nit je ustvarjalnost ravnatelja, učiteljev in učencev.

• Kaj menite o nekateri Glasserjevih mislih, ki so se mi iz njegove knjige Dobra šola še posebno vtisnile v spomin. »Učitelji, ki so učinkoviti managerji, bodo učinkoviti v katerem koli sistemu, vendar manj, če jih bodo vodili ljudje, ki so slabši managerji od njih.«

– Če to prenesemo na odnos med učiteljem in učencem, bi pomenilo, da le ustvarjalni učitelj lahko spodbuja ustvarjalnega učenca. Sam menim drugače: ni nujno, da je učitelj zelo ustvarjalni, dovolj je, da je zrela osebnost, ki pri učencih zazna njihove sposobnosti in jih spodbuja. Toda na vodilnih mestih – v podjetjih ali šolah – morajo biti ustvarjalni in prodorni ljudje.

• Demokratični managerji so ugotovili, da se delavci tem bolj trudijo, čimveč moči imajo...

– Biti ravnatelj, biti manager, voditi – to je bolj umetnost kot znanost. Receptov ni. Umetnost je prav v razmerju med močjo in odgovornostjo: ravnatelj naj bo sposoben preplesti pooblastila, ki jih da učiteljem, in z njimi moč z odgovornostjo, ki jo vse to prinaša s seboj.

• Glasser med drugim piše: »Dokler bo to, da skušamo čimveč ljudi spraviti skozi izobraževalni proces kompromis s kakovostjo, bodo naše šole vedno slabše.«

Philip B. Crosby ugotavlja, da je vse mogoče zboljšati ali pa slabšati, in ko bo prišel čas za to, se bo tudi marsikaj spremenilo. Managerju torej koristi, če poskrbi za prave spremembe, ne pa da samo čaka, da se bo kaj zgodilo... Kaj menite vi – kdaj bo naša šola dovolj dobra?

– Dobro šolo bomo imeli takrat, ko bodo otroci hitreje, z več veselja in pričakovanji v šolo prihajali, kot pa iz nje odhajali.

Pogovarjala se je LUČKA LEŠNIK

odprta
šola

Kje vas in nas šola žuli

Ureja Tereza Žerdin

SVETOVALNI
CENTER ZA
OTROKE,
MLADOSTNIKE IN
STARŠE

Zvezdice z druge strani

Zadnjič sem razmišljala o vzrokih, zaradi katerih hočejo nekateri otroci po vsej sili reševati naloge z zvezdico, čeprav so zanje pretežke in učitelji tega od njih ne zahtevajo. Naloge z zvezdico prinesejo višjo oceno. Danes pa želim razmišljati o vzrokih, ki nekateri učitelje ženejo, da postavljajo previsoke cilje, takšne, ki jih veliko učencev ne more doseči.

So vzroki v pomanjkljivih, nepopolnih in napačnih spoznanjih? Se želje učiteljev ne ujemajo z resničnostjo? Ali morda stvari nečisto vidijo takšnih, kakršne so, ali pa se samo nočejo prilagajati? Morda delujejo nanje pritiski od zunaj in se tem hote ali nehote uklanjajo?

Deček, učenec, 1. razreda: April. Le stežka računa v obsegu do 10. Nespremo uporablja prste. V drugi deseti se znajde le, če ima pred seboj računalno.

Sverujem: Do konca leta naj računa le v obsegu do 20. Prav nobenega smisla ne bi imelo razširjati obseg do 100, pa čeprav samo zapisovanje števil. Proti koncu leta pa mi otrok ponosno pove, da se uči že do 100. Le zakaj, se sprašujem, saj ne zmore niti do 20. Učiteljica ve to gotovo bolje od mene.

Deklica, učenka, 3. razreda: Oktober. Kontrolka iz jezikovnega pouka. Preverja se tudi predmet kot stavčni člen. To je snov za 4. razred. Le zakaj, jo vprašam. »Tovarišica je rekla, da zato, da bomo drugo leto več znali.« Bodo res?

Fant, učenec, 7. razreda: Domača naloga iz matematike. Vsebinska je iz poglavja, ki ga v učbeniku ni. V šoli pa so rešili dva primera. Le zakaj, vprašam profesorico. »Ja, kaj pa mislite! Eksterno preverjanje znanja. Kaj pa vemo, kakšne bodo naloge. Moramo jih pripraviti malo tudi za vnaprej. Pa tudi nas bodo morda ocenjevali po teh rezultatih.«

Do zdaj je bilo drugače. Učitelje nižjih razredov so ocenjevali, kritizirali in hvalili le učitelji na višji stopnji. Priznajmo, da so hvalili bolj poredko, jezili pa so se pogosto. Otroci niso dobro brali, grdo so pisali, z napakami, niso se znali izražati, niso se znali učiti, niso znali poštovanke, niso znali, niso znali... Malo vam moram požugati. Takole: Ti, ti, ti, gospe elementarke. Kaj se to pravi! Je to sploh kakšno znanje, lepo vas prosim! Pa v osmem razredu so že tile vaši nekdanji malčki!

Iz osnovne šole gredo otroci na srednjo. Tudi tam so profesorji ogorčeni, saj niti polovica dijakov ne zna osnovnih računskih operacij. Slavisti so še bolj hudni, niti 10 odstotkov učencev ne obvlada osnovnošolske slovnice. Treba je začeti vse znova. Leto za letom ista peem. Le kaj delajo tam spodaj, v osnovni šoli? Ti, ti, ti, tovarišice in tovariši!

Učenci in učitelji pa imajo tudi nekaj skupnega. Želijo si biti uspešni in strah jih je neuspeha. Ni prijetno takole poslušati, česa vsega svojih učencev niso naučili. Kadar koli se z učitelji pogovarjam o prevelikih pričakovanjih in zahtevah za precej veliko skupino otrok, skomizgnejo z rameni; kaj pa hočemo, tako pričakujejo od nas – oni, na višji stopnji; oni, v srednji šoli. Brez toliko in toliko znanja učenci nimajo možnosti, da bi uspeli na »srednješolskem razpisnem natečaju«.

Ne vem, zakaj tolikšna ponižnost in ustrežljivost. Se tudi v tem kaže tisto o hlapcih? Med pravicami otrok je med drugim napisano, da se mora višja stopnja šole v svojih zahtevah zmeraj podrežati in prilagajati znanju, ki ga otroci dobijo na nižji stopnji. Stvar je tako zelo logična, da se človek vpraša, kako je sploh zašla v tako pomembno deklaracijo, kot je tista o otrokovih pravicah. Očitno pa to ni le slovenski problem, le da se je slovenski šoli v zadnjem času pridružil še en pritisk več – eksterno preverjanje znanja.

Učitelji so ogorčeni in prestrašeni. Na eni strani čutijo veličansko odgovornost, na drugi pa ponoven pritisk in nezaupanje institucije, ki naj bi bila odgovorna za strokovno rast. Znanje učencev bo preverjeno, ne da bi učitelji, učenci in starši poprej vedeli, kaj je to – »obvezno in nujno« znanje osmošolcev. Ne dvomim sicer o dobrih namelih takega preskušanja, manj pa sem prepričana o tem, ali načrtovalci preverjanja natančno poznajo cilje teh ponavljajočih se dejanj. Priprave so bile nekam skrivnostne in nihče se ni potrudil, da bi vsebinsko in psihološko pripravil tiste, ki jih preverjanje najbolj zadeva. Priprava se je v resnici skrčila na grožnjo: Če ne boste, bomo pa...

Sprašujem se, kakšne cilje ima ta poskus. Ali bodo naloge začrtale pogoje in raven potrebnega znanja osmošolcev ali pa bodo izidi preskusov smernice za oblikovanje učnih ciljev, kataloga znanja. Drugo je sicer boljše od prvega. Še zmeraj pa šole v čem bistvenem ne spreminjajo. Dobili bi sicer potreben okvir znanja in še enkrat poudarjeno znanje.

Učitelji se čutijo izigrane. Nekdo dela z njimi kot s predmeti. Toda tudi učitelji se bojijo neuspeha. Potrudili se bodo za svojo zvezdico. Od poudarjenega učenja faktografije bodo hoteli iztisniti še več. Vse drugo, kar je bilo že do zdaj zanemarjeno, pa bo ostalo takšno, kot je bilo doslej.

pogledi

Če hočemo spoznati duha neke šole, sedemo med občinstvo na proslavi, če hočemo spoznati življenje te šole, stopimo med učitelje v zbornici.

Ozračje v zbornici je takšno kot v vseh slovenskih šolah to jesen: pričakovali so več razumevanja za svoje delo, zaskrbljeni so, slavisti po pravici zagrenjeni. Ob pogovoru o mali maturi so vsi menili, da morajo biti vse spremembe jasne v začetku leta. Kar prihaja med letom, moti in veča negotovost ter jezi učitelje in starše. Ko pa spregovorimo o delu v razredu, kot da bi pozabili na krivice, radi povedo, s kakšnimi novostmi skušajo posodobiti pouk.

Mladika je namreč že veliko let hospitacijska šola. Ravnatelj so zmeraj sprejemali učitelje, ki so bili voljni in sposobni pokazati svoje delo drugim. Tak učitelj mora nenehno iskati nove prijeme, to pa zagotavlja kakovost šole.

V tem poslopu je 714 učencev in 33 učiteljev, v dveh podružničnih šolah pa še 213 učencev in deset učiteljev. Imajo socialno delavko in psihologinjo, ki sta učitelju v veliko pomoč in razbremenitev.

Že drugo leto imajo na šoli trimester. Tri ocenjevalna obdobja prinašajo pogostejše preverjanje znanja in manjkratno ocenjevanje. Učenca usposablja, da se nauči ocenjevati samega sebe. Ni izpraševalne mrzlice, ocenjevanje je časovno porazdeljeno bolj enakomerno. Učitelj in učenec sta razbremenjena, njun odnos pa je bolj sproščen.

Sicer pa si učitelji pritožijo metode in oblike dela; predpisane imajo le učne cilje, in te morajo doseči.

IMATE TUDI PRI VAS...

...ODPRTE URE

Zelo zanimive so njihove poldanske odprte ure, pri katerih sodelujejo učitelj, učenci in starši. Ti naj bi spoznali delo in prizadevanje šole, da bi ji bolj zaupali, jo skušali razumeti, jo podprli in čim bolj sodelovali z njo.

Eni takih ur so dali naslov Šesti b se predstavi. Razred je pokazal svojo literarno, glasbeno in likovno ustvarjalnost. Iskanje novih zamisli, medsebojno motiviranje, pripravljanje razstave, povezava z glasbeno šolo, domača peka peciva – vse to prav gotovo kaže, da se šola spreminja.

Odprte ure so koristne tudi zato, ker dobijo pri njih starši jasnejšo predstavo o svojem otroku. Nekateri so tudi razočarani, ko ugotavljajo, da se njihov otrok »rine v ospredje«. Navzočnost staršev v nižjih razredih lahko delo zavre, za takrat pa imajo učitelje pripravljene sprostilne igrice, ki so jih prinesle iz vzgojne posvetovalnice v Mariboru.

V osmem razredu so imeli odprto literarno uro o romanu. Tu so v pogovoru o domačem branju sodelovali tudi starši.

V šestem razredu so pri nivojskem pouku preverjali znanje premega govora o Piki Noga-vički. Učiteljica ugotavlja, da imajo odličnjaki raje klasično obliko preverjanja, zelo ambiciozni in slabši pa nivojsko. Starši so bili navdušeni, otroci pa bolj zavzeti tudi za učenje doma.

V petem razredu so starši pri odprti uri matematike spremljali temo merske enote. Šele takrat so videli, da otroci nimajo temeljnih predstav. To, kar je

OBISK NA PTUJU

Mladika se odpira z Mozartom

odraslemu razumljivo, je včasih otroku neznanka.

...POGOVOR ZA OKROGLO MIZO

Učiteljica za biologijo je pripravila v osmem razredu pogovor za okroglo mizo o aidsu. Prišli so vsi starši in učenci. Tri ure so prehitro minile. Izginile so vse ovire za sproščen pogovor ne le v šoli, temveč tudi doma.

...MOJSTRE VITRAŽA

Velika kakovost likovnih izdelkov je razumljiva, če prisluhneš ustvarjalni učiteljici likovnega pouka. Otroci so veliko risali na terenu (okna, vrata, spomenike) in v galeriji ter so mojstri v tehniki vitraža. Svoje izdelke bodo razstavili v Frankfurtu v šoli za dopolnilni pouk slovenskega jezika.

...NIVOJSKI POUK

Tak pouk vpeljuje že petdeset šol po vsej Sloveniji. S pomočjo zavoda za šolstvo iz Maribora se je letos v Mladiki razširil skoraj v vse razrede na razredni stopnji, na predmetni pa ga imajo občasno pri biologiji, kemiji, slovenščini in fiziki. Ob njem se otrok navaja, da si redno postavlja cilje. Ne tekmuje s sošolci,

temveč s samim seboj. Pomaga mu, da odkriva razpon svojih zmogljivosti in postaja samostojen.

Učiteljice prvega razreda so preskušale veliko novosti, zdaj so prepričane, da je za otroke najpomembnejši nivojski pouk. Delo, ki vsakemu prinese zadoščenje, je gotovo temelj otrokovega zdravega duševnega razvoja. Raznoliki »kotički«, ki so del tovrstnega pouka, omogočajo učencem, da razvijajo izvirnost in domišljijo, učitelju pa, da spozna njihovo doživljanje in razpoloženje. Iz izdelkov v teh kotičkih zajema »prava« učiteljica voljo in veselje, ko s ponosom pokaže samostojne poudere svojih prvošolcev.

...BRANJE Z LUTKO

V drugem razredu učiteljice veliko premišlujejo, kako bi izboljšale branje. Novo Berilo se jim zdi zelo primerno za branje z lutko. Ker otroci z veseljem nastopajo z lutko, se je tudi povečalo njihovo zanimanje za branje.

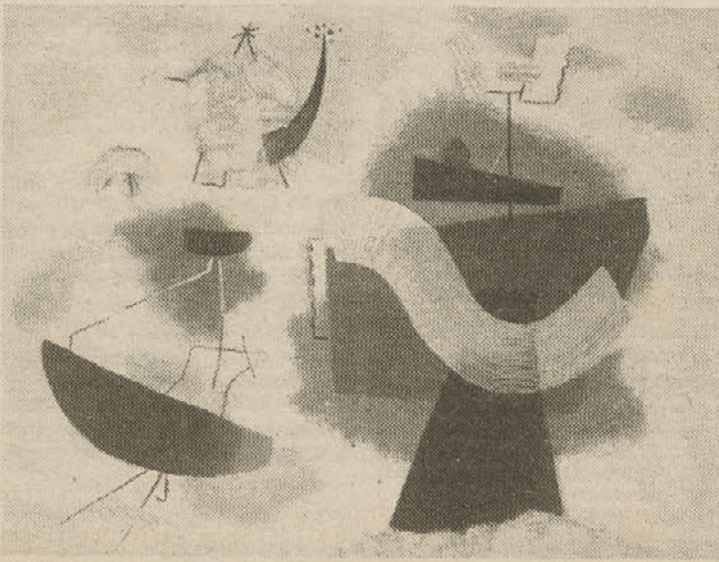
Učiteljice četrtega razreda so povedale, da pomeni projektno delo dodatno obremenitev, toda ker tudi starši ponujajo pomoč, te delo kar potegne za seboj.

Prisca: Na bregu, Svica

znanja za posameznega učenca. V tem primeru pa okroglica obvezuje osnovne šole, da preverjajo znanje in ga ne upoštevajo v dokumentih, za izdajo katerih so zakonsko pooblašene. Izdajale pa naj bi posebna dokazila o uspehu, ki izhajajo iz predpisov, veljavnih za srednjo šolo. Menimo, da ni pravne osnove za to, da bi osnovna šola poleg spričevala izdajala še druga dokazila o uspehu učencev. Mislimo, da ni mogoče dvomiti v to, da je spričevalo osnovne šole podlaga za nadaljevanje šolanja, dosežen uspeh v tem spričevalu pa tudi eno od meril za izbiro kandidatov, če bo vpis omejen. Tako je bilo urejeno do zdaj! Mar se je glede tega kaj spremenilo? To vprašanje se postavlja ob nekaterih formulacijah v okroglici Ministrstva in dopisu Zavoda, ki tudi nima nobene utemeljitve, pomenita pa lahko celo suspenz vrednosti osnovnošolskega spričevala pri vpisu v srednjo šolo.

3. Iz teh pravnih problemov pa izhajajo z vpeljevanjem posebnega skupinskega preverjanja znanja osmošolcev tudi pomembne vsebinske posledice. Sistem preverjanja in ocenjevanja znanja je eden od vzvodov pedagoških odnosov v šoli. Vpeljevanje eksternega preverjanja znanja zlasti s tolikšno težo, kot jo ima predvideno skupinsko preverjanje znanja osmošolcev za njihovo nadaljnje življenje, pomeni takšen poseg v sistem, da zahteva posebne priprave učiteljev in učencev. To je poseg v dokirno šolo, poseg, ki spodbuja tekmovalnost, storilnost, usmerjenost, visoko stopnjo selektivnosti, vse to pa bistveno spreminja razmerja med učenci ter med učenci in učitelji, stil šolske socializacije, ne glede na to, ali je predlagatelj to želel ali ne. Zavedati pa se moramo, da doktrine šole ni mogoče spremeniti čez noč, ne da bi pri tem tvegali nepredvidljive posledice. Posledice spremembe doktrine z vpeljevanjem frontalnega skupinskega preverjanja znanja osmošolcev ne bodo omejene le na zadnje leto šolanja, segle bodo tudi v vse poprejšnje razrede in osnovna šola bo sčasoma morala osredotočiti svoje delo na pripravo za ta preskus. Zavedamo se, da je osnovna šola potrebna temeljite prenove, ta pa mora biti studiozno pripravljena. Vpeljava vsake sistemske novosti, tudi takšne, kot je predlagana oblika preverjanja znanja, zahteva temeljito strokovno obdelavo, ki daleč presega tehnična navodila za izpeljavo katerega skupinskega testiranja, na kar se omejuje izdajatelj okroglice. To, da se ukrepi s sistemskim učinkom pri nas vse pogostje vpeljujejo v šolo zgolj s tehničnimi navodili, je izraz najgloblje krize naših zdajšnjih pogledov na šolo in neizdelanosti zasnove šolskega razvoja.

Willi Baumeister (1889–1955): Barvasti oblaki, ZRN

Pri biologiji, zemljepisu in zgodovini delajo učenci raziskovalne naloge, integrirani pouk pa se pojavlja v posameznih sestavinah.

SODELOVANJE JE VSE

Gospa Marija Šumandl, profesorica biologije in kemije, je najprej poučevala deset let na gimnaziji, na Mladiki pa je že devetnajst let ravnateljica. Vsa leta poučuje v razredu, zdaj v osmem razredu etiko in družbo. Tako otroke laže spozna, jim pomaga, oni pa je ne gledajo le kot administrativno delavko.

Delo na obeh stopnjah ji je pomagalo razjasniti marsikatero

ževanje nujno. Ponudb za raziskovalne naloge je zelo veliko, ker imamo premalo denarja, rama zelo skrbno izbirati.

Letošnja jesen res ni lahka. Smo v prehodnem obdobju, delamo nekatere stvari po normativu, standardi, zbiramo (zavodih), pogrešamo pa zakon o osnovni šoli; ta ni marsikaj razčistil in uredil.

Ves čas so vir nezadovoljstva osebni dohodki, ki so vedno manjši, učitelju pa normativni lagajo več dela, saj se je obveznost povečala za deset stotkov.

Zaskrbljeni smo zaradi pomanjkljive agresivnosti med uč

6. december. Teden dni odprtih vrat na Osnovni šoli Mladika na Ptuj se izteka. Še koncert, posvečen Mozartu. Zbožni dve osnovni šoli, godalni orkester glasbene šole, ples punč in odlomki iz Bosopetčevega dnevnika ustvarijo prireditve, kakršne bi bilo veselo še tako zahtevno občinstvo.

Mentorji, ki so prireditev pripravili, menijo, da je zdaj boljše, ko imajo pri sestavljanju programa proste roke, zborovodje pa zelo skrbijo, ker je za zbor manj ur.

dilemo. Zmotno se ji zdi pogosto mnenje, da daje osnovna šola premalo znanja za začetek v srednji šoli. Tam je uvodna ponovitev temeljnega znanja zmeraj potrebna, potem pa se da graditi naprej. Napačno se ji zdi, da se dodatno izobražujejo osnovnošolski in srednješolski učitelji ločeno. Novosti bi morali spoznavati skupaj, poznati pa bi morali tudi program drugega. Tako ne bi bilo več obojestranskih očitkov. Povedala je še marsikaj zanimivega, pa tudi trpkega. »Dela je veliko, toda ni hudo, ker imam ob sebi ljudi, ki radi delajo. Zavestno se trudimo za čim boljše medsebojne odnose. Zato smo tudi imeli dve celodnevni delavnici za komunikacijo. Osrednja tema je bila odnos med učiteljem in starši. Pomagali sta nama Marija Strojnova in Anica Uranjekova iz Sve-tovalnega centra v Ljubljani. Zavedamo se, da je dodatno izobra-

Zato je naša letošnja prednost naloga, da ugotovimo vzroke za pojav. Ker bomo uspešni le, če povežemo s starši, se zelo dimo, da bi nam to uspelo. Na šoli si prizadevamo, da bi se približali z drugimi šolami, se v kratki srečali in izmenjali strokovne izkušnje, skupaj nastojimo in se skupaj poveselili. S čim boljšim delom pa bi radi dosti tudi to, da bi družba znala pravilno ceniti učiteljevo delo.

Zelo čutimo težo neurejenosti gmotnega stanja šol, premalo denarja je za posodabljanje učnih vzgojnega procesa, za opremo in vzdrževanje stavbe. Sprememba je nastala z letošnjim letarskim letom, ko so se srešala za materialne stroške zmanjšala za več kot polovico. Vendar učitelji svojih težav ne prešajo na učence, saj škoda, ki bi jo naredili otrokom, ne bi mogli koli več popraviti.

DANICA CEDILNIK

Preverjanje znanja kar čez noč?

Ministrstvo za šolstvo in šport (z okroglico 19. 11. 1991) ter Zavod za šolstvo in šport (z dopisom 25. 11. 1991) sta letos frontalno vpeljala skupinsko preverjanje znanja učencev 8. razreda osnovne šole. Na to so bili javni odmevi, čeprav bi dokumenta zahtevala poglobljeno strokovno oceno, podajamo o obeh le svoje mnenje.

1. K oblikovanju tega mnenja nas je spodbudilo predvsem to, da v okroglici in dopisu ni enoznačno opredeljen namen tega skupinskega preverjanja znanja, s čimer bi bilo tudi jasno določeno, kako se smejo uporabljati tako pridobljeni izidi. Že samo zaradi tega, ker akcija ni jasno opredeljena, po našem mnenju s pravnega in vsebinskega vidika ni dopustna. Najprej se v okroglici navaja, da »se bo ugotavljal pregled doseženega znanja po učnem načrtu osnovne šole« – to pomeni, da je cilj tega preverjanja znanja izrazilo analizo-preučevalni. Če bi bil to edini cilj tega preverjanja znanja, bi to pomenilo le drugačno obliko preglednega testiranja učencev, ki je bilo v naši osnovni šoli uveljavljeno že več let. Novo pri vsem tem bi bilo le to, da bi bilo takšno preverjanje voden in ocenjevano eksterno; to naj bi zagotovilo enaka merila ocenjevanja za vse učence v Sloveniji. Iz strokovnega zornega kota so takšne oblike končnega eksternega merjenja znanja nedvomno primerne predvsem zaradi analizo-preučevalnih namenov.

Kmalu pa iz okroglice odkrijemo, da navedeni cilj ni mišljen čisto zares, saj se izkaže, da ima skupinsko preverjanje znanja letošnjih osmošolcev povsem drug namen. Na podlagi izidov takšnega frontalnega testiranja osmošolcev naj bi se izpeljala selekcija pri letošnjem vpisu v srednjo šolo, ki bodo vpis omejile. Prav to zadnje predvideva navedena okroglica kot edini resni cilj tega preskusa znanja, saj bodo na podlagi le-tega osnovne šole »svojim učencem izdale dokazila, ki ga bodo učenci, prijavljeni za vpis v 1. letnik srednjih šol, ki so omejile vpis, obvezno morali predložiti za izbiro po predpisnem postopku«. Takšno dokazilo je namreč zaradi analizo-preučevalnih namenov povsem nepotrebno.

2. Tako se v osnovno šolo z okroglico vpeljuje poleg spričevala nov dokument: »dokazilo« o uspehu, ki bo potrdilo o doseženem znanju tega frontalnega preverjanja. Prepričani smo, da je to v nasprotju z Zakonom o osnovni šoli ter na temelju tega izdanimi izvršilnimi predpisi. Postopke in merila za izbiro kandidatov pri omejitvi vpisa v srednjo šolo določajo namreč zakon in izvršilni predpisi o usmerjenem izobraževanju; ti ne dajejo pri tem osnovni šoli nikakršnih pooblastil, predvsem ne pooblastil za izdajanje kakršnih koli listin o uspehu učencev. Predvsem pa ti predpisi obravnavajo omejitve vpisa kot začasen in izjemen ukrep, ki nikakor ne upravičuje tako frontalne akcije, kot je v okroglici predlagano skupinsko preverjanje znanja vseh osmošolcev.

Glede na pglavni namen omenjenega »dokazila« o uspehu, ki se bo uporabljalo za izbiro kandidatov pri omejitvi vpisa v srednjo šolo, vpeljevanje takega dokazila pomeni, da se v sistem preverjanja in ocenjevanja učencev v osnovni šoli vpeljuje dodaten instrument, ki izhaja iz predpisov srednje šole. Le na videz gre pri tem za osamel ukrep, ki naj velja le za osmošolce, v resnici pa, zlasti zato, ker je vpeljan frontalno za vse učence, globoko posega v celoten sistem preverjanja in ocenjevanja v osnovni šoli in v njeno delo. Vsako preverjanje in ocenjevanje znanja v osnovni šoli je urejeno z ustreznim zakonom in pravilnikom, ki tudi določa, kakšne so lahko posledice takega preverjanja in ocenjevanja ter kako jih mora učitelj upoštevati pri oblikovanju ocene

4. Nesporo je, da pri selekciji ob omejitvi vpisa ni mogoče pogre eksterne oblike preverjanja in ocenjevanja znanja. Tudi dostoj je bilo tako, so v končni posledici učence, ki se lahko vpšejo, izbrali srednje šole, in osnovne. Z okroglico pa se spreminja to, da se eksterne oblike preverjanja ocenjevanja znanja za izbiro kandidatov pri vpisu v srednjo šolo prenašajo osnovno. Takšen prijem ima nekaj prednosti pred sprejemnimi izpiti, ki izvajajo na srednji šoli in vrsta razlogov govori v prid temu, da je tako sprememba smiselna. Prepričani pa smo, da zaradi teh namenov ni mogoče vpeljevati frontalnega skupinskega preverjanja znanja vseh osmošolcev. Z toliko vprašanj o tem, kaj je sploh bistveni namen te akcije. Ali ne gre me predvsem za nezaupanje do učiteljev osnovnih šol? Takšna domneva se v šolami in učitelji vse bolj glasno sliši, češ da se bo v prihodnje delo šol učiteljev nadzorovalo in ocenjevalo na podlagi izidov eksternega testiranja učencev. V tem trenutku celotna akcija skupinskega preverjanja znanja osmošolcev ni pripravljena tako, da bi iz njenih izidov lahko potegnili kakršne koli določene sklepe, bodisi glede primerjave dela šol ali učiteljev bodisi glede doseganja nekih učnih standardov. Za vse to namreč niso izpolnjeni v trenutku niti temeljni pogoji – te pa mora vnaprej določiti tisti, ki hoče uveljaviti preverjanje znanja učencev za navedene namene. Treba je izdelati kataloge standardov znanja ter poznati delovne razmere šol in posameznih učiteljev, to je v svetu znano in vsakdo, ki pozna projekt mednarodne primerjave šolskih učinkov, ve, da se primerjave teh učinkov obdelujejo najmanj na širih skalah spremljivk s področja pogojev dela šol. Vnaprej je mogoče napovedati da bodo poenostavljali na tem področju učitelji upravičeno nasprotovanje tega tudi v stroki ne bo težko argumentirano podpreti.

5. Strokovno je seveda mogoče podpirati težnje po vpeljevanju eksternega preverjanja znanja učencev na vseh šolskih stopnjah. To je nujno predvsem zaradi analize evalvacije šolske učinkovitosti – to pa je že dolga leta podpirati naša stroka; pod določenimi pogoji pa je uporaba teh oblik preverjanja ocenjevanja znanja mogoča tudi za ocenjevanje uspešnosti posameznih učencev. Toda iz vseh primerov, kjer so v svetu takšne oblike preverjanja znanja razvili tudi za ocenjevanje uspešnosti posameznih učencev, lahko ugotovimo, da je vpeljevanje eksternega ocenjevanja zelo občutljiv proces, ki ga nikjer ne mogli uspešno izpeljati z ministrstvo in zavodov okroglice sredi šolskega leta in to za generacijo, ki je tik pred vpisom v srednjo šolo. Ali se tudi v tem primeru dogaja pogosta izkušnja v naši šolski politiki, ko v naše šole prihajajo posamezne rešitve, ki so uspešne v tujih sistemih, ne da bi izpolnili potrebne sistemske pogoje, v katerih je posamezna rešitev šele uspešna? Velja tudi za končno eksterno preverjanje znanja. Če se učenci in učitelji v celotnem šolanju ne pripravijo na takšno obliko preverjanja znanja, lahko povzroči več negativnih stranskih učinkov kot pričakovanih pozitivnih izidov. Teh priprav pa ne moreta nadomestiti dva poprejšnja poskusna testa znanja sta za letošnje osmošolce predvidena decembra in marca.

6. Glede selekcije pri vpisu v srednjo šolo smo prepričani, da bo treba iskati drugačne rešitve, ne pa se v nedogled zatekati k omejevanju neposredno pri vpisu. Ni mogoče verjeti, da bi lahko izdelali se tako dobre instrumente, ki s se tako eksterno objektiviranim preverjanjem znanja zagotovijo pravilno selekcijo osmošolcev, bodisi v maju na osnovni šoli bodisi v juniju na srednji, kamor se vpisujejo. Nobenega jamstva ni, da bi s takšnimi tehnikami enkratnega preverjanja znanja dosegli cilj – da bi napredovali v ustrezne šole »pravi« učenci. Odrči se bo treba sistemu velikih prelomnic, v katerem selekcija izvaja s skupinskim preverjanjem znanja enkrat ob koncu šolanja. Razviti bo treba sistem postopnega usmerjanja učencev za nadaljevanje šolanja v osnovni šoli in bolj kot instrumente selekcije uporabljati instrumente šolskega svetovanja. Šele v celotnem postopku tega usmerjanja ima svoje mesto kot odločilni ukrep tudi eksterno preverjanje znanja.

Oddelek za pedagogiko
Filozofske fakultete v Ljubljani

VIZ

SINDIKAT VZGOJE, IZOBRAŽEVANJA IN ZNANOSTI SLOVENIJE
61000 LJUBLJANA – DALMATINOVA 4 – TELEFON 061/31-212

Vsem članom želimo veliko uspehov v njihovi stroki in še posebno pri sindikalnem delu

Srečno novo leto 1992!

Izvršni odbor Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti

VSEM DELAVCEM V VZGOJNO-VARSTVENIH IN VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIH ORGANIZACIJAH

NAJ VAM NOVO LETO PRINESE VELIKO ZDRAVJA, SREČE IN DELOVNIH USPEHOV

Delavci Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport

Za večjo varnost otrok v prometu

Mag. Tomislav Šibenik in Tehniška založba Slovenije sta izdala in založila zanimiv koledar Za večjo varnost otrok v prometu in se tako pridružila akciji »minus 10%«, s katero si prizadeva Republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu zmanjšati nesreče v cestnem prometu.

Koledar je zasnovan na šestih listih, po en list za dva meseca. Osrednji del vsebine lista so prometno-vzgojna gesla, ki so lahko staršem in učiteljem vodilo za pogovor z otrokom o ureditvi prometa, o prometnih predpisih, zlasti pa o problemih, stiskah, bojznih in težavah, s katerimi se srečuje na poti v šolo in iz nje – o prečkanju ceste v naselju, o pomanjkanju otroških igrišč v bližini doma, o vsakodnevni poti in nevarnostih na njej, o tem, kako uskladiti dvojno vlogo kolesa, saj je za večino otrok igralo, na cesti pa predvsem prometno sredstvo itn. V spodnjem delu listov so vprašanja, na katera otroci skupaj s starši odgovarjajo vsaka dva meseca in jih pošiljajo občinskim svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Ti bodo uporabili zbrane podatke pri urejanju prometnih razmer in odpravljanju nevarnih mest na prometnih površinah v šolskih okoliših.

Koledar je opremljen z barvnimi posnetki likovnih izdelkov osnovnošolcev o prometu.

Šole, ki bodo v akciji najuspešnejše, bo Republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu nagradil s pripomočki za prometno varnost, vsaka dva meseca pa izrečajo 50 poslanih kartončkov z vpisanimi odgovori. Tehniška založba Slovenije bo za vsake 50 naročenih koledarjev šolam podarila priročnik Popravilo in vzdrževanje koles.

S koledarjem **Za večjo varnost otrok v prometu** so nevsiljivo k sodelovanju povabljeni tudi starši. Nova je tudi spodbuda za mentorje prometne vzgoje, ki organizirajo prometno vzgojo v šoli in skrbijo za povezovanje šole s starši in dejavniki, ki so v občini odgovorni za varnost v prometu.

Cena koledarja – 90 SLT – ni previsoka za koristen učni pripomoček.

VIDA BANO

Šole, sodelujte z društvi nekadilcev

Nekadilska društva si z vzgojo za preprečevanje kajenja utirajo pot po vsej Sloveniji. Posebno pozornost namenjajo vzgoji mladega rodu z geslom V zdravem telesu zdrav duh in Zdravo živimo – ne kadimo.

Zato se povezujejo s šolami. Zavedajo se, da samo s pravočasno in pravilno vzgojo lahko odtegnemo mladino od te doslej še vse preveč uveljavljene in škodljive razvade. Pri tem delu smo precej uspešni zlasti na tistih vzgojnih ustanovah, kjer se vodstva in pedagoški delavci zavedajo pomembnosti te problematike.

Zgled takšnega delovanja je šola Veljka Vlahovića v Mariboru s svojimi 1788 učenci. Ravnatelj šole, gospod Rihard Vobovnik, socialna delavka gospa Zorica Žebeljan pa tudi predmetna učiteljica, gospa Milena Rataj, nam zelo veliko pomagajo pri naši dejavnosti. Tako so v tednu boja proti kajenju priredili predavanje o škodljivosti kajenja in predvajali videokasete. Pevski zbor je na skupščini Zveze društev nekadilcev Slovenije pod taktirko gospe Rataj zapel nekaj pesmi s tovrstno vsebino. Pesmi je napisala profesorica gospa Tihičila Dobravec, uglasil pa jih je gospod Tomaž Mancini – oba člana nekadilskega društva. Pesmi so imele velik odmev pri poslušalcih, pri otrocih in starših. Menimo, da s tako dejavnostjo neagresivno spreminjamo miselnost o kajenju in si tako utiramo pot k zdravemu življenju.

Šole, pridružite se nam!

Zveza društev nekadilcev Slovenije, Maribor, Sodna ulica 13

Joža Trdina

Tik pred svojim visokim jubilejem, stoletnico rojstva, je tiho odšla od nas Joža Trdina – nepozabna učiteljica za vse, ki smo se z njo srečevali, bodisi kot stanovski tovariši ali kot učenci. Spoštovanje, s katerim smo se poslovili od nje in njenega dela, je veliko. Spominjajo se je številni rodovi – pa ne samo to – živijo s tem, kar jim je nevsiljivo vcepila za vse življenje: poštenje, skromnost, poštenost, natančnost, vztrajnost, doslednost, notranjo urejenost, voljo do dela in zanesljivost. Z vso ljubeznijo in odgovornostjo je vzgajala mlade.

Ni mogoče v nekaj besedah strniti vsega kar je v svojem dolgem življenju bila in storila – zato bi vsem rada priklicala v spomin le nekaj utrinkov iz zadnje šole, v kateri je poučevala, kajti bila je učiteljica vse življenje, učiteljica in učeči se človek. Njena široka izobrazba, znanje tujih jezikov, poznavanje kulture in tujih dežel ji je dajalo temeljito podlago za njeno ožje strokovno področje – pouk telesne vzgoje na vzgojiteljski šoli v Ljubljani. V tistem času je to bila šola brez tradicije, šola za poklic, ki si je šele utiral pot v javnost. Na tej mnogokrat težki poti je bila kolegom in učencem v oporo. Učencem je dala ne samo znanje, temveč jim je tudi vcepila značajske poteze, ki so jim pomagale v poklicu in osebnem življenju. Prva je prihodnje vzgojiteljice oborožila s trdnim znanjem metodike telesne vzgoje predšolskega otroka, naučila jih je spoštovati otroka in njegov razvoj, saj so prvi rodovi absolutno v 50-ih letih ponesli s seboj na delovno mesto eno samo, že v knjigi natisnjeno metodiko, in ta je bila njena.

S tihim glasom in skoraj brez besed je obvladovala mladostno neugnanost svojih učenk, ni se omejevala – le usmerjala jo je

z globokim razumevanjem mladega človeka.

In njeni plavalni tečaji, odlično organizirana taborjenja na morju so bili res prava šola za preprosto življenje v najtesnejšem stiku z naravo. Iz kraške divjine so pridne roke učenk pod njenim vodstvom ustvarile prikopen park. Nobene bilke ni bilo dovoljeno trgati brez razloga, ohranjati je bilo treba vse, kar je živo – tudi utrjenih rož ji nismo nikoli podarjali, le take, ki so še rasle.

Vzgojiti duševno in telesno zdravega človeka – kako preproste besede in kako zapletena naloga. Joža Trdina jo je uresničevala skoraj neopazno, njeno delo je obdajalo posebno ozračje, ki ga ni mogoče z besedami označiti. Njeno najmočnejše vzgojno sredstvo pa ni bila le beseda, pač pa lastni zgled.

Vsem, ki smo se z njo srečevali, je dala kosček sebe – neopazno in za zmeraj. S svojimi učenkami je zaozvala globoke brazde na polju izobraževanja in telesne kulture. Nihče in tudi noben čas jih ne more izbrisati.

Joža Trdinova je šla skozi dolgo življenje tiho in vztrajno. Rodila in šolala se je v času Avstro-Ogrske, preživela mlada leta v času kraljevine Jugoslavije, razdajala se je v svetlih in sivih časih socialistične Jugoslavije – vse to je šlo mimo nje, ostalo je zunaj nje, sama pa je ostala zvesta edino svojemu temeljnemu načelu: eni sami veliki ljubezni do človeka, do človeka z vsem dobrim in slabim v njem.

Pavčkove besede Dajati iz sebe in svojih sanj so bile njeno življenjsko vodilo.

Hvaležni smo ji za njeno tiho in bogato življenje, za plemenito delo in za sleherno srečanje.

LEA SMASEK
Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana

Andrej Petek

Človek ni samotni otok, je del kontinenta, del stvarstva. Če morje pogoltno del kopnega, je svet manjši; s smrtjo vsakega človeka smo revnejši, ker je vsak posameznik del človeštva in zato ne poizveduj, komu zvoni, kajti zvoni tudi tebi.

(Misli iz pridige Johna Donna)

Popolnoma se zavemo te resnice, ko umre človek, kakršen je bil Andrej Petek, pedagog, ravnatelj, kulturni in družbeni delavec, ki bi letos, 30. novembra, dopolnil 81 let.

Leta 1946 je po dekretu iz Ribnice prišel v Belo krajino in med nami preživel svoja najplodnejša leta do upokojitve leta 1973. Poučeval je različne predmete, bil je odličen pedagog in ravnatelj, pe-
vovodja, mentor učencem in učiteljem. Predvsem pa je bil človek, obdarjen z razkošnimi darovi, ki jih je nesebično razdal. S svojim velikim osebnim ugledom je dvigal tudi ugled črnomaljskih šol; vajenske, gimnazije in osnovne šole, ki jo je vodil celih 14 let. Pod njegovo taktirko so pevski zbori dosegli zavidljivo raven. Ena njegovih velikih ljubezni je bilo tudi slikarstvo in kljub obilici dela se je težko upr skušnjavi, da ne bi poskusil mehkobo belokranjske pokrajine prenesti na platno. Ljubezen do umetnosti je prenašal tudi na učence. Kot fotoamater je okrog sebe zbiral učence in jih vpeljeval v skrivnost fotografije. S svojim neutrudnim delom v prostem času je dal dober zgled tudi svojim kolegom. Ko obujamo spomine na tiste čase, se s ponosom spominjamo dosežkov v kulturi, športu in na pedagoškem področju. Kot pedagogu mu je zmeraj uspelo, da sta graja ali pohvala dosegli pravi učinek. Zmeraj se je zavze-

mal za učenca za humane odnose, pravičnost in odgovornost.

Sprejeli smo ga za svojega, tudi njegovo pojočo ribniško govorico, ki se ji nikoli ni mogel povsem odpovedati.

Za svoje delo je prejel številna priznanja in odlikovanja red dela II. stopnje za zunanjsko delo z mladimi.

Po upokojitvi se je z družino vrnil v domači kraj in delal naprej, vendar je del njegovega srca ostal med nami, Belokranjci. Boli me, da se mu nismo znali oddolžiti tako, kot si je zaslužil; tolaži pa, da bo še dolgo ostal zapisan v srcih vseh rodov, ki so ga poznali, spoštovali in se od njega učili.

GABRIJELA VID'Č-
MIHELČIČ

M mladinska
knjiga
založba d.d.

Ljubljana, Trnava 3

Spoštovana učiteljica!
Spoštovani učitelj!

Uredništvo Cicibana pripravlja ob pomoči drugih uredništev naših časopisov in v že tradicionalnem sodelovanju z ljubljanskim živalskim vrtom Cicizimo. Prireditev je podobna našim Cicidnevom, trajala pa bo od 21. do 31. decembra. Kje? Pod okni naših uredništev na Nazorjevi ulici v Ljubljani.

Vabimo vas, da pridete na prireditev z otroki iz vašega vrta oziroma šole ali pa jih povabite, naj pridejo s starši. Naša tadjja bo "plula" (takrat bo na njej program) ob 16. in 17. uri.

Hvala. Želimo vam vesele praznike in srečno novo leto 1992.

Vodja časopisne dejavnosti:
Majja Vizjak

GIMNAZIJA-EKONOMSKA ŠOLA TRBOVLJE,

Gimnazijska cesta 10,

razpisuje delovno mesto

- UČITELJA ANGLEŠKEGA IN SLOVENSKEGA JEZIKA

za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati morajo izpolnjevati pogoje po ZUI ter imeti visoko strokovno izobrazbo ustrezne smeri.

Prijave z življenjepisom in dokazili o strokovnosti pošljite na gornji naslov v osmih dneh po objavi razpisa. Nepopolnih prijav ne bomo upoštevali. Stanovanja ni. Začetek dela: 3. februar 1992. Kandidate bomo obvestili o izidu razpisa v 15 dneh po sklepu o izbiri.

VZGOJNO-VARSTVENA ORGANIZACIJA OBČINE DOMŽALE

razpisuje dela in naloge

- PEDAGOŠKO ORGANIZACIJSKEGA VODJE

Pogoji:

Kandidat mora izpolnjevati splošne pogoje, določene z Zakonom o vzgoji in varstvu predšolskih otrok, in imeti organizacijske in strokovne sposobnosti za opravljanje nalog. Pedagoško-organizacijski vodja bo imenovan za 4 leta. Začetek dela 1. 3. 1992.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: VVO Domžale, 61230 Domžale, Savska c. 3

NIANS

jezikovna šola

061 - 712 012

STE MLADA (do 30 let),
AMBICIOZNA
PROFESORICA
NEMŠKEGA, ANGLEŠKEGA
ALI ITALIJANSKEGA
JEZIKA IN NA VELIČANA
KLASIČNIH METOD
POUČEVANJA? UČENCI
NAŠE ŠOLE VAS
PRIČAKUJEJO! NANS,
d.o.o., Domžale, C. talcev 19,
61230 Domžale.

ZVEZA
DRUŠTEV ZA
CEREBRALNO
PARALIZO
SLOVENIJE

SVET OSNOVNE ŠOLE ŠENTRUPERT

razpisuje dela in naloge

- RAVNATELJA z dopolnjevanjem obveznosti

Kandidat mora izpolnjevati pogoje Zakona o osnovni šoli, višja ali visoka izobrazba in najmanj pet let delovnih izkušenj pri vzgojno-izobraževalnem delu. Prijave z dokazili sprejemamo 8 dni po objavi razpisa na naslov: OSNOVNA ŠOLA 68232 ŠENTRUPERT 57

CELEIA
Mlekarnstvo, sirarstvo in čebelarstvo, p.o. Arja vas
63301 Petrovče
Telefon (063) 776-411, Teleks 33857 CELEIA
Hmezzad

ZMOGLI SMO, PRED VAMI JE NOV IZDELEK

ZGLED NAM JE BILA EVROPSKA PONUDBA SVEŽEGA MLEKA ZA OTROKE IN MLADINO. NAŠI TUJI PARTNERJI SO BILI ZELO ČRNO-GLEDI GLEDE NAŠIH ZMOŽNOSTI, IN VENDAR VAM PO LETU DNI TRDEGA TEHNOLOŠKO STROKOVNEGA DELA Z VESELJEM PREDSTAVLJAMO NOV IZDELEK EVROPSKE KAKOVOSTI:

Mleko za mlade

VODILO CELOTNEGA PROJEKTA JE: VSE, KAR NARAVA DA, V NAJBOLJŠI OBLIKI. MLEKO Z NAJBOLJŠIMI KEMIČNIMI IN BAKTERIOLOŠKIMI IZIDI SMO LETO DNI NADZIRALI IN PREUČEVALI, NAZADNJE PA IZBRALI NAJBOLJŠE. Z NOVIM IZDELKOM DOSEGAMO CILJ, DA PRIDE SVEŽE MLEKO PO NAJKRAJŠI POTI DO UPORABNIKA, SAJ POTEKA PREDELAVA NAJVEČ 48 UR. TO PA JE MINIMUM ZA TEMELJNO PREDELAVO. Z ENKRATNO PASTERIZACIJO SMO DOSEGLI, DA MLEKO NE IZGUBI LASTNOSTI NARAVNEGA SVEŽEGA MLEKA. MLEKU KRAV Z OBROBJA SAVINJSKE DOLINE DAJEMO PREDNOST PRED UMETNIMI PIJAČAMI, PO KATERIH VSE PREVEČ SEGAJO MLADI VSEH STAROSTI.

PRI NAČRTOVANJU IZDELKA NISMO POZABILI NA FUNKCIONALNOST EMBALAŽE. MLEKO PAKIRAMO V PURE-PACK EMBALAŽO VSEBINE 0,5 LITRA, KI JE OBLIKOVANA TAKO, DA NADOMESTI KOZAREC. KALORIČNA VREDNOST, OTTISNENA NA EMBALAŽI, PA IZDELEK NA NOVO DOPOLNI. EMBALAŽA, IZDELANA IZ DOLGOVLAKNASTE CELULOZE, PA JE NARAVI PRIJAZNA, SAJ ODPADEK HITRO RAZPADE.

MI SMO GA IZDELALI, VI GA PREDSTAVITE
MLADIM. SKUPAJ JIM BOMO ZAGOTOVILI BOLJ
ZDRAVO ŽIVLJENJE

JUTRO POZABLJENIH

Antologija padlih, pobitih, prepovedanih, zamolčanih,
pozabljenih
France Pibernik

Med mnogimi modrostmi evangelija, ki pridejo prav tudi neverujočemu človeku, saj segajo v korenino osebnega bivanja in rasti, sodi tista o resnici, ki osvobaja. »Resnica vas bo osvobodila!« Spremlja nas v individualnem pa tudi v družbenem, narodnem življenju. Ne zapirajmo si oči pred resnico. Še več, iščimo jo z vsem srcem, vso dušo in vsem mišljenjem. Samo iz spoznanja in priznanja resnice je moč graditi svojo zdravo notranjost in zdravo medčloveško skupnost.

Vemo, da v slovenski zgodovini ni bilo ves čas tako. Del resnice je bil zamolčan. To doživljamo kot posebno pretresljivo žalostno dejstvo. Bili pa so med nami ves čas ljudje, ki so slutili, spoznavali in odkrili tudi ta del naše zgodovine. Mednje sodi slavist, profesor France Pibernik. Knjigo JUTRO POZABLJENIH, ki jo je ob koncu letošnjega leta založila in izdala celjska Mohorjeva družba, nam v brošurani izvedbi in v opremi Nilsa Orthaberja na 318 straneh odpira vpogled v tisti del slovenskega kulturnega snovanja, ki ga doslej nismo poznali ali pa so zanj vedeli le redki.

»Med tragične žrtve medvojnih in povojnih nazorskih spopadanj moramo priti tudi slovensko literaturo, če ne druge vsaj tisto, ki jo danes imenujemo zamolčana literatura. Dolgemu seznamu književnikov je bil prepovedan vstop v povojno slovensko javnost, kar je pomenilo, da njihovih imen nihče ni smel javno omenjati, da so bila njihova natisnjena dela izločena iz javnih knjižnic in da založbe njihovih del niso smele tiskati.« Tako je zapisal že v začetku uvoda h knjigi avtor izbora. V težavah so se znašli tisti umetniki, ki so kršili kulturni molk, »še v težjem položaju pa so se znašli tisti umetniki, ki so med vojno javno nastopali v boju zoper komunistično

prevlado na Slovenskem, pa so bili bodisi ubiti že med vojno bodisi da so živeli v emigraciji in tam nadaljevali literarno ustvarjanje.

Izhodišče za zbornik Jutro pozabljenih je bilo preprosto. V njem so našli prostor književniki, ki so padli ali bili ubiti med vojno ali takoj po njej in je bil njihov literarni položaj še posebej brezupen. Del je bil prepovedan in zamolčan, del povsem pozabljen.

Pibernik nam s kratkimi, a dokaj popolnimi življenjepisnimi uvodi, s fotografijo in predvsem z izborom proznih odlomkov ali pesmi predstavi tele »zamolčance«:

Narte Velikonja	(1891-1945),
Stanko Vuk	(1912-1944),
Lado Piščanec	(1914-1944),
France Kunstelj	(1914-1945),
Tone Cokan	(1916-1942),
Tone Polda	(1916-1945),
Viktor Zorman	(1918-1945),
Jože Šerjak	(1918-1945),
Francek Štubic	(1919-1944),
Janez Borštnar	(1919-1945),
Janez Klarič	(1920-1942),
Karel Starc	(1920-1944?),
France Balantič	(1921-1943),
Janez Remic	(1921-1945),
Janez Tominc	(1921-1942),
Francek Prelog	(1922-1943),
Ivan Hribovšek	(1923-1945),
Stane Bračko	(1923-1945),
Lojze Grozde	(1923-1943),
Leopold Legat	(1925-1945),
Odon Peterka	(1925-1945).

Med njimi je več mladih duhovnikov, nekaj civilistov, sem in tja tudi kdo, ki je padel na partizanski strani in je bila njegova edina krivda ta, da je pripadal krščanskim socialistom (Klarič, Cokan, Tominc, Štubic).

»Temelj za zbornik je dokumentarno gradivo... javnosti doslej zvečine neznano. Spriči okoliščin, v katerih so bili ubiti ali so izginjali posamezni mladi, neuvlačljivi književniki in spriči povojnih razmer pri nas, je bilo od-

Sobotna šola - za učitelje in starše

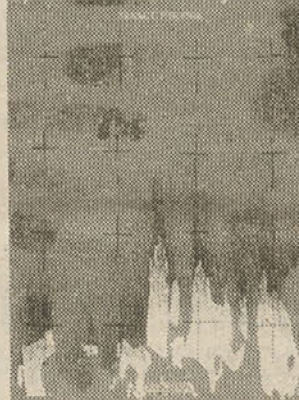
V soboto, 21. septembra letos, je na pobudo uredništva revije Otroci in družina v Cankarjevem domu v Ljubljani zbralo več sto učiteljev staršev iz vse Slovenije, da bi skupaj preživeli še en šolski dan. Priprava je približno petnajst učiteljskega kluba učiteljev v Ljubljani, skupaj z učenci prstovoljci. V sedmih dnevih, toliko se jih je zvrstilo, prikazali, kakšen je že pouk po nekaterih naših šolah in kakšen naj bi bil kmalu povsod. Učiteljice so zavzele opazovale prijeme integriranega pouka, skrbno zapisovale, kar so videli, in si ogledovale didaktične pomočke, brez katerih si tako zastavljenega pouka sploh ne morejo predstavljati.

Odzivi staršev in predvsem učiteljev kaže, da bi se podobne »sobotne šole« razveselili tudi po drugih slovenskih krajih.

Braina značka na nitki

Na srečanju osnovnošolskih mentorjev zgodovinskih krožkov, so učiteljice napovedovale hude čase interesne dejavnosti učencev v šoli. Šolski finančni normativi izredno spodbujajo več teh oblik dela, teh je na osnovnih šolah veliko. Ena so govorili mentorji mladih geografov. Zveza prijateljev mladine Slovenije je razposlala po vseh osnovnih šolah knjižico s številnimi programi za prosti čas osnovnošolcev v 8. skem letu 1991/92 (ponudbe dejavnosti muzejev, strokovnih društev, gledališč in številnih drugih.) Knjižica 15 šol je vrnilo knjižico z nekoliko neprijaznimi pripisi, češ da šole po novem plačane za pouk, delo z učenci v razredu in da interesne dejavnosti ne bodo več imeli v dosedanjem obsegu. Če se bo res zgodilo, bo najbrž prva in najogrožena popularna braina značka.

JUTRO POZABLJENIH

krivanje in zbiranje gradiva težavno, v nekaterih primerih celo nemogoče. Da je bilo biografsko in bibliografsko gradivo kljub vsem oviram in zapletenim postopkom vendarle zbrano v obsegu, kakor ga kaže zbornik, gre zahvala vsem številnim posameznikom doma in v tujini, zlasti bližnjim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki mi niso le posredovali svojih spominov na posamezne književnike, ampak so mi dali na razpolago tudi osebne arhive. (Pibernik) Seveda je avtor ob pripravljanju knjige obiskal še celo vrsto ustanov, ki že po svoji naravi hranijo dokumentacijo o naši preteklosti, od Nadškofjskega arhiva v Ljubljani prek Semeniške knjižnice do Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani in Mariboru, segel je celo v Slovensko hišo Buenos Aires.

Pred nami je knjiga, ki jo bomo večkrat s potrebno spoštljivostjo pa tudi duševnim in netom jemali v roke, saj nam pravi o tem, kako bežno je človekovo osebno življenje po eni strani in kako trdoživo in vztrajno je njegovo duševno prizadevanje za resnico, pravico, dobroto, ljubezen.

Cepprav stoji ob koncu knjige srhljiv verz Odon Peterke, če imamo v mislih vse to, kar se je v zadnjih petdesetih letih zgodilo, »NIKDAR NE BOSTE NAŠLI MOJE JAME!«, je vendarle res, da smo našli še več. France Pibernik je dvajsetim prežganim umrlim Slovincem z objavo njihovih literarnih del prižgal juro novega dne.

MATIJA REMŠE